॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ದೀಘನಿಕಾಯೋ

ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧವಗ್ಗಪಾಳಿ

೧. ಬ್ರಹ್ಮಜಾಲಸುತ್ತಂ

ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಕಥಾ

೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಅನ್ತರಾ ಚ ರಾಜಗಹಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ನಾಳನ್ದಂ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ। ಸುಪ್ಪಿಯೋಪಿ ಖೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನ್ತರಾ ಚ ರಾಜಗಹಂ ಅನ್ತರಾ ಚ ನಾಳನ್ದಂ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಸದ್ಧಿಂ ಅನ್ತೇವಾಸಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇನ ಮಾಣವೇನ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಸುಪ್ಪಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಸುಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಮಾಣವೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇತಿಹ ತೇ ಉಭೋ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸೀ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಉಜುವಿಪಚ್ಚನೀಕವಾದಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಾ [ಅನುಬದ್ಧಾ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಹೋನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ।

೨. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯಂ ರಾಜಾಗಾರಕೇ ಏಕರತ್ತಿವಾಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ [ಉಪಗಞ್ಛಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಸುಪ್ಪಿಯೋಪಿ ಖೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯಂ ರಾಜಾಗಾರಕೇ ಏಕರತ್ತಿವಾಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಿ [ಉಪಗಞ್ಛಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಅನ್ತೇವಾಸಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇನ ಮಾಣವೇನ। ತತ್ರಾಪಿ ಸುದಂ ಸುಪ್ಪಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಸುಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಮಾಣವೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇತಿಹ ತೇ ಉಭೋ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸೀ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಉಜುವಿಪಚ್ಚನೀಕವಾದಾ ವಿಹರನ್ತಿ।

೩. ಅಥ ಖೋ ಸಮ್ಬಹುಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿತಾನಂ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಂ ಸಙ್ಖಿಯಧಮ್ಮೋ ಉದಪಾದಿ – ‘‘ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಆವುಸೋ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಆವುಸೋ, ಯಾವಞ್ಚಿದಂ ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಧಿಮುತ್ತಿಕತಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದಿತಾ। ಅಯಞ್ಹಿ ಸುಪ್ಪಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಸುಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಮಾಣವೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇತಿಹಮೇ ಉಭೋ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸೀ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಉಜುವಿಪಚ್ಚನೀಕವಾದಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚಾ’’ತಿ।

೪. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಇಮಂ ಸಙ್ಖಿಯಧಮ್ಮಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಯೇನ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ನಿಸಜ್ಜ ಖೋ ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಕಾಯನುತ್ಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ’’ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ –

“ಇಧ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯಂ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿತಾನಂ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಯಂ ಸಙ್ಖಿಯಧಮ್ಮೋ ಉದಪಾದಿ - ‘ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಆವುಸೋ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಆವುಸೋ, ಯಾವಞ್ಚಿದಂ ತೇನ ಭಗವತಾ ಜಾನತಾ ಪಸ್ಸತಾ ಅರಹತಾ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಸತ್ತಾನಂ ನಾನಾಧಿಮುತ್ತಿಕತಾ ಸುಪ್ಪಟಿವಿದಿತಾ। ಅಯಞ್ಹಿ ಸುಪ್ಪಿಯೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ; ಸುಪ್ಪಿಯಸ್ಸ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೋ ಮಾಣವೋ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ। ಇತಿಹಮೇ ಉಭೋ ಆಚರಿಯನ್ತೇವಾಸೀ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಉಜುವಿಪಚ್ಚನೀಕವಾದಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧಾ ಹೋನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚಾ’ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ ನೋ, ಭನ್ತೇ, ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ, ಅಥ ಭಗವಾ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ”ತಿ।

೫. “ಮಮಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರೇ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತತ್ರ ತುಮ್ಹೇಹಿ ನ ಆಘಾತೋ ನ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ನ ಚೇತಸೋ ಅನಭಿರದ್ಧಿ ಕರಣೀಯಾ। ಮಮಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಪರೇ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತತ್ರ ಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಅಸ್ಸಥ ಕುಪಿತಾ ವಾ ಅನತ್ತಮನಾ ವಾ, ತುಮ್ಹಂ ಯೇವಸ್ಸ ತೇನ ಅನ್ತರಾಯೋ। ಮಮಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರೇ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತತ್ರ ಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಅಸ್ಸಥ ಕುಪಿತಾ ವಾ ಅನತ್ತಮನಾ ವಾ, ಅಪಿ ನು ತುಮ್ಹೇ ಪರೇಸಂ ಸುಭಾಸಿತಂ ದುಬ್ಭಾಸಿತಂ ಆಜಾನೇಯ್ಯಾಥಾ”ತಿ? “ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ”। “ಮಮಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರೇ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ಅವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತತ್ರ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಅಭೂತಂ ಅಭೂತತೋ ನಿಬ್ಬೇಠೇತಬ್ಬಂ - ‘ಇತಿಪೇತಂ ಅಭೂತಂ, ಇತಿಪೇತಂ ಅತಚ್ಛಂ, ನತ್ಥಿ ಚೇತಂ ಅಮ್ಹೇಸು, ನ ಚ ಪನೇತಂ ಅಮ್ಹೇಸು ಸಂವಿಜ್ಜತೀ’ತಿ।

೬. “ಮಮಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರೇ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತತ್ರ ತುಮ್ಹೇಹಿ ನ ಆನನ್ದೋ ನ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ನ ಚೇತಸೋ ಉಪ್ಪಿಲಾವಿತತ್ತಂ ಕರಣೀಯಂ। ಮಮಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರೇ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತತ್ರ ಚೇ ತುಮ್ಹೇ ಅಸ್ಸಥ ಆನನ್ದಿನೋ ಸುಮನಾ ಉಪ್ಪಿಲಾವಿತಾ ತುಮ್ಹಂ ಯೇವಸ್ಸ ತೇನ ಅನ್ತರಾಯೋ। ಮಮಂ ವಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪರೇ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತತ್ರ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಭೂತಂ ಭೂತತೋ ಪಟಿಜಾನಿತಬ್ಬಂ - ‘ಇತಿಪೇತಂ ಭೂತಂ, ಇತಿಪೇತಂ ತಚ್ಛಂ, ಅತ್ಥಿ ಚೇತಂ ಅಮ್ಹೇಸು, ಸಂವಿಜ್ಜತಿ ಚ ಪನೇತಂ ಅಮ್ಹೇಸೂ’ತಿ।

ಚೂಳಸೀಲಂ

೭. “ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಓರಮತ್ತಕಂ ಸೀಲಮತ್ತಕಂ, ಯೇನ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ। ಕತಮಞ್ಚ ತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಓರಮತ್ತಕಂ ಸೀಲಮತ್ತಕಂ, ಯೇನ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ?

೮. “‘ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ, ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ, ಲಜ್ಜೀ, ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತೀ’ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

“‘ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ದಿನ್ನಾದಾಯೀ ದಿನ್ನಪಾಟಿಕಙ್ಖೀ, ಅಥೇನೇನ ಸುಚಿಭೂತೇನ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರತೀ’ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ

ವದೇಯ್ಯ।

‘‘‘ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಹಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಆರಾಚಾರೀ [ಅನಾಚಾರೀ (ಕ॰)] ವಿರತೋ [ಪಟಿವಿರತೋ (ಕತ್ಥಚಿ)] ಮೇಥುನಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಾ’ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೯. ‘‘‘ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಚ್ಚವಾದೀ ಸಚ್ಚಸನ್ಧೋ ಥೇತೋ [ಠೇತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಪಚ್ಚಯಿಕೋ ಅವಿಸಂವಾದಕೋ ಲೋಕಸ್ಸಾ’ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

‘‘‘ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ನ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ, ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ನ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಸನ್ಧಾತಾ, ಸಹಿತಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ ಸಮಗ್ಗಾರಾಮೋ ಸಮಗ್ಗರತೋ ಸಮಗ್ಗನನ್ದೀ ಸಮಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ’ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

‘‘‘ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ, ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ನೇಲಾ ಕಣ್ಣಸುಖಾ ಪೇಮನೀಯಾ ಹದಯಙ್ಗಮಾ ಪೋರೀ ಬಹುಜನಕನ್ತಾ ಬಹುಜನಮನಾಪಾ ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ’ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

‘‘‘ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ, ನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಕಾಲೇನ ಸಾಪದೇಸಂ ಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅತ್ಥಸಂಹಿತ’ನ್ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೦. ‘ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಾ [ಸಮಾರಬ್ಭಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ’ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ…ಪೇ॰…।

‘‘‘ಏಕಭತ್ತಿಕೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ರತ್ತೂಪರತೋ ವಿರತೋ [ಪಟಿವಿರತೋ (ಕತ್ಥಚಿ)] ವಿಕಾಲಭೋಜನಾ…।

ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸೂಕದಸ್ಸನಾ [ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸುಕದಸ್ಸನಾ (ಕ॰)] ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಜಾತರೂಪರಜತಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಆಮಕಧಞ್ಞಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಆಮಕಮಂಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಇತ್ಥಿಕುಮಾರಿಕಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ದಾಸಿದಾಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಅಜೇಳಕಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಹತ್ಥಿಗವಸ್ಸವಳವಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ದೂತೇಯ್ಯಪಹಿಣಗಮನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಕಯವಿಕ್ಕಯಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ತುಲಾಕೂಟಕಂಸಕೂಟಮಾನಕೂಟಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಉಕ್ಕೋಟನವಞ್ಚನನಿಕತಿಸಾಚಿಯೋಗಾ [ಸಾವಿಯೋಗಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ…।

ಛೇದನವಧಬನ್ಧನವಿಪರಾಮೋಸಆಲೋಪಸಹಸಾಕಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

ಚೂಳಸೀಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಮಜ್ಝಿಮಸೀಲಂ

೧೧. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ [ಸೇಯ್ಯಥೀದಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] - ಮೂಲಬೀಜಂ ಖನ್ಧಬೀಜಂ ಫಳುಬೀಜಂ ಅಗ್ಗಬೀಜಂ ಬೀಜಬೀಜಮೇವ ಪಞ್ಚಮಂ [ಪಞ್ಚಮಂ ಇತಿ ವಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]; ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೨. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಪರಿಭೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ , ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅನ್ನಸನ್ನಿಧಿಂ ಪಾನಸನ್ನಿಧಿಂ ವತ್ಥಸನ್ನಿಧಿಂ ಯಾನಸನ್ನಿಧಿಂ ಸಯನಸನ್ನಿಧಿಂ ಗನ್ಧಸನ್ನಿಧಿಂ ಆಮಿಸಸನ್ನಿಧಿಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಪರಿಭೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೩. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ವಿಸೂಕದಸ್ಸನಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ನಚ್ಚಂ ಗೀತಂ ವಾದಿತಂ ಪೇಕ್ಖಂ ಅಕ್ಖಾನಂ ಪಾಣಿಸ್ಸರಂ ವೇತಾಳಂ ಕುಮ್ಭಥೂಣಂ [ಕುಮ್ಭಥೂನಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰), ಕುಮ್ಭಥೂಣಂ (ಸೀ॰)] ಸೋಭನಕಂ [ಸೋಭನಘರಕಂ (ಸೀ॰), ಸೋಭನಗರಕಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಚಣ್ಡಾಲಂ ವಂಸಂ ಧೋವನಂ ಹತ್ಥಿಯುದ್ಧಂ ಅಸ್ಸಯುದ್ಧಂ ಮಹಿಂಸಯುದ್ಧಂ [ಮಹಿಸಯುದ್ಧಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]

ಉಸಭಯುದ್ಧಂ ಅಜಯುದ್ಧಂ ಮೇಣ್ಡಯುದ್ಧಂ ಕುಕ್ಕುಟಯುದ್ಧಂ ವಟ್ಟಕಯುದ್ಧಂ ದಣ್ಡಯುದ್ಧಂ ಮುಟ್ಠಿಯುದ್ಧಂ ನಿಬ್ಬುದ್ಧಂ ಉಯ್ಯೋಧಿಕಂ ಬಲಗ್ಗಂ ಸೇನಾಬ್ಯೂಹಂ ಅನೀಕದಸ್ಸನಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ವಿಸೂಕದಸ್ಸನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೪. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಜೂತಪ್ಪಮಾದಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಟ್ಠಪದಂ ದಸಪದಂ ಆಕಾಸಂ ಪರಿಹಾರಪಥಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಖಲಿಕಂ ಘಟಿಕಂ ಸಲಾಕಹತ್ಥಂ ಅಕ್ಖಂ ಪಙ್ಗಚೀರಂ ವಙ್ಕಕಂ ಮೋಕ್ಖಚಿಕಂ ಚಿಙ್ಗುಲಿಕಂ [ಚಿಙ್ಗುಲಕಂ (ಕ॰ ಸೀ॰)] ಪತ್ತಾಳ್ಹಕಂ ರಥಕಂ ಧನುಕಂ ಅಕ್ಖರಿಕಂ ಮನೇಸಿಕಂ ಯಥಾವಜ್ಜಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಜೂತಪ್ಪಮಾದಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೫. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಆಸನ್ದಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಗೋನಕಂ ಚಿತ್ತಕಂ ಪಟಿಕಂ ಪಟಲಿಕಂ ತೂಲಿಕಂ ವಿಕತಿಕಂ ಉದ್ದಲೋಮಿಂ ಏಕನ್ತಲೋಮಿಂ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಕುತ್ತಕಂ ಹತ್ಥತ್ಥರಂ ಅಸ್ಸತ್ಥರಂ ರಥತ್ಥರಂ [ಹತ್ಥತ್ಥರಣಂ ಅಸ್ಸತ್ಥರಣಂ ರಥತ್ಥರಣಂ (ಸೀ॰ ಕ॰ ಪೀ॰)] ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣಿಂ ಕದಲಿಮಿಗಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಸಉತ್ತರಚ್ಛದಂ ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೬. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಉಚ್ಛಾದನಂ ಪರಿಮದ್ದನಂ ನ್ಹಾಪನಂ ಸಮ್ಬಾಹನಂ ಆದಾಸಂ ಅಞ್ಜನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ [ಮಾಲಾವಿಲೇಪನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಮುಖಚುಣ್ಣಂ ಮುಖಲೇಪನಂ ಹತ್ಥಬನ್ಧಂ ಸಿಖಾಬನ್ಧಂ ದಣ್ಡಂ ನಾಳಿಕಂ ಅಸಿಂ [ಖಗ್ಗಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅಸಿಂ ಖಗ್ಗಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಛತ್ತಂ ಚಿತ್ರುಪಾಹನಂ ಉಣ್ಹೀಸಂ ಮಣಿಂ ವಾಲಬೀಜನಿಂ ಓದಾತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ದೀಘದಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೭. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ರಾಜಕಥಂ ಚೋರಕಥಂ ಮಹಾಮತ್ತಕಥಂ ಸೇನಾಕಥಂ ಭಯಕಥಂ ಯುದ್ಧಕಥಂ ಅನ್ನಕಥಂ ಪಾನಕಥಂ ವತ್ಥಕಥಂ ಸಯನಕಥಂ ಮಾಲಾಕಥಂ ಗನ್ಧಕಥಂ ಞಾತಿಕಥಂ ಯಾನಕಥಂ ಗಾಮಕಥಂ ನಿಗಮಕಥಂ ನಗರಕಥಂ ಜನಪದಕಥಂ ಇತ್ಥಿಕಥಂ [ಇತ್ಥಿಕಥಂ ಪುರಿಸಕಥಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಸೂರಕಥಂ ವಿಸಿಖಾಕಥಂ ಕುಮ್ಭಟ್ಠಾನಕಥಂ ಪುಬ್ಬಪೇತಕಥಂ ನಾನತ್ತಕಥಂ ಲೋಕಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಸಮುದ್ದಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಇತಿಭವಾಭವಕಥಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೮. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ನ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಜಾನಾಸಿ, ಅಹಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಜಾನಾಮಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸಸಿ, ಮಿಚ್ಛಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ತ್ವಮಸಿ, ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಹಿತಂ ಮೇ, ಅಸಹಿತಂ ತೇ, ಪುರೇವಚನೀಯಂ ಪಚ್ಛಾ ಅವಚ, ಪಚ್ಛಾವಚನೀಯಂ ಪುರೇ ಅವಚ, ಅಧಿಚಿಣ್ಣಂ ತೇ ವಿಪರಾವತ್ತಂ, ಆರೋಪಿತೋ ತೇ ವಾದೋ, ನಿಗ್ಗಹಿತೋ ತ್ವಮಸಿ, ಚರ ವಾದಪ್ಪಮೋಕ್ಖಾಯ, ನಿಬ್ಬೇಠೇಹಿ ವಾ ಸಚೇ ಪಹೋಸೀತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ

ಏವರೂಪಾಯ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಕಥಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೧೯. "'ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ದೂತೇಯ್ಯಪಹಿಣಗಮನಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ರಞ್ಞಂ, ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ, ಖತ್ತಿಯಾನಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ, ಗಹಪತಿಕಾನಂ, ಕುಮಾರಾನಂ "ಇಧ ಗಚ್ಛ, ಅಮುತ್ರಾಗಚ್ಛ, ಇದಂ ಹರ, ಅಮುತ್ರ ಇದಂ ಆಹರಾ"ತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ದೂತೇಯ್ಯಪಹಿಣಗಮನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೨೦. "'ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಕುಹಕಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ, ಲಪಕಾ ಚ ನೇಮಿತ್ತಿಕಾ ಚ ನಿಪ್ಪೇಸಿಕಾ ಚ, ಲಾಭೇನ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗೀಂಸಿತಾರೋ ಚ [ಲಾಭೇನ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗಿಂ ಭಿತಾರೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰), ಲಾಭೇನ ಚ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗೀಸಿತಾರೋ (ಪೀ॰)] ಇತಿ [ಇತಿ ವಾ, ಇತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಏವರೂಪಾ ಕುಹನಲಪನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

ಮಜ್ಝಿಮಸೀಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಮಹಾಸೀಲಂ

೨೧. "'ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ , ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಙ್ಗಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾತಂ ಸುಪಿನಂ ಲಕ್ಖಣಂ ಮೂಸಿಕಚ್ಛಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಿಹೋಮಂ ದಬ್ಬಿಹೋಮಂ ಥುಸಹೋಮಂ ಕಣಹೋಮಂ ತಣ್ಡುಲಹೋಮಂ ಸಪ್ಪಿಹೋಮಂ ತೇಲಹೋಮಂ ಮುಖಹೋಮಂ ಲೋಹಿತಹೋಮಂ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾ ಖತ್ತವಿಜ್ಜಾ [ಖೇತ್ತವಿಜ್ಜಾ (ಬಹೂಸು)] ಸಿವವಿಜ್ಜಾ ಭೂತವಿಜ್ಜಾ ಭೂರಿವಿಜ್ಜಾ ಅಹಿವಿಜ್ಜಾ ವಿಸವಿಜ್ಜಾ ವಿಚ್ಛಿಕವಿಜ್ಜಾ ಮೂಸಿಕವಿಜ್ಜಾ ಸಕುಣವಿಜ್ಜಾ ವಾಯಸವಿಜ್ಜಾ ಪಕ್ಕಜ್ಝಾನಂ ಸರಪರಿತ್ತಾಣಂ ಮಿಗಚಕ್ಕಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೨೨. "'ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮಣಿಲಕ್ಖಣಂ ವತ್ಥಲಕ್ಖಣಂ ದಣ್ಡಲಕ್ಖಣಂ ಸತ್ಥಲಕ್ಖಣಂ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಂ ಉಸುಲಕ್ಖಣಂ ಧನುಲಕ್ಖಣಂ ಆವುಧಲಕ್ಖಣಂ ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣಂ ಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಂ ಕುಮಾರಲಕ್ಖಣಂ ಕುಮಾರಿಲಕ್ಖಣಂ ದಾಸಲಕ್ಖಣಂ ದಾಸಿಲಕ್ಖಣಂ ಹತ್ಥಿಲಕ್ಖಣಂ ಅಸ್ಸಲಕ್ಖಣಂ ಮಹಿಂಸಲಕ್ಖಣಂ [ಮಹಿಸಲಕ್ಖಣಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಉಸಭಲಕ್ಖಣಂ ಗೋಲಕ್ಖಣಂ ಅಜಲಕ್ಖಣಂ ಮೇಣ್ಡಲಕ್ಖಣಂ ಕುಕ್ಕುಟಲಕ್ಖಣಂ ವಟ್ಟಕಲಕ್ಖಣಂ ಗೋಧಾಲಕ್ಖಣಂ ಕಣ್ಣಿಕಾಲಕ್ಖಣಂ ಕಚ್ಛಪಲಕ್ಖಣಂ ಮಿಗಲಕ್ಖಣಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೨೩. "'ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ರಞ್ಞಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರಞ್ಞಂ ಅನಿಯ್ಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಉಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಅಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಉಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಅಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ

ರಞ್ಞಂ ಪರಾಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಪರಾಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇತಿ ಇಮಸ್ಸ ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೨೪. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ [ಸುರಿಯಗ್ಗಾಹೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉಕ್ಕಾಪಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದಿಸಾಡಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭೂಮಿಚಾಲೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೇವದುದ್ರಭಿ [ದೇವದುನ್ದುಭಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಗ್ಗಮನಂ ಓಗಮನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ನಕ್ಖತ್ತಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಉಕ್ಕಾಪಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ದಿಸಾಡಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಭೂಮಿಚಾಲೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ದೇವದುದ್ರಭಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಗ್ಗಮನಂ ಓಗಮನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೨೫. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸುವುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸುಭಿಕ್ಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಖೇಮಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರೋಗೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆರೋಗ್ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮುದ್ದಾ, ಗಣನಾ, ಸಙ್ಖಾನಂ, ಕಾವೇಯ್ಯಂ, ಲೋಕಾಯತಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೨೬. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ , ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಆವಾಹನಂ ವಿವಾಹನಂ ಸಂವರಣಂ ವಿವರಣಂ ಸಂಕಿರಣಂ ವಿಕಿರಣಂ ಸುಭಗಕರಣಂ ದುಬ್ಭಗಕರಣಂ ವಿರುದ್ಧಗಬ್ಭಕರಣಂ ಜಿವ್ಹಾನಿಬನ್ಧನಂ ಹನುಸಂಹನನಂ ಹತ್ಥಾಭಿಜಪ್ಪನಂ ಹನುಜಪ್ಪನಂ ಕಣ್ಣಜಪ್ಪನಂ ಆದಾಸಪಞ್ಹಂ ಕುಮಾರಿಕಪಞ್ಹಂ ದೇವಪಞ್ಹಂ ಆದಿಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಂ ಮಹತುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಬ್ಭುಜ್ಜಲನಂ ಸಿರಿವ್ಹಾಯನಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

೨೭. '''ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸನ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಪಣಿಧಿಕಮ್ಮಂ ಭೂತಕಮ್ಮಂ ಭೂರಿಕಮ್ಮಂ ವಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ವೋಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥುಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಮನಂ ನ್ಹಾಪನಂ ಜುಹನಂ ವಮನಂ ವಿರೇಚನಂ ಉದ್ಧಂವಿರೇಚನಂ ಅಧೋವಿರೇಚನಂ ಸೀಸವಿರೇಚನಂ ಕಣ್ಣತೇಲಂ ನೇತ್ತತಪ್ಪನಂ ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ಅಞ್ಜನಂ ಪಚ್ಚಞ್ಜನಂ ಸಾಲಾಕಿಯಂ ಸಲ್ಲಕತ್ತಿಯಂ ದಾರಕತಿಕಿಚ್ಛಾ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾನಂ ಅನುಪ್ಪದಾನಂ ಓಸಧೀನಂ ಪಟಿಮೋಕ್ಖೋ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ

ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ'ತಿ - ಇತಿ ವಾ ಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

"ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಓರಮತ್ತಕಂ ಸೀಲಮತ್ತಕಂ, ಯೇನ ಪುಥುಜ್ಜನೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ವದಮಾನೋ ವದೇಯ್ಯ।

ಮಹಾಸೀಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ

೨೮. "ಅತ್ಥಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞೇವ ಧಮ್ಮಾ ಗಮ್ಭೀರಾ ದುದ್ದಸಾ ದುರನುಬೋಧಾ ಸನ್ತಾ ಪಣೀತಾ ಅತಕ್ಕಾವಚರಾ ನಿಪುಣಾ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯಾ, ಯೇ ತಥಾಗತೋ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ, ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ। ಕತಮೇ ಚ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಗಮ್ಭೀರಾ ದುದ್ದಸಾ ದುರನುಬೋಧಾ ಸನ್ತಾ ಪಣೀತಾ ಅತಕ್ಕಾವಚರಾ ನಿಪುಣಾ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯಾ, ಯೇ ತಥಾಗತೋ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ, ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ?

೨೯. "ಸನ್ತಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ, ಪುಬ್ಬನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ [ಅಧಿವುತ್ತಿಪದಾನಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಅಭಿವದನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

ಸಸ್ಸತವಾದೋ

೩೦. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ, ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೩೧. "ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ( ) [(ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ) (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ - 'ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ'ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ।

“ಸೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ವಞ್ಝೋ ಕೂಟಟ್ಠೋ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತೋ; ತೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತಿ ಸಂಸರನ್ತಿ ಚವನ್ತಿ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿತ್ವೇವ ಸಸ್ಸತಿಸಮಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಹಞ್ಹಿ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸಾಮಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಜಾತಿಸತಾನಿ ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಾನಿ ಅನೇಕಾನಿಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ - ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಮಹಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮಿ “ಯಥಾ ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ವಞ್ಝೋ ಕೂಟಟ್ಠೋ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತೋ; ತೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತಿ ಸಂಸರನ್ತಿ ಚವನ್ತಿ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿತ್ವೇವ ಸಸ್ಸತಿಸಮ”ನ್ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೩೧. “ದುತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಂ ದ್ವೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ತೀಣಿಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ಚತ್ತಾರಿಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ಪಞ್ಚಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ದಸಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ - ‘ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ’ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ।

“ಸೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ವಞ್ಝೋ ಕೂಟಟ್ಠೋ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತೋ; ತೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತಿ ಸಂಸರನ್ತಿ ಚವನ್ತಿ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿತ್ವೇವ ಸಸ್ಸತಿಸಮಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಹಞ್ಹಿ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸಾಮಿ ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಂ ದ್ವೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ತೀಣಿಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ಚತ್ತಾರಿಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ಪಞ್ಚಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ದಸಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ। ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಮಹಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮಿ “ಯಥಾ ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ವಞ್ಝೋ ಕೂಟಟ್ಠೋ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತೋ, ತೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತಿ ಸಂಸರನ್ತಿ ಚವನ್ತಿ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿತ್ವೇವ ಸಸ್ಸತಿಸಮ”ನ್ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೩೩. “ತತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಸಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ವೀಸಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ - ‘ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ’ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ।

“ಸೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ವಞ್ಝೋ ಕೂಟಟ್ಠೋ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತೋ; ತೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತಿ ಸಂಸರನ್ತಿ ಚವನ್ತಿ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿತ್ವೇವ ಸಸ್ಸತಿಸಮಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಹಞ್ಹಿ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸಾಮಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಸಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ವೀಸಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಾನಿ - ‘ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಮಹಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮಿ “ಯಥಾ ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ವಞ್ಝೋ ಕೂಟಟ್ಠೋ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತೋ, ತೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತಿ ಸಂಸರನ್ತಿ ಚವನ್ತಿ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿತ್ವೇವ ಸಸ್ಸತಿಸಮ”ನ್ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೩೪. “ಚತುತ್ಥೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ತಕ್ಕೀ ಹೋತಿ ವೀಮಂಸೀ, ಸೋ ತಕ್ಕಪರಿಯಾಹತಂ ವೀಮಂಸಾನುಚರಿತಂ ಸಯಂ ಪಟಿಭಾನಂ ಏವಮಾಹ - ‘ಸಸ್ಸತೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ ವಞ್ಝೋ ಕೂಟಟ್ಠೋ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತೋ; ತೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಸನ್ಧಾವನ್ತಿ ಸಂಸರನ್ತಿ ಚವನ್ತಿ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅತ್ಥಿತ್ವೇವ ಸಸ್ಸತಿಸಮ’ನ್ತಿ । ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೩೫. “ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ; ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ।

೩೬. “ತಯಿದಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ - ‘ಇಮೇ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾ ಏವಂಗಹಿತಾ ಏವಂಪರಾಮಟ್ಠಾ ಏವಂಗತಿಕಾ ಭವನ್ತಿ ಏವಂಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಾ’ತಿ, ತಞ್ಚ ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ತತೋ ಚ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಜಾನಾತಿ; ತಞ್ಚ ಪಜಾನನಂ [ಪಜಾನಂ (?) ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೬ ಪಾಳಿಅಟ್ಠಕಥಾ ಪಸ್ಸಿತಬ್ಬಂ] ನ ಪರಾಮಸತಿ, ಅಪರಾಮಸತೋ ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚತ್ತಞ್ಞೇವ ನಿಬ್ಬುತಿ

ವಿದಿತಾ। ವೇದನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪಾದಾವಿಮುತ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ।

೩೭. "ಇಮೇ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಗಮ್ಭೀರಾ ದುದ್ದಸಾ ದುರನುಬೋಧಾ ಸನ್ತಾ ಪಣೀತಾ ಅತಕ್ಕಾವಚರಾ ನಿಪುಣಾ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯಾ, ಯೇ ತಥಾಗತೋ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ, ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ಪಠಮಭಾಣವಾರೋ।

ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತವಾದೋ

೩೮. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೩೯. "ಹೋತಿ ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೋ, ಯಂ ಕದಾಚಿ ಕರಹಚಿ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಸಂವಟ್ಟತಿ। ಸಂವಟ್ಟಮಾನೇ ಲೋಕೇ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸತ್ತಾ ಆಭಸ್ಸರಸಂವತ್ತನಿಕಾ ಹೋನ್ತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ಹೋನ್ತಿ ಮನೋಮಯಾ ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಸಯಂಪಭಾ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರಾ ಸುಭಟ್ಠಾಯಿನೋ, ಚಿರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ।

೪೦. "ಹೋತಿ ಖೋ ಸೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಯೋ, ಯಂ ಕದಾಚಿ ಕರಹಚಿ ದೀಘಸ್ಸ ಅದ್ಧುನೋ ಅಚ್ಚಯೇನ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ವಿವಟ್ಟತಿ। ವಿವಟ್ಟಮಾನೇ ಲೋಕೇ ಸುಞ್ಞಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಮಾನಂ ಪಾತುಭವತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಸತ್ತೋ ಆಯುಕ್ಖಯಾ ವಾ ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯಾ ವಾ ಆಭಸ್ಸರಕಾಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ಸುಞ್ಞಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಮಾನಂ ಉಪಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ತತ್ಥ ಹೋತಿ ಮನೋಮಯೋ ಪೀತಿಭಕ್ಖೋ ಸಯಂಪಭೋ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರೋ ಸುಭಟ್ಠಾಯೀ, ಚಿರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ತಿಟ್ಠತಿ।

೪೧. "ತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಏಕಕಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ನಿವುಸಿತತ್ತಾ ಅನಭಿರತಿ ಪರಿತಸ್ಸನಾ ಉಪಪಜ್ಜತಿ – 'ಅಹೋ ವತ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸತ್ತಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯು'ನ್ತಿ। ಅಥ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸತ್ತಾ ಆಯುಕ್ಖಯಾ ವಾ ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯಾ ವಾ ಆಭಸ್ಸರಕಾಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿಮಾನಂ ಉಪಪಜ್ಜನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಸತ್ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಂ। ತೇಪಿ ತತ್ಥ ಹೋನ್ತಿ ಮನೋಮಯಾ ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಸಯಂಪಭಾ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖಚರಾ ಸುಭಟ್ಠಾಯಿನೋ, ಚಿರಂ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ।

೪೨. "ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಸೋ ಸತ್ತೋ ಪಠಮಂ ಉಪಪನ್ನೋ ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ಅಹಮಸ್ಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ [ಸಜ್ಜಿತಾ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನಂ। ಮಯಾ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಿತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಮಮಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಏತದಹೋಸಿ – "ಅಹೋ ವತ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಸತ್ತಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ। ಇತಿ ಮಮ ಚ ಮನೋಪಣಿಧಿ, ಇಮೇ ಚ ಸತ್ತಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತಾ'ತಿ।

"ಯೇಪಿ ತೇ ಸತ್ತಾ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಪನ್ನಾ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ಅಯಂ ಖೋ ಭವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನಂ। ಇಮಿನಾ ಮಯಂ ಭೋತಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ನಿಮ್ಮಿತಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಇಮಞ್ಹಿ ಮಯಂ ಅದ್ದಸಾಮ ಇಧ ಪಠಮಂ ಉಪಪನ್ನಂ, ಮಯಂ ಪನಮ್ಹ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಪನ್ನಾ'ತಿ।

೪೩. "ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೋ ಸೋ ಸತ್ತೋ ಪಠಮಂ ಉಪಪನ್ನೋ, ಸೋ ದೀಘಾಯುಕತರೋ ಚ ಹೋತಿ ವಣ್ಣವನ್ತತರೋ ಚ ಮಹೇಸಕ್ಖತರೋ ಚ। ಯೇ ಪನ ತೇ ಸತ್ತಾ ಪಚ್ಛಾ ಉಪಪನ್ನಾ, ತೇ ಅಪ್ಪಾಯುಕತರಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ದುಬ್ಬಣ್ಣತರಾ ಚ ಅಪ್ಪೇಸಕ್ಖತರಾ ಚ।

೪೪. "ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಸತ್ತೋ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತೋ ಸಮಾನೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ। ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ , ತತೋ ಪರಂ ನಾನುಸ್ಸರತಿ।

"ಸೋ ಏವಮಾಹ - 'ಯೋ ಖೋ ಸೋ ಭವಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನಂ, ಯೇನ ಮಯಂ ಭೋತಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ನಿಮ್ಮಿತಾ, ಸೋ ನಿಚ್ಚೋ ಧುವೋ ಸಸ್ಸತೋ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೋ ಸಸ್ಸತಿಸಮಂ ತಥೇವ ಠಸ್ಸತಿ। ಯೇ ಪನ ಮಯಂ ಅಹುಮ್ಹಾ ತೇನ ಭೋತಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ನಿಮ್ಮಿತಾ, ತೇ ಮಯಂ ಅನಿಚ್ಚಾ ಅದ್ಧುವಾ ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ ಚವನಧಮ್ಮಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತಾ'ತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೪೫. "ದುತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಖಿಡ್ಡಾಪದೋಸಿಕಾ ನಾಮ ದೇವಾ, ತೇ ಅತಿವೇಲಂ ಹಸ್ಸಖಿಡ್ಡಾರತಿಧಮ್ಮಸಮಾಪನ್ನಾ [ಹಸಖಿಡ್ಡಾರತಿಧಮ್ಮಸಮಾಪನ್ನಾ (ಕ॰)] ವಿಹರನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಅತಿವೇಲಂ ಹಸ್ಸಖಿಡ್ಡಾರತಿಧಮ್ಮಸಮಾಪನ್ನಾನಂ ವಿಹರತಂ ಸತಿ ಸಮ್ಮುಸ್ಸತಿ [ಪಮುಸ್ಸತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]। ಸತಿಯಾ ಸಮ್ಮೋಸಾ ತೇ ದೇವಾ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚವನ್ತಿ।

೪೬. "ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಸತ್ತೋ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತೋ ಸಮಾನೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ। ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ತತೋ ಪರಂ ನಾನುಸ್ಸರತಿ।

"ಸೋ ಏವಮಾಹ - 'ಯೇ ಖೋ ತೇ ಭೋನ್ತೋ ದೇವಾ ನ ಖಿಡ್ಡಾಪದೋಸಿಕಾ, ತೇ ನ ಅತಿವೇಲಂ ಹಸ್ಸಖಿಡ್ಡಾರತಿಧಮ್ಮಸಮಾಪನ್ನಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ತೇಸಂ ನ ಅತಿವೇಲಂ ಹಸ್ಸಖಿಡ್ಡಾರತಿಧಮ್ಮಸಮಾಪನ್ನಾನಂ ವಿಹರತಂ ಸತಿ ನ ಸಮ್ಮುಸ್ಸತಿ। ಸತಿಯಾ ಅಸಮ್ಮೋಸಾ ತೇ ದೇವಾ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ನ ಚವನ್ತಿ; ನಿಚ್ಚಾ ಧುವಾ ಸಸ್ಸತಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾ ಸಸ್ಸತಿಸಮಂ ತಥೇವ ಠಸ್ಸನ್ತಿ । ಯೇ ಪನ ಮಯಂ ಅಹುಮ್ಹಾ ಖಿಡ್ಡಾಪದೋಸಿಕಾ, ತೇ ಮಯಂ ಅತಿವೇಲಂ ಹಸ್ಸಖಿಡ್ಡಾರತಿಧಮ್ಮಸಮಾಪನ್ನಾ ವಿಹರಿಮ್ಹಾ। ತೇಸಂ ನೋ ಅತಿವೇಲಂ ಹಸ್ಸಖಿಡ್ಡಾರತಿಧಮ್ಮಸಮಾಪನ್ನಾನಂ ವಿಹರತಂ ಸತಿ ಸಮ್ಮುಸ್ಸತಿ। ಸತಿಯಾ ಸಮ್ಮೋಸಾ ಏವಂ ಮಯಂ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚುತಾ ಅನಿಚ್ಚಾ ಅದ್ಧುವಾ ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ ಚವನಧಮ್ಮಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತಾ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೪೭. "ತತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮನೋಪದೋಸಿಕಾ ನಾಮ ದೇವಾ, ತೇ

ಅತಿವೇಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಿ। ತೇ ಅತಿವೇಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತಾನಿ ಪದೂಸೇನ್ತಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಕಿಲನ್ತಕಾಯಾ ಕಿಲನ್ತಚಿತ್ತಾ । ತೇ ದೇವಾ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚವನ್ತಿ।

೪೮. "ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ ಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಸತ್ತೋ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತೋ ಸಮಾನೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ। ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ತತೋ ಪರಂ ನಾನುಸ್ಸರತಿ।

"ಸೋ ಏವಮಾಹ - 'ಯೇ ಖೋ ತೇ ಭೋನ್ತೋ ದೇವಾ ನ ಮನೋಪದೋಸಿಕಾ, ತೇ ನಾತಿವೇಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಿ। ತೇ ನಾತಿವೇಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತಾನಿ ನಪ್ಪದೂಸೇನ್ತಿ। ತೇ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಪ್ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಅಕಿಲನ್ತಕಾಯಾ ಅಕಿಲನ್ತಚಿತ್ತಾ। ತೇ ದೇವಾ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ನ ಚವನ್ತಿ, ನಿಚ್ಚಾ ಧುವಾ ಸಸ್ಸತಾ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾ ಸಸ್ಸತಿಸಮಂ ತಥೇವ ಠಸ್ಸನ್ತಿ। ಯೇ ಪನ ಮಯಂ ಅಹುಮ್ಹಾ ಮನೋಪದೋಸಿಕಾ, ತೇ ಮಯಂ ಅತಿವೇಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯಿಮ್ಹಾ। ತೇ ಮಯಂ ಅತಿವೇಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಉಪನಿಜ್ಝಾಯನ್ತಾ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಮ್ಹಿ ಚಿತ್ತಾನಿ ಪದೂಸಿಮ್ಹಾ, ತೇ ಮಯಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಪದುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ಕಿಲನ್ತಕಾಯಾ ಕಿಲನ್ತಚಿತ್ತಾ। ಏವಂ ಮಯಂ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚುತಾ ಅನಿಚ್ಚಾ ಅದ್ಧುವಾ ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ ಚವನಧಮ್ಮಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತಾ'ತಿ । ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೪೯. "ಚತುತ್ಥೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ತಕ್ಕೀ ಹೋತಿ ವೀಮಂಸೀ। ಸೋ ತಕ್ಕಪರಿಯಾಹತಂ ವೀಮಂಸಾನುಚರಿತಂ ಸಯಂಪಟಿಭಾನಂ ಏವಮಾಹ - 'ಯಂ ಖೋ ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಚಕ್ಖುಂ ಇತಿಪಿ ಸೋತಂ ಇತಿಪಿ ಘಾನಂ ಇತಿಪಿ ಜಿವ್ಹಾ ಇತಿಪಿ ಕಾಯೋ ಇತಿಪಿ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಅನಿಚ್ಚೋ ಅದ್ಧುವೋ ಅಸಸ್ಸತೋ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೋ। ಯಞ್ಚ ಖೋ ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ವಾ ಮನೋತಿ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಣನ್ತಿ ವಾ ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ನಿಚ್ಚೋ ಧುವೋ ಸಸ್ಸತೋ ಅವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮೋ ಸಸ್ಸತಿಸಮಂ ತಥೇವ ಠಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೫೦. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ; ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ।

೫೧. "ತಯಿದಂ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇಮೇ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾ ಏವಂಗಹಿತಾ ಏವಂಪರಾಮಟ್ಠಾ ಏವಂಗತಿಕಾ ಭವನ್ತಿ ಏವಂಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಾ'ತಿ। ತಞ್ಚ ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ತತೋ ಚ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಜಾನಾತಿ, ತಞ್ಚ ಪಜಾನನಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ, ಅಪರಾಮಸತೋ ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚತ್ತಞ್ಞೇವ ನಿಬ್ಬುತಿ ವಿದಿತಾ। ವೇದನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪಾದಾವಿಮುತ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ।

೫೨. "ಇಮೇ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಗಮ್ಭೀರಾ ದುದ್ದಸಾ ದುರನುಬೋಧಾ ಸನ್ತಾ ಪಣೀತಾ ಅತಕ್ಕಾವಚರಾ ನಿಪುಣಾ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯಾ, ಯೇ ತಥಾಗತೋ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ, ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ

ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ಅನ್ತಾನನ್ತವಾದೋ

೫೩. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೫೪. "ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನ್ತಸಞ್ಞೀ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹರತಿ।

"ಸೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಿವಟುಮೋ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಹಞ್ಹಿ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸಾಮಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನ್ತಸಞ್ಞೀ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಮಹಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮಿ - ಯಥಾ ಅನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಿವಟುಮೋ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೫೫. "ದುತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನನ್ತಸಞ್ಞೀ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹರತಿ।

"ಸೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅನನ್ತೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅಪರಿಯನ್ತೋ। ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಅನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಿವಟುಮೋ"ತಿ, ತೇಸಂ ಮುಸಾ। ಅನನ್ತೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅಪರಿಯನ್ತೋ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಹಞ್ಹಿ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸಾಮಿ , ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಅನನ್ತಸಞ್ಞೀ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹರಾಮಿ। ಇಮಿನಾಮಹಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮಿ - ಯಥಾ ಅನನ್ತೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅಪರಿಯನ್ತೋ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೫೬. "ತತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಉದ್ಧಮಧೋ ಅನ್ತಸಞ್ಞೀ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹರತಿ, ತಿರಿಯಂ ಅನನ್ತಸಞ್ಞೀ।

"ಸೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅನ್ತವಾ ಚ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅನನ್ತೋ ಚ। ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಅನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಿವಟುಮೋ"ತಿ, ತೇಸಂ ಮುಸಾ। ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಅನನ್ತೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅಪರಿಯನ್ತೋ"ತಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಮುಸಾ। ಅನ್ತವಾ ಚ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅನನ್ತೋ ಚ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಹಞ್ಹಿ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ

ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸಾಮಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಉದ್ಧಮಧೋ ಅನ್ತಸಞ್ಞೀ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ವಿಹರಾಮಿ, ತಿರಿಯಂ ಅನನ್ತಸಞ್ಞೀ। ಇಮಿನಾಮಹಂ ಏತಂ ಜಾನಾಮಿ - ಯಥಾ ಅನ್ತವಾ ಚ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅನನ್ತೋ ಚಾ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೫೭. "ಚತುತ್ಥೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ತಕ್ಕೀ ಹೋತಿ ವೀಮಂಸೀ। ಸೋ ತಕ್ಕಪರಿಯಾಹತಂ ವೀಮಂಸಾನುಚರಿತಂ ಸಯಂಪಟಿಭಾನಂ ಏವಮಾಹ - 'ನೇವಾಯಂ ಲೋಕೋ ಅನ್ತವಾ, ನ ಪನಾನನ್ತೋ। ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಅನ್ತವಾ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಪರಿವಟುಮೋ"ತಿ, ತೇಸಂ ಮುಸಾ। ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಅನನ್ತೋ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅಪರಿಯನ್ತೋ"ತಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಮುಸಾ। ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಅನ್ತವಾ ಚ ಅಯಂ ಲೋಕೋ ಅನನ್ತೋ ಚಾ"ತಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ ಮುಸಾ। ನೇವಾಯಂ ಲೋಕೋ ಅನ್ತವಾ , ನ ಪನಾನನ್ತೋ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ , ಚತುತ್ಥಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೫೮. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ; ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ।

೫೯. "ತಯಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇಮೇ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾ ಏವಂಗಹಿತಾ ಏವಂಪರಾಮಟ್ಠಾ ಏವಂಗತಿಕಾ ಭವನ್ತಿ ಏವಂಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಾ'ತಿ। ತಞ್ಚ ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ತತೋ ಚ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಜಾನಾತಿ, ತಞ್ಚ ಪಜಾನನಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ, ಅಪರಾಮಸತೋ ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚತ್ತಞ್ಞೇವ ನಿಬ್ಬುತಿ ವಿದಿತಾ। ವೇದನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪಾದಾವಿಮುತ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ।

೬೦. "ಇಮೇ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಗಮ್ಭೀರಾ ದುದ್ದಸಾ ದುರನುಬೋಧಾ ಸನ್ತಾ ಪಣೀತಾ ಅತಕ್ಕಾವಚರಾ ನಿಪುಣಾ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯಾ, ಯೇ ತಥಾಗತೋ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ, ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪವಾದೋ

೬೧. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೬೨. "ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ 'ಇದಂ ಕುಸಲ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, 'ಇದಂ ಅಕುಸಲ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹಂ ಖೋ "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾಮಿ, "ಇದಂ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾಮಿ। ಅಹಞ್ಚೇ ಖೋ ಪನ "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತೋ, "ಇದಂ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತೋ, 'ಇದಂ ಕುಸಲ'ನ್ತಿ ವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ, 'ಇದಂ ಅಕುಸಲ'ನ್ತಿ ವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ, ತಂ ಮಮಸ್ಸ ಮುಸಾ। ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ಮುಸಾ , ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ವಿಘಾತೋ। ಯೋ ಮಮಸ್ಸ ವಿಘಾತೋ ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ'ತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಮುಸಾವಾದಭಯಾ ಮುಸಾವಾದಪರಿಜೇಗುಚ್ಛಾ ನೇವಿದಂ ಕುಸಲನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ನ ಪನಿದಂ

ಅಕುಸಲನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ - 'ಏವನ್ತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ತಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ಅಞ್ಞಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ನೋ ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ।

೬೩. "ದುತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ 'ಇದಂ ಕುಸಲ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, 'ಇದಂ ಅಕುಸಲ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹಂ ಖೋ "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾಮಿ, "ಇದಂ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾಮಿ। ಅಹಞ್ಚೇ ಖೋ ಪನ "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತೋ, "ಇದಂ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತೋ, "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ, "ಇದಂ ಅಕುಸಲ'ನ್ತಿ ವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ, ತತ್ಥ ಮೇ ಅಸ್ಸ ಛನ್ದೋ ವಾ ರಾಗೋ ವಾ ದೋಸೋ ವಾ ಪಟಿಘೋ ವಾ। ಯತ್ಥ [ಯೋ (?)] ಮೇ ಅಸ್ಸ ಛನ್ದೋ ವಾ ರಾಗೋ ವಾ ದೋಸೋ ವಾ ಪಟಿಘೋ ವಾ, ತಂ ಮಮಸ್ಸ ಉಪಾದಾನಂ। ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ಉಪಾದಾನಂ, ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ವಿಘಾತೋ। ಯೋ ಮಮಸ್ಸ ವಿಘಾತೋ, ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ'ತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಉಪಾದಾನಭಯಾ ಉಪಾದಾನಪರಿಜೇಗುಚ್ಛಾ ನೇವಿದಂ ಕುಸಲನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ನ ಪನಿದಂ ಅಕುಸಲನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ - 'ಏವನ್ತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ತಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ಅಞ್ಞಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ನೋ ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ।

೬೪. "ತತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ 'ಇದಂ ಕುಸಲ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ, 'ಇದಂ ಅಕುಸಲ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಹಂ ಖೋ "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾಮಿ, "ಇದಂ ಅಕುಸಲ'ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ನಪ್ಪಜಾನಾಮಿ। ಅಹಞ್ಚೇ ಖೋ ಪನ "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತೋ "ಇದಂ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಅಪ್ಪಜಾನನ್ತೋ "ಇದಂ ಕುಸಲ"ನ್ತಿ ವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ, "ಇದಂ ಅಕುಸಲ"ನ್ತಿ ವಾ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ। ಸನ್ತಿ ಹಿ ಖೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ನಿಪುಣಾ ಕತಪರಪ್ಪವಾದಾ ವಾಲವೇಧಿರೂಪಾ, ತೇ ಭಿನ್ದನ್ತಾ [ವೋಭಿನ್ದನ್ತಾ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಮಞ್ಞೇ ಚರನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಗತೇನ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ, ತೇ ಮಂ ತತ್ಥ ಸಮನುಯುಞ್ಜೇಯ್ಯುಂ ಸಮನುಗಾಹೇಯ್ಯುಂ ಸಮನುಭಾಸೇಯ್ಯುಂ। ಯೇ ಮಂ ತತ್ಥ ಸಮನುಯುಞ್ಜೇಯ್ಯುಂ ಸಮನುಗಾಹೇಯ್ಯುಂ ಸಮನುಭಾಸೇಯ್ಯುಂ, ತೇಸಾಹಂ ನ ಸಮ್ಪಾಯೇಯ್ಯಂ। ಯೇಸಾಹಂ ನ ಸಮ್ಪಾಯೇಯ್ಯಂ, ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ವಿಘಾತೋ। ಯೋ ಮಮಸ್ಸ ವಿಘಾತೋ, ಸೋ ಮಮಸ್ಸ ಅನ್ತರಾಯೋ'ತಿ। ಇತಿ ಸೋ ಅನುಯೋಗಭಯಾ ಅನುಯೋಗಪರಿಜೇಗುಚ್ಛಾ ನೇವಿದಂ ಕುಸಲನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ನ ಪನಿದಂ ಅಕುಸಲನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ - 'ಏವನ್ತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ತಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ಅಞ್ಞಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ; ನೋ ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ।

೬೫. "ಚತುತ್ಥೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಮನ್ದೋ ಹೋತಿ ಮೋಮೂಹೋ। ಸೋ ಮನ್ದತ್ತಾ ಮೋಮೂಹತ್ತಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜತಿ

ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ – ‘ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸಿ, ‘ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಅಸ್ಸ, ‘ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ಇತಿ ತೇ ನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ, ‘ಏವನ್ತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ತಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ಅಞ್ಞಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋ ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ’ತಿ। ‘ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಿ ಚ ನತ್ಥಿ ಚ ಪರೋ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ‘ನೇವತ್ಥಿ ನ ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ …ಪೇ॰… ‘ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಿ ಚ ನತ್ಥಿ ಚ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ…ಪೇ॰… ‘ನೇವತ್ಥಿ ನ ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ [ಸುಕಟದುಕ್ಕಟಾನಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ…ಪೇ॰… ‘ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ…ಪೇ॰… ‘ಅತ್ಥಿ ಚ ನತ್ಥಿ ಚ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ…ಪೇ॰… ‘ನೇವತ್ಥಿ ನ ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ…ಪೇ॰… ‘ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ…ಪೇ॰… ‘ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ…ಪೇ॰… ‘ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ [ನ ಹೋತಿ ಚ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ…ಪೇ॰… ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸಿ, ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಅಸ್ಸ, ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ಇತಿ ತೇ ನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ, ‘ಏವನ್ತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ತಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ಅಞ್ಞಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋ ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ’ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚತುತ್ಥಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ।

೬೬. “ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ , ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ, ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ…ಪೇ॰… ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನವಾದೋ

೬೭. “ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೬೮. “ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಸಞ್ಞಸತ್ತಾ ನಾಮ ದೇವಾ। ಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದಾ ಚ ಪನ ತೇ ದೇವಾ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚವನ್ತಿ। ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಸತ್ತೋ ತಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಚವಿತ್ವಾ ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಇತ್ಥತ್ತಂ ಆಗತೋ ಸಮಾನೋ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ। ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಆತಪ್ಪಮನ್ವಾಯ ಪಧಾನಮನ್ವಾಯ ಅನುಯೋಗಮನ್ವಾಯ ಅಪ್ಪಮಾದಮನ್ವಾಯ ಸಮ್ಮಾಮನಸಿಕಾರಮನ್ವಾಯ ತಥಾರೂಪಂ ಚೇತೋಸಮಾಧಿಂ ಫುಸತಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ತತೋ ಪರಂ ನಾನುಸ್ಸರತಿ। ಸೋ ಏವಮಾಹ – ‘ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಅಹಞ್ಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ನಾಹೋಸಿಂ, ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ಅಹುತ್ವಾ ಸನ್ತತಾಯ ಪರಿಣತೋ’ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಪಠಮಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೬೯. “ದುತಿಯೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ? ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ತಕ್ಕೀ ಹೋತಿ ವೀಮಂಸೀ। ಸೋ

ತಕ್ಕಪರಿಯಾಹತಂ ವೀಮಂಸಾನುಚರಿತಂ ಸಯಂಪಟಿಭಾನಂ ಏವಮಾಹ – 'ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ತಾ ಚ ಲೋಕೋ ಚಾ'ತಿ। ಇದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದುತಿಯಂ ಠಾನಂ, ಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಯಂ ಆರಬ್ಭ ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೭೦. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ, ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ… ಪೇ॰… ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

೭೧. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಮಾರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ, ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ।

೭೨. "ತಯಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ – 'ಇಮೇ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾ ಏವಂಗಹಿತಾ ಏವಂಪರಾಮಟ್ಠಾ ಏವಂಗತಿಕಾ ಭವನ್ತಿ ಏವಂಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಾ'ತಿ। ತಞ್ಚ ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ತತೋ ಚ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಜಾನಾತಿ, ತಞ್ಚ ಪಜಾನನಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ, ಅಪರಾಮಸತೋ ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚತ್ತಞ್ಞೇವ ನಿಬ್ಬುತಿ ವಿದಿತಾ। ವೇದನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪಾದಾವಿಮುತ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ।

೭೩. "ಇಮೇ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಗಮ್ಭೀರಾ ದುದ್ದಸಾ ದುರನುಬೋಧಾ ಸನ್ತಾ ಪಣೀತಾ ಅತಕ್ಕಾವಚರಾ ನಿಪುಣಾ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯಾ, ಯೇ ತಥಾಗತೋ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ , ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ದುತಿಯಭಾಣವಾರೋ।

ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ

೭೪. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ, ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ [ಚತುಚತ್ತಾಲೀಸಾಯ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ವತ್ಥೂಹಿ?

ಸಞ್ಞೀವಾದೋ

೭೫. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸೋಳಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸೋಳಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೭೬. "'ರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ। 'ಅರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ। 'ರೂಪೀ ಚ ಅರೂಪೀ ಚ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ನೇವರೂಪೀ ನಾರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನ್ತವಾ ಚ ಅನನ್ತವಾ ಚ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ನೇವನ್ತವಾ ನಾನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಏಕತ್ತಸಞ್ಞೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ನಾನತ್ತಸಞ್ಞೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಪರಿತ್ತಸಞ್ಞೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅಪ್ಪಮಾಣಸಞ್ಞೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಏಕನ್ತಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಏಕನ್ತದುಕ್ಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ। ಸುಖದುಕ್ಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ। ಅದುಕ್ಖಮಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೭೭. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸೋಳಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಸೋಳಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ, ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ...ಪೇ॰... ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ಅಸಞ್ಞೀವಾದೋ

೭೮. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಅಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಅಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೭೯. "'ರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ। 'ಅರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ। 'ರೂಪೀ ಚ ಅರೂಪೀ ಚ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ನೇವರೂಪೀ ನಾರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನ್ತವಾ ಚ ಅನನ್ತವಾ ಚ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ನೇವನ್ತವಾ ನಾನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೮೦. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಅಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಅಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ, ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ...ಪೇ॰... ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದೋ

೮೧. "ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ, ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೮೨. "'ರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ 'ಅರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ರೂಪೀ ಚ ಅರೂಪೀ ಚ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ನೇವರೂಪೀ ನಾರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ...

ಅನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ಅನ್ತವಾ ಚ ಅನನ್ತವಾ ಚ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ... ನೇವನ್ತವಾ ನಾನನ್ತವಾ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀ'ತಿ ನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೮೩. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ...ಪೇ॰... ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ಉಚ್ಛೇದವಾದೋ

೮೪. "ಸನ್ತಿ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೮೫. "ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಏವಂವಾದೀ ಹೋತಿ ಏವಂದಿಟ್ಠಿ [ಏವಂದಿಟ್ಠೀ (ಕ॰ ಪೀ॰)] - 'ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಸಮ್ಭವೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೮೬. "ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ ದಿಬ್ಬೋ ರೂಪೀ ಕಾಮಾವಚರೋ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರಭಕ್ಖೋ। ತಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ। ತಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಸೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅತ್ತಾ ಯತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೮೭. "ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ ದಿಬ್ಬೋ ರೂಪೀ ಮನೋಮಯೋ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೀ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯೋ। ತಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ। ತಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಸೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅತ್ತಾ ಯತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೮೮. "ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ , ಭೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ "ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ"ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನೂಪಗೋ। ತಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ। ತಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಸೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅತ್ತಾ ಯತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೮೯. “ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ “ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ”ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನೂಪಗೋ। ತಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ। ತಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಸೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅತ್ತಾ ಯತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ’ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೦. “ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ “ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ”ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನೂಪಗೋ। ತಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ। ತಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಸೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅತ್ತಾ ಯತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ , ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ”ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೧. ‘ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - “ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ “ಸನ್ತಮೇತಂ ಪಣೀತಮೇತ”ನ್ತಿ ನೇವಸಞ್ಞಾನಾಸಞ್ಞಾಯತನೂಪಗೋ। ತಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ। ತಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಸೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅತ್ತಾ ಯತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜತಿ ವಿನಸ್ಸತಿ, ನ ಹೋತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನೋ ಹೋತೀ’ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೨. “ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಸತ್ತಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ...ಪೇ॰... ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದೋ

೯೩. “ಸನ್ತಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ತೇ ಚ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಿಮಾಗಮ್ಮ ಕಿಮಾರಬ್ಭ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ?

೯೪. “ಇಧ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಏವಂವಾದೀ ಹೋತಿ ಏವಂದಿಟ್ಠಿ - “ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತೋ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ ಪರಿಚಾರೇತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ’ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೫. “ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ -‘ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಕಾಮಾ ಹಿ, ಭೋ,

ಅನಿಚ್ಚಾ ದುಕ್ಖಾ ವಿಪರಿಣಾಮಧಮ್ಮಾ, ತೇಸಂ ವಿಪರಿಣಾಮಞ್ಞಥಾಭಾವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ। ಯತೋ ಖೋ , ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೭. "ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯದೇವ ತತ್ಥ ವಿತಕ್ಕಿತಂ ವಿಚಾರಿತಂ, ಏತೇನೇತಂ ಓಳಾರಿಕಂ ಅಕ್ಖಾಯತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೮. "ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯದೇವ ತತ್ಥ ಪೀತಿಗತಂ ಚೇತಸೋ ಉಪ್ಪಿಲಾವಿತತ್ತಂ, ಏತೇನೇತಂ ಓಳಾರಿಕಂ ಅಕ್ಖಾಯತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರತಿ, ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ "ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ"ತಿ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೮. "ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಏಸೋ ಅತ್ತಾ, ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ನೇಸೋ ನತ್ಥೀತಿ ವದಾಮಿ; ನೋ ಚ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಏತ್ತಾವತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಯದೇವ ತತ್ಥ ಸುಖಮಿತಿ ಚೇತಸೋ ಆಭೋಗೋ, ಏತೇನೇತಂ ಓಳಾರಿಕಂ ಅಕ್ಖಾಯತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಭೋ, ಅಯಂ ಅತ್ತಾ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತೀ'ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

೯೯. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ...ಪೇ॰... ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

೧೦೦. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ವತ್ಥೂಹಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ವತ್ಥೂಹಿ...ಪೇ॰... ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

೧೦೧. "ಇಮೇಹಿ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ।

೧೦೨. "ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ, ಏತೇಸಂ ವಾ ಅಞ್ಞತರೇನ; ನತ್ಥಿ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ।

೧೦೩. "ತಯಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇಮೇ ದಿಟ್ಠಿಟ್ಠಾನಾ ಏವಂಗಹಿತಾ ಏವಂಪರಾಮಟ್ಠಾ ಏವಂಗತಿಕಾ ಭವನ್ತಿ ಏವಂಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಾ'ತಿ। ತಞ್ಚ ತಥಾಗತೋ ಪಜಾನಾತಿ, ತತೋ ಚ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಜಾನಾತಿ, ತಞ್ಚ ಪಜಾನನಂ ನ ಪರಾಮಸತಿ, ಅಪರಾಮಸತೋ ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚತ್ತಞ್ಞೇವ ನಿಬ್ಬುತಿ ವಿದಿತಾ। ವೇದನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಅನುಪಾದಾವಿಮುತ್ತೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತೋ।

೧೦೪. "ಇಮೇ ಖೋ ತೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾ ಗಮ್ಭೀರಾ ದುದ್ದಸಾ ದುರನುಬೋಧಾ ಸನ್ತಾ ಪಣೀತಾ ಅತಕ್ಕಾವಚರಾ ನಿಪುಣಾ ಪಣ್ಡಿತವೇದನೀಯಾ, ಯೇ ತಥಾಗತೋ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ, ಯೇಹಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಯಥಾಭುಚ್ಚಂ ವಣ್ಣಂ ಸಮ್ಮಾ ವದಮಾನಾ ವದೇಯ್ಯುಂ।

ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತವಾರೋ

೧೦೫. "ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ , ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೦೬. "ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೦೭. "ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೦೮. "ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೦೯. "ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೦. "ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೧. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸೋಳಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೨. “ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಅಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೩. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೪. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೫. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೬. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

೧೧೭. “ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ತೇಸಂ ಭವತಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಜಾನತಂ ಅಪಸ್ಸತಂ ವೇದಯಿತಂ ತಣ್ಹಾಗತಾನಂ ಪರಿತಸ್ಸಿತವಿಪ್ಫನ್ದಿತಮೇವ।

ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾವಾರೋ

೧೧೮. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೧೯. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೦. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೧. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೨. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೩. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೪. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸೋಳಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೫. “ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಅಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೬. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೭. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೮. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೨೯. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

೧೩೦. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ, ತದಪಿ ಫಸ್ಸಪಚ್ಚಯಾ।

ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿವಾರೋ

೧೩೧. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೨. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚ ಅಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಂ ಸಸ್ಸತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ಅಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೩. “ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೪. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಸಮಾನಾ ವಾಚಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಆಪಜ್ಜನ್ತಿ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಂ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೫. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೬. “ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಅಟ್ಠಾರಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೭. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸೋಳಸಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೮. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ, ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ಅಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೩೯. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಂ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಅಟ್ಠಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೪೦. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಉಚ್ಛೇದಂ ವಿನಾಸಂ ವಿಭವಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಸತ್ತಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೪೧. “ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ ಸತೋ ಸತ್ತಸ್ಸ ಪರಮದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೪೨. “ತತ್ರ , ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಅಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಅಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ಚತುಚತ್ತಾರೀಸಾಯ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೧೪೩. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ, ತೇ ವತ ಅಞ್ಞತ್ರ ಫಸ್ಸಾ ಪಟಿಸಂವೇದಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

ದಿಟ್ಠಿಗತಿಕಾಧಿಟ್ಠಾನವಟ್ಟಕಥಾ

೧೪೪. “ತತ್ರ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಸ್ಸತವಾದಾ ಸಸ್ಸತಂ ಅತ್ತಾನಞ್ಚ ಲೋಕಞ್ಚ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ ಚತೂಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ, ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏಕಚ್ಚಸಸ್ಸತಿಕಾ ಏಕಚ್ಚಅಸಸ್ಸತಿಕಾ…ಪೇ॰… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅನ್ತಾನನ್ತಿಕಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಮರಾವಿಕ್ಖೇಪಿಕಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪನ್ನಿಕಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಸಞ್ಞೀವಾದಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ಅಸಞ್ಞೀವಾದಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉದ್ಧಮಾಘಾತನಿಕಾ ನೇವಸಞ್ಞೀನಾಸಞ್ಞೀವಾದಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉಚ್ಛೇದವಾದಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮನಿಬ್ಬಾನವಾದಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ… ಯೇಪಿ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ಚ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಛಹಿ ಫಸ್ಸಾಯತನೇಹಿ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತಿ ತೇಸಂ ವೇದನಾಪಚ್ಚಯಾ ತಣ್ಹಾ, ತಣ್ಹಾಪಚ್ಚಯಾ ಉಪಾದಾನಂ, ಉಪಾದಾನಪಚ್ಚಯಾ ಭವೋ, ಭವಪಚ್ಚಯಾ ಜಾತಿ, ಜಾತಿಪಚ್ಚಯಾ ಜರಾಮರಣಂ ಸೋಕಪರಿದೇವದುಕ್ಖದೋಮನಸ್ಸುಪಾಯಾಸಾ ಸಮ್ಭವನ್ತಿ।

ವಿವಟ್ಟಕಥಾದಿ

೧೪೫. “ಯತೋ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖು ಛನ್ನಂ ಫಸ್ಸಾಯತನಾನಂ ಸಮುದಯಞ್ಚ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಞ್ಚ ಅಸ್ಸಾದಞ್ಚ ಆದೀನವಞ್ಚ ನಿಸ್ಸರಣಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ಇಮೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹೇವ ಉತ್ತರಿತರಂ ಪಜಾನಾತಿ।

೧೪೬. “ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ ಅನ್ತೋಜಾಲೀಕತಾ, ಏತ್ಥ ಸಿತಾವ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಅನ್ತೋಜಾಲೀಕತಾವ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದಕ್ಖೋ ಕೇವಟ್ಟೋ ವಾ ಕೇವಟ್ಟನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಸುಖುಮಚ್ಛಿಕೇನ ಜಾಲೇನ ಪರಿತ್ತಂ ಉದಕದಹಂ [ಉದಕರಹದಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಓತ್ಥರೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಯೇ ಖೋ ಕೇಚಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಉದಕದಹೇ ಓಳಾರಿಕಾ ಪಾಣಾ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಅನ್ತೋಜಾಲೀಕತಾ। ಏತ್ಥ ಸಿತಾವ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿ; ಏತ್ಥ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಅನ್ತೋಜಾಲೀಕತಾವ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತೀ’ತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಅಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಕಪ್ಪಿಕಾ ವಾ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಾನುದಿಟ್ಠಿನೋ ಪುಬ್ಬನ್ತಾಪರನ್ತಂ ಆರಬ್ಭ ಅನೇಕವಿಹಿತಾನಿ ಅಧಿಮುತ್ತಿಪದಾನಿ ಅಭಿವದನ್ತಿ, ಸಬ್ಬೇ ತೇ ಇಮೇಹೇವ ದ್ವಾಸಟ್ಠಿಯಾ ವತ್ಥೂಹಿ ಅನ್ತೋಜಾಲೀಕತಾ ಏತ್ಥ ಸಿತಾವ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿ, ಏತ್ಥ ಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಅನ್ತೋಜಾಲೀಕತಾವ ಉಮ್ಮುಜ್ಜಮಾನಾ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನ್ತಿ।

೧೪೭. “ಉಚ್ಛಿನ್ನಭವನೇತ್ತಿಕೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ತಥಾಗತಸ್ಸ ಕಾಯೋ ತಿಟ್ಠತಿ। ಯಾವಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಠಸ್ಸತಿ, ತಾವ ನಂ ದಕ್ಖನ್ತಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ। ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉದ್ಧಂ ಜೀವಿತಪರಿಯಾದಾನಾ ನ ನಂ ದಕ್ಖನ್ತಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಮ್ಬಪಿಣ್ಡಿಯಾ ವಣ್ಟಚ್ಛಿನ್ನಾಯ ಯಾನಿ ಕಾನಿಚಿ ಅಮ್ಬಾನಿ ವಣ್ಟಪಟಿಬನ್ಧಾನಿ [ವಣ್ಟೂಪನಿಬನ್ಧನಾನಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ವಣ್ಡಪಟಿಬದ್ಧಾನಿ (ಕ॰)], ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ತದನ್ವಯಾನಿ ಭವನ್ತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಉಚ್ಛಿನ್ನಭವನೇತ್ತಿಕೋ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಕಾಯೋ ತಿಟ್ಠತಿ, ಯಾವಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಠಸ್ಸತಿ, ತಾವ ನಂ ದಕ್ಖನ್ತಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ, ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉದ್ಧಂ ಜೀವಿತಪರಿಯಾದಾನಾ ನ ನಂ ದಕ್ಖನ್ತಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾ”ತಿ।

೧೪೮. ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - ‘‘ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭನ್ತೇ, ಕೋ ನಾಮೋ ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯೋ’’ತಿ? ‘‘ತಸ್ಮಾತಿಹ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಇಮಂ ಧಮ್ಮಪರಿಯಾಯಂ ಅತ್ಥಜಾಲನ್ತಿಪಿ ನಂ ಧಾರೇಹಿ, ಧಮ್ಮಜಾಲನ್ತಿಪಿ ನಂ ಧಾರೇಹಿ, ಬ್ರಹ್ಮಜಾಲನ್ತಿಪಿ ನಂ ಧಾರೇಹಿ, ದಿಟ್ಠಿಜಾಲನ್ತಿಪಿ ನಂ ಧಾರೇಹಿ, ಅನುತ್ತರೋ ಸಙ್ಗಾಮವಿಜಯೋತಿಪಿ ನಂ ಧಾರೇಹೀ’’ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ।

೧೪೯. ಅತ್ತಮನಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ। ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಚ ಪನ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಸ್ಮಿಂ ಭಞ್ಞಮಾನೇ ದಸಸಹಸ್ಸೀ [ಸಹಸ್ಸೀ (ಕತ್ಥಚಿ)] ಲೋಕಧಾತು ಅಕಮ್ಪಿತ್ಥಾತಿ।

ಬ್ರಹ್ಮಜಾಲಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಪಠಮಂ।

೨. ಸಾಮಞ್ಞಫಲಸುತ್ತಂ

ರಾಜಾಮಚ್ಚಕಥಾ

೧೫೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ಜೀವಕಸ್ಸ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚಸ್ಸ ಅಮ್ಬವನೇ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢತೇಳಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಪನ್ನರಸೇ ಕೋಮುದಿಯಾ ಚಾತುಮಾಸಿನಿಯಾ ಪುಣ್ಣಾಯ ಪುಣ್ಣಮಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ರಾಜಾಮಚ್ಚಪರಿವುತೋ ಉಪರಿಪಾಸಾದವರಗತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತದಹುಪೋಸಥೇ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - "ರಮಣೀಯಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ಅಭಿರೂಪಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ದಸ್ಸನೀಯಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ಪಾಸಾದಿಕಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ, ಲಕ್ಖಞ್ಞಾ ವತ ಭೋ ದೋಸಿನಾ ರತ್ತಿ। ಕಂ ನು ಖ್ವಜ್ಜ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ಪಯಿರುಪಾಸೇಯ್ಯಾಮ, ಯಂ ನೋ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ?

೧೫೧. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಞ್ಞತರೋ ರಾಜಾಮಚ್ಚೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ದೇವ, ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಸಙ್ಘೀ ಚೇವ ಗಣೀ ಚ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ತಿತ್ಥಕರೋ ಸಾಧುಸಮ್ಮತೋ ಬಹುಜನಸ್ಸ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ದೇವೋ ಪೂರಣಂ ಕಸ್ಸಪಂ ಪಯಿರುಪಾಸತು। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವಸ್ಸ ಪೂರಣಂ ಕಸ್ಸಪಂ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

೧೫೨. ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ರಾಜಾಮಚ್ಚೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ದೇವ, ಮಕ್ಖಲಿ ಗೋಸಾಲೋ ಸಙ್ಘೀ ಚೇವ ಗಣೀ ಚ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ತಿತ್ಥಕರೋ ಸಾಧುಸಮ್ಮತೋ ಬಹುಜನಸ್ಸ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ದೇವೋ ಮಕ್ಖಲಿಂ ಗೋಸಾಲಂ ಪಯಿರುಪಾಸತು। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವಸ್ಸ ಮಕ್ಖಲಿಂ ಗೋಸಾಲಂ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

೧೫೩. ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ರಾಜಾಮಚ್ಚೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ದೇವ, ಅಜಿತೋ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೋ ಸಙ್ಘೀ ಚೇವ ಗಣೀ ಚ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ತಿತ್ಥಕರೋ ಸಾಧುಸಮ್ಮತೋ ಬಹುಜನಸ್ಸ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ದೇವೋ ಅಜಿತಂ ಕೇಸಕಮ್ಬಲಂ ಪಯಿರುಪಾಸತು। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವಸ್ಸ ಅಜಿತಂ ಕೇಸಕಮ್ಬಲಂ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

೧೫೪. ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ರಾಜಾಮಚ್ಚೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಯಂ, ದೇವ, ಪಕುಧೋ [ಪಕುದ್ಧೋ (ಸೀ॰)] ಕಚ್ಚಾಯನೋ ಸಙ್ಘೀ ಚೇವ ಗಣೀ ಚ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ತಿತ್ಥಕರೋ ಸಾಧುಸಮ್ಮತೋ ಬಹುಜನಸ್ಸ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ದೇವೋ ಪಕುಧಂ ಕಚ್ಚಾಯನಂ ಪಯಿರುಪಾಸತು। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವಸ್ಸ ಪಕುಧಂ ಕಚ್ಚಾಯನಂ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

೧೫೫. ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ರಾಜಾಮಚ್ಚೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಯಂ, ದೇವ, ಸಞ್ಚಯೋ [ಸಞ್ಜಯೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ [ಬೇಲ್ಲಟ್ಠಿಪುತ್ತೋ (ಸೀ॰), ವೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಙ್ಘೀ ಚೇವ ಗಣೀ ಚ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ತಿತ್ಥಕರೋ ಸಾಧುಸಮ್ಮತೋ ಬಹುಜನಸ್ಸ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ದೇವೋ ಸಞ್ಚಯಂ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತು। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವಸ್ಸ ಸಞ್ಚಯಂ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

೧೫೬. ಅಞ್ಞತರೋಪಿ ಖೋ ರಾಜಾಮಚ್ಚೋ ರಾಜಾನಂ ಮಾಗಧಂ ಅಜಾತಸತ್ತುಂ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಯಂ, ದೇವ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ [ನಾಥಪುತ್ತೋ (ಸೀ॰), ನಾತಪುತ್ತೋ (ಪೀ॰)] ಸಙ್ಘೀ ಚೇವ ಗಣೀ ಚ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಚ ಞಾತೋ ಯಸಸ್ಸೀ ತಿತ್ಥಕರೋ ಸಾಧುಸಮ್ಮತೋ ಬಹುಜನಸ್ಸ ರತ್ತಞ್ಞೂ ಚಿರಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ದೇವೋ ನಿಗಣ್ಠಂ ನಾಟಪುತ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತು। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವಸ್ಸ ನಿಗಣ್ಠಂ ನಾಟಪುತ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ"ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ।

ಕೋಮಾರಭಚ್ಚಜೀವಕಕಥಾ

೧೫೭. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಜೀವಕೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಜೀವಕಂ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚಂ ಏತದವೋಚ – "ತ್ವಂ ಪನ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ಕಿಂ ತುಣ್ಹೀ"ತಿ? "ಅಯಂ, ದೇವ, ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಮ್ಬವನೇ ವಿಹರತಿ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಡ್ಢತೇಳಸೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭಗವನ್ತಂ [ಭಗವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ (ಸೀ॰ ಕ॰ ಪೀ॰)] ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ತಂ ದೇವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತು। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ದೇವಸ್ಸ ಭಗವನ್ತಂ ಪಯಿರುಪಾಸತೋ ಚಿತ್ತಂ ಪಸೀದೇಯ್ಯಾ'ತಿ।

೧೫೮. "ತೇನ ಹಿ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ಹತ್ಥಿಯಾನಾನಿ ಕಪ್ಪಾಪೇಹೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ದೇವಾ"ತಿ ಖೋ ಜೀವಕೋ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಹತ್ಥಿನಿಕಾಸತಾನಿ ಕಪ್ಪಾಪೇತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಚ ಆರೋಹಣೀಯಂ ನಾಗಂ, ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿವೇದೇಸಿ – "ಕಪ್ಪಿತಾನಿ ಖೋ ತೇ, ದೇವ, ಹತ್ಥಿಯಾನಾನಿ, ಯಸ್ಸದಾನಿ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ।

೧೫೯. ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಸು ಹತ್ಥಿನಿಕಾಸತೇಸು ಪಚ್ಚೇಕಾ ಇತ್ಥಿಯೋ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಆರೋಹಣೀಯಂ ನಾಗಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸು ಧಾರಿಯಮಾನಾಸು ರಾಜಗಹಮ್ಹಾ ನಿಯ್ಯಾಸಿ ಮಹಚ್ಚರಾಜಾನುಭಾವೇನ, ಯೇನ ಜೀವಕಸ್ಸ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚಸ್ಸ ಅಮ್ಬವನಂ ತೇನ ಪಾಯಾಸಿ।

ಅಥ ಖೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಮ್ಬವನಸ್ಸ ಅಹುದೇವ ಭಯಂ, ಅಹು ಛಮ್ಭಿತತ್ತಂ, ಅಹು ಲೋಮಹಂಸೋ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಭೀತೋ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ಜೀವಕಂ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಚ್ಚಿ ಮಂ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ನ ವಞ್ಚೇಸಿ? ಕಚ್ಚಿ ಮಂ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ನ ಪಲಮ್ಭೇಸಿ? ಕಚ್ಚಿ ಮಂ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ನ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ದೇಸಿ ? ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ತಾವ ಮಹತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಡ್ಢತೇಳಸಾನಂ ಭಿಕ್ಖುಸತಾನಂ ನೇವ ಖಿಪಿತಸದ್ದೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಉಕ್ಕಾಸಿತಸದ್ದೋ ನ ನಿಗ್ಘೋಸೋ"ತಿ।

“ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಾ ಭಾಯಿ, ಮಹಾರಾಜ। ನ ತಂ ದೇವ, ವಞ್ಚೇಮಿ; ನ ತಂ, ದೇವ, ಪಲಮ್ಭಾಮಿ ; ನ ತಂ, ದೇವ, ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕಾನಂ ದೇಮಿ। ಅಭಿಕ್ಕಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಭಿಕ್ಕಮ, ಮಹಾರಾಜ, ಏತೇ ಮಣ್ಡಲಮಾಳೇ ದೀಪಾ [ಪದೀಪಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಝಾಯನ್ತೀ”ತಿ।

ಸಾಮಞ್ಞಫಲಪುಚ್ಛಾ

೧೬೦. ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಯಾವತಿಕಾ ನಾಗಸ್ಸ ಭೂಮಿ ನಾಗೇನ ಗನ್ತ್ವಾ, ನಾಗಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ, ಪತ್ತಿಕೋವ [ಪದಿಕೋವ (ಸ್ಯಾ॰)] ಯೇನ ಮಣ್ಡಲಮಾಳಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಜೀವಕಂ ಕೋಮಾರಭಚ್ಚಂ ಏತದವೋಚ - “ಕಹಂ ಪನ, ಸಮ್ಮ ಜೀವಕ, ಭಗವಾ”ತಿ? “ಏಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಗವಾ; ಏಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಗವಾ ಮಜ್ಝಿಮಂ ಥಮ್ಭಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುರತ್ಥಾಭಿಮುಖೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಪುರಕ್ಖತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸಾ”ತಿ।

೧೬೧. ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ತುಣ್ಹೀಭೂತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ರಹದಮಿವ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - “ಇಮಿನಾ ಮೇ ಉಪಸಮೇನ ಉದಯಭದ್ದೋ [ಉದಾಯಿಭದ್ದೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಕುಮಾರೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತು, ಯೇನೇತರಹಿ ಉಪಸಮೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ”ತಿ। “ಅಗಮಾ ಖೋ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಥಾಪೇಮ”ನ್ತಿ। “ಪಿಯೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಉದಯಭದ್ದೋ ಕುಮಾರೋ। ಇಮಿನಾ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಸಮೇನ ಉದಯಭದ್ದೋ ಕುಮಾರೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತು ಯೇನೇತರಹಿ ಉಪಸಮೇನ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ”ತಿ।

೧೬೨. ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ , ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ದೇಸಂ [ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ದೇಸಂ ಲೇಸಮತ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)]; ಸಚೇ ಮೇ ಭಗವಾ ಓಕಾಸಂ ಕರೋತಿ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯಾ”ತಿ। “ಪುಚ್ಛ, ಮಹಾರಾಜ, ಯದಾಕಙ್ಖಸೀ”ತಿ।

೧೬೩. “ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಹತ್ಥಾರೋಹಾ ಅಸ್ಸಾರೋಹಾ ರಥಿಕಾ ಧನುಗ್ಗಹಾ ಚೇಲಕಾ ಚಲಕಾ ಪಿಣ್ಡದಾಯಕಾ ಉಗ್ಗಾ ರಾಜಪುತ್ತಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿನೋ ಮಹಾನಾಗಾ ಸೂರಾ ಚಮ್ಮಯೋಧಿನೋ ದಾಸಿಕಪುತ್ತಾ ಆಳಾರಿಕಾ ಕಪ್ಪಕಾ ನ್ಹಾಪಕಾ [ನಹಾಪಿಕಾ (ಸೀ॰), ನ್ಹಾಪಿಕಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸೂದಾ ಮಾಲಾಕಾರಾ ರಜಕಾ ಪೇಸಕಾರಾ ನಳಕಾರಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಾ ಗಣಕಾ ಮುದ್ದಿಕಾ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಏವಂಗತಾನಿ ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ, ತೇ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಿಪ್ಪಫಲಂ ಉಪಜೀವನ್ತಿ; ತೇ ತೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ [ಪೀನೇನ್ತಿ (ಕತ್ಥಚಿ)], ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು [ಸಮಣೇಸು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು (ಕ॰)] ಉದ್ಧಗ್ಗಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು”ನ್ತಿ?

೧೬೪. “ಅಭಿಜಾನಾಸಿ ನೋ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪುಚ್ಛಿತಾ”ತಿ ? “ಅಭಿಜಾನಾಮಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಅಞ್ಞೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪುಚ್ಛಿತಾ”ತಿ। “ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು, ಸಚೇ ತೇ ಅಗರು ಭಾಸಸ್ಸೂ”ತಿ। “ನ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಗರು, ಯತ್ಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಭಗವನ್ತರೂಪೋ ವಾ”ತಿ [ಚಾತಿ (ಸೀ॰ ಕ॰)]। “ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಾಸಸ್ಸೂ”ತಿ।

ಪೂರಣಕಸ್ಸಪವಾದೋ

೧೬೫. "ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಯೇನ ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪೂರಣೇನ ಕಸ್ಸಪೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪೂರಣಂ ಕಸ್ಸಪಂ ಏತದವೋಚಂ - 'ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭೋ ಕಸ್ಸಪ, ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಹತ್ಥಾರೋಹಾ ಅಸ್ಸಾರೋಹಾ ರಥಿಕಾ ಧನುಗ್ಗಹಾ ಚೇಲಕಾ ಚಲಕಾ ಪಿಣ್ಡದಾಯಕಾ ಉಗ್ಗಾ ರಾಜಪುತ್ತಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿನೋ ಮಹಾನಾಗಾ ಸೂರಾ ಚಮ್ಮಯೋಧಿನೋ ದಾಸಿಕಪುತ್ತಾ ಆಳಾರಿಕಾ ಕಪ್ಪಕಾ ನ್ಹಾಪಕಾ ಸೂದಾ ಮಾಲಾಕಾರಾ ರಜಕಾ ಪೇಸಕಾರಾ ನಳಕಾರಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಾ ಗಣಕಾ ಮುದ್ದಿಕಾ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಏವಂಗತಾನಿ ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ- ತೇ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಿಪ್ಪಫಲಂ ಉಪಜೀವನ್ತಿ; ತೇ ತೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಉದ್ಧಗ್ಗಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭೋ ಕಸ್ಸಪ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು'ನ್ತಿ?

೧೬೬. "ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕರೋತೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾರಯತೋ, ಛಿನ್ದತೋ ಛೇದಾಪಯತೋ, ಪಚತೋ ಪಾಚಾಪಯತೋ ಸೋಚಯತೋ, ಸೋಚಾಪಯತೋ, ಕಿಲಮತೋ ಕಿಲಮಾಪಯತೋ, ಫನ್ದತೋ ಫನ್ದಾಪಯತೋ, ಪಾಣಮತಿಪಾತಾಪಯತೋ, ಅದಿನ್ನಂ ಆದಿಯತೋ, ಸನ್ಧಿಂ ಛಿನ್ದತೋ, ನಿಲ್ಲೋಪಂ ಹರತೋ, ಏಕಾಗಾರಿಕಂ ಕರೋತೋ, ಪರಿಪನ್ಥೇ ತಿಟ್ಠತೋ, ಪರದಾರಂ ಗಚ್ಛತೋ, ಮುಸಾ ಭಣತೋ, ಕರೋತೋ ನ ಕರೀಯತಿ ಪಾಪಂ। ಖುರಪರಿಯನ್ತೇನ ಚೇಪಿ ಚಕ್ಕೇನ ಯೋ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಪಥವಿಯಾ ಪಾಣೇ ಏಕಂ ಮಂಸಖಲಂ ಏಕಂ ಮಂಸಪುಞ್ಜಂ ಕರೇಯ್ಯ, ನತ್ಥಿ ತತೋನಿದಾನಂ ಪಾಪಂ, ನತ್ಥಿ ಪಾಪಸ್ಸ ಆಗಮೋ। ದಕ್ಖಿಣಂ ಚೇಪಿ ಗಙ್ಗಾಯ ತೀರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಹನನ್ತೋ ಘಾತೇನ್ತೋ ಛಿನ್ದನ್ತೋ ಛೇದಾಪೇನ್ತೋ ಪಚನ್ತೋ ಪಾಚಾಪೇನ್ತೋ, ನತ್ಥಿ ತತೋನಿದಾನಂ ಪಾಪಂ, ನತ್ಥಿ ಪಾಪಸ್ಸ ಆಗಮೋ। ಉತ್ತರಞ್ಚೇಪಿ ಗಙ್ಗಾಯ ತೀರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ದದನ್ತೋ ದಾಪೇನ್ತೋ ಯಜನ್ತೋ ಯಜಾಪೇನ್ತೋ, ನತ್ಥಿ ತತೋನಿದಾನಂ ಪುಞ್ಞಂ, ನತ್ಥಿ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಆಗಮೋ। ದಾನೇನ ದಮೇನ ಸಂಯಮೇನ ಸಚ್ಚವಜ್ಜೇನ ನತ್ಥಿ ಪುಞ್ಞಂ, ನತ್ಥಿ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಆಗಮೋ'ತಿ। ಇತ್ಥಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಅಕಿರಿಯಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಬಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಲಬುಜಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ , ಲಬುಜಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಅಮ್ಬಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪೂರಣೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಅಕಿರಿಯಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ - 'ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ವಿಜಿತೇ ವಸನ್ತಂ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ'ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪೂರಣಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕೋಸಿತ್ವಾ ಅನತ್ತಮನೋ, ಅನತ್ತಮನವಾಚಂ ಅನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ, ತಮೇವ ವಾಚಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನಿಕ್ಕುಜ್ಜನ್ತೋ [ಅನಿಕ್ಕುಜ್ಜೇನ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂ [ಪಕ್ಕಾಮಿಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)]।

ಮಕ್ಖಲಿಗೋಸಾಲವಾದೋ

೧೬೭. "ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಯೇನ ಮಕ್ಖಲಿ ಗೋಸಾಲೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಕ್ಖಲಿನಾ ಗೋಸಾಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಕ್ಖಲಿಂ ಗೋಸಾಲಂ ಏತದವೋಚಂ - 'ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭೋ ಗೋಸಾಲ,

ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ…ಪೇ॰… ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋಸಾಲ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು'ನ್ತಿ?

೧೬೮. "ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಕ್ಖಲಿ ಗೋಸಾಲೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ನತ್ಥಿ ಮಹಾರಾಜ ಹೇತು ನತ್ಥಿ ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ತಾನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಾಯ, ಅಹೇತೂ [ಅಹೇತು (ಕತ್ಥಚಿ)] ಅಪಚ್ಚಯಾ ಸತ್ತಾ ಸಂಕಿಲಿಸ್ಸನ್ತಿ। ನತ್ಥಿ ಹೇತು, ನತ್ಥಿ ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ತಾನಂ ವಿಸುದ್ಧಿಯಾ, ಅಹೇತೂ ಅಪಚ್ಚಯಾ ಸತ್ತಾ ವಿಸುಜ್ಝನ್ತಿ। ನತ್ಥಿ ಅತ್ತಕಾರೇ, ನತ್ಥಿ ಪರಕಾರೇ, ನತ್ಥಿ ಪುರಿಸಕಾರೇ, ನತ್ಥಿ ಬಲಂ, ನತ್ಥಿ ವೀರಿಯಂ, ನತ್ಥಿ ಪುರಿಸಥಾಮೋ, ನತ್ಥಿ ಪುರಿಸಪರಕ್ಕಮೋ । ಸಬ್ಬೇ ಸತ್ತಾ ಸಬ್ಬೇ ಪಾಣಾ ಸಬ್ಬೇ ಭೂತಾ ಸಬ್ಬೇ ಜೀವಾ ಅವಸಾ ಅಬಲಾ ಅವೀರಿಯಾ ನಿಯತಿಸಙ್ಗತಿಭಾವಪರಿಣತಾ ಛಸ್ವೇವಾಭಿಜಾತೀಸು ಸುಖದುಕ್ಖಂ [ಸುಖಞ್ಚ ದುಕ್ಖಞ್ಚ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತಿ। ಚುದ್ದಸ ಖೋ ಪನಿಮಾನಿ ಯೋನಿಪಮುಖಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಟ್ಠಿ ಚ ಸತಾನಿ ಛ ಚ ಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಕಮ್ಮುನೋ ಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ ಚ ಕಮ್ಮಾನಿ ತೀಣಿ ಚ ಕಮ್ಮಾನಿ ಕಮ್ಮೇ ಚ ಅಡ್ಢಕಮ್ಮೇ ಚ ದ್ವಟ್ಠಿಪಟಿಪದಾ ದ್ವಟ್ಠನ್ತರಕಪ್ಪಾ ಛಳಾಭಿಜಾತಿಯೋ ಅಟ್ಠ ಪುರಿಸಭೂಮಿಯೋ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸ ಆಜೀವಕಸತೇ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸತೇ ಏಕೂನಪಞ್ಞಾಸ ನಾಗಾವಾಸಸತೇ ವೀಸೇ ಇನ್ದ್ರಿಯಸತೇ ತಿಂಸೇ ನಿರಯಸತೇ ಛತ್ತಿಂಸ ರಜೋಧಾತುಯೋ ಸತ್ತ ಸಞ್ಞೀಗಬ್ಭಾ ಸತ್ತ ಅಸಞ್ಞೀಗಬ್ಭಾ ಸತ್ತ ನಿಗಣ್ಠಿಗಬ್ಭಾ ಸತ್ತ ದೇವಾ ಸತ್ತ ಮಾನುಸಾ ಸತ್ತ ಪಿಸಾಚಾ ಸತ್ತ ಸರಾ ಸತ್ತ ಪವುಟಾ [ಸಪುಟಾ (ಕ॰), ಪಬುಟಾ (ಸೀ॰)] ಸತ್ತ ಪವುಟಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಪಪಾತಾ ಸತ್ತ ಪಪಾತಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಸುಪಿನಾ ಸತ್ತ ಸುಪಿನಸತಾನಿ ಚುಲ್ಲಾಸೀತಿ ಮಹಾಕಪ್ಪಿನೋ [ಮಹಾಕಪ್ಪುನೋ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಯಾನಿ ಬಾಲೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತೇ ಚ ಸನ್ಧಾವಿತ್ವಾ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ। ತತ್ಥ ನತ್ಥಿ "ಇಮಿನಾಹಂ ಸೀಲೇನ ವಾ ವತೇನ ವಾ ತಪೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯೇನ ವಾ ಅಪರಿಪಕ್ಕಂ ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಪರಿಪಾಚೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪರಿಪಕ್ಕಂ ವಾ ಕಮ್ಮಂ ಫುಸ್ಸ ಫುಸ್ಸ ಬ್ಯನ್ತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಹೇವಂ ನತ್ಥಿ। ದೋಣಮಿತೇ ಸುಖದುಕ್ಖೇ ಪರಿಯನ್ತಕತೇ ಸಂಸಾರೇ , ನತ್ಥಿ ಹಾಯನವಡ್ಢನೇ, ನತ್ಥಿ ಉಕ್ಕಂಸಾವಕಂಸೇ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುತ್ತಗುಳೇ ಖಿತ್ತೇ ನಿಬ್ಬೇಠಿಯಮಾನಮೇವ ಪಲೇತಿ, ಏವಮೇವ ಬಾಲೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತೇ ಚ ಸನ್ಧಾವಿತ್ವಾ ಸಂಸರಿತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ।

೧೬೯. "ಇತ್ಥಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಕ್ಖಲಿ ಗೋಸಾಲೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಸಂಸಾರಸುದ್ಧಿಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಬಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಲಬುಜಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ, ಲಬುಜಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಅಮ್ಬಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಮಕ್ಖಲಿ ಗೋಸಾಲೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಸಂಸಾರಸುದ್ಧಿಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ವಿಜಿತೇ ವಸನ್ತಂ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ'ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಕ್ಖಲಿಸ್ಸ ಗೋಸಾಲಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅನತ್ತಮನೋ, ಅನತ್ತಮನವಾಚಂ ಅನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ, ತಮೇವ ವಾಚಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನಿಕ್ಕುಜ್ಜನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂ।

ಅಜಿತಕೇಸಕಮ್ಬಲವಾದೋ

೧೭೦. "ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಯೇನ ಅಜಿತೋ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಜಿತೇನ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಜಿತಂ ಕೇಸಕಮ್ಬಲಂ ಏತದವೋಚಂ – 'ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭೋ ಅಜಿತ, ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ…ಪೇ॰… ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭೋ ಅಜಿತ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು'ನ್ತಿ?

೧೭೧. "ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಜಿತೋ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ನತ್ಥಿ, ಮಹಾರಾಜ, ದಿನ್ನಂ , ನತ್ಥಿ ಯಿಟ್ಠಂ, ನತ್ಥಿ ಹುತಂ, ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ, ನತ್ಥಿ ಅಯಂ ಲೋಕೋ [ಪರಲೋಕೋ (ಸ್ಯಾ॰)], ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ, ನತ್ಥಿ ಮಾತಾ, ನತ್ಥಿ ಪಿತಾ, ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ, ನತ್ಥಿ ಲೋಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸಮ್ಮಗ್ಗತಾ [ಸಮಗ್ಗತಾ (ಕ॰), ಸಮುಗ್ಗತಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನಾ, ಯೇ ಇಮಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಪರಞ್ಚ ಲೋಕಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇನ್ತಿ। ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ, ಯದಾ ಕಾಲಙ್ಕರೋತಿ, ಪಥವೀ ಪಥವಿಕಾಯಂ ಅನುಪೇತಿ ಅನುಪಗಚ್ಛತಿ, ಆಪೋ ಆಪೋಕಾಯಂ ಅನುಪೇತಿ ಅನುಪಗಚ್ಛತಿ, ತೇಜೋ ತೇಜೋಕಾಯಂ ಅನುಪೇತಿ ಅನುಪಗಚ್ಛತಿ, ವಾಯೋ ವಾಯೋಕಾಯಂ ಅನುಪೇತಿ ಅನುಪಗಚ್ಛತಿ, ಆಕಾಸಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಸಙ್ಕಮನ್ತಿ। ಆಸನ್ದಿಪಞ್ಚಮಾ ಪುರಿಸಾ ಮತಂ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಯಾವಾಳಾಹನಾ ಪದಾನಿ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ। ಕಾಪೋತಕಾನಿ ಅಟ್ಠೀನಿ ಭವನ್ತಿ, ಭಸ್ಸನ್ತಾ ಆಹುತಿಯೋ। ದತ್ತುಪಞ್ಞತ್ತಂ ಯದಿದಂ ದಾನಂ। ತೇಸಂ ತುಚ್ಛಂ ಮುಸಾ ವಿಲಾಪೋ ಯೇ ಕೇಚಿ ಅತ್ಥಿಕವಾದಂ ವದನ್ತಿ। ಬಾಲೇ ಚ ಪಣ್ಡಿತೇ ಚ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಉಚ್ಛಿಜ್ಜನ್ತಿ ವಿನಸ್ಸನ್ತಿ, ನ ಹೋನ್ತಿ ಪರಂ ಮರಣಾ'ತಿ।

೧೭೨. "ಇತ್ಥಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಜಿತೋ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಉಚ್ಛೇದಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಬಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಲಬುಜಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ , ಲಬುಜಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಅಮ್ಬಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಜಿತೋ ಕೇಸಕಮ್ಬಲೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಉಚ್ಛೇದಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – 'ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ವಿಜಿತೇ ವಸನ್ತಂ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ'ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಜಿತಸ್ಸ ಕೇಸಕಮ್ಬಲಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅನತ್ತಮನೋ ಅನತ್ತಮನವಾಚಂ ಅನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ತಮೇವ ವಾಚಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನಿಕ್ಕುಜ್ಜನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂ।

ಪಕುಧಕಚ್ಚಾಯನವಾದೋ

೧೭೩. "ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಯೇನ ಪಕುಧೋ ಕಚ್ಚಾಯನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಕುಧೇನ ಕಚ್ಚಾಯನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಕುಧಂ ಕಚ್ಚಾಯನಂ ಏತದವೋಚಂ – 'ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭೋ ಕಚ್ಚಾಯನ, ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ…ಪೇ॰… ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭೋ ಕಚ್ಚಾಯನ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು'ನ್ತಿ?

೧೭೪. "ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಕುಧೋ ಕಚ್ಚಾಯನೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ಸತ್ತಿಮೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಯಾ ಅಕಟಾ ಅಕಟವಿಧಾ ಅನಿಮ್ಮಿತಾ ಅನಿಮ್ಮಾತಾ ವಞ್ಝಾ ಕೂಟಟ್ಠಾ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತಾ। ತೇ ನ ಇಞ್ಜನ್ತಿ , ನ ವಿಪರಿಣಮನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಬಾಧೇನ್ತಿ, ನಾಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಸುಖಾಯ ವಾ ದುಕ್ಖಾಯ ವಾ ಸುಖದುಕ್ಖಾಯ ವಾ। ಕತಮೇ ಸತ್ತ? ಪಥವಿಕಾಯೋ, ಆಪೋಕಾಯೋ, ತೇಜೋಕಾಯೋ, ವಾಯೋಕಾಯೋ, ಸುಖೇ, ದುಕ್ಖೇ, ಜೀವೇ ಸತ್ತಮೇ – ಇಮೇ ಸತ್ತ ಕಾಯಾ ಅಕಟಾ ಅಕಟವಿಧಾ ಅನಿಮ್ಮಿತಾ ಅನಿಮ್ಮಾತಾ ವಞ್ಝಾ ಕೂಟಟ್ಠಾ ಏಸಿಕಟ್ಠಾಯಿಟ್ಠಿತಾ। ತೇ ನ ಇಞ್ಜನ್ತಿ, ನ ವಿಪರಿಣಮನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಬಾಧೇನ್ತಿ, ನಾಲಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಸುಖಾಯ ವಾ ದುಕ್ಖಾಯ ವಾ ಸುಖದುಕ್ಖಾಯ ವಾ। ತತ್ಥ ನತ್ಥಿ ಹನ್ತಾ ವಾ ಘಾತೇತಾ ವಾ, ಸೋತಾ ವಾ ಸಾವೇತಾ ವಾ, ವಿಞ್ಞಾತಾ ವಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇತಾ ವಾ। ಯೋಪಿ ತಿಣ್ಹೇನ ಸತ್ಥೇನ ಸೀಸಂ ಛಿನ್ದತಿ, ನ ಕೋಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ [ಕಞ್ಚಿ (ಕಂ॰)] ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇತಿ; ಸತ್ತನ್ನಂ ತ್ವೇವ [ಸತ್ತನ್ನಂ ಯೇವ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಕಾಯಾನಮನ್ತರೇನ ಸತ್ಥಂ ವಿವರಮನುಪತತೀ'ತಿ।

೧೭೫. “ಇತ್ಥಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಕುಧೋ ಕಚ್ಚಾಯನೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಅಞ್ಞೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಬಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಲಬುಜಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ, ಲಬುಜಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಅಮ್ಬಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಪಕುಧೋ ಕಚ್ಚಾಯನೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಅಞ್ಞೇನ ಅಞ್ಞಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ವಿಜಿತೇ ವಸನ್ತಂ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ’ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಕುಧಸ್ಸ ಕಚ್ಚಾಯನಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂ, ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅನತ್ತಮನೋ, ಅನತ್ತಮನವಾಚಂ ಅನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ತಮೇವ ವಾಚಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನಿಕ್ಕುಜ್ಜನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂ।

ನಿಗಣ್ಠನಾಟಪುತ್ತವಾದೋ

೧೭೬. “ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಯೇನ ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ನಿಗಣ್ಠೇನ ನಾಟಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿಗಣ್ಠಂ ನಾಟಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚಂ – ‘ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭೋ ಅಗ್ಗಿವೇಸ್ಸನ, ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ…ಪೇ॰… ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭೋ ಅಗ್ಗಿವೇಸ್ಸನ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು’ನ್ತಿ?

೧೭೭. “ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ – ‘ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಗಣ್ಠೋ ಚಾತುಯಾಮಸಂವರಸಂವುತೋ ಹೋತಿ। ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಗಣ್ಠೋ ಚಾತುಯಾಮಸಂವರಸಂವುತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಗಣ್ಠೋ ಸಬ್ಬವಾರಿವಾರಿತೋ ಚ ಹೋತಿ, ಸಬ್ಬವಾರಿಯುತ್ತೋ ಚ, ಸಬ್ಬವಾರಿಧುತೋ ಚ, ಸಬ್ಬವಾರಿಫುಟೋ ಚ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಗಣ್ಠೋ ಚಾತುಯಾಮಸಂವರಸಂವುತೋ ಹೋತಿ । ಯತೋ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಗಣ್ಠೋ ಏವಂ ಚಾತುಯಾಮಸಂವರಸಂವುತೋ ಹೋತಿ; ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಹಾರಾಜ, ನಿಗಣ್ಠೋ [ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಗತತ್ತೋ ಚ ಯತತ್ತೋ ಚ ಠಿತತ್ತೋ ಚಾ’ತಿ।

೧೭೮. “ಇತ್ಥಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಚಾತುಯಾಮಸಂವರಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಬಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಲಬುಜಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ, ಲಬುಜಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಅಮ್ಬಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ನಿಗಣ್ಠೋ ನಾಟಪುತ್ತೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ಚಾತುಯಾಮಸಂವರಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ – ‘ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ವಿಜಿತೇ ವಸನ್ತಂ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ’ತಿ । ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿಗಣ್ಠಸ್ಸ ನಾಟಪುತ್ತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅನತ್ತಮನೋ ಅನತ್ತಮನವಾಚಂ ಅನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ತಮೇವ ವಾಚಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನಿಕ್ಕುಜ್ಜನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂ।

ಸಞ್ಚಯಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತವಾದೋ

೧೭೯. “ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯಂ ಯೇನ ಸಞ್ಚಯೋ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಞ್ಚಯೇನ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಅಹಂ ಭನ್ತೇ, ಸಞ್ಚಯಂ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚಂ – ‘ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭೋ ಸಞ್ಚಯ, ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ…ಪೇ॰… ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ, ಭೋ ಸಞ್ಚಯ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು’ನ್ತಿ?

೧೮೦. “ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಞ್ಚಯೋ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ - ‘ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸಿ, ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಅಸ್ಸ, ಅತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋತಿ ಇತಿ ತೇ ನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ। ಏವನ್ತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ತಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ಅಞ್ಞಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋ ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ। ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ...ಪೇ॰... ಅತ್ಥಿ ಚ ನತ್ಥಿ ಚ ಪರೋ ಲೋಕೋ...ಪೇ॰... ನೇವತ್ಥಿ ನ ನತ್ಥಿ ಪರೋ ಲೋಕೋ...ಪೇ॰... ಅತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ...ಪೇ॰... ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ...ಪೇ॰... ಅತ್ಥಿ ಚ ನತ್ಥಿ ಚ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ...ಪೇ॰... ನೇವತ್ಥಿ ನ ನತ್ಥಿ ಸತ್ತಾ ಓಪಪಾತಿಕಾ...ಪೇ॰... ಅತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰...ಅತ್ಥಿ ಚ ನತ್ಥಿ ಚ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ನೇವತ್ಥಿ ನ ನತ್ಥಿ ಸುಕತದುಕ್ಕಟಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ ಫಲಂ ವಿಪಾಕೋ...ಪೇ॰... ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ...ಪೇ॰... ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ...ಪೇ॰... ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ...ಪೇ॰... ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸಿ, ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾತಿ ಇತಿ ಚೇ ಮೇ ಅಸ್ಸ, ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾತಿ ಇತಿ ತೇ ನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ। ಏವನ್ತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ತಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ಅಞ್ಞಥಾತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ, ನೋ ನೋತಿಪಿ ಮೇ ನೋ’ತಿ।

೧೮೧. “ಇತ್ಥಂ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಞ್ಚಯೋ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಮ್ಬಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಲಬುಜಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ, ಲಬುಜಂ ವಾ ಪುಟ್ಠೋ ಅಮ್ಬಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಞ್ಚಯೋ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತೋ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಅಯಞ್ಚ ಇಮೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಬ್ಬಬಾಲೋ ಸಬ್ಬಮೂಳ್ಹೋ। ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುಟ್ಠೋ ಸಮಾನೋ ವಿಕ್ಖೇಪಂ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏತದಹೋಸಿ - ‘ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ಸಮಣಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ವಾ ವಿಜಿತೇ ವಸನ್ತಂ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ’ತಿ। ಸೋ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಞ್ಚಯಸ್ಸ ಬೇಲಟ್ಠಪುತ್ತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಂ ನೇವ ಅಭಿನನ್ದಿಂ ನಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿಂ। ಅನಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪಟಿಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ಅನತ್ತಮನೋ ಅನತ್ತಮನವಾಚಂ ಅನಿಚ್ಛಾರೇತ್ವಾ ತಮೇವ ವಾಚಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅನಿಕ್ಕುಜ್ಜನ್ತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಮಿಂ।

ಪಠಮಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ

೧೮೨. “ಸೋಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಮ್ಪಿ ಪುಚ್ಛಾಮಿ - ‘ಯಥಾ ನು ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಹತ್ಥಾರೋಹಾ ಅಸ್ಸಾರೋಹಾ ರಥಿಕಾ ಧನುಗ್ಗಹಾ ಚೇಲಕಾ ಚಲಕಾ ಪಿಣ್ಡದಾಯಕಾ ಉಗ್ಗಾ ರಾಜಪುತ್ತಾ ಪಕ್ಖನ್ದಿನೋ ಮಹಾನಾಗಾ ಸೂರಾ ಚಮ್ಮಯೋಧಿನೋ ದಾಸಿಕಪುತ್ತಾ ಆಳಾರಿಕಾ ಕಪ್ಪಕಾ ನ್ಹಾಪಕಾ ಸೂದಾ ಮಾಲಾಕಾರಾ ರಜಕಾ ಪೇಸಕಾರಾ ನಳಕಾರಾ ಕುಮ್ಭಕಾರಾ ಗಣಕಾ ಮುದ್ದಿಕಾ, ಯಾನಿ ವಾ ಪನಞ್ಞಾನಿಪಿ ಏವಂಗತಾನಿ ಪುಥುಸಿಪ್ಪಾಯತನಾನಿ, ತೇ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಿಪ್ಪಫಲಂ ಉಪಜೀವನ್ತಿ, ತೇ ತೇನ ಅತ್ತಾನಂ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಪುತ್ತದಾರಂ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಮಿತ್ತಾಮಚ್ಚೇ ಸುಖೇನ್ತಿ ಪೀಣೇನ್ತಿ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಉದ್ಧಗ್ಗಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇನ್ತಿ ಸೋವಗ್ಗಿಕಂ ಸುಖವಿಪಾಕಂ ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ। ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಮೇ , ಭನ್ತೇ, ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು’ನ್ತಿ?

೧೮೩. “ಸಕ್ಕಾ, ಮಹಾರಾಜ। ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತಞ್ಞೇವೇತ್ಥ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಥಾ ತೇ ಖಮೇಯ್ಯ, ತಥಾ ನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಸಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಧ ತೇ ಅಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ದಾಸೋ ಕಮ್ಮಕಾರೋ [ಕಮ್ಮಕರೋ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯೀ ಪಚ್ಛಾನಿಪಾತೀ ಕಿಙ್ಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವೀ ಮನಾಪಚಾರೀ ಪಿಯವಾದೀ ಮುಖುಲ್ಲೋಕಕೋ [ಮುಖುಲ್ಲೋಕಿಕೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)]। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - ‘ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ, ವತ ಭೋ, ಪುಞ್ಞಾನಂ ಗತಿ, ಪುಞ್ಞಾನಂ ವಿಪಾಕೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಮನುಸ್ಸೋ ; ಅಹಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸೋ। ಅಯಞ್ಹಿ

ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತೋ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ ಪರಿಚಾರೇತಿ, ದೇವೋ ಮಞ್ಞೇ। ಅಹಂ ಪನಮ್ಹಿಸ್ಸ ದಾಸೋ ಕಮ್ಮಕಾರೋ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯೀ ಪಚ್ಛಾನಿಪಾತೀ ಕಿಙ್ಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವೀ ಮನಾಪಚಾರೀ ಪಿಯವಾದೀ ಮುಖುಲ್ಲೋಕಕೋ। ಸೋ ವತಸ್ಸಾಹಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ। ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಕಾಯೇನ ಸಂವುತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ವಾಚಾಯ ಸಂವುತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಮನಸಾ ಸಂವುತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಘಾಸಚ್ಛಾದನಪರಮತಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ, ಅಭಿರತೋ ಪವಿವೇಕೇ। ತಂ ಚೇ ತೇ ಪುರಿಸಾ ಏವಮಾರೋಚೇಯ್ಯುಂ – 'ಯಗ್ಘೇ ದೇವ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ, ಯೋ ತೇ ಸೋ ಪುರಿಸೋ [ಯೋ ತೇ ಪುರಿಸೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ದಾಸೋ ಕಮ್ಮಕಾರೋ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯೀ ಪಚ್ಛಾನಿಪಾತೀ ಕಿಙ್ಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವೀ ಮನಾಪಚಾರೀ ಪಿಯವಾದೀ ಮುಖುಲ್ಲೋಕಕೋ; ಸೋ, ದೇವ, ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಕಾಯೇನ ಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ, ವಾಚಾಯ ಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ, ಮನಸಾ ಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ, ಘಾಸಚ್ಛಾದನಪರಮತಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ, ಅಭಿರತೋ ಪವಿವೇಕೇ'ತಿ। ಅಪಿ ನು ತ್ವಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ – 'ಏತು ಮೇ, ಭೋ, ಸೋ ಪುರಿಸೋ, ಪುನದೇವ ಹೋತು ದಾಸೋ ಕಮ್ಮಕಾರೋ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾಯೀ ಪಚ್ಛಾನಿಪಾತೀ ಕಿಙ್ಕಾರಪಟಿಸ್ಸಾವೀ ಮನಾಪಚಾರೀ ಪಿಯವಾದೀ ಮುಖುಲ್ಲೋಕಕೋ'ತಿ?

೧೮೪. "ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ। ಅಥ ಖೋ ನಂ ಮಯಮೇವ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯಾಮಪಿ , ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇಯ್ಯಾಮಪಿ, ಆಸನೇನಪಿ ನಿಮನ್ತೇಯ್ಯಾಮ, ಅಭಿನಿಮನ್ತೇಯ್ಯಾಮಪಿ ನಂ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪ್ಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇಹಿ, ಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ರಕ್ಖಾವರಣಗುತ್ತಿಂ ಸಂವಿದಹೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ।

೧೮೫. "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯದಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಹೋತಿ ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ನೋ ವಾ"ತಿ? "ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಹೋತಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲ"ನ್ತಿ। "ಇದಂ ಖೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಾ ಪಠಮಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞತ್ತ"ನ್ತಿ।

ದುತಿಯಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ

೧೮೬. "ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಏವಮೇವ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತು"ನ್ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ, ಮಹಾರಾಜ। ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ತಞ್ಞೇವೇತ್ಥ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮಿ। ಯಥಾ ತೇ ಖಮೇಯ್ಯ, ತಥಾ ನಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಸಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಇಧ ತೇ ಅಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ಕಸ್ಸಕೋ ಗಹಪತಿಕೋ ಕರಕಾರಕೋ ರಾಸಿವಡ್ಢಕೋ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ ಭೋ, ಪುಞ್ಞಾನಂ ಗತಿ, ಪುಞ್ಞಾನಂ ವಿಪಾಕೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಮನುಸ್ಸೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಮನುಸ್ಸೋ। ಅಯಞ್ಹಿ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತೋ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ ಪರಿಚಾರೇತಿ, ದೇವೋ ಮಞ್ಞೇ। ಅಹಂ ಪನಮ್ಹಿಸ್ಸ ಕಸ್ಸಕೋ ಗಹಪತಿಕೋ ಕರಕಾರಕೋ ರಾಸಿವಡ್ಢಕೋ। ಸೋ ವತಸ್ಸಾಹಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೇಯ್ಯಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ।

"ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ, ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ। ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಕಾಯೇನ ಸಂವುತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ವಾಚಾಯ ಸಂವುತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಮನಸಾ ಸಂವುತೋ ವಿಹರೇಯ್ಯ, ಘಾಸಚ್ಛಾದನಪರಮತಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ, ಅಭಿರತೋ

ಪವಿವೇಕೇ। ತಂ ಚೇ ತೇ ಪುರಿಸಾ ಏವಮಾರೋಚೇಯ್ಯುಂ - 'ಯಗ್ಘೇ, ದೇವ ಜಾನೇಯ್ಯಾಸಿ, ಯೋ ತೇ ಸೋ ಪುರಿಸೋ [ಯೋ ತೇ ಪುರಿಸೋ (ಸೀ॰)] ಕಸ್ಸಕೋ ಗಹಪತಿಕೋ ಕರಕಾರಕೋ ರಾಸಿವಡ್ಢಕೋ; ಸೋ ದೇವ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ। ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಕಾಯೇನ ಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ, ವಾಚಾಯ ಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ, ಮನಸಾ ಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ, ಘಾಸಚ್ಛಾದನಪರಮತಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ, ಅಭಿರತೋ ಪವಿವೇಕೇ"ತಿ। ಅಪಿ ನು ತ್ವಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾಸಿ - 'ಏತು ಮೇ, ಭೋ, ಸೋ ಪುರಿಸೋ, ಪುನದೇವ ಹೋತು ಕಸ್ಸಕೋ ಗಹಪತಿಕೋ ಕರಕಾರಕೋ ರಾಸಿವಡ್ಢಕೋ'ತಿ?

೧೮೭. "ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ। ಅಥ ಖೋ ನಂ ಮಯಮೇವ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯಾಮಪಿ, ಪಚ್ಚುಟ್ಠೇಯ್ಯಾಮಪಿ, ಆಸನೇನಪಿ ನಿಮನ್ತೇಯ್ಯಾಮ, ಅಭಿನಿಮನ್ತೇಯ್ಯಾಮಪಿ ನಂ ಚೀವರಪಿಣ್ಡಪಾತಸೇನಾಸನಗಿಲಾನಪ್ಪಚ್ಚಯಭೇಸಜ್ಜಪರಿಕ್ಖಾರೇಹಿ, ಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ರಕ್ಖಾವರಣಗುತ್ತಿಂ ಸಂವಿದಹೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ।

೧೮೮. "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಮಹಾರಾಜ? ಯದಿ ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಹೋತಿ ವಾ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ನೋ ವಾ"ತಿ? "ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಹೋತಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲ"ನ್ತಿ । "ಇದಂ ಖೋ ತೇ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಾ ದುತಿಯಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞತ್ತ"ನ್ತಿ।

ಪಣೀತತರಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ

೧೮೯. "ಸಕ್ಕಾ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪಞ್ಞಪೇತುಂ ಇಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚಾ"ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ, ಮಹಾರಾಜ। ತೇನ ಹಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಸುಣೋಹಿ, ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ, ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

೧೯೦. ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ।

೧೯೧. "ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ ಗಹಪತಿ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವಾ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ। ಸೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾಗತೇ ಸದ್ಧಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಾಪಟಿಲಾಭೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ - 'ಸಮ್ಬಾಧೋ ಘರಾವಾಸೋ ರಜೋಪಥೋ, ಅಬ್ಭೋಕಾಸೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ। ನಯಿದಂ ಸುಕರಂ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಾ ಏಕನ್ತಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಏಕನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ।

೧೯೨. "ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ।

೧೯೩. "ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಕಾಯಕಮ್ಮವಚೀಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕುಸಲೇನ, ಪರಿಸುದ್ಧಾಜೀವೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ [ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ, ಭೋಜನೇ ಮತ್ತಞ್ಞೂ (ಕ॰)], ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ।

ಚೂಳಸೀಲಂ

೧೯೪. "ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

"ಅದಿನ್ನಾದಾನಂ ಪಹಾಯ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ದಿನ್ನಾದಾಯೀ ದಿನ್ನಪಾಟಿಕಙ್ಖೀ, ಅಥೇನೇನ ಸುಚಿಭೂತೇನ ಅತ್ತನಾ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

"ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಹಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಹೋತಿ ಆರಾಚಾರೀ ವಿರತೋ ಮೇಥುನಾ ಗಾಮಧಮ್ಮಾ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

"ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಸಚ್ಚವಾದೀ ಸಚ್ಚಸನ್ಧೋ ಥೇತೋ ಪಚ್ಚಯಿಕೋ ಅವಿಸಂವಾದಕೋ ಲೋಕಸ್ಸ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

"ಪಿಸುಣಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ; ಇತೋ ಸುತ್ವಾ ನ ಅಮುತ್ರ ಅಕ್ಖಾತಾ ಇಮೇಸಂ ಭೇದಾಯ; ಅಮುತ್ರ ವಾ ಸುತ್ವಾ ನ ಇಮೇಸಂ ಅಕ್ಖಾತಾ, ಅಮೂಸಂ ಭೇದಾಯ। ಇತಿ ಭಿನ್ನಾನಂ ವಾ ಸನ್ಧಾತಾ, ಸಹಿತಾನಂ ವಾ ಅನುಪ್ಪದಾತಾ, ಸಮಗ್ಗಾರಾಮೋ ಸಮಗ್ಗರತೋ ಸಮಗ್ಗನನ್ದೀ ಸಮಗ್ಗಕರಣಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

"ಫರುಸಂ ವಾಚಂ ಪಹಾಯ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ; ಯಾ ಸಾ ವಾಚಾ ನೇಲಾ ಕಣ್ಣಸುಖಾ ಪೇಮನೀಯಾ ಹದಯಙ್ಗಮಾ ಪೋರೀ ಬಹುಜನಕನ್ತಾ ಬಹುಜನಮನಾಪಾ ತಥಾರೂಪಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

"ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಂ ಪಹಾಯ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ, ನಿಧಾನವತಿಂ ವಾಚಂ ಭಾಸಿತಾ ಹೋತಿ ಕಾಲೇನ ಸಾಪದೇಸಂ ಪರಿಯನ್ತವತಿಂ ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

"ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಏಕಭತ್ತಿಕೋ ಹೋತಿ ರತ್ತೂಪರತೋ ವಿರತೋ ವಿಕಾಲಭೋಜನಾ। ನಚ್ಚಗೀತವಾದಿತವಿಸೂಕದಸ್ಸನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಧಾರಣಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಜಾತರೂಪರಜತಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಆಮಕಧಞ್ಞಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಆಮಕಮಂಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇತ್ಥಿಕುಮಾರಿಕಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ದಾಸಿದಾಸಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಅಜೇಳಕಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಹತ್ಥಿಗವಸ್ಸವಳವಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಖೇತ್ತವತ್ಥುಪಟಿಗ್ಗಹಣಾ

ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ । ದೂತೇಯ್ಯಪಹಿಣಗಮನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಕಯವಿಕ್ಕಯಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ತುಲಾಕೂಟಕಂಸಕೂಟಮಾನಕೂಟಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಉಕ್ಕೋಟನವಞ್ಚನನಿಕತಿಸಾಚಿಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಛೇದನವಧಬನ್ಧನವಿಪರಾಮೋಸಆಲೋಪಸಹಸಾಕಾರಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

ಚೂಳಸೀಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಮಜ್ಝಿಮಸೀಲಂ

೧೯೫. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮೂಲಬೀಜಂ ಖನ್ಧಬೀಜಂ ಫಳುಬೀಜಂ ಅಗ್ಗಬೀಜಂ ಬೀಜಬೀಜಮೇವ ಪಞ್ಚಮಂ, ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಬೀಜಗಾಮಭೂತಗಾಮಸಮಾರಮ್ಭಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೯೬. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಪರಿಭೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅನ್ನಸನ್ನಿಧಿಂ ಪಾನಸನ್ನಿಧಿಂ ವತ್ಥಸನ್ನಿಧಿಂ ಯಾನಸನ್ನಿಧಿಂ ಸಯನಸನ್ನಿಧಿಂ ಗನ್ಧಸನ್ನಿಧಿಂ ಆಮಿಸಸನ್ನಿಧಿಂ, ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಸನ್ನಿಧಿಕಾರಪರಿಭೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೯೭. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ವಿಸೂಕದಸ್ಸನಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ನಚ್ಚಂ ಗೀತಂ ವಾದಿತಂ ಪೇಕ್ಖಂ ಅಕ್ಖಾನಂ ಪಾಣಿಸ್ಸರಂ ವೇತಾಳಂ ಕುಮ್ಭಥೂಣಂ ಸೋಭನಕಂ ಚಣ್ಡಾಲಂ ವಂಸಂ ಧೋವನಂ ಹತ್ಥಿಯುದ್ಧಂ ಅಸ್ಸಯುದ್ಧಂ ಮಹಿಂಸಯುದ್ಧಂ ಉಸಭಯುದ್ಧಂ ಅಜಯುದ್ಧಂ ಮೇಣ್ಡಯುದ್ಧಂ ಕುಕ್ಕುಟಯುದ್ಧಂ ವಟ್ಟಕಯುದ್ಧಂ ದಣ್ಡಯುದ್ಧಂ ಮುಟ್ಠಿಯುದ್ಧಂ ನಿಬ್ಬುದ್ಧಂ ಉಯ್ಯೋಧಿಕಂ ಬಲಗ್ಗಂ ಸೇನಾಬ್ಯೂಹಂ ಅನೀಕದಸ್ಸನಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ವಿಸೂಕದಸ್ಸನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೯೮. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಜೂತಪ್ಪಮಾದಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಟ್ಠಪದಂ ದಸಪದಂ ಆಕಾಸಂ ಪರಿಹಾರಪಥಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಖಲಿಕಂ ಘಟಿಕಂ ಸಲಾಕಹತ್ಥಂ ಅಕ್ಖಂ ಪಙ್ಗಚೀರಂ ವಙ್ಕಕಂ ಮೋಕ್ಖಚಿಕಂ ಚಿಙ್ಗುಲಿಕಂ ಪತ್ತಾಳ್ಹಕಂ ರಥಕಂ ಧನುಕಂ ಅಕ್ಖರಿಕಂ ಮನೇಸಿಕಂ ಯಥಾವಜ್ಜಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಜೂತಪ್ಪಮಾದಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೯೯. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಆಸನ್ದಿಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಗೋನಕಂ ಚಿತ್ತಕಂ ಪಟಿಕಂ ಪಟಲಿಕಂ ತೂಲಿಕಂ ವಿಕತಿಕಂ ಉದ್ದಲೋಮಿಂ ಏಕನ್ತಲೋಮಿಂ ಕಟ್ಟಿಸ್ಸಂ ಕೋಸೇಯ್ಯಂ ಕುತ್ತಕಂ ಹತ್ಥತ್ಥರಂ ಅಸ್ಸತ್ಥರಂ ರಥತ್ಥರಂ ಅಜಿನಪ್ಪವೇಣಿಂ ಕದಲಿಮಿಗಪವರಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಸಉತ್ತರಚ್ಛದಂ ಉಭತೋಲೋಹಿತಕೂಪಧಾನಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಉಚ್ಚಾಸಯನಮಹಾಸಯನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೨೦೦. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಉಚ್ಛಾದನಂ ಪರಿಮದ್ದನಂ ನ್ಹಾಪನಂ ಸಮ್ಬಾಹನಂ

ಆದಾಸಂ ಅಞ್ಜನಂ ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ ಮುಖಚುಣ್ಣಂ ಮುಖಲೇಪನಂ ಹತ್ಥಬನ್ಧಂ ಸಿಖಾಬನ್ಧಂ ದಣ್ಡಂ ನಾಳಿಕಂ ಅಸಿಂ [ಖಗ್ಗಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅಸಿಂ ಖಗ್ಗಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಖಗ್ಗಂ ಅಸಿಂ (ಕ॰)] ಛತ್ತಂ ಚಿತ್ರುಪಾಹನಂ ಉಣ್ಹೀಸಂ ಮಣಿಂ ವಾಲಬೀಜನಿಂ ಓದಾತಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ದೀಘದಸಾನಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಮಣ್ಡನವಿಭೂಸನಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೧. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ರಾಜಕಥಂ ಚೋರಕಥಂ ಮಹಾಮತ್ತಕಥಂ ಸೇನಾಕಥಂ ಭಯಕಥಂ ಯುದ್ಧಕಥಂ ಅನ್ನಕಥಂ ಪಾನಕಥಂ ವತ್ಥಕಥಂ ಸಯನಕಥಂ ಮಾಲಾಕಥಂ ಗನ್ಧಕಥಂ ಞಾತಿಕಥಂ ಯಾನಕಥಂ ಗಾಮಕಥಂ ನಿಗಮಕಥಂ ನಗರಕಥಂ ಜನಪದಕಥಂ ಇತ್ಥಿಕಥಂ [ಇತ್ಥಿಕಥಂ ಪುರಿಸಕಥಂ ಕುಮಾರಕಥಂ ಕುಮಾರಿಕಥಂ (ಕ॰)] ಸೂರಕಥಂ ವಿಸಿಖಾಕಥಂ ಕುಮ್ಭಟ್ಠಾನಕಥಂ ಪುಬ್ಬಪೇತಕಥಂ ನಾನತ್ತಕಥಂ ಲೋಕಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಸಮುದ್ದಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಇತಿಭವಾಭವಕಥಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೨. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಕಥಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ನ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಜಾನಾಸಿ, ಅಹಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಜಾನಾಮಿ, ಕಿಂ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಜಾನಿಸ್ಸಸಿ, ಮಿಚ್ಛಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ತ್ವಮಸಿ, ಅಹಮಸ್ಮಿ ಸಮ್ಮಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ, ಸಹಿತಂ ಮೇ, ಅಸಹಿತಂ ತೇ, ಪುರೇ ವಚನೀಯಂ ಪಚ್ಛಾ ಅವಚ, ಪಚ್ಛಾ ವಚನೀಯಂ ಪುರೇ ಅವಚ, ಅಧಿಚಿಣ್ಣಂ ತೇ ವಿಪರಾವತ್ತಂ, ಆರೋಪಿತೋ ತೇ ವಾದೋ, ನಿಗ್ಗಹಿತೋ ತ್ವಮಸಿ, ಚರ ವಾದಪ್ಪಮೋಕ್ಖಾಯ, ನಿಬ್ಬೇಠೇಹಿ ವಾ ಸಚೇ ಪಹೋಸೀತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ವಿಗ್ಗಾಹಿಕಕಥಾಯ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೩. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಂ ದೂತೇಯ್ಯಪಹಿಣಗಮನಾನುಯೋಗಂ ಅನುಯುತ್ತಾ ವಿಹರನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ರಞ್ಞಂ, ರಾಜಮಹಾಮತ್ತಾನಂ, ಖತ್ತಿಯಾನಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ, ಗಹಪತಿಕಾನಂ, ಕುಮಾರಾನಂ - 'ಇಧ ಗಚ್ಛ, ಅಮುತ್ರಾಗಚ್ಛ, ಇದಂ ಹರ, ಅಮುತ್ರ ಇದಂ ಆಹರಾ'ತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ದೂತೇಯ್ಯಪಹಿಣಗಮನಾನುಯೋಗಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೪. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಕುಹಕಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ ಲಪಕಾ ಚ ನೇಮಿತ್ತಿಕಾ ಚ ನಿಪ್ಪೇಸಿಕಾ ಚ ಲಾಭೇನ ಲಾಭಂ ನಿಜಿಗೀಂಸಿತಾರೋ ಚ। ಇತಿ ಏವರೂಪಾ ಕುಹನಲಪನಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ"।

ಮಜ್ಝಿಮಸೀಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಮಹಾಸೀಲಂ

೧೦೫. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಙ್ಗಂ ನಿಮಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪಾತಂ ಸುಪಿನಂ ಲಕ್ಖಣಂ ಮೂಸಿಕಚ್ಛಿನ್ನಂ ಅಗ್ಗಿಹೋಮಂ ದಬ್ಬಿಹೋಮಂ ಥುಸಹೋಮಂ ಕಣಹೋಮಂ ತಣ್ಡುಲಹೋಮಂ ಸಪ್ಪಿಹೋಮಂ ತೇಲಹೋಮಂ ಮುಖಹೋಮಂ ಲೋಹಿತಹೋಮಂ ಅಙ್ಗವಿಜ್ಜಾ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾ ಖತ್ತವಿಜ್ಜಾ ಸಿವವಿಜ್ಜಾ ಭೂತವಿಜ್ಜಾ ಭೂರಿವಿಜ್ಜಾ ಅಹಿವಿಜ್ಜಾ ವಿಸವಿಜ್ಜಾ ವಿಚ್ಛಿಕವಿಜ್ಜಾ ಮೂಸಿಕವಿಜ್ಜಾ ಸಕುಣವಿಜ್ಜಾ ವಾಯಸವಿಜ್ಜಾ ಪಕ್ಕಜ್ಝಾನಂ ಸರಪರಿತ್ತಾಣಂ ಮಿಗಚಕ್ಕಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೬. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಮಣಿಲಕ್ಖಣಂ ವತ್ಥಲಕ್ಖಣಂ ದಣ್ಡಲಕ್ಖಣಂ ಸತ್ಥಲಕ್ಖಣಂ ಅಸಿಲಕ್ಖಣಂ ಉಸುಲಕ್ಖಣಂ ಧನುಲಕ್ಖಣಂ ಆವುಧಲಕ್ಖಣಂ ಇತ್ಥಿಲಕ್ಖಣಂ ಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಂ ಕುಮಾರಲಕ್ಖಣಂ ಕುಮಾರಿಲಕ್ಖಣಂ ದಾಸಲಕ್ಖಣಂ ದಾಸಿಲಕ್ಖಣಂ ಹತ್ಥಿಲಕ್ಖಣಂ ಅಸ್ಸಲಕ್ಖಣಂ ಮಹಿಂಸಲಕ್ಖಣಂ ಉಸಭಲಕ್ಖಣಂ ಗೋಲಕ್ಖಣಂ ಅಜಲಕ್ಖಣಂ ಮೇಣ್ಡಲಕ್ಖಣಂ ಕುಕ್ಕುಟಲಕ್ಖಣಂ ವಟ್ಟಕಲಕ್ಖಣಂ ಗೋಧಾಲಕ್ಖಣಂ ಕಣ್ಣಿಕಲಕ್ಖಣಂ ಕಚ್ಛಪಲಕ್ಖಣಂ ಮಿಗಲಕ್ಖಣಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೭. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ರಞ್ಞಂ ನಿಯ್ಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರಞ್ಞಂ ಅನಿಯ್ಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಉಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಅಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಉಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಅಪಯಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಪರಾಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬಾಹಿರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಬ್ಭನ್ತರಾನಂ ರಞ್ಞಂ ಪರಾಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇತಿ ಇಮಸ್ಸ ಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಸ್ಸ ಪರಾಜಯೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೮. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ , ಉಕ್ಕಾಪಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದಿಸಾಡಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭೂಮಿಚಾಲೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದೇವದುದ್ರಭಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಗ್ಗಮನಂ ಓಗಮನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಚನ್ದಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಸೂರಿಯಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ನಕ್ಖತ್ತಗ್ಗಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಪ್ಪಥಗಮನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಉಕ್ಕಾಪಾತೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ದಿಸಾಡಾಹೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ಭೂಮಿಚಾಲೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕೋ ದೇವದುದ್ರಭಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂವಿಪಾಕಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯನಕ್ಖತ್ತಾನಂ ಉಗ್ಗಮನಂ ಓಗಮನಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ವೋದಾನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೦೯. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸುವುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದುಬ್ಬುಟ್ಠಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಸುಭಿಕ್ಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಖೇಮಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಭಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ರೋಗೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಆರೋಗ್ಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮುದ್ದಾ, ಗಣನಾ, ಸಙ್ಖಾನಂ, ಕಾವೇಯ್ಯಂ, ಲೋಕಾಯತಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೧೧೦. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಆವಾಹನಂ ವಿವಾಹನಂ ಸಂವರಣಂ ವಿವರಣಂ ಸಙ್ಕಿರಣಂ ವಿಕಿರಣಂ ಸುಭಗಕರಣಂ ದುಬ್ಭಗಕರಣಂ ವಿರುದ್ಧಗಬ್ಭಕರಣಂ ಜಿವ್ಹಾನಿಬನ್ಧನಂ ಹನುಸಂಹನನಂ ಹತ್ಥಾಭಿಜಪ್ಪನಂ ಹನುಜಪ್ಪನಂ

ಕಣ್ಣಜಪ್ಪನಂ ಆದಾಸಪಞ್ಹಂ ಕುಮಾರಿಕಪಞ್ಹಂ ದೇವಪಞ್ಹಂ ಆದಿಚ್ಚುಪಟ್ಠಾನಂ ಮಹತುಪಟ್ಠಾನಂ ಅಬ್ಭುಜ್ಜಲನಂ ಸಿರಿವ್ಹಾಯನಂ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೨೧೧. "ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ । ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸನ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಪಣಿಧಿಕಮ್ಮಂ ಭೂತಕಮ್ಮಂ ಭೂರಿಕಮ್ಮಂ ವಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ವೋಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥುಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಮನಂ ನ್ಹಾಪನಂ ಜುಹನಂ ವಮನಂ ವಿರೇಚನಂ ಉದ್ಧಂವಿರೇಚನಂ ಅಧೋವಿರೇಚನಂ ಸೀಸವಿರೇಚನಂ ಕಣ್ಣತೇಲಂ ನೇತ್ತತಪ್ಪನಂ ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ಅಞ್ಜನಂ ಪಚ್ಚಞ್ಜನಂ ಸಾಲಾಕಿಯಂ ಸಲ್ಲಕತ್ತಿಯಂ ದಾರಕತಿಕಿಚ್ಛಾ, ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾನಂ ಅನುಪ್ಪದಾನಂ, ಓಸಧೀನಂ ಪಟಿಮೋಕ್ಖೋ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೨೧೨. "ಸ ಖೋ ಸೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಸೀಲಸಂವರತೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ - ಮಹಾರಾಜ, ರಾಜಾ ಖತ್ತಿಯೋ ಮುದ್ಧಾಭಿಸಿತ್ತೋ ನಿಹತಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕತೋ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಸೀಲಸಂವರತೋ। ಸೋ ಇಮಿನಾ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅನವಜ್ಜಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

ಮಹಾಸೀಲಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ।

ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೋ

೨೧೩. "ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ। ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾ ದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ರಕ್ಖತಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ, ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸೋತೇನ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ...ಪೇ०... ಘಾನೇನ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ...ಪೇ०... ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ...ಪೇ०... ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ ಫುಸಿತ್ವಾ...ಪೇ०... ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ। ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾ ದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ, ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ರಕ್ಖತಿ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ಇಮಿನಾ ಅರಿಯೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅಬ್ಯಾಸೇಕಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಹೋತಿ।

ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞಂ

೨೧೪. "ಕಥಞ್ಚ , ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಆಲೋಕಿತೇ ವಿಲೋಕಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಿಞ್ಜಿತೇ ಪಸಾರಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧಾರಣೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಅಸಿತೇ ಪೀತೇ ಖಾಯಿತೇ ಸಾಯಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕಮ್ಮೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಗತೇ ಠಿತೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸುತ್ತೇ ಜಾಗರಿತೇ ಭಾಸಿತೇ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ , ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

ಸನ್ತೋಸೋ

೨೧೫. “ಕಥಞ್ಚ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಚೀವರೇನ, ಕುಚ್ಛಿಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ । ಸೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸಮಾದಾಯೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಡೇತಿ, ಸಪತ್ತಭಾರೋವ ಡೇತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಚೀವರೇನ ಕುಚ್ಛಿಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ। ಸೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸಮಾದಾಯೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ।

ನೀವರಣಪ್ಪಹಾನಂ

೨೧೬. “ಸೋ ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಾಯ ಚ ಅರಿಯಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ವಿವಿತ್ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಭಜತಿ ಅರಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಪಬ್ಬತಂ ಕನ್ದರಂ ಗಿರಿಗುಹಂ ಸುಸಾನಂ ವನಪತ್ಥಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಂ ಪಲಾಲಪುಞ್ಜಂ। ಸೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪ್ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ನಿಸೀದತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

೨೧೭. “ಸೋ ಅಭಿಜ್ಝಂ ಲೋಕೇ ಪಹಾಯ ವಿಗತಾಭಿಜ್ಝೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ, ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಂ ಪಹಾಯ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ವಿಹರತಿ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಹಾಯ ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ವಿಹರತಿ ಆಲೋಕಸಞ್ಞೀ, ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಥಿನಮಿದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ ಅನುದ್ಧತೋ ವಿಹರತಿ, ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವೂಪಸನ್ತಚಿತ್ತೋ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾಯ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ, ಅಕಥಂಕಥೀ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ।

೨೧೮. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಇಣಂ ಆದಾಯ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ತೇ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಸಮಿಜ್ಝೇಯ್ಯುಂ। ಸೋ ಯಾನಿ ಚ ಪೋರಾಣಾನಿ ಇಣಮೂಲಾನಿ, ತಾನಿ ಚ ಬ್ಯನ್ತಿಂ ಕರೇಯ್ಯ [ಬ್ಯನ್ತೀಕರೇಯ್ಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಸಿಯಾ ಚಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಂ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ದಾರಭರಣಾಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಇಣಂ ಆದಾಯ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜೇಸಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ ತೇ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಸಮಿಜ್ಝಿಂಸು। ಸೋಹಂ ಯಾನಿ ಚ ಪೋರಾಣಾನಿ ಇಣಮೂಲಾನಿ, ತಾನಿ ಚ ಬ್ಯನ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಅತ್ಥಿ ಚ ಮೇ ಉತ್ತರಿಂ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ದಾರಭರಣಾಯಾ’ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೨೧೯. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಆಬಾಧಿಕೋ ಅಸ್ಸ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ; ಭತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ನಚ್ಛಾದೇಯ್ಯ, ನ ಚಸ್ಸ ಕಾಯೇ ಬಲಮತ್ತಾ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಆಬಾಧಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ; ಭತ್ತಂ ಚಸ್ಸ ಛಾದೇಯ್ಯ, ಸಿಯಾ ಚಸ್ಸ ಕಾಯೇ ಬಲಮತ್ತಾ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಬಾಧಿಕೋ ಅಹೋಸಿಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ; ಭತ್ತಞ್ಚ ಮೇ ನಚ್ಛಾದೇಸಿ, ನ ಚ ಮೇ ಆಸಿ [ನ ಚಸ್ಸ ಮೇ (ಕ॰)] ಕಾಯೇ ಬಲಮತ್ತಾ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ತಮ್ಹಾ ಆಬಾಧಾ ಮುತ್ತೋ; ಭತ್ತಞ್ಚ ಮೇ ಛಾದೇತಿ, ಅತ್ಥಿ ಚ ಮೇ ಕಾಯೇ ಬಲಮತ್ತಾ’ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೨೨೦. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಬದ್ಧೋ ಅಸ್ಸ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಅಬ್ಭಯೇನ [ಉಬ್ಬಯೇನ (ಸೀ॰ ಕ॰)], ನ ಚಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಗಾನಂ ವಯೋ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ

– ‘ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಬದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ತಮ್ಹಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಾ ಮುತ್ತೋ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಅಬ್ಭಯೇನ। ನತ್ಥಿ ಚ ಮೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಗಾನಂ ವಯೋ’ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೧೧೧. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ದಾಸೋ ಅಸ್ಸ ಅನತ್ತಾಧೀನೋ ಪರಾಧೀನೋ ನ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಮ್ಹಾ ದಾಸಬ್ಯಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಅತ್ತಾಧೀನೋ ಅಪರಾಧೀನೋ ಭುಜಿಸ್ಸೋ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ದಾಸೋ ಅಹೋಸಿಂ ಅನತ್ತಾಧೀನೋ ಪರಾಧೀನೋ ನ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ತಮ್ಹಾ ದಾಸಬ್ಯಾ ಮುತ್ತೋ ಅತ್ತಾಧೀನೋ ಅಪರಾಧೀನೋ ಭುಜಿಸ್ಸೋ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ’ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೧೧೨. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಸಧನೋ ಸಭೋಗೋ ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಂ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಂ ಕನ್ತಾರಂ ನಿತ್ಥರೇಯ್ಯ ಸೋತ್ಥಿನಾ, ಗಾಮನ್ತಂ ಅನುಪಾಪುಣೇಯ್ಯ ಖೇಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಭಯಂ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸಧನೋ ಸಭೋಗೋ ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಂ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ತಂ ಕನ್ತಾರಂ ನಿತ್ಥಿಣ್ಣೋ ಸೋತ್ಥಿನಾ, ಗಾಮನ್ತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಖೇಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಭಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೧೧೩. “ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾ ಇಣಂ ಯಥಾ ರೋಗಂ ಯಥಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ಯಥಾ ದಾಸಬ್ಯಂ ಯಥಾ ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ, ಏವಂ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಅಪ್ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೧೧೪. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಯಥಾ ಆಣಣ್ಯಂ ಯಥಾ ಆರೋಗ್ಯಂ ಯಥಾ ಬನ್ಧನಾಮೋಕ್ಖಂ ಯಥಾ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಯಥಾ ಖೇಮನ್ತಭೂಮಿಂ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೧೧೫. “ತಸ್ಸಿಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ।

ಪಠಮಜ್ಝಾನಂ

೧೧೬. “ಸೋ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ, ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

೧೧೭. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಹಾರಾಜ, ದಕ್ಖೋ ನ್ಹಾಪಕೋ ವಾ ನ್ಹಾಪಕನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಕಂಸಥಾಲೇ ನ್ಹಾನೀಯಚುಣ್ಣಾನಿ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಉದಕೇನ ಪರಿಪ್ಫೋಸಕಂ ಪರಿಪ್ಫೋಸಕಂ ಸನ್ನೇಯ್ಯ, ಸಾಯಂ ನ್ಹಾನೀಯಪಿಣ್ಡಿ ಸ್ನೇಹಾನುಗತಾ ಸ್ನೇಹಪರೇತಾ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಾ ಫುಟಾ ಸ್ನೇಹೇನ, ನ ಚ ಪಗ್ಘರಣೀ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ದುತಿಯಜ್ಝಾನಂ

೨೨೮. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

೨೨೯. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಉದಕರಹದೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ಉಬ್ಭಿದೋದಕೋ [ಉಬ್ಭಿತೋದಕೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ತಸ್ಸ ನೇವಸ್ಸ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ನ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ನ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ನ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ದೇವೋ ಚ ನ ಕಾಲೇನಕಾಲಂ ಸಮ್ಮಾಧಾರಂ ಅನುಪ್ಪವೇಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಅಥ ಖೋ ತಮ್ಹಾವ ಉದಕರಹದಾ ಸೀತಾ ವಾರಿಧಾರಾ ಉಬ್ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಉದಕರಹದಂ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಭಿಸನ್ದೇಯ್ಯ ಪರಿಸನ್ದೇಯ್ಯ ಪರಿಪೂರೇಯ್ಯ ಪರಿಪ್ಫರೇಯ್ಯ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಉದಕರಹದಸ್ಸ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಪ್ಫುಟಂ ಅಸ್ಸ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ತತಿಯಜ್ಝಾನಂ

೨೩೦. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ - 'ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ'ತಿ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

೨೩೧. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಉಪ್ಪಲಿನಿಯಂ ವಾ ಪದುಮಿನಿಯಂ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಿನಿಯಂ ವಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚಾನಿ ಉಪ್ಪಲಾನಿ ವಾ ಪದುಮಾನಿ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಿ ವಾ ಉದಕೇ ಜಾತಾನಿ ಉದಕೇ ಸಂವಡ್ಢಾನಿ ಉದಕಾನುಗ್ಗತಾನಿ ಅನ್ತೋನಿಮುಗ್ಗಪೋಸೀನಿ, ತಾನಿ ಯಾವ ಚಗ್ಗಾ ಯಾವ ಚ ಮೂಲಾ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಭಿಸನ್ನಾನಿ ಪರಿಸನ್ನಾನಿ [ಅಭಿಸನ್ದಾನಿ ಪರಿಸನ್ದಾನಿ (ಕ॰)] ಪರಿಪೂರಾನಿ ಪರಿಪ್ಫುಟಾನಿ [ಪರಿಪ್ಫುಟ್ಠಾನಿ (ಪೀ॰)], ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತಂ ಉಪ್ಪಲಾನಂ ವಾ ಪದುಮಾನಂ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಂ ವಾ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಪ್ಫುಟಂ ಅಸ್ಸ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ

೨೩೨. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ, ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಫರಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

೨೩೩. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಓದಾತೇನ ವತ್ಥೇನ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಸ್ಸ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಓದಾತೇನ ವತ್ಥೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಅಸ್ಸ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಫರಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ವಿಪಸ್ಸನಾಞಾಣಂ

೨೩೪. "ಸೋ [ಪುನ ಚಪರಂ ಮಹಾರಾಜ ಭಿಕ್ಖು ಸೋ (ಕ॰)] ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ – 'ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಕಾಯೋ ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಸಮ್ಭವೋ ಓದನಕುಮ್ಮಾಸೂಪಚಯೋ ಅನಿಚ್ಚುಚ್ಛಾದನ-ಪರಿಮದ್ದನ-ಭೇದನ-ವಿದ್ಧಂಸನ-ಧಮ್ಮೋ; ಇದಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತ್ಥ ಸಿತಂ ಏತ್ಥ ಪಟಿಬದ್ಧ'ನ್ತಿ।

೨೩೫. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸುಭೋ ಜಾತಿಮಾ ಅಟ್ಠಂಸೋ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತತ್ರಾಸ್ಸ ಸುತ್ತಂ ಆವುತಂ ನೀಲಂ ವಾ ಪೀತಂ ವಾ ಲೋಹಿತಂ ವಾ [ಪೀತಕಂ ವಾ ಲೋಹಿತಕಂ ವಾ (ಕ॰)] ಓದಾತಂ ವಾ ಪಣ್ಡುಸುತ್ತಂ ವಾ। ತಮೇನಂ ಚಕ್ಖುಮಾ ಪುರಿಸೋ ಹತ್ಥೇ ಕರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖೇಯ್ಯ – 'ಅಯಂ ಖೋ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸುಭೋ ಜಾತಿಮಾ ಅಟ್ಠಂಸೋ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ; ತತ್ರಿದಂ ಸುತ್ತಂ ಆವುತಂ ನೀಲಂ ವಾ ಪೀತಂ ವಾ ಲೋಹಿತಂ ವಾ ಓದಾತಂ ವಾ ಪಣ್ಡುಸುತ್ತಂ ವಾ'ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ – 'ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಕಾಯೋ ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಸಮ್ಭವೋ ಓದನಕುಮ್ಮಾಸೂಪಚಯೋ ಅನಿಚ್ಚುಚ್ಛಾದನಪರಿಮದ್ದನಭೇದನವಿದ್ಧಂಸನಧಮ್ಮೋ; ಇದಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತ್ಥ ಸಿತಂ ಏತ್ಥ ಪಟಿಬದ್ಧ'ನ್ತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ , ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ಮನೋಮಯಿದ್ಧಿಞಾಣಂ

೨೩೬. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಮನೋಮಯಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಾನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಇಮಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಾತಿ ರೂಪಿಂ ಮನೋಮಯಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಿಂ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯಂ।

೨೩೭. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಮುಞ್ಜಮ್ಹಾ ಈಸಿಕಂ ಪವಾಹೇಯ್ಯ [ಪಬ್ಬಾಹೇಯ್ಯ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಯಂ ಮುಞ್ಜೋ, ಅಯಂ ಈಸಿಕಾ, ಅಞ್ಞೋ ಮುಞ್ಜೋ, ಅಞ್ಞಾ ಈಸಿಕಾ, ಮುಞ್ಜಮ್ಹಾ ತ್ವೇವ ಈಸಿಕಾ ಪವಾಳ್ಹಾ'ತಿ [ಪಬ್ಬಾಳ್ಹಾತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಅಸಿಂ ಕೋಸಿಯಾ ಪವಾಹೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಯಂ ಅಸಿ, ಅಯಂ ಕೋಸಿ, ಅಞ್ಞೋ ಅಸಿ, ಅಞ್ಞಾ ಕೋಸಿ, ಕೋಸಿಯಾ ತ್ವೇವ ಅಸಿ ಪವಾಳ್ಹೋ"ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಅಹಿಂ ಕರಣ್ಡಾ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಯಂ ಅಹಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡೋ। ಅಞ್ಞೋ ಅಹಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡೋ, ಕರಣ್ಡಾ ತ್ವೇವ ಅಹಿ ಉಬ್ಭತೋ'ತಿ [ಉದ್ಧರಿತೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಮನೋಮಯಂ

ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಾನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಇಮಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಾತಿ ರೂಪಿಂ ಮನೋಮಯಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಿಂ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ಇದ್ಧಿವಿಧಞಾಣಂ

೨೩೮. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಇದ್ಧಿವಿಧಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ । ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ; ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ। ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ। ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛತಿ [ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೋ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಾ । ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ। ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತಿ। ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ।

೨೩೯. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ದಕ್ಖೋ ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ವಾ ಕುಮ್ಭಕಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಯಂ ಯದೇವ ಭಾಜನವಿಕತಿಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ, ತಂ ತದೇವ ಕರೇಯ್ಯ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ದಕ್ಖೋ ದನ್ತಕಾರೋ ವಾ ದನ್ತಕಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಸ್ಮಿಂ ದನ್ತಸ್ಮಿಂ ಯಂ ಯದೇವ ದನ್ತವಿಕತಿಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ, ತಂ ತದೇವ ಕರೇಯ್ಯ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ದಕ್ಖೋ ಸುವಣ್ಣಕಾರೋ ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಸ್ಮಿಂ ಸುವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ಯಂ ಯದೇವ ಸುವಣ್ಣವಿಕತಿಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ, ತಂ ತದೇವ ಕರೇಯ್ಯ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಇದ್ಧಿವಿಧಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ; ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ। ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ। ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಾ। ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ। ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತಿ। ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ದಿಬ್ಬಸೋತಞಾಣಂ

೨೪೦. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಉಭೋ ಸದ್ದೇ ಸುಣಾತಿ ದಿಬ್ಬೇ ಚ ಮಾನುಸೇ ಚ ಯೇ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಚ।

೨೪೧. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಸೋ ಸುಣೇಯ್ಯ ಭೇರಿಸದ್ದಮ್ಪಿ ಮುದಿಙ್ಗಸದ್ದಮ್ಪಿ [ಮುತಿಙ್ಗಸದ್ದಮ್ಪಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಸಙ್ಖಪಣವದಿನ್ದಿಮಸದ್ದಮ್ಪಿ [ಸಙ್ಖಪಣವದೇಣ್ಡಿಮಸದ್ದಮ್ಪಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸಙ್ಖಸದ್ದಂಪಿ ಪಣವಸದ್ದಂಪಿ ದೇನ್ದಿಮಸದ್ದಂಪಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಭೇರಿಸದ್ದೋ' ಇತಿಪಿ, 'ಮುದಿಙ್ಗಸದ್ದೋ' ಇತಿಪಿ, 'ಸಙ್ಖಪಣವದಿನ್ದಿಮಸದ್ದೋ'

ಇತಿಪಿ [ಸಙ್ಖಸದ್ದೋ ಇತಿಪಿ ಪಣವಸದ್ದೋ ಇತಿಪಿ ದೇನ್ದಿಮಸದ್ದೋ ಇತಿಪಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)]। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಉಭೋ ಸದ್ದೇ ಸುಣಾತಿ ದಿಬ್ಬೇ ಚ ಮಾನುಸೇ ಚ ಯೇ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಚ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಂ

೧೪೧. ‘‘ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ – ಸರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವೀತರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವೀತರಾಗಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸದೋಸಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವೀತದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವೀತದೋಸಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಮೋಹಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವೀತಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವೀತಮೋಹಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಙ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಙ್ಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಉತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಉತ್ತರಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅನುತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅನುತ್ತರಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ , ವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ।

೧೪೨. ‘‘ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಹಾರಾಜ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಜಾತಿಕೋ ಆದಾಸೇ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅಚ್ಛೇ ವಾ ಉದಕಪತ್ತೇ ಸಕಂ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಕಣಿಕಂ ವಾ ‘ಸಕಣಿಕ’ನ್ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಅಕಣಿಕಂ ವಾ ‘ಅಕಣಿಕ’ನ್ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ – ಸರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವೀತರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವೀತರಾಗಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸದೋಸಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವೀತದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವೀತದೋಸಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಮೋಹಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವೀತಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವೀತಮೋಹಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಙ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಙ್ಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಉತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಉತ್ತರಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅನುತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅನುತ್ತರಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ‘ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತ’ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಂ

೧೪೩. ‘‘ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ

ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ, 'ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ'ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ।

೧೪೫. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪುರಿಸೋ ಸಕಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಮ್ಹಾಪಿ ಗಾಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಸೋ ತಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಸಕಂಯೇವ ಗಾಮಂ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಅಹಂ ಖೋ ಸಕಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಅಮುಂ ಗಾಮಂ ಅಗಚ್ಛಿಂ [ಅಗಞ್ಛಿಂ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ತತ್ರಾಪಿ ಏವಂ ಅಟ್ಠಾಸಿಂ, ಏವಂ ನಿಸೀದಿಂ, ಏವಂ ಅಭಾಸಿಂ, ಏವಂ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿಂ, ತಮ್ಹಾಪಿ ಗಾಮಾ ಅಮುಂ ಗಾಮಂ ಅಗಚ್ಛಿಂ, ತತ್ರಾಪಿ ಏವಂ ಅಟ್ಠಾಸಿಂ, ಏವಂ ನಿಸೀದಿಂ, ಏವಂ ಅಭಾಸಿಂ, ಏವಂ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿಂ, ಸೋಮ್ಹಿ ತಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಸಕಂಯೇವ ಗಾಮಂ ಪಚ್ಚಾಗತೋ'ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ, 'ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ, ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ'ತಿ, ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುಞಾಣಂ

೧೪೬. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ, ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ। ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ। ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ'ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ, ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ।

೨೪೭. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಮಜ್ಝೇ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ ಪಾಸಾದೋ। ತತ್ಥ ಚಕ್ಖುಮಾ ಪುರಿಸೋ ಠಿತೋ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ ಮನುಸ್ಸೇ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತೇಪಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇಪಿ ರಥಿಕಾಯಪಿ ವೀಥಿಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೇ [ರಥಿಯಾಪೀ ರಥಿಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೇ (ಸೀ॰), ರಥಿಯಾಯ ವಿಥಿಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೇಪಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮಜ್ಝೇ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ ನಿಸಿನ್ನೇಪಿ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಏತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತಿ, ಏತೇ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ಏತೇ ರಥಿಕಾಯ ವೀಥಿಂ ಸಞ್ಚರನ್ತಿ, ಏತೇ ಮಜ್ಝೇ ಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ ನಿಸಿನ್ನಾ’ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ, ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ – ‘ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ, ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ। ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ। ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ; ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ‘ಇದಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ।

ಆಸವಕ್ಖಯಞಾಣಂ

೨೪೮. “ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ , ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ಇಮೇ ಆಸವಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ಆಸವಸಮುದಯೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಜಾನತೋ ಏವಂ ಪಸ್ಸತೋ ಕಾಮಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಭವಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ‘ವಿಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮುತ್ತಮಿ’ತಿ ಞಾಣಂ ಹೋತಿ, ‘ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ’ತಿ ಪಜಾನಾತಿ।

೨೪೯. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಹಾರಾಜ, ಪಬ್ಬತಸಙ್ಖೇಪೇ ಉದಕರಹದೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ। ತತ್ಥ ಚಕ್ಖುಮಾ ಪುರಿಸೋ ತೀರೇ ಠಿತೋ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ ಸಿಪ್ಪಿಸಮ್ಬುಕಮ್ಪಿ ಸಕ್ಖರಕಥಲಮ್ಪಿ ಮಚ್ಛಗುಮ್ಬಮ್ಪಿ ಚರನ್ತಮ್ಪಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಮ್ಪಿ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – ‘ಅಯಂ ಖೋ ಉದಕರಹದೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ। ತತ್ರಿಮೇ ಸಿಪ್ಪಿಸಮ್ಬುಕಾಪಿ ಸಕ್ಖರಕಥಲಾಪಿ ಮಚ್ಛಗುಮ್ಬಾಪಿ ಚರನ್ತಿಪಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿಪೀ’ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ‘ಸೋ ಇದಂ ದುಕ್ಖ’ನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ , ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ‘ಇಮೇ ಆಸವಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ಆಸವಸಮುದಯೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧೋ’ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ‘ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಸ

ಏವಂ ಜಾನತೋ ಏವಂ ಪಸ್ಸತೋ ಕಾಮಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಭವಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, 'ವಿಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮುತ್ತಮಿತಿ ಞಾಣಂ ಹೋತಿ, 'ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ'ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಇದಂ ಖೋ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಪುರಿಮೇಹಿ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಞ್ಚ ಪಣೀತತರಞ್ಚ। ಇಮಸ್ಮಾ ಚ ಪನ, ಮಹಾರಾಜ, ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಾ ಅಞ್ಞಂ ಸನ್ದಿಟ್ಠಿಕಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲಂ ಉತ್ತರಿತರಂ ವಾ ಪಣೀತತರಂ ವಾ ನತ್ಥೀ"ತಿ।

ಅಜಾತಸತ್ತುಉಪಾಸಕತ್ತಪಟಿವೇದನಾ

೨೫೦. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ; ಏವಮೇವಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ । ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತಂ। ಅಚ್ಚಯೋ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಚ್ಚಗಮಾ ಯಥಾಬಾಲಂ ಯಥಾಮೂಳ್ಹಂ ಯಥಾಅಕುಸಲಂ, ಯೋಹಂ ಪಿತರಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಧಮ್ಮರಾಜಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಕಾರಣಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿಂ। ತಸ್ಸ ಮೇ, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು ಆಯತಿಂ ಸಂವರಾಯಾ"ತಿ।

೨೫೧. "ತಗ್ಘ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಚ್ಚಯೋ ಅಚ್ಚಗಮಾ ಯಥಾಬಾಲಂ ಯಥಾಮೂಳ್ಹಂ ಯಥಾಅಕುಸಲಂ, ಯಂ ತ್ವಂ ಪಿತರಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಧಮ್ಮರಾಜಾನಂ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ। ಯತೋ ಚ ಖೋ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ದಿಸ್ವಾ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಕರೋಸಿ, ತಂ ತೇ ಮಯಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾಮ। ವುದ್ಧಿಹೇಸಾ, ಮಹಾರಾಜ, ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ, ಯೋ ಅಚ್ಚಯಂ ಅಚ್ಚಯತೋ ದಿಸ್ವಾ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಕರೋತಿ, ಆಯತಿಂ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತೀ"ತಿ।

೨೫೨. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಹನ್ದ ಚ ದಾನಿ ಮಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಗಚ್ಛಾಮ ಬಹುಕಿಚ್ಚಾ ಮಯಂ ಬಹುಕರಣೀಯಾ"ತಿ। "ಯಸ್ಸದಾನಿ ತ್ವಂ, ಮಹಾರಾಜ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಅಜಾತಸತ್ತು ವೇದೇಹಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೨೫೩. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಅಜಾತಸತ್ತುಸ್ಸ ವೇದೇಹಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಖತಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ। ಉಪಹತಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ। ಸಚಾಯಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ರಾಜಾ ಪಿತರಂ ಧಮ್ಮಿಕಂ ಧಮ್ಮರಾಜಾನಂ ಜೀವಿತಾ ನ ವೋರೋಪೇಸ್ಸಥ, ಇಮಸ್ಮಿಞ್ಞೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸಥಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ।

ಸಾಮಞ್ಞಫಲಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ದುತಿಯಂ।

೩. ಅಮ್ಬಟ್ಠಸುತ್ತಂ

೨೫೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಯೇನ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಂ ನಾಮ ಕೋಸಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ವಿಹರತಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೇ।

ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿವತ್ಥು

೨೫೫. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ [ಪೋಕ್ಖರಸಾತೀ (ಸೀ॰), ಪೋಕ್ಖರಸಾದಿ (ಪೀ॰)] ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ ರಞ್ಞಾ ಪಸೇನದಿನಾ ಕೋಸಲೇನ ದಿನ್ನಂ ರಾಜದಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ। ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ – ‘‘ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ವಿಹರತಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೇ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ [ಭಗವಾತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰), ಉಪರಿಸೋಣದಣ್ಡಸುತ್ತಾದೀಸುಪಿ ಬುದ್ಧಗುಣಕಥಾಯಂ ಏವಮೇವ ದಿಸ್ಸತಿ]। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ, ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ, ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀ’’ತಿ।

ಅಮ್ಬಟ್ಠಮಾಣವೋ

೨೫೬. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಹೋತಿ ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ [ಬೇದಾನಂ (ಕ॰)] ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ ಅನುಞ್ಞಾತಪಟಿಞ್ಞಾತೋ ಸಕೇ ಆಚರಿಯಕೇ ತೇವಿಜ್ಜಕೇ ಪಾವಚನೇ – ‘‘ಯಮಹಂ ಜಾನಾಮಿ, ತಂ ತ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ; ಯಂ ತ್ವಂ ಜಾನಾಸಿ ತಮಹಂ ಜಾನಾಮೀ’’ತಿ।

೨೫೭. ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ‘‘ಅಯಂ, ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲೇ ವಿಹರತಿ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೇ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ, ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ, ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀತಿ। ಏಹಿ ತ್ವಂ ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಜಾನಾಹಿ, ಯದಿ

ವಾ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ತಥಾಸನ್ತಂಯೇವ ಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ, ಯದಿ ವಾ ನೋ ತಥಾ। ಯದಿ ವಾ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಾದಿಸೋ, ಯದಿ ವಾ ನ ತಾದಿಸೋ, ತಥಾ ಮಯಂ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ವೇದಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ।

೨೫೮. ''ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನಾಹಂ, ಭೋ, ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮಿ - 'ಯದಿ ವಾ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ತಥಾಸನ್ತಂಯೇವ ಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ, ಯದಿ ವಾ ನೋ ತಥಾ। ಯದಿ ವಾ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಾದಿಸೋ, ಯದಿ ವಾ ನ ತಾದಿಸೋ'''ತಿ?

''ಆಗತಾನಿ ಖೋ, ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಮನ್ತೇಸು ದ್ವತ್ತಿಂಸ ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ, ಯೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ದ್ವೇಯೇವ ಗತಿಯೋ ಭವನ್ತಿ ಅನಞ್ಞಾ। ಸಚೇ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ, ರಾಜಾ ಹೋತಿ ಚಕ್ಕವತ್ತೀ ಧಮ್ಮಿಕೋ ಧಮ್ಮರಾಜಾ ಚಾತುರನ್ತೋ ವಿಜಿತಾವೀ ಜನಪದತ್ಥಾವರಿಯಪ್ಪತ್ತೋ ಸತ್ತರತನಸಮನ್ನಾಗತೋ । ತಸ್ಸಿಮಾನಿ ಸತ್ತ ರತನಾನಿ ಭವನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಚಕ್ಕರತನಂ, ಹತ್ಥಿರತನಂ, ಅಸ್ಸರತನಂ, ಮಣಿರತನಂ, ಇತ್ಥಿರತನಂ, ಗಹಪತಿರತನಂ, ಪರಿಣಾಯಕರತನಮೇವ ಸತ್ತಮಂ। ಪರೋಸಹಸ್ಸಂ ಖೋ ಪನಸ್ಸ ಪುತ್ತಾ ಭವನ್ತಿ ಸೂರಾ ವೀರಙ್ಗರೂಪಾ ಪರಸೇನಪ್ಪಮದ್ದನಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಪಥವಿಂ ಸಾಗರಪರಿಯನ್ತಂ ಅದಣ್ಡೇನ ಅಸತ್ಥೇನ ಧಮ್ಮೇನ ಅಭಿವಿಜಿಯ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ। ಸಚೇ ಖೋ ಪನ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ , ಅರಹಂ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ವಿವಟ್ಟಚ್ಛದೋ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನ, ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಮನ್ತಾನಂ ದಾತಾ; ತ್ವಂ ಮನ್ತಾನಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತಾ''ತಿ।

೨೫೯. ''ಏವಂ, ಭೋ''ತಿ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ವಳವಾರಥಮಾರುಯ್ಹ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಮಾಣವಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೋ ತೇನ ಪಾಯಾಸಿ। ಯಾವತಿಕಾ ಯಾನಸ್ಸ ಭೂಮಿ ಯಾನೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕೋವ ಆರಾಮಂ ಪಾವಿಸಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸೇ ಚಙ್ಕಮನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಯೇನ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಏತದವೋಚ - ''ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ಏತರಹಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ವಿಹರತಿ? ತಞ್ಹಿ ಮಯಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಇಧೂಪಸಙ್ಕನ್ತಾ''ತಿ।

೨೬೦. ಅಥ ಖೋ ತೇಸಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏತದಹೋಸಿ - ''ಅಯಂ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಅಭಿಞ್ಞಾತಕೋಲಞ್ಞೋ ಚೇವ ಅಭಿಞ್ಞಾತಸ್ಸ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಅನ್ತೇವಾಸೀ। ಅಗರು ಖೋ ಪನ ಭಗವತೋ ಏವರೂಪೇಹಿ ಕುಲಪುತ್ತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ ಹೋತೀ''ತಿ। ತೇ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಏತದವೋಚುಂ - ''ಏಸೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠ ವಿಹಾರೋ ಸಂವುತದ್ವಾರೋ, ತೇನ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತರಮಾನೋ ಆಳಿನ್ದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಳಂ ಆಕೋಟೇಹಿ, ವಿವರಿಸ್ಸತಿ ತೇ ಭಗವಾ ದ್ವಾರ''ನ್ತಿ।

೨೬೧. ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಯೇನ ಸೋ ವಿಹಾರೋ ಸಂವುತದ್ವಾರೋ, ತೇನ ಅಪ್ಪಸದ್ದೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅತರಮಾನೋ ಆಳಿನ್ದಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಳಂ ಆಕೋಟೇಸಿ। ವಿವರಿ ಭಗವಾ ದ್ವಾರಂ। ಪಾವಿಸಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ। ಮಾಣವಕಾಪಿ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು, ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಪನ ಮಾಣವೋ ಚಙ್ಕಮನ್ತೋಪಿ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಭಗವತಾ ಕಞ್ಚಿ ಕಞ್ಚಿ [ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ (ಕ॰)] ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತಿ, ಠಿತೋಪಿ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಭಗವತಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತಿ।

೨೬೨. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಏತದವೋಚ - ''ಏವಂ ನು ತೇ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ವುದ್ಧೇಹಿ ಮಹಲ್ಲಕೇಹಿ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ ಹೋತಿ, ಯಥಯಿದಂ ಚರಂ ತಿಟ್ಠಂ ನಿಸಿನ್ನೇನ ಮಯಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತೀ''ತಿ?

ಪಠಮಇಬ್ಭವಾದೋ

೨೬೩. “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ। ಗಚ್ಛನ್ತೋ ವಾ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಗಚ್ಛನ್ತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಿತುಮರಹತಿ, ಠಿತೋ ವಾ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಠಿತೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಿತುಮರಹತಿ, ನಿಸಿನ್ನೋ ವಾ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಸಿನ್ನೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಿತುಮರಹತಿ, ಸಯಾನೋ ವಾ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಯಾನೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಲ್ಲಪಿತುಮರಹತಿ। ಯೇ ಚ ಖೋ ತೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಮುಣ್ಡಕಾ ಸಮಣಕಾ ಇಬ್ಭಾ ಕಣ್ಹಾ [ಕಿಣ್ಹಾ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಬನ್ಧುಪಾದಾಪಚ್ಚಾ, ತೇಹಿಪಿ ಮೇ ಸದ್ಧಿಂ ಏವಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ ಹೋತಿ, ಯಥರಿವ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನಾ”ತಿ। “ಅತ್ಥಿಕವತೋ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧಾಗಮನಂ ಅಹೋಸಿ, ಯಾಯೇವ ಖೋ ಪನತ್ಥಾಯ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ [ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ತಮೇವ ಅತ್ಥಂ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೇಯ್ಯಾಥ [ಮನಸಿಕರೇಯ್ಯಾಥೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)]। ಅವುಸಿತವಾಯೇವ ಖೋ ಪನ ಭೋ ಅಯಂ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ವುಸಿತಮಾನೀ ಕಿಮಞ್ಞತ್ರ ಅವುಸಿತತ್ತಾ”ತಿ।

೨೬೪. ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವತಾ ಅವುಸಿತವಾದೇನ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಖುಂಸೇನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ವಮ್ಭೇನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಉಪವದಮಾನೋ – “ಸಮಣೋ ಚ ಮೇ, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಪಾಪಿತೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಚಣ್ಡಾ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಕ್ಯಜಾತಿ; ಫರುಸಾ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಕ್ಯಜಾತಿ; ಲಹುಸಾ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಕ್ಯಜಾತಿ; ಭಸ್ಸಾ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಕ್ಯಜಾತಿ; ಇಬ್ಭಾ ಸನ್ತಾ ಇಬ್ಭಾ ಸಮಾನಾ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ [ಗರುಕರೋನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)], ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಮಾನೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅಪಚಾಯನ್ತಿ। ತಯಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಚ್ಛನ್ನಂ, ತಯಿದಂ ನಪ್ಪತಿರೂಪಂ, ಯದಿಮೇ ಸಕ್ಯಾ ಇಬ್ಭಾ ಸನ್ತಾ ಇಬ್ಭಾ ಸಮಾನಾ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಮಾನೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅಪಚಾಯನ್ತೀ”ತಿ। ಇತಿಹ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಇದಂ ಪಠಮಂ ಸಕ್ಯೇಸು ಇಬ್ಭವಾದಂ ನಿಪಾತೇಸಿ।

ದುತಿಯಇಬ್ಭವಾದೋ

೨೬೫. “ಕಿಂ ಪನ ತೇ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಸಕ್ಯಾ ಅಪರದ್ಧು”ನ್ತಿ? “ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಮಯಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಅಗಮಾಸಿಂ। ಯೇನ ಸಕ್ಯಾನಂ ಸನ್ಧಾಗಾರಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಸಕ್ಯಾ ಚೇವ ಸಕ್ಯಕುಮಾರಾ ಚ ಸನ್ಧಾಗಾರೇ [ಸನ್ಥಾಗಾರೇ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಉಚ್ಚೇಸು ಆಸನೇಸು ನಿಸಿನ್ನಾ ಹೋನ್ತಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇಹಿ [ಅಙ್ಗುಲಿಪತೋದಕೇನ (ಪೀ॰)] ಸಞ್ಜಗ್ಘನ್ತಾ ಸಂಕೀಳನ್ತಾ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಮಮಞ್ಞೇವ ಮಞ್ಞೇ ಅನುಜಗ್ಘನ್ತಾ, ನ ಮಂ ಕೋಚಿ ಆಸನೇನಪಿ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ತಯಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಚ್ಛನ್ನಂ, ತಯಿದಂ ನಪ್ಪತಿರೂಪಂ, ಯದಿಮೇ ಸಕ್ಯಾ ಇಬ್ಭಾ ಸನ್ತಾ ಇಬ್ಭಾ ಸಮಾನಾ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಮಾನೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅಪಚಾಯನ್ತೀ”ತಿ। ಇತಿಹ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಇದಂ ದುತಿಯಂ ಸಕ್ಯೇಸು ಇಬ್ಭವಾದಂ ನಿಪಾತೇಸಿ।

ತತಿಯಇಬ್ಭವಾದೋ

೨೬೬. “ಲಟುಕಿಕಾಪಿ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಸಕುಣಿಕಾ ಸಕೇ ಕುಲಾವಕೇ ಕಾಮಲಾಪಿನೀ ಹೋತಿ। ಸಕಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಸಕ್ಯಾನಂ ಯದಿದಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ, ನಾರಹತಾಯಸ್ಮಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಇಮಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾಯ ಅಭಿಸಜ್ಜಿತು”ನ್ತಿ। “ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ವಣ್ಣಾ – ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇಸ್ಸಾ ಸುದ್ದಾ। ಇಮೇಸಞ್ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಚತುನ್ನಂ ವಣ್ಣಾನಂ ತಯೋ ವಣ್ಣಾ – ಖತ್ತಿಯಾ ಚ ವೇಸ್ಸಾ ಚ ಸುದ್ದಾ ಚ – ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸೇವ ಪರಿಚಾರಕಾ ಸಮ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ತಯಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ , ನಚ್ಛನ್ನಂ,

ತಯಿದಂ ನಪ್ಪತಿರೂಪಂ, ಯದಿಮೇ ಸಕ್ಯಾ ಇಬ್ಭಾ ಸನ್ತಾ ಇಬ್ಭಾ ಸಮಾನಾ ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಸಕ್ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಗರುಂ ಕರೋನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಮಾನೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಪೂಜೇನ್ತಿ, ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಅಪಚಾಯನ್ತೀ"ತಿ। ಇತಿಹ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಇದಂ ತತಿಯಂ ಸಕ್ಯೇಸು ಇಬ್ಭವಾದಂ ನಿಪಾತೇಸಿ।

ದಾಸಿಪುತ್ತವಾದೋ

೨೬೭. ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ - "ಅತಿಬಾಳ್ಹಂ ಖೋ ಅಯಂ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಸಕ್ಯೇಸು ಇಬ್ಭವಾದೇನ ನಿಮ್ಮಾದೇತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಗೋತ್ತಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಥಂ ಗೋತ್ತೋಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠಾ"ತಿ? "ಕಣ್ಹಾಯನೋಹಮಸ್ಮಿ, ಭೋ ಗೋತಮಾ"ತಿ। ಪೋರಾಣಂ ಖೋ ಪನ ತೇ ಅಮ್ಬಟ್ಠ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಂ ನಾಮಗೋತ್ತಂ ಅನುಸ್ಸರತೋ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಾ ಸಕ್ಯಾ ಭವನ್ತಿ; ದಾಸಿಪುತ್ತೋ ತ್ವಮಸಿ ಸಕ್ಯಾನಂ। ಸಕ್ಯಾ ಖೋ ಪನ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ರಾಜಾನಂ ಓಕ್ಕಾಕಂ ಪಿತಾಮಹಂ ದಹನ್ತಿ।

"ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ರಾಜಾ ಓಕ್ಕಾಕೋ ಯಾ ಸಾ ಮಹೇಸೀ ಪಿಯಾ ಮನಾಪಾ, ತಸ್ಸಾ ಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ಪರಿಣಾಮೇತುಕಾಮೋ ಜೇಟ್ಠಕುಮಾರೇ ರಟ್ಠಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಸಿ - ಓಕ್ಕಾಮುಖಂ ಕರಕಣ್ಡಂ [ಉಕ್ಕಾಮುಖಂ ಕರಕಣ್ಡುಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)] ಹತ್ಥಿನಿಕಂ ಸಿನಿಸೂರಂ [ಸಿನಿಪುರಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)]। ತೇ ರಟ್ಠಸ್ಮಾ ಪಬ್ಬಾಜಿತಾ ಹಿಮವನ್ತಪಸ್ಸೇ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ ಮಹಾಸಾಕಸಣ್ಡೇ, ತತ್ಥ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ। ತೇ ಜಾತಿಸಮ್ಭೇದಭಯಾ ಸಕಾಹಿ ಭಗಿನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಸುಂ।

"ಅಥ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ರಾಜಾ ಓಕ್ಕಾಕೋ ಅಮಚ್ಚೇ ಪಾರಿಸಜ್ಜೇ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ಏತರಹಿ ಕುಮಾರಾ ಸಮ್ಮನ್ತೀ'ತಿ? 'ಅತ್ಥಿ, ದೇವ, ಹಿಮವನ್ತಪಸ್ಸೇ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ ಮಹಾಸಾಕಸಣ್ಡೋ , ತತ್ಥೇತರಹಿ ಕುಮಾರಾ ಸಮ್ಮನ್ತಿ। ತೇ ಜಾತಿಸಮ್ಭೇದಭಯಾ ಸಕಾಹಿ ಭಗಿನೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ರಾಜಾ ಓಕ್ಕಾಕೋ ಉದಾನಂ ಉದಾನೇಸಿ - 'ಸಕ್ಯಾ ವತ, ಭೋ, ಕುಮಾರಾ, ಪರಮಸಕ್ಯಾ ವತ, ಭೋ, ಕುಮಾರಾ'ತಿ। ತದಗ್ಗೇ ಖೋ ಪನ ಅಮ್ಬಟ್ಠ ಸಕ್ಯಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ; ಸೋ ಚ ನೇಸಂ ಪುಬ್ಬಪುರಿಸೋ।

"ರಞ್ಞೋ ಖೋ ಪನ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಓಕ್ಕಾಕಸ್ಸ ದಿಸಾ ನಾಮ ದಾಸೀ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಕಣ್ಹಂ ನಾಮ [ಸಾ ಕಣ್ಹಂ (ಪೀ॰)] ಜನೇಸಿ। ಜಾತೋ ಕಣ್ಹೋ ಪಬ್ಯಾಹಾಸಿ - 'ಧೋವಥ ಮಂ, ಅಮ್ಮ, ನಹಾಪೇಥ ಮಂ ಅಮ್ಮ, ಇಮಸ್ಮಾ ಮಂ ಅಸುಚಿಸ್ಮಾ ಪರಿಮೋಚೇಥ, ಅತ್ಥಾಯ ವೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ। ಯಥಾ ಖೋ ಪನ ಅಮ್ಬಟ್ಠ ಏತರಹಿ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಿಸಾಚೇ ದಿಸ್ವಾ 'ಪಿಸಾಚಾ'ತಿ ಸಞ್ಜಾನನ್ತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಮನುಸ್ಸಾ ಪಿಸಾಚೇ 'ಕಣ್ಹಾ'ತಿ ಸಞ್ಜಾನನ್ತಿ। ತೇ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಅಯಂ ಜಾತೋ ಪಬ್ಯಾಹಾಸಿ, ಕಣ್ಹೋ ಜಾತೋ, ಪಿಸಾಚೋ ಜಾತೋ'ತಿ। ತದಗ್ಗೇ ಖೋ ಪನ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ ಕಣ್ಹಾಯನಾ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಿ, ಸೋ ಚ ಕಣ್ಹಾಯನಾನಂ ಪುಬ್ಬಪುರಿಸೋ। ಇತಿ ಖೋ ತೇ , ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಪೋರಾಣಂ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಂ ನಾಮಗೋತ್ತಂ ಅನುಸ್ಸರತೋ ಅಯ್ಯಪುತ್ತಾ ಸಕ್ಯಾ ಭವನ್ತಿ, ದಾಸಿಪುತ್ತೋ ತ್ವಮಸಿ ಸಕ್ಯಾನ"ನ್ತಿ।

೨೬೮. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ತೇ ಮಾಣವಕಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಮಾ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಅತಿಬಾಳ್ಹಂ ದಾಸಿಪುತ್ತವಾದೇನ ನಿಮ್ಮಾದೇಸಿ। ಸುಜಾತೋ ಚ, ಭೋ ಗೋತಮ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಪಹೋತಿ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪಟಿಮನ್ತೇತು"ನ್ತಿ।

೨೬೯. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಮಾಣವಕೇ ಏತದವೋಚ - "ಸಚೇ ಖೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಾಣವಕಾನಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ದುಜ್ಜಾತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಅಕುಲಪುತ್ತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ,

ಅಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ನ ಚ ಪಹೋತಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪಟಿಮನ್ತೇತು'ನ್ತಿ, ತಿಟ್ಠತು ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತವ್ಹೋ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ। ಸಚೇ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಾಣವಕಾನಂ ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ಸುಜಾತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಪಹೋತಿ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪಟಿಮನ್ತೇತು'ನ್ತಿ, ತಿಟ್ಠಥ ತುಮ್ಹೇ; ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಮನ್ತೇತೂ"ತಿ।

"ಸುಜಾತೋ ಚ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಕುಲಪುತ್ತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಪಹೋತಿ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪಟಿಮನ್ತೇತುಂ, ತುಣ್ಹೀ ಮಯಂ ಭವಿಸ್ಸಾಮ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪಟಿಮನ್ತೇತೂ"ತಿ।

೨೭೦. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಯಂ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಸಹಧಮ್ಮಿಕೋ ಪಞ್ಹೋ ಆಗಚ್ಛತಿ, ಅಕಾಮಾ ಬ್ಯಾಕಾತಬ್ಬೋ। ಸಚೇ ತ್ವಂ ನ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸಸಿ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ಪಟಿಚರಿಸ್ಸಸಿ, ತುಣ್ಹೀ ವಾ ಭವಿಸ್ಸಸಿ, ಪಕ್ಕಮಿಸ್ಸಸಿ ವಾ ಏತ್ಥೇವ ತೇ ಸತ್ತಧಾ ಮುದ್ಧಾ ಫಲಿಸ್ಸತಿ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಸುತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವುದ್ಧಾನಂ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ ಕುತೋಪಭುತಿಕಾ ಕಣ್ಹಾಯನಾ, ಕೋ ಚ ಕಣ್ಹಾಯನಾನಂ ಪುಬ್ಬಪುರಿಸೋ"ತಿ?

ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಏತದವೋಚ – "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಸುತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವುದ್ಧಾನಂ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ ಕುತೋಪಭುತಿಕಾ ಕಣ್ಹಾಯನಾ, ಕೋ ಚ ಕಣ್ಹಾಯನಾನಂ ಪುಬ್ಬಪುರಿಸೋ"ತಿ? ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಏತದವೋಚ – "ಬ್ಯಾಕರೋಹಿ ದಾನಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ನ ದಾನಿ, ತೇ ತುಣ್ಹೀಭಾವಸ್ಸ ಕಾಲೋ। ಯೋ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ತಥಾಗತೇನ ಯಾವತತಿಯಕಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ನ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ಏತ್ಥೇವಸ್ಸ ಸತ್ತಧಾ ಮುದ್ಧಾ ಫಲಿಸ್ಸತೀ"ತಿ।

೨೭೧. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ವಜಿರಪಾಣೀ ಯಕ್ಖೋ ಮಹನ್ತಂ ಅಯೋಕೂಟಂ ಆದಾಯ ಆದಿತ್ತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜಲಿತಂ ಸಜೋತಿಭೂತಂ [ಸಞ್ಜೋತಿಭೂತಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಅಮ್ಬಟ್ಠಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ಉಪರಿ ವೇಹಾಸಂ ಠಿತೋ ಹೋತಿ – "ಸಚಾಯಂ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವತಾ ಯಾವತತಿಯಕಂ ಸಹಧಮ್ಮಿಕಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ನ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ, ಏತ್ಥೇವಸ್ಸ ಸತ್ತಧಾ ಮುದ್ಧಂ ಫಾಲೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ತಂ ಖೋ ಪನ ವಜಿರಪಾಣಿಂ ಯಕ್ಖಂ ಭಗವಾ ಚೇವ ಪಸ್ಸತಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಚ ಮಾಣವೋ।

೨೭೨. ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭೀತೋ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ತಾಣಂ ಗವೇಸೀ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಲೇಣಂ ಗವೇಸೀ ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಸರಣಂ ಗವೇಸೀ – ಉಪನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಕಿಮೇತಂ [ಕಿಂ ಮೇ ತಂ (ಕ॰)] ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಆಹ? ಪುನಭವಂ ಗೋತಮೋ ಬ್ರವಿತೂ"ತಿ [ಬ್ರೂತು (ಸ್ಯಾ॰)]।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಸುತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವುದ್ಧಾನಂ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ ಕುತೋಪಭುತಿಕಾ ಕಣ್ಹಾಯನಾ, ಕೋ ಚ ಕಣ್ಹಾಯನಾನಂ ಪುಬ್ಬಪುರಿಸೋ"ತಿ? "ಏವಮೇವ ಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸುತಂ ಯಥೇವ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಆಹ। ತತೋಪಭುತಿಕಾ ಕಣ್ಹಾಯನಾ; ಸೋ ಚ ಕಣ್ಹಾಯನಾನಂ ಪುಬ್ಬಪುರಿಸೋ"ತಿ।

ಅಮ್ಬಟ್ಠವಂಸಕಥಾ

೨೬೩. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ತೇ ಮಾಣವಕಾ ಉನ್ನಾದಿನೋ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ ಅಹೇಸುಂ – ''ದುಜ್ಜಾತೋ ಕಿರ, ಭೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ; ಅಕುಲಪುತ್ತೋ ಕಿರ, ಭೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ; ದಾಸಿಪುತ್ತೋ ಕಿರ, ಭೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಸಕ್ಯಾನಂ। ಅಯ್ಯಪುತ್ತಾ ಕಿರ, ಭೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ಸಕ್ಯಾ ಭವನ್ತಿ। ಧಮ್ಮವಾದಿಂಯೇವ ಕಿರ ಮಯಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅಪಸಾದೇತಬ್ಬಂ ಅಮಞ್ಞಿಮ್ಹಾ''ತಿ।

೨೬೪. ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – ''ಅತಿಬಾಳ್ಹಂ ಖೋ ಇಮೇ ಮಾಣವಕಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ದಾಸಿಪುತ್ತವಾದೇನ ನಿಮ್ಮಾದೇನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಪರಿಮೋಚೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಮಾಣವಕೇ ಏತದವೋಚ – ''ಮಾ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ, ಮಾಣವಕಾ, ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಅತಿಬಾಳ್ಹಂ ದಾಸಿಪುತ್ತವಾದೇನ ನಿಮ್ಮಾದೇಥ। ಉಳಾರೋ ಸೋ ಕಣ್ಹೋ ಇಸಿ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ದಕ್ಖಿಣಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಮನ್ತೇ ಅಧೀಯಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಓಕ್ಕಾಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮದ್ದರೂಪಿಂ ಧೀತರಂ ಯಾಚಿ। ತಸ್ಸ ರಾಜಾ ಓಕ್ಕಾಕೋ – 'ಕೋ ನೇವಂ ರೇ ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ದಾಸಿಪುತ್ತೋ ಸಮಾನೋ ಮದ್ದರೂಪಿಂ ಧೀತರಂ ಯಾಚತೀ''' ತಿ, ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ಖುರಪ್ಪಂ ಸನ್ನಯ್ಹಿ [ಸನ್ನಹಿ (ಕ॰)]। ಸೋ ತಂ ಖುರಪ್ಪಂ ನೇವ ಅಸಕ್ಖಿ ಮುಞ್ಚಿತುಂ, ನೋ ಪಟಿಸಂಹರಿತುಂ।

''ಅಥ ಖೋ, ಮಾಣವಕಾ, ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ಕಣ್ಹಂ ಇಸಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತದವೋಚುಂ – 'ಸೋತ್ಥಿ, ಭದ್ದನ್ತೇ [ಭದನ್ತೇ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰)], ಹೋತು ರಞ್ಞೋ; ಸೋತ್ಥಿ, ಭದ್ದನ್ತೇ, ಹೋತು ರಞ್ಞೋ'ತಿ। 'ಸೋತ್ಥಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ ರಞ್ಞೋ, ಅಪಿ ಚ ರಾಜಾ ಯದಿ ಅಧೋ ಖುರಪ್ಪಂ ಮುಞ್ಚಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವತಾ ರಞ್ಞೋ ವಿಜಿತಂ, ಏತ್ತಾವತಾ ಪಥವೀ ಉನ್ದ್ರಿಯಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। 'ಸೋತ್ಥಿ, ಭದ್ದನ್ತೇ, ಹೋತು ರಞ್ಞೋ, ಸೋತ್ಥಿ ಜನಪದಸ್ಸಾ'ತಿ। 'ಸೋತ್ಥಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ ರಞ್ಞೋ, ಸೋತ್ಥಿ ಜನಪದಸ್ಸ, ಅಪಿ ಚ ರಾಜಾ ಯದಿ ಉದ್ಧಂ ಖುರಪ್ಪಂ ಮುಞ್ಚಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವತಾ ರಞ್ಞೋ ವಿಜಿತಂ, ಏತ್ತಾವತಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ದೇವೋ ನ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। 'ಸೋತ್ಥಿ, ಭದ್ದನ್ತೇ, ಹೋತು ರಞ್ಞೋ ಸೋತ್ಥಿ ಜನಪದಸ್ಸ ದೇವೋ ಚ ವಸ್ಸತೂ'ತಿ। 'ಸೋತ್ಥಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ ರಞ್ಞೋ ಸೋತ್ಥಿ ಜನಪದಸ್ಸ ದೇವೋ ಚ ವಸ್ಸಿಸ್ಸತಿ, ಅಪಿ ಚ ರಾಜಾ ಜೇಟ್ಠಕುಮಾರೇ ಖುರಪ್ಪಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತು, ಸೋತ್ಥಿ ಕುಮಾರೋ ಪಲ್ಲೋಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ, ಮಾಣವಕಾ, ಅಮಚ್ಚಾ ಓಕ್ಕಾಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸುಂ – 'ಓಕ್ಕಾಕೋ ಜೇಟ್ಠಕುಮಾರೇ ಖುರಪ್ಪಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತು। ಸೋತ್ಥಿ ಕುಮಾರೋ ಪಲ್ಲೋಮೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ ರಾಜಾ ಓಕ್ಕಾಕೋ ಜೇಟ್ಠಕುಮಾರೇ ಖುರಪ್ಪಂ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿ, ಸೋತ್ಥಿ ಕುಮಾರೋ ಪಲ್ಲೋಮೋ ಸಮಭವಿ। ಅಥ ಖೋ ತಸ್ಸ ರಾಜಾ ಓಕ್ಕಾಕೋ ಭೀತೋ ಸಂವಿಗ್ಗೋ ಲೋಮಹಟ್ಠಜಾತೋ ಬ್ರಹ್ಮದಣ್ಡೇನ ತಜ್ಜಿತೋ ಮದ್ದರೂಪಿಂ ಧೀತರಂ ಅದಾಸಿ। ಮಾ ಖೋ ತುಮ್ಹೇ, ಮಾಣವಕಾ, ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಅತಿಬಾಳ್ಹಂ ದಾಸಿಪುತ್ತವಾದೇನ ನಿಮ್ಮಾದೇಥ, ಉಳಾರೋ ಸೋ ಕಣ್ಹೋ ಇಸಿ ಅಹೋಸೀ''ತಿ।

ಖತ್ತಿಯಸೇಟ್ಠಭಾವೋ

೨೬೫. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ''ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಞ್ಞಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ತೇಸಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಪುತ್ತೋ ಜಾಯೇಥ। ಯೋ ಸೋ ಖತ್ತಿಯಕುಮಾರೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಞ್ಞಾಯ ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಲಭೇಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಆಸನಂ ವಾ ಉದಕಂ ವಾ''ತಿ? ''ಲಭೇಥ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ ಸದ್ಧೇ ವಾ ಥಾಲಿಪಾಕೇ ವಾ ಯಞ್ಞೇ ವಾ ಪಾಹುನೇ ವಾ''ತಿ? ''ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಯ್ಯುಂ ವಾ ನೋ ವಾ''ತಿ? ''ವಾಚೇಯ್ಯುಂ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಅಪಿನುಸ್ಸ ಇತ್ಥೀಸು ಆವಟಂ ವಾ ಅಸ್ಸ ಅನಾವಟಂ ವಾ''ತಿ? ''ಅನಾವಟಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಅಪಿನು ನಂ

ಖತ್ತಿಯಾ ಖತ್ತಿಯಾಭಿಸೇಕೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು"? "ಮಾತಿತೋ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅನುಪಪನ್ನೋ"ತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೋ ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇಯ್ಯ, ತೇಸಂ ಸಂವಾಸಮನ್ವಾಯ ಪುತ್ತೋ ಜಾಯೇಥ। ಯೋ ಸೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೇನ ಖತ್ತಿಯಕಞ್ಞಾಯ ಪುತ್ತೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಅಪಿನು ಸೋ ಲಭೇಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಆಸನಂ ವಾ ಉದಕಂ ವಾ"ತಿ? "ಲಭೇಥ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ ಸದ್ಧೇ ವಾ ಥಾಲಿಪಾಕೇ ವಾ ಯಞ್ಞೇ ವಾ ಪಾಹುನೇ ವಾ"ತಿ? "ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಯ್ಯುಂ ವಾ ನೋ ವಾ"ತಿ? "ವಾಚೇಯ್ಯುಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನುಸ್ಸ ಇತ್ಥೀಸು ಆವಟಂ ವಾ ಅಸ್ಸ ಅನಾವಟಂ ವಾ"ತಿ? "ಅನಾವಟಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನು ನಂ ಖತ್ತಿಯಾ ಖತ್ತಿಯಾಭಿಸೇಕೇನ ಅಭಿಸಿಞ್ಚೇಯ್ಯು"ನ್ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು"? "ಪಿತಿತೋ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅನುಪಪನ್ನೋ"ತಿ।

೨೭೯. "ಇತಿ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇತ್ಥಿಯಾ ವಾ ಇತ್ಥಿಂ ಕರಿತ್ವಾ ಪುರಿಸೇನ ವಾ ಪುರಿಸಂ ಕರಿತ್ವಾ ಖತ್ತಿಯಾವ ಸೇಟ್ಠಾ, ಹೀನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ। ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಪಕರಣೇ ಖುರಮುಣ್ಡಂ ಕರಿತ್ವಾ ಭಸ್ಸಪುಟೇನ ವಧಿತ್ವಾ ರಟ್ಠಾ ವಾ ನಗರಾ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯುಂ। ಅಪಿನು ಸೋ ಲಭೇಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಆಸನಂ ವಾ ಉದಕಂ ವಾ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ" । "ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ ಸದ್ಧೇ ವಾ ಥಾಲಿಪಾಕೇ ವಾ ಯಞ್ಞೇ ವಾ ಪಾಹುನೇ ವಾ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಯ್ಯುಂ ವಾ ನೋ ವಾ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನುಸ್ಸ ಇತ್ಥೀಸು ಆವಟಂ ವಾ ಅಸ್ಸ ಅನಾವಟಂ ವಾ"ತಿ? "ಆವಟಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧ ಖತ್ತಿಯಾ ಖತ್ತಿಯಂ ಕಿಸ್ಮಿಞ್ಚಿದೇವ ಪಕರಣೇ ಖುರಮುಣ್ಡಂ ಕರಿತ್ವಾ ಭಸ್ಸಪುಟೇನ ವಧಿತ್ವಾ ರಟ್ಠಾ ವಾ ನಗರಾ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇಯ್ಯುಂ। ಅಪಿನು ಸೋ ಲಭೇಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ಆಸನಂ ವಾ ಉದಕಂ ವಾ"ತಿ? "ಲಭೇಥ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ ಸದ್ಧೇ ವಾ ಥಾಲಿಪಾಕೇ ವಾ ಯಞ್ಞೇ ವಾ ಪಾಹುನೇ ವಾ"ತಿ? "ಭೋಜೇಯ್ಯುಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನು ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇಯ್ಯುಂ ವಾ ನೋ ವಾ"ತಿ? "ವಾಚೇಯ್ಯುಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। "ಅಪಿನುಸ್ಸ ಇತ್ಥೀಸು ಆವಟಂ ವಾ ಅಸ್ಸ ಅನಾವಟಂ ವಾ"ತಿ? "ಅನಾವಟಂ ಹಿಸ್ಸ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

೨೮೦. "ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಖತ್ತಿಯೋ ಪರಮನಿಹೀನತಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ಯದೇವ ನಂ ಖತ್ತಿಯಾ ಖುರಮುಣ್ಡಂ ಕರಿತ್ವಾ ಭಸ್ಸಪುಟೇನ ವಧಿತ್ವಾ ರಟ್ಠಾ ವಾ ನಗರಾ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಿ। ಇತಿ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಯದಾ ಖತ್ತಿಯೋ ಪರಮನಿಹೀನತಂ ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ, ತದಾಪಿ ಖತ್ತಿಯಾವ ಸೇಟ್ಠಾ, ಹೀನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ। ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಪೇಸಾ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ [ಬ್ರಹ್ಮುನಾಪಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠ (ಕ॰), ಬ್ರಹ್ಮುನಾಪಿ ಏಸೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠ (ಪೀ॰)], ಸನಙ್ಕುಮಾರೇನ ಗಾಥಾ ಭಾಸಿತಾ –

'ಖತ್ತಿಯೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಜನೇತಸ್ಮಿಂ,
ಯೇ ಗೋತ್ತಪಟಿಸಾರಿನೋ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ,
ಸೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮಾನುಸೇ'ತಿ॥

"ಸಾ ಖೋ ಪನೇಸಾ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸನಙ್ಕುಮಾರೇನ ಗಾಥಾ ಸುಗೀತಾ ನೋ ದುಗ್ಗೀತಾ, ಸುಭಾಸಿತಾ ನೋ ದುಬ್ಭಾಸಿತಾ, ಅತ್ಥಸಂಹಿತಾ ನೋ ಅನತ್ಥಸಂಹಿತಾ, ಅನುಮತಾ ಮಯಾ। ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಏವಂ ವದಾಮಿ –

'ಖತ್ತಿಯೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಜನೇತಸ್ಮಿಂ,

ಯೇ ಗೋತ್ತಪಟಿಸಾರಿನೋ।
ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ,
ಸೋ ಸೇಟ್ಠೋ ದೇವಮಾನುಸೇ'ತಿ॥

ಭಾಣವಾರೋ ಪಠಮೋ।

ವಿಜ್ಜಾಚರಣಕಥಾ

೨೭೮. "ಕತಮಂ ಪನ ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಚರಣಂ, ಕತಮಾ ಚ ಪನ ಸಾ ವಿಜ್ಜಾ"ತಿ? "ನ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಜಾತಿವಾದೋ ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಗೋತ್ತವಾದೋ ವಾ ವುಚ್ಚತಿ, ಮಾನವಾದೋ ವಾ ವುಚ್ಚತಿ - 'ಅರಹಸಿ ವಾ ಮಂ ತ್ವಂ, ನ ವಾ ಮಂ ತ್ವಂ ಅರಹಸೀ'ತಿ। ಯತ್ಥ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಆವಾಹೋ ವಾ ಹೋತಿ, ವಿವಾಹೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಆವಾಹವಿವಾಹೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಏತ್ಥೇತಂ ವುಚ್ಚತಿ ಜಾತಿವಾದೋ ವಾ ಇತಿಪಿ ಗೋತ್ತವಾದೋ ವಾ ಇತಿಪಿ ಮಾನವಾದೋ ವಾ ಇತಿಪಿ - 'ಅರಹಸಿ ವಾ ಮಂ ತ್ವಂ, ನ ವಾ ಮಂ ತ್ವಂ ಅರಹಸೀ'ತಿ। ಯೇ ಹಿ ಕೇಚಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠ ಜಾತಿವಾದವಿನಿಬದ್ಧಾ ವಾ ಗೋತ್ತವಾದವಿನಿಬದ್ಧಾ ವಾ ಮಾನವಾದವಿನಿಬದ್ಧಾ ವಾ ಆವಾಹವಿವಾಹವಿನಿಬದ್ಧಾ ವಾ, ಆರಕಾ ತೇ ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ। ಪಹಾಯ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಜಾತಿವಾದವಿನಿಬದ್ಧಞ್ಚ ಗೋತ್ತವಾದವಿನಿಬದ್ಧಞ್ಚ ಮಾನವಾದವಿನಿಬದ್ಧಞ್ಚ ಆವಾಹವಿವಾಹವಿನಿಬದ್ಧಞ್ಚ ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ ಹೋತೀ"ತಿ।

೨೭೯. "ಕತಮಂ ಪನ ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಚರಣಂ, ಕತಮಾ ಚ ಸಾ ವಿಜ್ಜಾ"ತಿ? "ಇಧ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ ಗಹಪತಿ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವಾ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ। ಸೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾಗತೇ ಸದ್ಧಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಾಪಟಿಲಾಭೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ...ಪೇ॰... (ಯಥಾ ೧೯೧ ಆದಯೋ ಅನುಚ್ಛೇದಾ, ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)।...

"ಸೋ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ, ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಚರಣಸ್ಮಿಂ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಚರಣಸ್ಮಿಂ।

"ಪುನ ಚಪರಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ - "ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ'ತಿ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಚರಣಸ್ಮಿಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ, ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಚರಣಸ್ಮಿಂ। ಇದಂ ಖೋ ತಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಚರಣಂ।

“ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ...ಪೇ॰... ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ವಿಜ್ಜಾಯ...ಪೇ॰... ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ವಿಜ್ಜಾಯ। ಅಯಂ ಖೋ ಸಾ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ವಿಜ್ಜಾ।

“ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಭಿಕ್ಖು ‘ವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಪನ್ನೋ’ ಇತಿಪಿ, ‘ಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ’ ಇತಿಪಿ, ‘ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ’ ಇತಿಪಿ। ಇಮಾಯ ಚ ಅಮ್ಬಟ್ಠ ವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಪದಾಯ ಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಚ ಅಞ್ಞಾ ವಿಜ್ಜಾಸಮ್ಪದಾ ಚ ಚರಣಸಮ್ಪದಾ ಚ ಉತ್ತರಿತರಾ ವಾ ಪಣೀತತರಾ ವಾ ನತ್ಥಿ।

ಚತುಅಪಾಯಮುಖಂ

೨೮೦. “ಇಮಾಯ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಚತ್ತಾರಿ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ಭವನ್ತಿ। ಕತಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ? ಇಧ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಇಮಞ್ಞೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಖಾರಿವಿಧಮಾದಾಯ [ಖಾರಿವಿವಿಧಮಾದಾಯ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಅರಞ್ಞಾಯತನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹತಿ – ‘ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಪರಿಚಾರಕೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇಮಾಯ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಇದಂ ಪಠಮಂ ಅಪಾಯಮುಖಂ ಭವತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಇಮಞ್ಚೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಕುದಾಲಪಿಟಕಂ [ಕುದ್ದಾಲಪಿಟಕಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞವನಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹತಿ – ‘ಕನ್ದಮೂಲಫಲಭೋಜನೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಪರಿಚಾರಕೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇಮಾಯ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಇದಂ ದುತಿಯಂ ಅಪಾಯಮುಖಂ ಭವತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಇಮಞ್ಚೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಕನ್ದಮೂಲಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಗಾಮಸಾಮನ್ತಂ ವಾ ನಿಗಮಸಾಮನ್ತಂ ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಕರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರನ್ತೋ ಅಚ್ಛತಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಪರಿಚಾರಕೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇಮಾಯ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಇದಂ ತತಿಯಂ ಅಪಾಯಮುಖಂ ಭವತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಇಮಂ ಚೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಕನ್ದಮೂಲಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಅಗ್ಗಿಪಾರಿಚರಿಯಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಚಾತುಮಹಾಪಥೇ ಚತುದ್ವಾರಂ ಅಗಾರಂ ಕರಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛತಿ – ‘ಯೋ ಇಮಾಹಿ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ, ತಮಹಂ ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ ಪಟಿಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ’ತಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥು ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸೇವ ಪರಿಚಾರಕೋ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ। ಇಮಾಯ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ,

ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಇದಂ ಚತುತ್ಥಂ ಅಪಾಯಮುಖಂ ಭವತಿ। ಇಮಾಯ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ಭವನ್ತಿ।

೨೮೧. "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅಪಿನು ತ್ವಂ ಇಮಾಯ ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಸನ್ದಿಸ್ಸಸಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"। 'ಕೋಚಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಾಚರಿಯಕೋ, ಕಾ ಚ ಅನುತ್ತರಾ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾ? ಆರಕಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಸಾಚರಿಯಕೋ"ತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅಪಿನು ತ್ವಂ ಇಮಞ್ಚೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಖಾರಿವಿಧಮಾದಾಯ ಅರಞ್ಞವನಮಜ್ಝೋಗಾಹಸಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ - 'ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅಪಿನು ತ್ವಂ ಇಮಞ್ಚೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಕುದಾಲಪಿಟಕಂ ಆದಾಯ ಅರಞ್ಞವನಮಜ್ಝೋಗಾಹಸಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ - 'ಕನ್ದಮೂಲಫಲಭೋಜನೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅಪಿನು ತ್ವಂ ಇಮಞ್ಚೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಕನ್ದಮೂಲಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಗಾಮಸಾಮನ್ತಂ ವಾ ನಿಗಮಸಾಮನ್ತಂ ವಾ ಅಗ್ಯಾಗಾರಂ ಕರಿತ್ವಾ ಅಗ್ಗಿಂ ಪರಿಚರನ್ತೋ ಅಚ್ಛಸಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅಪಿನು ತ್ವಂ ಇಮಞ್ಚೇವ ಅನುತ್ತರಂ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಂ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಕನ್ದಮೂಲಫಲಭೋಜನತಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಅಗ್ಗಿಪಾರಿಚರಿಯಞ್ಚ ಅನಭಿಸಮ್ಭುಣಮಾನೋ ಚಾತುಮಹಾಪಥೇ ಚತುದ್ವಾರಂ ಅಗಾರಂ ಕರಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛಸಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ - 'ಯೋ ಇಮಾಹಿ ಚತೂಹಿ ದಿಸಾಹಿ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ, ತಂ ಮಯಂ ಯಥಾಸತ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ ಪಟಿಪೂಜೇಸ್ಸಾಮಾ'"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

೨೮೨. "ಇತಿ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಮಾಯ ಚೇವ ತ್ವಂ ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಪರಿಹೀನೋ ಸಾಚರಿಯಕೋ। ಯೇ ಚಿಮೇ ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಚತ್ತಾರಿ ಅಪಾಯಮುಖಾನಿ ಭವನ್ತಿ , ತತೋ ಚ ತ್ವಂ ಪರಿಹೀನೋ ಸಾಚರಿಯಕೋ। ಭಾಸಿತಾ ಖೋ ಪನ ತೇ ಏಸಾ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಆಚರಿಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿನಾ ವಾಚಾ - 'ಕೇ ಚ ಮುಣ್ಡಕಾ ಸಮಣಕಾ ಇಬ್ಭಾ ಕಣ್ಹಾ ಬನ್ಧುಪಾದಾಪಚ್ಚಾ, ಕಾ ಚ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಾಕಚ್ಛಾ'ತಿ ಅತ್ತನಾ ಆಪಾಯಿಕೋಪಿ ಅಪರಿಪೂರಮಾನೋ। ಪಸ್ಸ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಯಾವ ಅಪರದ್ಧಞ್ಚ ತೇ ಇದಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ।

ಪುಬ್ಬಕಇಸಿಭಾವಾನುಯೋಗೋ

೨೮೩. "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಖೋ ಪನ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ದತ್ತಿಕಂ ಭುಞ್ಜತಿ। ತಸ್ಸ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವಮ್ಪಿ ನ ದದಾತಿ। ಯದಾಪಿ ತೇನ ಮನ್ತೇತಿ, ತಿರೋದುಸ್ಸನ್ತೇನ ಮನ್ತೇತಿ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಧಮ್ಮಿಕಂ ಪಯಾತಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಕಥಂ ತಸ್ಸ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವಮ್ಪಿ ನ ದದೇಯ್ಯ। ಪಸ್ಸ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಯಾವ ಅಪರದ್ಧಞ್ಚ ತೇ ಇದಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ।

೨೮೪. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಇಧ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಹತ್ಥಿಗೀವಾಯ ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಸ್ಸಪಿಟ್ಠೇ ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ರಥೂಪತ್ಥರೇ ವಾ ಠಿತೋ ಉಗ್ಗೇಹಿ ವಾ ರಾಜಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ಕಿಞ್ಚಿದೇವ ಮನ್ತನಂ ಮನ್ತೇಯ್ಯ। ಸೋ ತಮ್ಹಾ ಪದೇಸಾ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಏಕಮನ್ತಂ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ। ಅಥ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸುದ್ದೋ ವಾ ಸುದ್ದದಾಸೋ ವಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಠಿತೋ ತದೇವ ಮನ್ತನಂ ಮನ್ತೇಯ್ಯ – ‘ಏವಮ್ಪಿ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಆಹ, ಏವಮ್ಪಿ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಆಹಾ’ತಿ। ಅಪಿನು ಸೋ ರಾಜಭಣಿತಂ ವಾ ಭಣತಿ ರಾಜಮನ್ತನಂ ವಾ ಮನ್ತೇತಿ? ಏತ್ತಾವತಾ ಸೋ ಅಸ್ಸ ರಾಜಾ ವಾ ರಾಜಮತ್ತೋ ವಾ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

೨೮೫. “ಏವಮೇವ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಯೇ ತೇ ಅಹೇಸುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಾ ಇಸಯೋ ಮನ್ತಾನಂ ಕತ್ತಾರೋ ಮನ್ತಾನಂ ಪವತ್ತಾರೋ, ಯೇಸಮಿದಂ ಏತರಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಂ ಮನ್ತಪದಂ ಗೀತಂ ಪವುತ್ತಂ ಸಮಿಹಿತಂ, ತದನುಗಾಯನ್ತಿ ತದನುಭಾಸನ್ತಿ ಭಾಸಿತಮನುಭಾಸನ್ತಿ ವಾಚಿತಮನುವಾಚೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಅಟ್ಠಕೋ ವಾಮಕೋ ವಾಮದೇವೋ ವೇಸ್ಸಾಮಿತ್ತೋ ಯಮತಗ್ಗಿ [ಯಮದಗ್ಗಿ (ಕ॰)] ಅಙ್ಗೀರಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗು – ‘ತ್ಯಾಹಂ ಮನ್ತೇ ಅಧಿಯಾಮಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ’ತಿ, ತಾವತಾ ತ್ವಂ ಭವಿಸ್ಸಸಿ ಇಸಿ ವಾ ಇಸಿತ್ಥಾಯ ವಾ ಪಟಿಪನ್ನೋತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೨೮೬. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಸುತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವುದ್ಧಾನಂ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ – ಯೇ ತೇ ಅಹೇಸುಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಾ ಇಸಯೋ ಮನ್ತಾನಂ ಕತ್ತಾರೋ ಮನ್ತಾನಂ ಪವತ್ತಾರೋ, ಯೇಸಮಿದಂ ಏತರಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಂ ಮನ್ತಪದಂ ಗೀತಂ ಪವುತ್ತಂ ಸಮಿಹಿತಂ, ತದನುಗಾಯನ್ತಿ ತದನುಭಾಸನ್ತಿ ಭಾಸಿತಮನುಭಾಸನ್ತಿ ವಾಚಿತಮನುವಾಚೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಅಟ್ಠಕೋ ವಾಮಕೋ ವಾಮದೇವೋ ವೇಸ್ಸಾಮಿತ್ತೋ ಯಮತಗ್ಗಿ ಅಙ್ಗೀರಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗು, ಏವಂ ಸು ತೇ ಸುನ್ಹಾತಾ ಸುವಿಲಿತ್ತಾ ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸೂ ಆಮುಕ್ಕಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾಭರಣಾ [ಆಮುತ್ತಮಾಲಾಭರಣಾ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಓದಾತವತ್ಥವಸನಾ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಪರಿಚಾರೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತ್ವಂ ಏತರಹಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

“…ಪೇ॰… ಏವಂ ಸು ತೇ ಸಾಲೀನಂ ಓದನಂ ಸುಚಿಮಂಸೂಪಸೇಚನಂ ವಿಚಿತಕಾಳಕಂ ಅನೇಕಸೂಪಂ ಅನೇಕಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತ್ವಂ ಏತರಹಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ”ತಿ ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

“…ಪೇ॰… ಏವಂ ಸು ತೇ ವೇಠಕನತಪಸ್ಸಾಹಿ ನಾರೀಹಿ ಪರಿಚಾರೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತ್ವಂ ಏತರಹಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

“…ಪೇ॰… ಏವಂ ಸು ತೇ ಕುತ್ತವಾಲೇಹಿ ವಳವಾರಥೇಹಿ ದೀಘಾಹಿ ಪತೋದಲಟ್ಠೀಹಿ ವಾಹನೇ ವಿತುದೇನ್ತಾ ವಿಪರಿಯಾಯನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತ್ವಂ ಏತರಹಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

“…ಪೇ॰… ಏವಂ ಸು ತೇ ಉಕ್ಕಿಣ್ಣಪರಿಖಾಸು ಓಕ್ಖಿತ್ತಪಲಿಘಾಸು ನಗರೂಪಕಾರಿಕಾಸು ದೀಘಾಸಿವುಧೇಹಿ [ದೀಘಾಸಿಬದ್ಧೇಹಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಪುರಿಸೇಹಿ ರಕ್ಖಾಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ತ್ವಂ ಏತರಹಿ ಸಾಚರಿಯಕೋ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

“ಇತಿ ಖೋ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ನೇವ ತ್ವಂ ಇಸಿ ನ ಇಸಿತ್ಥಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಸಾಚರಿಯಕೋ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಮಯಿ ಕಙ್ಖಾ ವಾ ವಿಮತಿ ವಾ ಸೋ ಮಂ ಪಞ್ಹೇನ, ಅಹಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಸೋಧಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ।

ದ್ವೇಲಕ್ಖಣಾದಸ್ಸನಂ

೧೮೭. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಚಙ್ಕಮಂ ಅಬ್ಭುಟ್ಠಾಸಿ। ಅಮ್ಬಟ್ಠೋಪಿ ಮಾಣವೋ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಚಙ್ಕಮಂ ಅಬ್ಭುಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಚಙ್ಕಮನ್ತಂ ಅನುಚಙ್ಕಮಮಾನೋ ಭಗವತೋ ಕಾಯೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಸಮನ್ನೇಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವತೋ ಕಾಯೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ । ದ್ವೀಸು ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ – ಕೋಸೋಹಿತೇ ಚ ವತ್ಥಗುಯ್ಹೇ ಪಹೂತಜಿವ್ಹತಾಯ ಚ।

೧೮೮. ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – "ಪಸ್ಸತಿ ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ। ದ್ವೀಸು ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ – ಕೋಸೋಹಿತೇ ಚ ವತ್ಥಗುಯ್ಹೇ ಪಹೂತಜಿವ್ಹತಾಯ ಚಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖಾಸಿ ಯಥಾ ಅದ್ದಸ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವತೋ ಕೋಸೋಹಿತಂ ವತ್ಥಗುಯ್ಹಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನಿನ್ನಾಮೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಕಣ್ಣಸೋತಾನಿ ಅನುಮಸಿ ಪಟಿಮಸಿ, ಉಭೋಪಿ ನಾಸಿಕಸೋತಾನಿ ಅನುಮಸಿ ಪಟಿಮಸಿ, ಕೇವಲಮ್ಪಿ ನಲಾಟಮಣ್ಡಲಂ ಜಿವ್ಹಾಯ ಛಾದೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – "ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೇಹಿ, ನೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೇಹೀ"ತಿ। ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಹನ್ದ ಚ ದಾನಿ ಮಯಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಗಚ್ಛಾಮ, ಬಹುಕಿಚ್ಚಾ ಮಯಂ ಬಹುಕರಣೀಯಾ"ತಿ । "ಯಸ್ಸದಾನಿ ತ್ವಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞಸೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ವಳವಾರಥಮಾರುಯ್ಹ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೧೮೯. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಕೇ ಆರಾಮೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂಯೇವ ಮಾಣವಂ ಪಟಿಮಾನೇನ್ತೋ। ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಯೇನ ಸಕೋ ಆರಾಮೋ ತೇನ ಪಾಯಾಸಿ। ಯಾವತಿಕಾ ಯಾನಸ್ಸ ಭೂಮಿ, ಯಾನೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಯಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕೋವ ಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

೧೯೦. ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಏತದವೋಚ – "ಕಚ್ಚಿ, ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅದ್ದಸ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮ"ನ್ತಿ? "ಅದ್ದಸಾಮ ಖೋ ಮಯಂ, ಭೋ, ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮ"ನ್ತಿ। "ಕಚ್ಚಿ, ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ತಥಾ ಸನ್ತಂಯೇವ ಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ ನೋ ಅಞ್ಞಥಾ; ಕಚ್ಚಿ ಪನ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಾದಿಸೋ ನೋ ಅಞ್ಞಾದಿಸೋ"ತಿ ? "ತಥಾ ಸನ್ತಂಯೇವ, ಭೋ, ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ ನೋ ಅಞ್ಞಥಾ, ತಾದಿಸೋವ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ನೋ ಅಞ್ಞಾದಿಸೋ। ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೇಹಿ ನೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೇಹೀ"ತಿ। "ಅಹು ಪನ ತೇ, ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಚಿದೇವ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ"ತಿ? "ಅಹು ಖೋ ಮೇ, ಭೋ, ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಚಿದೇವ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ"ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ ತೇ, ತಾತ ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ಅಹು ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಚಿದೇವ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಯಾವತಕೋ [ಯಾವತಿಕೋ (ಕ॰ ಪೀ॰)] ಅಹೋಸಿ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ।

೧೯೧. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಏತದವೋಚ – "ಅಹೋ ವತ ರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಣ್ಡಿತಕ [ಪಣ್ಡಿತಕಾ], ಅಹೋ ವತ ರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬಹುಸ್ಸುತಕ [ಬಹುಸ್ಸುತಕಾ], ಅಹೋ ವತ ರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತೇವಿಜ್ಜಕ [ತೇವಿಜ್ಜಕಾ], ಏವರೂಪೇನ ಕಿರ, ಭೋ, ಪುರಿಸೋ ಅತ್ಥಚರಕೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಯದೇವ ಖೋ ತ್ವಂ, ಅಮ್ಬಟ್ಠ, ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಆಸಜ್ಜ ಆಸಜ್ಜ ಅವಚಾಸಿ,

ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹೇಪಿ ಏವಂ ಉಪನೇಯ್ಯ ಉಪನೇಯ್ಯ ಅವಚ। ಅಹೋ ವತ ರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪಣ್ಡಿತಕ, ಅಹೋ ವತ ರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬಹುಸ್ಸುತಕ, ಅಹೋ ವತ ರೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ತೇವಿಜ್ಜಕ, ಏವರೂಪೇನ ಕಿರ, ಭೋ, ಪುರಿಸೋ ಅತ್ಥಚರಕೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ, ಕುಪಿತೋ [ಸೋ ಕುಪಿತೋ (ಪೀ॰)] ಅನತ್ತಮನೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಪದಸಾಯೇವ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಇಚ್ಛತಿ ಚ ತಾವದೇವ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ।

ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಬುದ್ಧುಪಸಙ್ಕಮನಂ

೨೯೨. ಅಥ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಅತಿವಿಕಾಲೋ ಖೋ, ಭೋ, ಅಜ್ಜ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸ್ವೇದಾನಿ [ದಾನಿ ಸ್ವೇ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಭವಂ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾನೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಉಕ್ಕಾಸು ಧಾರಿಯಮಾನಾಸು ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಯ ನಿಯ್ಯಾಸಿ, ಯೇನ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವನಸಣ್ಡೋ ತೇನ ಪಾಯಾಸಿ। ಯಾವತಿಕಾ ಯಾನಸ್ಸ ಭೂಮಿ ಯಾನೇನ ಗನ್ತ್ವಾ, ಯಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಪತ್ತಿಕೋವ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ, ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

೨೯೩. ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಆಗಮಾ ನು ಖೋ ಇಧ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ"ತಿ? "ಆಗಮಾ ಖೋ ತೇ [ತೇಧ (ಸ್ಯಾ॰), ತೇ ಇಧ (ಪೀ॰)], ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ"ತಿ। "ಅಹು ಪನ ತೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೇನ ಮಾಣವೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಚಿದೇವ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ"ತಿ? "ಅಹು ಖೋ ಮೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೇನ ಮಾಣವೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಚಿದೇವ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ"ತಿ। "ಯಥಾಕಥಂ ಪನ ತೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಹು ಅಮ್ಬಟ್ಠೇನ ಮಾಣವೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಚಿದೇವ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ"ತಿ? ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯಾವತಕೋ ಅಹೋಸಿ ಅಮ್ಬಟ್ಠೇನ ಮಾಣವೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪೋ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಬಾಲೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ, ಖಮತು ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಬಟ್ಠಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸಾ"ತಿ। "ಸುಖೀ ಹೋತು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಮ್ಬಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ"ತಿ।

೨೯೪. ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವತೋ ಕಾಯೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಸಮನ್ನೇಸಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವತೋ ಕಾಯೇ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ। ದ್ವೀಸು ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ – ಕೋಸೋಹಿತೇ ಚ ವತ್ಥಗುಯ್ಹೇ ಪಹೂತಜಿವ್ಹತಾಯ ಚ।

೨೯೫. ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – "ಪಸ್ಸತಿ ಖೋ ಮೇ ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಾನಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ದ್ವೇ। ದ್ವೀಸು ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಕಙ್ಖತಿ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛತಿ ನಾಧಿಮುಚ್ಚತಿ ನ ಸಮ್ಪಸೀದತಿ – ಕೋಸೋಹಿತೇ ಚ ವತ್ಥಗುಯ್ಹೇ, ಪಹೂತಜಿವ್ಹತಾಯ ಚಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತಥಾರೂಪಂ ಇದ್ಧಾಭಿಸಙ್ಖಾರಂ ಅಭಿಸಙ್ಖಾಸಿ ಯಥಾ ಅದ್ದಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವತೋ ಕೋಸೋಹಿತಂ ವತ್ಥಗುಯ್ಹಂ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಜಿವ್ಹಂ ನಿನ್ನಾಮೇತ್ವಾ ಉಭೋಪಿ ಕಣ್ಣಸೋತಾನಿ ಅನುಮಸಿ ಪಟಿಮಸಿ, ಉಭೋಪಿ ನಾಸಿಕಸೋತಾನಿ ಅನುಮಸಿ ಪಟಿಮಸಿ, ಕೇವಲಮ್ಪಿ ನಲಾಟಮಣ್ಡಲಂ ಜಿವ್ಹಾಯ ಛಾದೇಸಿ।

೨೯೭. ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - “ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಪರಿಪುಣ್ಣೇಹಿ ನೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೇಹೀ”ತಿ। ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಜ್ಜತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ”ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

೨೯೮. ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸಿ - “ಕಾಲೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ”ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ, ಮಾಣವಕಾಪಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ। ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

೨೯೮. ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಭಗವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ದಾನಕಥಂ ಸೀಲಕಥಂ ಸಗ್ಗಕಥಂ; ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಯದಾ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಂ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ, ಅಥ ಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ, ತಂ ಪಕಾಸೇಸಿ - ದುಕ್ಖಂ ಸಮುದಯಂ ನಿರೋಧಂ ಮಗ್ಗಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ಅಪಗತಕಾಳಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ - “ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ।

ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಉಪಾಸಕತ್ತಪಟಿವೇದನಾ

೨೯೯. ಅಥ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ ಪತ್ತಧಮ್ಮೋ ವಿದಿತಧಮ್ಮೋ ಪರಿಯೋಗಾಳ್ಹಧಮ್ಮೋ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಗತಕಥಂಕಥೋ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ , ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ, ‘ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ’ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಪುತ್ತೋ ಸಭರಿಯೋ ಸಪರಿಸೋ ಸಾಮಚ್ಚೋ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತಂ। ಯಥಾ ಚ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಯ ಅಞ್ಞಾನಿ ಉಪಾಸಕಕುಲಾನಿ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ, ಏವಮೇವ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಕುಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮತು। ತತ್ಥ ಯೇ ತೇ ಮಾಣವಕಾ ವಾ ಮಾಣವಿಕಾ ವಾ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಅಭಿವಾದೇಸ್ಸನ್ತಿ ವಾ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಿಸ್ಸನ್ತಿ [ಪಚ್ಚುಟ್ಠಸ್ಸನ್ತಿ (ಪೀ॰)] ವಾ ಆಸನಂ ವಾ ಉದಕಂ ವಾ ದಸ್ಸನ್ತಿ ಚಿತ್ತಂ ವಾ ಪಸಾದೇಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇಸಂ ತಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ”ತಿ। “ಕಲ್ಯಾಣಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ”ತಿ।

ಅಮ್ಬಟ್ಠಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ತತಿಯಂ।

೪. ಸೋಣದಣ್ಡಸುತ್ತಂ

ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ

೩೦೦. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಅಙ್ಗೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಯೇನ ಚಮ್ಪಾ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಮ್ಪಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ ರಞ್ಞಾ ಮಾಗಧೇನ ಸೇನಿಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೇನ ದಿನ್ನಂ ರಾಜದಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ।

೩೦೧. ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ - "ಸಮಣೋ ಖಲು ಭೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಙ್ಗೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಚಮ್ಪಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ - 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಚಮ್ಪಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸಙ್ಘೀ [ಸಙ್ಘಾ ಸಙ್ಘೀ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ಗಣೀಭೂತಾ ಯೇನ ಗಗ್ಗರಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ।

೩೦೨. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಂ ಉಪಗತೋ ಹೋತಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಚಮ್ಪಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸಙ್ಘೀ [ಸಙ್ಘೇ ಸಙ್ಘೀ (ಸೀ॰ ಪೀ॰) ಸಙ್ಘಾ ಸಙ್ಘೀ (ಸ್ಯಾ॰)] ಗಣೀಭೂತೇ ಯೇನ ಗಗ್ಗರಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ। ದಿಸ್ವಾ ಖತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಖತ್ತೇ, ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಚಮ್ಪಾಯ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸಙ್ಘೀ ಗಣೀಭೂತಾ ಯೇನ ಗಗ್ಗರಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮನ್ತೀ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಙ್ಗೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಚಮ್ಪಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ - 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ತಮೇತೇ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೀ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭೋ ಖತ್ತೇ, ಯೇನ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಏವಂ ವದೇಹಿ - 'ಸೋಣದಣ್ಡೋ, ಭೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏವಮಾಹ - ಆಗಮೇನ್ತು ಕಿರ ಭವನ್ತೋ, ಸೋಣದಣ್ಡೋಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಸೋ ಖತ್ತಾ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಏತದವೋಚ - "ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಭೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏವಮಾಹ - 'ಆಗಮೇನ್ತು ಕಿರ ಭವನ್ತೋ, ಸೋಣದಣ್ಡೋಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'"ತಿ।

ಸೋಣದಣ್ಡಗುಣಕಥಾ

೩೦೩. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ನಾನಾವೇರಜ್ಜಕಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತಾನಿ ಚಮ್ಪಾಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ – "ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇನ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ"ತಿ? "ಏವಂ ಖೋ ಮೇ, ಭೋ, ಹೋತಿ – 'ಅಹಮ್ಪಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ'"ತಿ।

"ಮಾ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸಚೇ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ, ಭೋತೋ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಯಸೋ ಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಯಸೋ ಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ , ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ; ಸಮಣೋತ್ವೇವ ಗೋತಮೋ ಅರಹತಿ ಭವನ್ತಂ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ।

"ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ, ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ। ಯಮ್ಪಿ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ, ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ, ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ; ಸಮಣೋತ್ವೇವ ಗೋತಮೋ ಅರಹತಿ ಭವನ್ತಂ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ।

"ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ...ಪೇ॰...

"ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಅಜ್ಝಾಯಕೋ , ಮನ್ತಧರೋ, ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ, ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ... ಪೇ॰...

"ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ [ಬ್ರಹ್ಮಡ್ಢೀ (ಸೀ॰), ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಚಸೀ (ಪೀ॰)] ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ...ಪೇ॰...

"ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸೀಲವಾ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ...ಪೇ॰...

"ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಲಾಯ [ಅನೇಳಗಲಾಯ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಅನೇಲಗಳಾಯ (ಕ)] ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ...ಪೇ॰...

"ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬಹೂನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೋ ತೀಣಿ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇತಿ। ಬಹೂ ಖೋ ಪನ ನಾನಾದಿಸಾ ನಾನಾಜನಪದಾ ಮಾಣವಕಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಭೋತೋ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮನ್ತತ್ಥಿಕಾ ಮನ್ತೇ ಅಧಿಯಿತುಕಾಮಾ ... ಪೇ॰...

“ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಜಿಣ್ಣೋ ವುದ್ಧೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ; ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತರುಣೋ ಚೇವ ತರುಣಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಸೇನಿಯಸ್ಸ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಚಮ್ಪಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ, ರಞ್ಞಾ ಮಾಗಧೇನ ಸೇನಿಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೇನ ದಿನ್ನಂ, ರಾಜದಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ। ಯಮ್ಪಿ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಚಮ್ಪಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ, ರಞ್ಞಾ ಮಾಗಧೇನ ಸೇನಿಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೇನ ದಿನ್ನಂ, ರಾಜದಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ; ಸಮಣೋತ್ವೇವ ಗೋತಮೋ ಅರಹತಿ ಭವನ್ತಂ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತು”ನ್ತಿ।

ಬುದ್ಧಗುಣಕಥಾ

೩೦೪. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಏತದವೋಚ –

“ತೇನ ಹಿ, ಭೋ, ಮಮಪಿ ಸುಣಾಥ, ಯಥಾ ಮಯಮೇವ ಅರಹಾಮ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ; ನತ್ವೇವ ಅರಹತಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ, ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ, ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ। ಯಮ್ಪಿ ಭೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ, ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ, ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ; ಅಥ ಖೋ ಮಯಮೇವ ಅರಹಾಮ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ।

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಮಹನ್ತಂ ಞಾತಿಸಙ್ಘಂ ಓಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಪಹೂತಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಓಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಭೂಮಿಗತಞ್ಚ ವೇಹಾಸಟ್ಠಂ ಚ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ದಹರೋವ ಸಮಾನೋ ಯುವಾ ಸುಸುಕಾಳಕೇಸೋ ಭದ್ರೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪಠಮೇನ ವಯಸಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಅಕಾಮಕಾನಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಸ್ಸುಮುಖಾನಂ ರುದನ್ತಾನಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ, ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ, ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸೀಲವಾ ಅರಿಯಸೀಲೀ ಕುಸಲಸೀಲೀ ಕುಸಲಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಲಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಬಹೂನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಖೀಣಕಾಮರಾಗೋ ವಿಗತಚಾಪಲ್ಲೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಕಮ್ಮವಾದೀ ಕಿರಿಯವಾದೀ ಅಪಾಪಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾಯ ಪಜಾಯ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಉಚ್ಚಾ ಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಖತ್ತಿಯಕುಲಾ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಅಡ್ಢಾ ಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ತಿರೋರಟ್ಠಾ ತಿರೋಜನಪದಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ಅನೇಕಾನಿ ದೇವತಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತಾನಿ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ ತಿ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಏಹಿಸ್ವಾಗತವಾದೀ ಸಖಿಲೋ ಸಮ್ಮೋದಕೋ ಅಬ್ಭಾಕುಟಿಕೋ ಉತ್ತಾನಮುಖೋ ಪುಬ್ಬಭಾಸೀ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಚತುನ್ನಂ ಪರಿಸಾನಂ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೇ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೇ ಬಹೂ ದೇವಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಪಟಿವಸತಿ, ನ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಮನುಸ್ಸೇ ವಿಹೇಠೇನ್ತಿ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಙ್ಘೀ ಗಣೀ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಪುಥುತಿತ್ಥಕರಾನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಯಥಾ ಖೋ ಪನ, ಭೋ, ಏತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಥಾ ವಾ ತಥಾ ವಾ ಯಸೋ ಸಮುದಾಗಚ್ಛತಿ, ನ ಹೇವಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಸಮುದಾಗತೋ। ಅಥ ಖೋ ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಸಮುದಾಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಸೇನಿಯೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ಸಪುತ್ತೋ ಸಭರಿಯೋ ಸಪರಿಸೋ ಸಾಮಚ್ಚೋ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಪುತ್ತೋ ಸಭರಿಯೋ ಸಪರಿಸೋ ಸಾಮಚ್ಚೋ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಸಪುತ್ತೋ ಸಭರಿಯೋ ಸಪರಿಸೋ ಸಾಮಚ್ಚೋ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಸೇನಿಯಸ್ಸ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಚಮ್ಪಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ಯೇ ಖೋ ಪನ, ಭೋ, ಕೇಚಿ ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಅತಿಥೀ ನೋ ತೇ ಹೋನ್ತಿ। ಅತಿಥೀ ಖೋ ಪನಮ್ಹೇಹಿ ಸಕ್ಕಾತಬ್ಬಾ ಗರುಕಾತಬ್ಬಾ ಮಾನೇತಬ್ಬಾ ಪೂಜೇತಬ್ಬಾ ಅಪಚೇತಬ್ಬಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಚಮ್ಪಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ, ಅತಿಥಿಮ್ಹಾಕಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ; ಅತಿಥಿ ಖೋ ಪನಮ್ಹೇಹಿ ಸಕ್ಕಾತಬ್ಬೋ ಗರುಕಾತಬ್ಬೋ ಮಾನೇತಬ್ಬೋ ಪೂಜೇತಬ್ಬೋ ಅಪಚೇತಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಯಮೇವ ಅರಹಾಮ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಏತ್ತಕೇ ಖೋ ಅಹಂ, ಭೋ, ತಸ್ಸ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಪರಿಯಾಪುಣಾಮಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಏತ್ತಕವಣ್ಣೋ। ಅಪರಿಮಾಣವಣ್ಣೋ ಹಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ”ತಿ।

೩೦೫. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಂ – “ಯಥಾ ಖೋ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಾಸತಿ ಇತೋ ಚೇಪಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಯೋಜನಸತೇ ವಿಹರತಿ, ಅಲಮೇವ ಸದ್ಧೇನ ಕುಲಪುತ್ತೇನ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಅಪಿ ಪುಟೋಸೇನಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ, ಭೋ, ಸಬ್ಬೇವ ಮಯಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

ಸೋಣದಣ್ಡಪರಿವಿತಕ್ಕೋ

೩೦೬. ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಗಗ್ಗರಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ತಿರೋವನಸಣ್ಡಗತಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – “ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಂ; ತತ್ರ ಚೇ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – ‘ನ ಖೋ ಏಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಹೋ ಏವಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ನಾಮೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ಪಞ್ಹೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ’ತಿ, ತೇನ ಮಂ ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ – ‘ಬಾಲೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ಯತ್ತೋ, ನಾಸಕ್ಖಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಯೋನಿಸೋ ಪಞ್ಹಂ

ಪುಚ್ಛಿತು’ನ್ತಿ। ಯಂ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ, ಯಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಥ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಯಸೋ ಹಾಯೇಥ, ಭೋಗಾಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಯ್ಯುಂ। ಯಸೋಲದ್ಧಾ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಗಾ। ಮಮಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಚಾಹಂ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ನ ಆರಾಧೇಯ್ಯಂ; ತತ್ರ ಚೇ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ನ ಖೋ ಏಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಹೋ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ನಾಮೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಹೋ ಬ್ಯಾಕಾತಬ್ಬೋ’ತಿ, ತೇನ ಮಂ ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ - ‘ಬಾಲೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ಯತ್ತೋ, ನಾಸಕ್ಖಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತು’ನ್ತಿ। ಯಂ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ, ಯಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಥ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಯಸೋ ಹಾಯೇಥ, ಭೋಗಾಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಯ್ಯುಂ। ಯಸೋಲದ್ಧಾ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಗಾ। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಏವಂ ಸಮೀಪಗತೋ ಸಮಾನೋ ಅದಿಸ್ವಾವ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನಿವತ್ತೇಯ್ಯಂ, ತೇನ ಮಂ ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ - ‘ಬಾಲೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ಯತ್ತೋ ಮಾನಥದ್ಧೋ ಭೀತೋ ಚ, ನೋ ವಿಸಹತಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ, ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಏವಂ ಸಮೀಪಗತೋ ಸಮಾನೋ ಅದಿಸ್ವಾ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ನಿವತ್ತಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಯಂ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ, ಯಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಥ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಯಸೋ ಹಾಯೇಥ, ಭೋಗಾಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಯ್ಯುಂ, ಯಸೋಲದ್ಧಾ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಗಾ’’ತಿ।

೩೦೭. ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕಾಪಿ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು; ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನಾಮಗೋತ್ತಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು।

೩೦೮. ತತ್ರಪಿ ಸುದಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏತದೇವ ಬಹುಲಮನುವಿತಕ್ಕೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ - ‘‘ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯಂ; ತತ್ರ ಚೇ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ನ ಖೋ ಏಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಹೋ ಏವಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ನಾಮೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಹೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ’ತಿ, ತೇನ ಮಂ ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ - ‘ಬಾಲೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ಯತ್ತೋ, ನಾಸಕ್ಖಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಯೋನಿಸೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತು’ನ್ತಿ। ಯಂ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ, ಯಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಥ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಯಸೋ ಹಾಯೇಥ, ಭೋಗಾಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಯ್ಯುಂ। ಯಸೋಲದ್ಧಾ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಗಾ। ಮಮಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ತಸ್ಸ ಚಾಹಂ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ನ ಆರಾಧೇಯ್ಯಂ; ತತ್ರ ಚೇ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ನ ಖೋ ಏಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಹೋ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕಾತಬ್ಬೋ, ಏವಂ ನಾಮೇಸ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಹೋ ಬ್ಯಾಕಾತಬ್ಬೋ’ತಿ, ತೇನ ಮಂ ಅಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ - ‘ಬಾಲೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ಯತ್ತೋ, ನಾಸಕ್ಖಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತು’ನ್ತಿ। ಯಂ ಖೋ ಪನಾಯಂ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ, ಯಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಥ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಯಸೋ ಹಾಯೇಥ, ಭೋಗಾಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಯ್ಯುಂ। ಯಸೋಲದ್ಧಾ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಗಾ। ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕೇ ಆಚರಿಯಕೇ ತೇವಿಜ್ಜಕೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅದ್ಧಾ ವತಸ್ಸಾಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇಯ್ಯಂ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನಾ’’ತಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣಪಞ್ಞತ್ತಿ

೩೦೯. ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋಪರಿವಿತಕ್ಕಮಞ್ಞಾಯ ಏತದಹೋಸಿ - "ವಿಹಞ್ಞತಿ ಖೋ ಅಯಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಕೇನ ಚಿತ್ತೇನ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಸಕೇ ಆಚರಿಯಕೇ ತೇವಿಜ್ಜಕೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ - "ಕತಿಹಿ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ?

೩೧೦. ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ - "ಯಂ ವತ ನೋ ಅಹೋಸಿ ಇಚ್ಛಿತಂ, ಯಂ ಆಕಙ್ಖಿತಂ, ಯಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ಯಂ ಅಭಿಪತ್ಥಿತಂ - 'ಅಹೋ ವತ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕೇ ಆಚರಿಯಕೇ ತೇವಿಜ್ಜಕೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಅದ್ಧಾ ವತಸ್ಸಾಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇಯ್ಯಂ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನಾ'ತಿ, ತತ್ರ ಮಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕೇ ಆಚರಿಯಕೇ ತೇವಿಜ್ಜಕೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛತಿ। ಅದ್ಧಾ ವತಸ್ಸಾಹಂ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇಸ್ಸಾಮಿ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನಾ"ತಿ।

೩೧೧. ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಬ್ಭುನ್ನಾಮೇತ್ವಾ ಕಾಯಂ ಅನುವಿಲೋಕೇತ್ವಾ ಪರಿಸಂ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಪಞ್ಚಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯ। ಕತಮೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ? ಇಧ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಹೋತಿ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ, ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ; ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಹೋತಿ ಮನ್ತಧರೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ; ಅಭಿರೂಪೋ ಹೋತಿ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ; ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ; ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಹೋತಿ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪಞ್ಚಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

"ಇಮೇಸಂ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಕ್ಕಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗಂ ಠಪಯಿತ್ವಾ ಚತೂಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇತುಂ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ , ಭೋ ಗೋತಮ। ಇಮೇಸಞ್ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ವಣ್ಣಂ ಠಪಯಾಮ। ಕಿಞ್ಹಿ ವಣ್ಣೋ ಕರಿಸ್ಸತಿ? ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಹೋತಿ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ; ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಚ ಹೋತಿ ಮನ್ತಧರೋ ಚ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ; ಸೀಲವಾ ಚ ಹೋತಿ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ; ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಹೋತಿ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ ಭೋ ಗೋತಮ ಚತೂಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

೩೧೨. "ಇಮೇಸಂ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚತುನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಕ್ಕಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗಂ ಠಪಯಿತ್ವಾ ತೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇತುಂ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ, ಭೋ ಗೋತಮ। ಇಮೇಸಞ್ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಚತುನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಮನ್ತೇ ಠಪಯಾಮ। ಕಿಞ್ಹಿ ಮನ್ತಾ ಕರಿಸ್ಸನ್ತಿ? ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಹೋತಿ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ

ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ; ಸೀಲವಾ ಚ ಹೋತಿ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ; ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಹೋತಿ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ತೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

"ಇಮೇಸಂ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಿಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಕ್ಕಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗಂ ಠಪಯಿತ್ವಾ ದ್ವೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇತುಂ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "ಸಕ್ಕಾ, ಭೋ ಗೋತಮ। ಇಮೇಸಞ್ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ತಿಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಜಾತಿಂ ಠಪಯಾಮ। ಕಿಞ್ಹಿ ಜಾತಿ ಕರಿಸ್ಸತಿ? ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೀಲವಾ ಹೋತಿ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ; ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಹೋತಿ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ದ್ವೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

೩೧೩. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಮಾ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಏವಂ ಅವಚ, ಮಾ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಏವಂ ಅವಚ। ಅಪವದತೇವ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ವಣ್ಣಂ, ಅಪವದತಿ ಮನ್ತೇ, ಅಪವದತಿ ಜಾತಿಂ ಏಕಂಸೇನ। ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಸ್ಸೇವ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಾದಂ ಅನುಪಕ್ಖನ್ದತೀ"ತಿ।

೩೧೪. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಏತದವೋಚ - "ಸಚೇ ಖೋ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಅಪ್ಪಸ್ಸುತೋ ಚ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಅಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಚ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ದುಪ್ಪಞ್ಞೋ ಚ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ನ ಚ ಪಹೋತಿ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪಟಿಮನ್ತೇತು'ನ್ತಿ, ತಿಟ್ಠತು ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ತುಮ್ಹೇ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತವ್ಹೋ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ। ಸಚೇ ಪನ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏವಂ ಹೋತಿ - 'ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಚ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ, ಪಹೋತಿ ಚ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣೇನ ಗೋತಮೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಸ್ಮಿಂ ವಚನೇ ಪಟಿಮನ್ತೇತು'ನ್ತಿ, ತಿಟ್ಠಥ ತುಮ್ಹೇ, ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಮನ್ತೇತೂ"ತಿ।

೩೧೫. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ತಿಟ್ಠತು ಭವಂ ಗೋತಮೋ, ತುಣ್ಹೀ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಹೋತು, ಅಹಮೇವ ತೇಸಂ ಸಹಧಮ್ಮೇನ ಪಟಿವಚನಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಏತದವೋಚ - "ಮಾ ಭವನ್ತೋ ಏವಂ ಅವಚುತ್ಥ, ಮಾ ಭವನ್ತೋ ಏವಂ ಅವಚುತ್ಥ - 'ಅಪವದತೇವ ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ವಣ್ಣಂ, ಅಪವದತಿ ಮನ್ತೇ, ಅಪವದತಿ ಜಾತಿಂ ಏಕಂಸೇನ। ಭವಂ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಸಮಣಸ್ಸೇವ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಾದಂ ಅನುಪಕ್ಖನ್ದತೀ'ತಿ। ನಾಹಂ, ಭೋ, ಅಪವದಾಮಿ ವಣ್ಣಂ ವಾ ಮನ್ತೇ ವಾ ಜಾತಿಂ ವಾ"ತಿ।

೩೧೬. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯೋ ಅಙ್ಗಕೋ ನಾಮ ಮಾಣವಕೋ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಏತದವೋಚ - "ಪಸ್ಸನ್ತಿ ನೋ ಭೋನ್ತೋ ಇಮಂ ಅಙ್ಗಕಂ ಮಾಣವಕಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಾಗಿನೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ? "ಏವಂ, ಭೋ"। "ಅಙ್ಗಕೋ ಖೋ, ಭೋ, ಮಾಣವಕೋ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ, ನಾಸ್ಸ ಇಮಿಸ್ಸಂ ಪರಿಸಾಯಂ ಸಮಸಮೋ ಅತ್ಥಿ ವಣ್ಣೇನ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ। ಅಙ್ಗಕೋ ಖೋ ಮಾಣವಕೋ ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ, ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ

ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ। ಅಹಮಸ್ಸ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇತಾ। ಅಙ್ಗಕೋ ಖೋ ಮಾಣವಕೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ। ಅಹಮಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಜಾನಾಮಿ। ಅಙ್ಗಕೋ ಖೋ ಮಾಣವಕೋ ಪಾಣಮ್ಪಿ ಹನೇಯ್ಯ, ಅದಿನ್ನಮ್ಪಿ ಆದಿಯೇಯ್ಯ , ಪರದಾರಮ್ಪಿ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಮುಸಾವಾದಮ್ಪಿ ಭಣೇಯ್ಯ, ಮಜ್ಜಮ್ಪಿ ಪಿವೇಯ್ಯ, ಏತ್ಥ ದಾನಿ, ಭೋ, ಕಿಂ ವಣ್ಣೋ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಮನ್ತಾ, ಕಿಂ ಜಾತಿ? ಯತೋ ಖೋ, ಭೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೀಲವಾ ಚ ಹೋತಿ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಪಣ್ಡಿತೋ ಚ ಹೋತಿ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಭೋ, ದ್ವೀಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ।

ಸೀಲಪಞ್ಞಾಕಥಾ

೩೧೭. "ಇಮೇಸಂ ಪನ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಅಙ್ಗಾನಂ ಸಕ್ಕಾ ಏಕಂ ಅಙ್ಗಂ ಠಪಯಿತ್ವಾ ಏಕೇನ ಅಙ್ಗೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಪಞ್ಞಪೇತುಂ; 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಸ್ಮೀ'ತಿ ಚ ವದಮಾನೋ ಸಮ್ಮಾ ವದೇಯ್ಯ, ನ ಚ ಪನ ಮುಸಾವಾದಂ ಆಪಜ್ಜೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ। ಸೀಲಪರಿಧೋತಾ ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪಞ್ಞಾ; ಪಞ್ಞಾಪರಿಧೋತಂ ಸೀಲಂ। ಯತ್ಥ ಸೀಲಂ ತತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ, ಯತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ ತತ್ಥ ಸೀಲಂ। ಸೀಲವತೋ ಪಞ್ಞಾ, ಪಞ್ಞವತೋ ಸೀಲಂ। ಸೀಲಪಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಹತ್ಥಂ ಧೋವೇಯ್ಯ, ಪಾದೇನ ವಾ ಪಾದಂ ಧೋವೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸೀಲಪರಿಧೋತಾ ಪಞ್ಞಾ, ಪಞ್ಞಾಪರಿಧೋತಂ ಸೀಲಂ। ಯತ್ಥ ಸೀಲಂ ತತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ, ಯತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ ತತ್ಥ ಸೀಲಂ। ಸೀಲವತೋ ಪಞ್ಞಾ, ಪಞ್ಞವತೋ ಸೀಲಂ। ಸೀಲಪಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ"ತಿ। "ಏವಮೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವಮೇತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೀಲಪರಿಧೋತಾ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಞಾ, ಪಞ್ಞಾಪರಿಧೋತಂ ಸೀಲಂ। ಯತ್ಥ ಸೀಲಂ ತತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ, ಯತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ ತತ್ಥ ಸೀಲಂ। ಸೀಲವತೋ ಪಞ್ಞಾ, ಪಞ್ಞವತೋ ಸೀಲಂ। ಸೀಲಪಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹತ್ಥೇನ ವಾ ಹತ್ಥಂ ಧೋವೇಯ್ಯ, ಪಾದೇನ ವಾ ಪಾದಂ ಧೋವೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೀಲಪರಿಧೋತಾ ಪಞ್ಞಾ, ಪಞ್ಞಾಪರಿಧೋತಂ ಸೀಲಂ। ಯತ್ಥ ಸೀಲಂ ತತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ, ಯತ್ಥ ಪಞ್ಞಾ ತತ್ಥ ಸೀಲಂ। ಸೀಲವತೋ ಪಞ್ಞಾ, ಪಞ್ಞವತೋ ಸೀಲಂ। ಸೀಲಪಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಪನ ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ ।

೩೧೮. "ಕತಮಂ ಪನ ತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೀಲಂ? ಕತಮಾ ಸಾ ಪಞ್ಞಾ"ತಿ? "ಏತ್ತಕಪರಮಾವ ಮಯಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ। ಸಾಧು ವತ ಭವನ್ತಂಯೇವ ಗೋತಮಂ ಪಟಿಭಾತು ಏತಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುಣೋಹಿ; ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು ತಥಾ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಇದಂ ಖೋ ತಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸೀಲಂ...ಪೇ॰... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ...ಪೇ॰... ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ, ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ...ಪೇ॰... ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ, ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಅಯಂ ಖೋ ಸಾ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಞ್ಞಾ"ತಿ।

ಸೋಣದಣ್ಡಉಪಾಸಕತ್ತಪಟಿವೇದನಾ

೩೦೯. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ , ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ । ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ, ‘ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ’ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ, ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತಂ । ಅಧಿವಾಸೇತು ಚ ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ”ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

೩೧೦. ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ - “ಕಾಲೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ”ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ಸೋಣದಣ್ಡಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ।

೩೧೧. ಅಥ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋಣದಣ್ಡೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪರಿಸಗತೋ ಸಮಾನೋ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯಂ, ತೇನ ಮಂ ಸಾ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಸಾ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ, ಯಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಥ। ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಯಸೋ ಹಾಯೇಥ, ಭೋಗಾಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಯ್ಯುಂ। ಯಸೋಲದ್ಧಾ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಗಾ। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪರಿಸಗತೋ ಸಮಾನೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯಂ, ಆಸನಾ ಮೇ ತಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಪಚ್ಚುಟ್ಠಾನಂ ಧಾರೇತು। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪರಿಸಗತೋ ಸಮಾನೋ ವೇಠನಂ ಓಮುಞ್ಚೇಯ್ಯಂ, ಸಿರಸಾ ಮೇ ತಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಭಿವಾದನಂ ಧಾರೇತು। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಾನಗತೋ ಸಮಾನೋ ಯಾನಾ ಪಚ್ಚೋರೋಹಿತ್ವಾ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಅಭಿವಾದೇಯ್ಯಂ, ತೇನ ಮಂ ಸಾ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ। ಯಂ ಖೋ ಪನ ಸಾ ಪರಿಸಾ ಪರಿಭವೇಯ್ಯ, ಯಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಥ, ಯಸ್ಸ ಖೋ ಪನ ಯಸೋ ಹಾಯೇಥ, ಭೋಗಾಪಿ ತಸ್ಸ ಹಾಯೇಯ್ಯುಂ। ಯಸೋಲದ್ಧಾ ಖೋ ಪನಮ್ಹಾಕಂ ಭೋಗಾ। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಾನಗತೋ ಸಮಾನೋ ಪತೋದಲಟ್ಠಿಂ ಅಬ್ಭುನ್ನಾಮೇಯ್ಯಂ, ಯಾನಾ ಮೇ ತಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಪಚ್ಚೋರೋಹನಂ ಧಾರೇತು। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಾನಗತೋ ಸಮಾನೋ ಛತ್ತಂ ಅಪನಾಮೇಯ್ಯಂ, ಸಿರಸಾ ಮೇ ತಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಭಿವಾದನಂ ಧಾರೇತೂ”ತಿ।

೩೧೨. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಸೋಣದಣ್ಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮೀತಿ।

ಸೋಣದಣ್ಡಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಚತುತ್ಥಂ।

೫. ಕೂಟದನ್ತಸುತ್ತಂ

ಖಾಣುಮತಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ

೩೨೩. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಯೇನ ಖಾಣುಮತಂ ನಾಮ ಮಗಧಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಖಾಣುಮತೇ ವಿಹರತಿ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಖಾಣುಮತಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ ರಞ್ಞಾ ಮಾಗಧೇನ ಸೇನಿಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೇನ ದಿನ್ನಂ ರಾಜದಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞೋ ಉಪಕ್ಖಟೋ ಹೋತಿ। ಸತ್ತ ಚ ಉಸಭಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ವಚ್ಛತರಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ವಚ್ಛತರೀಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ಅಜಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ಉರಬ್ಭಸತಾನಿ ಥೂಣೂಪನೀತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ಯಞ್ಞತ್ಥಾಯ।

೩೨೪. ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಖಾಣುಮತಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ – ''ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಖಾಣುಮತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಖಾಣುಮತೇ ವಿಹರತಿ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯಂ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ । ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀ''ತಿ।

೩೨೫. ಅಥ ಖೋ ಖಾಣುಮತಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಖಾಣುಮತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸಙ್ಘೀ ಗಣೀಭೂತಾ ಯೇನ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ।

೩೨೬. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಪರಿಪಾಸಾದೇ ದಿವಾಸೇಯ್ಯಂ ಉಪಗತೋ ಹೋತಿ। ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಖಾಣುಮತಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಖಾಣುಮತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸಙ್ಘೀ ಗಣೀಭೂತೇ ಯೇನ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮನ್ತೇ। ದಿಸ್ವಾ ಖತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ''ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ಖತ್ತೇ, ಖಾಣುಮತಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಖಾಣುಮತಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸಙ್ಘೀ ಗಣೀಭೂತಾ ಯೇನ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮನ್ತೀ''ತಿ?

೩೨೭. ''ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಮಗಧೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಖಾಣುಮತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಖಾಣುಮತೇ ವಿಹರತಿ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯಂ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ। ತಮೇತೇ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತೀ''ತಿ।

೩೨೮. ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ – ''ಸುತಂ ಖೋ ಪನ ಮೇತಂ – 'ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತಿವಿಧಂ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಜಾನಾತೀ'ತಿ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಜಾನಾಮಿ ತಿವಿಧಂ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ

ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಂ। ಇಚ್ಛಾಮಿ ಚಾಹಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಿವಿಧಂ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ''ನ್ತಿ।

೩೧೯. ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಖತ್ತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ''ತೇನ ಹಿ, ಭೋ ಖತ್ತೇ, ಯೇನ ಖಾಣುಮತಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ। ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಖಾಣುಮತಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಏವಂ ವದೇಹಿ – 'ಕೂಟದನ್ತೋ, ಭೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏವಮಾಹ – ''ಆಗಮೇನ್ತು ಕಿರ ಭವನ್ತೋ, ಕೂಟದನ್ತೋಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'''ತಿ। ''ಏವಂ, ಭೋ''ತಿ ಖೋ ಸೋ ಖತ್ತಾ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಖಾಣುಮತಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಖಾಣುಮತಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕೇ ಏತದವೋಚ – ''ಕೂಟದನ್ತೋ, ಭೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏವಮಾಹ – 'ಆಗಮೇನ್ತು ಕಿರ ಭೋನ್ತೋ, ಕೂಟದನ್ತೋಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ'''ತಿ।

ಕೂಟದನ್ತಗುಣಕಥಾ

೩೨೦. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಅನೇಕಾನಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸತಾನಿ ಖಾಣುಮತೇ ಪಟಿವಸನ್ತಿ – ''ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಅನುಭವಿಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ – ''ಕೂಟದನ್ತೋ ಕಿರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ''ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇನ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು।

೩೨೧. ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಕೂಟದನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಂ – ''ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ''ತಿ? ''ಏವಂ ಖೋ ಮೇ, ಭೋ, ಹೋತಿ – 'ಅಹಮ್ಪಿ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ'''ತಿ।

''ಮಾ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸಚೇ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತಿ, ಭೋತೋ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಯಸೋ ಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ। ಯಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಯಸೋ ಹಾಯಿಸ್ಸತಿ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸತಿ, ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸಮಣೋ ತ್ವೇವ ಗೋತಮೋ ಅರಹತಿ ಭವನ್ತಂ ಕೂಟದನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ।

''ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ। ಯಮ್ಪಿ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ, ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸಮಣೋ ತ್ವೇವ ಗೋತಮೋ ಅರಹತಿ ಭವನ್ತಂ ಕೂಟದನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ।

''ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣೋ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತೋ... ಪೇ॰...

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸೀಲವಾ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಲಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬಹೂನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೋ ತೀಣಿ ಮಾಣವಕಸತಾನಿ ಮನ್ತೇ ವಾಚೇತಿ, ಬಹೂ ಖೋ ಪನ ನಾನಾದಿಸಾ ನಾನಾಜನಪದಾ ಮಾಣವಕಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ ಭೋತೋ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮನ್ತತ್ಥಿಕಾ ಮನ್ತೇ ಅಧಿಯಿತುಕಾಮಾ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಜಿಣ್ಣೋ ವುದ್ಧೋ ಮಹಲ್ಲಕೋ ಅದ್ಧಗತೋ ವಯೋಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತರುಣೋ ಚೇವ ತರುಣಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಸೇನಿಯಸ್ಸ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಭವಞ್ಹಿ ಕೂಟದನ್ತೋ ಖಾಣುಮತಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ ರಞ್ಞಾ ಮಾಗಧೇನ ಸೇನಿಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೇನ ದಿನ್ನಂ ರಾಜದಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ। ಯಮ್ಪಿ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಖಾಣುಮತಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ, ರಞ್ಞಾ ಮಾಗಧೇನ ಸೇನಿಯೇನ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೇನ ದಿನ್ನಂ ರಾಜದಾಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ, ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸಮಣೋತ್ವೇವ ಗೋತಮೋ ಅರಹತಿ ಭವನ್ತಂ ಕೂಟದನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತು”ನ್ತಿ।

ಬುದ್ಧಗುಣಕಥಾ

೩೨೧. ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಏತದವೋಚ –

“ತೇನ ಹಿ, ಭೋ, ಮಮಪಿ ಸುಣಾಥ, ಯಥಾ ಮಯಮೇವ ಅರಹಾಮ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ, ನ ತ್ವೇವ ಅರಹತಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ। ಯಮ್ಪಿ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ, ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನ ಅರಹತಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಯಮೇವ ಅರಹಾಮ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ।

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಮಹನ್ತಂ ಞಾತಿಸಙ್ಘಂ ಓಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಪಹೂತಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಓಹಾಯ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಭೂಮಿಗತಞ್ಚ ವೇಹಾಸಟ್ಠಂ ಚ… ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ದಹರೋವ ಸಮಾನೋ ಯುವಾ ಸುಸುಕಾಳಕೇಸೋ ಭದ್ರೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಪಠಮೇನ ವಯಸಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಅಕಾಮಕಾನಂ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಸ್ಸುಮುಖಾನಂ ರುದನ್ತಾನಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ …ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸೀಲವಾ ಅರಿಯಸೀಲೀ ಕುಸಲಸೀಲೀ ಕುಸಲಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಚೋ ಕಲ್ಯಾಣವಾಕ್ಕರಣೋ ಪೋರಿಯಾ ವಾಚಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿಸ್ಸಟ್ಠಾಯ ಅನೇಲಗಲಾಯ ಅತ್ಥಸ್ಸ ವಿಞ್ಞಾಪನಿಯಾ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಬಹೂನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಖೀಣಕಾಮರಾಗೋ ವಿಗತಚಾಪಲ್ಲೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಕಮ್ಮವಾದೀ ಕಿರಿಯವಾದೀ ಅಪಾಪಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾಯ ಪಜಾಯ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಉಚ್ಚಾ ಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಅಸಮ್ಭಿನ್ನಖತ್ತಿಯಕುಲಾ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಅಡ್ಢಾ ಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ತಿರೋರಟ್ಠಾ ತಿರೋಜನಪದಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ಅನೇಕಾನಿ ದೇವತಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತಾನಿ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – ‘ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’ ತಿ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಏಹಿಸ್ವಾಗತವಾದೀ ಸಖಿಲೋ ಸಮ್ಮೋದಕೋ ಅಬ್ಭಾಕುಟಿಕೋ ಉತ್ತಾನಮುಖೋ ಪುಬ್ಬಭಾಸೀ…ಪೇ॰…

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಚತುನ್ನಂ ಪರಿಸಾನಂ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ... ಪೇ॰...

“ಸಮಣೇ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೇ ಬಹೂ ದೇವಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಯಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಪಟಿವಸತಿ ನ ತಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ಅಮನುಸ್ಸಾ ಮನುಸ್ಸೇ ವಿಹೇಠೇನ್ತಿ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಙ್ಘೀ ಗಣೀ ಗಣಾಚರಿಯೋ ಪುಥುತಿತ್ಥಕರಾನಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತಿ, ಯಥಾ ಖೋ ಪನ, ಭೋ, ಏತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಥಾ ವಾ ತಥಾ ವಾ ಯಸೋ ಸಮುದಾಗಚ್ಛತಿ, ನ ಹೇವಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಸಮುದಾಗತೋ। ಅಥ ಖೋ ಅನುತ್ತರಾಯ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪದಾಯ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸೋ ಸಮುದಾಗತೋ... ಪೇ॰...

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ರಾಜಾ ಮಾಗಧೋ ಸೇನಿಯೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರೋ ಸಪುತ್ತೋ ಸಭರಿಯೋ ಸಪರಿಸೋ ಸಾಮಚ್ಚೋ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತೋ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಸಪುತ್ತೋ ಸಭರಿಯೋ ಸಪರಿಸೋ ಸಾಮಚ್ಚೋ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತೋ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣಂ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಸಪುತ್ತೋ ಸಭರಿಯೋ ಸಪರಿಸೋ ಸಾಮಚ್ಚೋ ಪಾಣೇಹಿ ಸರಣಂ ಗತೋ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಸೇನಿಯಸ್ಸ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ರಞ್ಞೋ ಪಸೇನದಿಸ್ಸ ಕೋಸಲಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಸಕ್ಕತೋ ಗರುಕತೋ ಮಾನಿತೋ ಪೂಜಿತೋ ಅಪಚಿತೋ...ಪೇ॰...

“ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಖಾಣುಮತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಖಾಣುಮತೇ ವಿಹರತಿ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯಂ। ಯೇ ಖೋ ಪನ, ಭೋ, ಕೇಚಿ ಸಮಣಾ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಅತಿಥೀ ನೋ ತೇ ಹೋನ್ತಿ। ಅತಿಥೀ ಖೋ ಪನಮ್ಹೇಹಿ ಸಕ್ಕಾತಬ್ಬಾ ಗರುಕಾತಬ್ಬಾ ಮಾನೇತಬ್ಬಾ ಪೂಜೇತಬ್ಬಾ ಅಪಚೇತಬ್ಬಾ। ಯಮ್ಪಿ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಖಾಣುಮತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಖಾಣುಮತೇ ವಿಹರತಿ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾಯಂ, ಅತಿಥಿಮ್ಹಾಕಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ। ಅತಿಥಿ ಖೋ ಪನಮ್ಹೇಹಿ ಸಕ್ಕಾತಬ್ಬೋ ಗರುಕಾತಬ್ಬೋ ಮಾನೇತಬ್ಬೋ ಪೂಜೇತಬ್ಬೋ ಅಪಚೇತಬ್ಬೋ। ಇಮಿನಾಪಙ್ಗೇನ ನಾರಹತಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಅಥ ಖೋ ಮಯಮೇವ ಅರಹಾಮ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ। ಏತ್ತಕೇ ಖೋ ಅಹಂ, ಭೋ, ತಸ್ಸ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಪರಿಯಾಪುಣಾಮಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಏತ್ತಕವಣ್ಣೋ। ಅಪರಿಮಾಣವಣ್ಣೋ ಹಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ”ತಿ।

೩೩೩. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕೂಟದನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಯಥಾ ಖೋ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಣ್ಣೇ ಭಾಸತಿ, ಇತೋ ಚೇಪಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಯೋಜನಸತೇ ವಿಹರತಿ, ಅಲಮೇವ ಸದ್ಧೇನ ಕುಲಪುತ್ತೇನ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ಅಪಿ ಪುಟೋಸೇನಾ"ತಿ। "ತೇನ ಹಿ, ಭೋ, ಸಬ್ಬೇವ ಮಯಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ಮಹಾವಿಜಿತರಾಜಯಞ್ಞಕಥಾ

೩೩೪. ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಮಹತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಣೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಅಮ್ಬಲಟ್ಠಿಕಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ, ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ । ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಖಾಣುಮತಕಾಪಿ ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು, ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನಞ್ಜಲಿಂ ಪಣಾಮೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ನಾಮಗೋತ್ತಂ ಸಾವೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು; ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು।

೩೩೫. ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ - 'ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತಿವಿಧಂ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಂ ಜಾನಾತೀ'ತಿ। ನ ಖೋ ಪನಾಹಂ ಜಾನಾಮಿ ತಿವಿಧಂ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಂ। ಇಚ್ಛಾಮಿ ಚಾಹಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ। ಸಾಧು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ತಿವಿಧಂ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಂ ದೇಸೇತೂ"ತಿ।

೩೩೬. "ತೇನ ಹಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಸುಣಾಹಿ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿಕರೋಹಿ, ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಂ, ಭೋ"ತಿ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ , ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತೋ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣೋ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಕೋಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರೋ। ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಞ್ಞೋ ಮಹಾವಿಜಿತಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - 'ಅಧಿಗತಾ ಖೋ ಮೇ ವಿಪುಲಾ ಮಾನುಸಕಾ ಭೋಗಾ, ಮಹನ್ತಂ ಪಥವಿಮಣ್ಡಲಂ ಅಭಿವಿಜಿಯ ಅಜ್ಝಾವಸಾಮಿ , ಯಂನೂನಾಹಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜೇಯ್ಯಂ, ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ।

೩೩೭. "ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಪುರೋಹಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಏತದವೋಚ - 'ಇಧ ಮಯ್ಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ - ಅಧಿಗತಾ ಖೋ ಮೇ ವಿಪುಲಾ ಮಾನುಸಕಾ ಭೋಗಾ , ಮಹನ್ತಂ ಪಥವಿಮಣ್ಡಲಂ ಅಭಿವಿಜಿಯ ಅಜ್ಝಾವಸಾಮಿ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜೇಯ್ಯಂ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ। ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ। ಅನುಸಾಸತು ಮಂ ಭವಂ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ'"ತಿ।

೩೩೮. "ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಾಜಾನಂ ಮಹಾವಿಜಿತಂ ಏತದವೋಚ - 'ಭೋತೋ ಖೋ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೋ ಸಕಣ್ಟಕೋ ಸಉಪ್ಪೀಳೋ, ಗಾಮಘಾತಾಪಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನಿಗಮಘಾತಾಪಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ನಗರಘಾತಾಪಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಪನ್ಥದುಹನಾಪಿ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ। ಭವಂ ಖೋ ಪನ ರಾಜಾ ಏವಂ ಸಕಣ್ಟಕೇ ಜನಪದೇ ಸಉಪ್ಪೀಳೇ ಬಲಿಮುದ್ಧರೇಯ್ಯ, ಅಕಿಚ್ಚಕಾರೀ ಅಸ್ಸ ತೇನ ಭವಂ ರಾಜಾ। ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಏವಮಸ್ಸ - "ಅಹಮೇತಂ ದಸ್ಸುಖೀಲಂ ವಧೇನ ವಾ ಬನ್ಧೇನ ವಾ ಜಾನಿಯಾ ವಾ ಗರಹಾಯ ವಾ ಪಬ್ಬಾಜನಾಯ ವಾ ಸಮೂಹನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ, ನ ಖೋ ಪನೇತಸ್ಸ ದಸ್ಸುಖೀಲಸ್ಸ ಏವಂ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಗ್ಘಾತೋ ಹೋತಿ। ಯೇ ತೇ ಹತಾವಸೇಸಕಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತೇ ಪಚ್ಛಾ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದಂ ವಿಹೇಠೇಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಪಿ ಚ ಖೋ ಇದಂ

ಸಂವಿಧಾನಂ ಆಗಮ್ಮ ಏವಮೇತಸ್ಸ ದಸ್ಸುಖೀಲಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾ ಸಮುಗ್ಘಾತೋ ಹೋತಿ। ತೇನ ಹಿ ಭವಂ ರಾಜಾ ಯೇ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಉಸ್ಸಹನ್ತಿ ಕಸಿಗೋರಕ್ಖೇ, ತೇಸಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಬೀಜಭತ್ತಂ ಅನುಪ್ಪದೇತು। ಯೇ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಉಸ್ಸಹನ್ತಿ ವಾಣಿಜ್ಜಾಯ, ತೇಸಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಪಾಭತಂ ಅನುಪ್ಪದೇತು। ಯೇ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಉಸ್ಸಹನ್ತಿ ರಾಜಪೋರಿಸೇ, ತೇಸಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಭತ್ತವೇತನಂ ಪಕಪ್ಪೇತು। ತೇ ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಕಮ್ಮಪಸುತಾ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದಂ ನ ವಿಹೇಠೇಸ್ಸನ್ತಿ; ಮಹಾ ಚ ರಞ್ಞೋ ರಾಸಿಕೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಖೇಮಟ್ಠಿತಾ ಜನಪದಾ ಅಕಣ್ಟಕಾ ಅನುಪ್ಪೀಳಾ। ಮನುಸ್ಸಾ ಮುದಾ ಮೋದಮಾನಾ ಉರೇ ಪುತ್ತೇ ನಚ್ಚೇನ್ತಾ ಅಪಾರುತಘರಾ ಮಞ್ಞೇ ವಿಹರಿಸ್ಸನ್ತೀ'ತಿ। 'ಏವಂ, ಭೋ'ತಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಉಸ್ಸಹಿಂಸು ಕಸಿಗೋರಕ್ಖೇ, ತೇಸಂ ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಬೀಜಭತ್ತಂ ಅನುಪ್ಪದಾಸಿ। ಯೇ ಚ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಉಸ್ಸಹಿಂಸು ವಾಣಿಜ್ಜಾಯ, ತೇಸಂ ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಪಾಭತಂ ಅನುಪ್ಪದಾಸಿ। ಯೇ ಚ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಉಸ್ಸಹಿಂಸು ರಾಜಪೋರಿಸೇ, ತೇಸಂ ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಭತ್ತವೇತನಂ ಪಕಪ್ಪೇಸಿ। ತೇ ಚ ಮನುಸ್ಸಾ ಸಕಮ್ಮಪಸುತಾ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದಂ ನ ವಿಹೇಠಿಂಸು, ಮಹಾ ಚ ರಞ್ಞೋ ರಾಸಿಕೋ ಅಹೋಸಿ। ಖೇಮಟ್ಠಿತಾ ಜನಪದಾ ಅಕಣ್ಟಕಾ ಅನುಪ್ಪೀಳಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಮುದಾ ಮೋದಮಾನಾ ಉರೇ ಪುತ್ತೇ ನಚ್ಚೇನ್ತಾ ಅಪಾರುತಘರಾ ಮಞ್ಞೇ ವಿಹರಿಂಸು। ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಪುರೋಹಿತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ ಏತದವೋಚ - 'ಸಮೂಹತೋ ಖೋ ಮೇ ಭೋತೋ ದಸ್ಸುಖೀಲೋ, ಭೋತೋ ಸಂವಿಧಾನಂ ಆಗಮ್ಮ ಮಹಾ ಚ ಮೇ ರಾಸಿಕೋ। ಖೇಮಟ್ಠಿತಾ ಜನಪದಾ ಅಕಣ್ಟಕಾ ಅನುಪ್ಪೀಳಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಮುದಾ ಮೋದಮಾನಾ ಉರೇ ಪುತ್ತೇ ನಚ್ಚೇನ್ತಾ ಅಪಾರುತಘರಾ ಮಞ್ಞೇ ವಿಹರನ್ತಿ। ಇಚ್ಛಾಮಹಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ। ಅನುಸಾಸತು ಮಂ ಭವಂ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ।

ಚತುಪರಿಕ್ಖಾರಂ

೩೩೯. "ತೇನ ಹಿ ಭವಂ ರಾಜಾ ಯೇ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಖತ್ತಿಯಾ ಆನುಯನ್ತಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ ತೇ ಭವಂ ರಾಜಾ ಆಮನ್ತಯತಂ - 'ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭೋ, ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ, ಅನುಜಾನನ್ತು ಮೇ ಭವನ್ತೋ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ। ಯೇ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ…ಪೇ॰… ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ…ಪೇ॰… ಗಹಪತಿನೇಚಯಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ, ತೇ ಭವಂ ರಾಜಾ ಆಮನ್ತಯತಂ - 'ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭೋ, ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ, ಅನುಜಾನನ್ತು ಮೇ ಭವನ್ತೋ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ। 'ಏವಂ, ಭೋ'ತಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಪುರೋಹಿತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಖತ್ತಿಯಾ ಆನುಯನ್ತಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ, ತೇ ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭೋ, ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ, ಅನುಜಾನನ್ತು ಮೇ ಭವನ್ತೋ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ''ತಿ। 'ಯಜತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಯಞ್ಞಂ, ಯಞ್ಞಕಾಲೋ ಮಹಾರಾಜಾ'ತಿ। ಯೇ ರಞ್ಞೋ ಜನಪದೇ ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ…ಪೇ॰… ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ…ಪೇ॰… ಗಹಪತಿನೇಚಯಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ, ತೇ ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಆಮನ್ತೇಸಿ - 'ಇಚ್ಛಾಮಹಂ, ಭೋ , ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತುಂ। ಅನುಜಾನನ್ತು ಮೇ ಭವನ್ತೋ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ। 'ಯಜತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಯಞ್ಞಂ, ಯಞ್ಞಕಾಲೋ ಮಹಾರಾಜಾ'ತಿ। ಇತಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಅನುಮತಿಪಕ್ಖಾ ತಸ್ಸೇವ ಯಞ್ಞಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಭವನ್ತಿ।

ಅಟ್ಠ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ

೩೪೦. "ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ;

ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತೋ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣೋ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಕೋಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರೋ; ಬಲವಾ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಸ್ಸವಾಯ ಓವಾದಪಟಿಕರಾಯ ಸಹತಿ [ಪತಪತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ತಪತಿ (ಸ್ಯಾ॰)] ಮಞ್ಞೇ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಯಸಸಾ; ಸದ್ಧೋ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ಅನಾವಟದ್ವಾರೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಪಣದ್ಧಿಕವಣಿಬ್ಬಕಯಾಚಕಾನಂ ಓಪಾನಭೂತೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ; ಬಹುಸ್ಸುತೋ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸುತಜಾತಸ್ಸ, ತಸ್ಸ ತಸ್ಸೇವ ಖೋ ಪನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ 'ಅಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ ಅಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ'ತಿ; ಪಣ್ಡಿತೋ, ವಿಯತ್ತೋ, ಮೇಧಾವೀ, ಪಟಿಬಲೋ, ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಅತ್ಥೇ ಚಿನ್ತೇತುಂ। ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಇತಿ ಇಮಾನಿಪಿ ಅಟ್ಠಙ್ಗಾನಿ ತಸ್ಸೇವ ಯಞ್ಞಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಭವನ್ತಿ।

ಚತುಪರಿಕ್ಖಾರಂ

೩೪೧. "ಪುರೋಹಿತೋ [ಪುರೋಹಿತೋಪಿ (ಕ॰ ಸೀ॰ ಕ॰)] ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚತುಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ; ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ; ಸೀಲವಾ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ; ಪಣ್ಡಿತೋ ವಿಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ। ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇಮೇಹಿ ಚತೂಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ಇತಿ ಇಮಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅಙ್ಗಾನಿ ತಸ್ಸೇವ ಯಞ್ಞಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಾರಾ ಭವನ್ತಿ।

ತಿಸ್ಸೋ ವಿಧಾ

೩೪೨. "ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾವಿಜಿತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇವ ಯಞ್ಞಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಧಾ ದೇಸೇಸಿ। ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಿಟ್ಠುಕಾಮಸ್ಸ [ಯಿಟ್ಠಕಾಮಸ್ಸ (ಕ॰)] ಕೋಚಿದೇವ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ - 'ಮಹಾ ವತ ಮೇ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧೋ ವಿಗಚ್ಛಿಸ್ಸತೀ'ತಿ, ಸೋ ಭೋತಾ ರಞ್ಞಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ನ ಕರಣೀಯೋ। ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ - 'ಮಹಾ ವತ ಮೇ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧೋ ವಿಗಚ್ಛತೀ'ತಿ, ಸೋ ಭೋತಾ ರಞ್ಞಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ನ ಕರಣೀಯೋ। ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಿಟ್ಠಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ - 'ಮಹಾ ವತ ಮೇ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧೋ ವಿಗತೋ'ತಿ, ಸೋ ಭೋತಾ ರಞ್ಞಾ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ ನ ಕರಣೀಯೋ"ತಿ। ಇಮಾ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾವಿಜಿತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇವ ಯಞ್ಞಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಿಧಾ ದೇಸೇಸಿ।

ದಸ ಆಕಾರಾ

೩೪೩. "ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾವಿಜಿತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇವ ಯಞ್ಞಾ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇಸು ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಂ ಪಟಿವಿನೇಸಿ। 'ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಖೋ ಭೋತೋ ಯಞ್ಞಂ ಪಾಣಾತಿಪಾತಿನೋಪಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾಪಿ। ಯೇ ತತ್ಥ ಪಾಣಾತಿಪಾತಿನೋ, ತೇಸಞ್ಞೇವ ತೇನ। ಯೇ ತತ್ಥ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತಾ, ತೇ ಆರಬ್ಭ ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತು। ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ ಖೋ ಭೋತೋ ಯಞ್ಞಂ ಅದಿನ್ನಾದಾಯಿನೋಪಿ ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾಪಿ…ಪೇ॰… ಕಾಮೇಸು ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಿನೋಪಿ ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ಪಟಿವಿರತಾಪಿ… ಮುಸಾವಾದಿನೋಪಿ ಮುಸಾವಾದಾ ಪಟಿವಿರತಾಪಿ… ಪಿಸುಣವಾಚಿನೋಪಿ ಪಿಸುಣಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತಾಪಿ… ಫರುಸವಾಚಿನೋಪಿ ಫರುಸಾಯ ವಾಚಾಯ ಪಟಿವಿರತಾಪಿ… ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಿನೋಪಿ ಸಮ್ಫಪ್ಪಲಾಪಾ ಪಟಿವಿರತಾಪಿ …

ಅಭಿಜ್ಝಾಲುನೋಪಿ ಅನಭಿಜ್ಝಾಲುನೋಪಿ... ಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತಾಪಿ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತಾಪಿ... ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾಪಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾಪಿ...। ಯೇ ತತ್ಥ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ, ತೇಸಞ್ಞೇವ ತೇನ। ಯೇ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ, ತೇ ಆರಬ್ಭ ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತೂ'ತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾವಿಜಿತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇವ ಯಞ್ಞಾ ದಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕೇಸು ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರಂ ಪಟಿವಿನೇಸಿ।

ಸೋಳಸ ಆಕಾರಾ

೩೪೪. "ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾವಿಜಿತಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಸೋಳಸಹಾಕಾರೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇಸಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವತ್ತಾ - 'ರಾಜಾ ಖೋ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ತಸ್ಸ ಆಮನ್ತಿತಾ ಖತ್ತಿಯಾ ಆನುಯನ್ತಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ; ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತೀ'ತಿ । ಏವಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ವತ್ತಾ ಧಮ್ಮತೋ ನತ್ಥಿ। ಭೋತಾ ಖೋ ಪನ ರಞ್ಞಾ ಆಮನ್ತಿತಾ ಖತ್ತಿಯಾ ಆನುಯನ್ತಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ । ಇಮಿನಾಪೇತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತು, ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತು।

"ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವತ್ತಾ - 'ರಾಜಾ ಖೋ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ತಸ್ಸ ಆಮನ್ತಿತಾ ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ...ಪೇ॰... ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ...ಪೇ॰... ಗಹಪತಿನೇಚಯಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ, ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತೀ'ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ವತ್ತಾ ಧಮ್ಮತೋ ನತ್ಥಿ। ಭೋತಾ ಖೋ ಪನ ರಞ್ಞಾ ಆಮನ್ತಿತಾ ಗಹಪತಿನೇಚಯಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ। ಇಮಿನಾಪೇತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತು, ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತು।

"ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವತ್ತಾ - 'ರಾಜಾ ಖೋ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ, ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತೀ'ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ವತ್ತಾ ಧಮ್ಮತೋ ನತ್ಥಿ। ಭವಂ ಖೋ ಪನ ರಾಜಾ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ। ಇಮಿನಾಪೇತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತು, ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತು।

"ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವತ್ತಾ - 'ರಾಜಾ ಖೋ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತಿ ನೋ ಚ ಖೋ ಅಭಿರೂಪೋ ದಸ್ಸನೀಯೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಪರಮಾಯ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಬ್ರಹ್ಮವಣ್ಣೀ ಬ್ರಹ್ಮವಚ್ಛಸೀ ಅಖುದ್ದಾವಕಾಸೋ ದಸ್ಸನಾಯ...ಪೇ॰... ನೋ ಚ ಖೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಪಹೂತಜಾತರೂಪರಜತೋ ಪಹೂತವಿತ್ತೂಪಕರಣೋ ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞೋ ಪರಿಪುಣ್ಣಕೋಸಕೋಟ್ಠಾಗಾರೋ... ಪೇ॰... ನೋ ಚ ಖೋ ಬಲವಾ ಚತುರಙ್ಗಿನಿಯಾ ಸೇನಾಯ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಸ್ಸವಾಯ ಓವಾದಪಟಿಕರಾಯ ಸಹತಿ ಮಞ್ಞೇ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇ ಯಸಸಾ...ಪೇ॰... ನೋ ಚ ಖೋ ಸದ್ಧೋ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ಅನಾವಟದ್ವಾರೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಪಣದ್ಧಿಕವಣಿಬ್ಬಕಯಾಚಕಾನಂ ಓಪಾನಭೂತೋ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ...ಪೇ॰... ನೋ ಚ ಖೋ ಬಹುಸ್ಸುತೋ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಸುತಜಾತಸ್ಸ...ಪೇ॰... ನೋ ಚ ಖೋ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸೇವ ಖೋ ಪನ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಜಾನಾತಿ "ಅಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ

ಅತ್ಥೋ, ಅಯಂ ಇಮಸ್ಸ ಭಾಸಿತಸ್ಸ ಅತ್ಥೋ"ತಿ…ಪೇ॰… ನೋ ಚ ಖೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ವಿಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಪಟಿಬಲೋ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಅತ್ಥೇ ಚಿನ್ತೇತುಂ, ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತೀ'ತಿ । ಏವಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ವತ್ತಾ ಧಮ್ಮತೋ ನತ್ಥಿ। ಭವಂ ಖೋ ಪನ ರಾಜಾ ಪಣ್ಡಿತೋ ವಿಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಪಟಿಬಲೋ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೇ ಅತ್ಥೇ ಚಿನ್ತೇತುಂ। ಇಮಿನಾಪೇತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತು , ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತು।

"ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವತ್ತಾ – 'ರಾಜಾ ಖೋ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತಿ। ನೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ; ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತೀ'ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ವತ್ತಾ ಧಮ್ಮತೋ ನತ್ಥಿ। ಭೋತೋ ಖೋ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಉಭತೋ ಸುಜಾತೋ ಮಾತಿತೋ ಚ ಪಿತಿತೋ ಚ ಸಂಸುದ್ಧಗಹಣಿಕೋ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಪಿತಾಮಹಯುಗಾ ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕ್ಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನ। ಇಮಿನಾಪೇತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತು, ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತು।

"ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಕೋಚಿದೇವ ವತ್ತಾ – 'ರಾಜಾ ಖೋ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತಿ। ನೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಜ್ಝಾಯಕೋ ಮನ್ತಧರೋ ತಿಣ್ಣಂ ವೇದಾನಂ ಪಾರಗೂ ಸನಿಘಣ್ಡುಕೇಟುಭಾನಂ ಸಾಕ್ಖರಪ್ಪಭೇದಾನಂ ಇತಿಹಾಸಪಞ್ಚಮಾನಂ ಪದಕೋ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ ಲೋಕಾಯತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಸು ಅನವಯೋ…ಪೇ॰… ನೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೀಲವಾ ವುದ್ಧಸೀಲೀ ವುದ್ಧಸೀಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ…ಪೇ॰… ನೋ ಚ ಖ್ವಸ್ಸ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ವಿಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ, ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ರಾಜಾ ಏವರೂಪಂ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತೀ'ತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಭೋತೋ ರಞ್ಞೋ ವತ್ತಾ ಧಮ್ಮತೋ ನತ್ಥಿ। ಭೋತೋ ಖೋ ಪನ ರಞ್ಞೋ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಣ್ಡಿತೋ ವಿಯತ್ತೋ ಮೇಧಾವೀ ಪಠಮೋ ವಾ ದುತಿಯೋ ವಾ ಸುಜಂ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಾನಂ। ಇಮಿನಾಪೇತಂ ಭವಂ ರಾಜಾ ಜಾನಾತು, ಯಜತಂ ಭವಂ, ಸಜ್ಜತಂ ಭವಂ, ಮೋದತಂ ಭವಂ, ಚಿತ್ತಮೇವ ಭವಂ ಅನ್ತರಂ ಪಸಾದೇತೂತಿ। ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಞ್ಞೋ ಮಹಾವಿಜಿತಸ್ಸ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜಮಾನಸ್ಸ ಸೋಳಸಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಸನ್ದಸ್ಸೇಸಿ ಸಮಾದಪೇಸಿ ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ ಸಮ್ಪಹಂಸೇಸಿ।

೩೪೫. "ತಸ್ಮಿಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೇ ನೇವ ಗಾವೋ ಹಞ್ಞಿಂಸು, ನ ಅಜೇಳಕಾ ಹಞ್ಞಿಂಸು, ನ ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರಾ ಹಞ್ಞಿಂಸು, ನ ವಿವಿಧಾ ಪಾಣಾ ಸಂಘಾತಂ ಆಪಜ್ಜಿಂಸು, ನ ರುಕ್ಖಾ ಛಿಜ್ಜಿಂಸು ಯೂಪತ್ಥಾಯ, ನ ದಬ್ಭಾ ಲೂಯಿಂಸು ಬರಿಹಿಸತ್ಥಾಯ [ಪರಿಹಿಂಸತ್ಥಾಯ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰ ಸೀ॰ ಕ॰), ಪರಹಿಂಸತ್ಥಾಯ (ಕ॰)]। ಯೇಪಿಸ್ಸ ಅಹೇಸುಂ ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ, ತೇಪಿ ನ ದಣ್ಡತಜ್ಜಿತಾ ನ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ ನ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರುದಮಾನಾ ಪರಿಕಮ್ಮಾನಿ ಅಕಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಯೇ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ತೇ ಅಕಂಸು, ಯೇ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ನ ತೇ ಅಕಂಸು; ಯಂ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ತಂ ಅಕಂಸು, ಯಂ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ನ ತಂ ಅಕಂಸು। ಸಪ್ಪಿತೇಲನವನೀತದಧಿಮಧುಫಾಣಿತೇನ ಚೇವ ಸೋ ಯಞ್ಞೋ ನಿಟ್ಠಾನಮಗಮಾಸಿ।

೩೪೬. "ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಖತ್ತಿಯಾ ಆನುಯನ್ತಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ, ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ, ಗಹಪತಿನೇಚಯಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ ಪಹೂತಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ಆದಾಯ ರಾಜಾನಂ ಮಹಾವಿಜಿತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹಂಸು – 'ಇದಂ, ದೇವ, ಪಹೂತಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ ದೇವಞ್ಞೇವ ಉದ್ದಿಸ್ಸಾಭತಂ, ತಂ ದೇವೋ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತೂ'ತಿ। 'ಅಲಂ, ಭೋ, ಮಮಾಪಿದಂ ಪಹೂತಂ ಸಾಪತೇಯ್ಯಂ

ಧಮ್ಮಿಕೇನ ಬಲಿನಾ ಅಭಿಸಙ್ಖತಂ; ತಞ್ಚ ವೋ ಹೋತು, ಇತೋ ಚ ಭಿಯ್ಯೋ ಹರಥಾ'ತಿ। ತೇ ರಞ್ಞಾ ಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಪಕ್ಕಮ್ಮ ಏವಂ ಸಮಚಿನ್ತೇಸುಂ – 'ನ ಖೋ ಏತಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪತಿರೂಪಂ, ಯಂ ಮಯಂ ಇಮಾನಿ ಸಾಪತೇಯ್ಯಾನಿ ಪುನದೇವ ಸಕಾನಿ ಘರಾನಿ ಪಟಿಹರೇಯ್ಯಾಮ। ರಾಜಾ ಖೋ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಮಹಾಯಞ್ಞಂ ಯಜತಿ, ಹನ್ದಸ್ಸ ಮಯಂ ಅನುಯಾಗಿನೋ ಹೋಮಾ'ತಿ।

೩೪೭. "ಅಥ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪುರತ್ಥಿಮೇನ ಯಞ್ಞವಾಟಸ್ಸ [ಯಞ್ಞಾವಾಟಸ್ಸ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಖತ್ತಿಯಾ ಆನುಯನ್ತಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ ದಾನಾನಿ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ದಕ್ಖಿಣೇನ ಯಞ್ಞವಾಟಸ್ಸ ಅಮಚ್ಚಾ ಪಾರಿಸಜ್ಜಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ ದಾನಾನಿ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ಪಚ್ಛಿಮೇನ ಯಞ್ಞವಾಟಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ ದಾನಾನಿ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ। ಉತ್ತರೇನ ಯಞ್ಞವಾಟಸ್ಸ ಗಹಪತಿನೇಚಯಿಕಾ ನೇಗಮಾ ಚೇವ ಜಾನಪದಾ ಚ ದಾನಾನಿ ಪಟ್ಠಪೇಸುಂ।

"ತೇಸುಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೇಸು ನೇವ ಗಾವೋ ಹಞ್ಞಿಂಸು, ನ ಅಜೇಳಕಾ ಹಞ್ಞಿಂಸು, ನ ಕುಕ್ಕುಟಸೂಕರಾ ಹಞ್ಞಿಂಸು, ನ ವಿವಿಧಾ ಪಾಣಾ ಸಂಘಾತಂ ಆಪಜ್ಜಿಂಸು, ನ ರುಕ್ಖಾ ಛಿಜ್ಜಿಂಸು ಯೂಪತ್ಥಾಯ, ನ ದಬ್ಭಾ ಲೂಯಿಂಸು ಬರಿಹಿಸತ್ಥಾಯ। ಯೇಪಿ ನೇಸಂ ಅಹೇಸುಂ ದಾಸಾತಿ ವಾ ಪೇಸ್ಸಾತಿ ವಾ ಕಮ್ಮಕರಾತಿ ವಾ, ತೇಪಿ ನ ದಣ್ಡತಜ್ಜಿತಾ ನ ಭಯತಜ್ಜಿತಾ ನ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರುದಮಾನಾ ಪರಿಕಮ್ಮಾನಿ ಅಕಂಸು। ಅಥ ಖೋ ಯೇ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ತೇ ಅಕಂಸು, ಯೇ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ನ ತೇ ಅಕಂಸು; ಯಂ ಇಚ್ಛಿಂಸು, ತಂ ಅಕಂಸು, ಯಂ ನ ಇಚ್ಛಿಂಸು ನ ತಂ ಅಕಂಸು। ಸಪ್ಪಿತೇಲನವನೀತದಧಿಮಧುಫಾಣಿತೇನ ಚೇವ ತೇ ಯಞ್ಞಾ ನಿಟ್ಠಾನಮಗಮಂಸು।

"ಇತಿ ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಅನುಮತಿಪಕ್ಖಾ, ರಾಜಾ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚತೂಹಙ್ಗೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ; ತಿಸ್ಸೋ ಚ ವಿಧಾ ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ತಿವಿಧಾ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾ"ತಿ।

೩೪೮. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಉನ್ನಾದಿನೋ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾ ಅಹೇಸುಂ – "ಅಹೋ ಯಞ್ಞೋ, ಅಹೋ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾ"ತಿ! ಕೂಟದನ್ತೋ ಪನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತುಣ್ಹೀಭೂತೋವ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕೂಟದನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚುಂ – "ಕಸ್ಮಾ ಪನ ಭವಂ ಕೂಟದನ್ತೋ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುಭಾಸಿತತೋ ನಾಬ್ಭನುಮೋದತೀ"ತಿ? "ನಾಹಂ, ಭೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುಭಾಸಿತತೋ ನಾಬ್ಭನುಮೋದಾಮಿ। ಮುದ್ಧಾಪಿ ತಸ್ಸ ವಿಪತೇಯ್ಯ, ಯೋ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುಭಾಸಿತತೋ ನಾಬ್ಭನುಮೋದೇಯ್ಯ। ಅಪಿ ಚ ಮೇ, ಭೋ, ಏವಂ ಹೋತಿ – ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನ ಏವಮಾಹ – 'ಏವಂ ಮೇ ಸುತ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಏವಂ ಅರಹತಿ ಭವಿತು'ನ್ತಿ ವಾ; ಅಪಿ ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ – 'ಏವಂ ತದಾ ಆಸಿ, ಇತ್ಥಂ ತದಾ ಆಸಿ' ತ್ವೇವ ಭಾಸತಿ। ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ ಭೋ ಏವಂ ಹೋತಿ – 'ಅದ್ಧಾ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಾ ವಾ ಅಹೋಸಿ ಮಹಾವಿಜಿತೋ ಯಞ್ಞಸ್ಸಾಮಿ ಪುರೋಹಿತೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ಯಞ್ಞಸ್ಸ ಯಾಜೇತಾ'ತಿ। ಅಭಿಜಾನಾತಿ ಪನ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಏವರೂಪಂ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ ವಾ ಯಾಜೇತ್ವಾ ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜಿತಾತಿ"? "ಅಭಿಜಾನಾಮಹಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವರೂಪಂ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ ವಾ ಯಾಜೇತ್ವಾ ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪಜ್ಜಿತಾ, ಅಹಂ ತೇನ ಸಮಯೇನ ಪುರೋಹಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಹೋಸಿಂ ತಸ್ಸ ಯಞ್ಞಸ್ಸ ಯಾಜೇತಾ"ತಿ।

ನಿಚ್ಚದಾನಅನುಕುಲಯಞ್ಞಂ

೩೪೯. "ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ [ತಿವಿಧಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ (ಕ॰)] ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ [ಅಪ್ಪತ್ಥತರೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ [ಅಪ್ಪಸಮಾರಬ್ಭತರೋ (ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಕ॰)] ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ"ತಿ?

“ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿಚ್ಚದಾನಾನಿ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞಾನಿ ಸೀಲವನ್ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿಯ್ಯನ್ತಿ; ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

“ಕೋ ನು ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಹೇತು ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ತಂ ನಿಚ್ಚದಾನಂ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞಂ ಇಮಾಯ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರಞ್ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರಞ್ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರಞ್ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರಞ್ಚಾ”ತಿ ?

“ನ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಏವರೂಪಂ ಯಞ್ಞಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ಹೇತ್ಥ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದಣ್ಡಪ್ಪಹಾರಾಪಿ ಗಲಗ್ಗಹಾಪಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಯಞ್ಞಂ ನ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ। ಯಾನಿ ಖೋ ಪನ ತಾನಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನಿಚ್ಚದಾನಾನಿ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞಾನಿ ಸೀಲವನ್ತೇ ಪಬ್ಬಜಿತೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಿಯ್ಯನ್ತಿ; ಏವರೂಪಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ನ ಹೇತ್ಥ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ದಿಸ್ಸನ್ತಿ ದಣ್ಡಪ್ಪಹಾರಾಪಿ ಗಲಗ್ಗಹಾಪಿ, ತಸ್ಮಾ ಏವರೂಪಂ ಯಞ್ಞಂ ಉಪಸಙ್ಕಮನ್ತಿ ಅರಹನ್ತೋ ವಾ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಂ ವಾ ಸಮಾಪನ್ನಾ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಹೇತು ಅಯಂ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ತಂ ನಿಚ್ಚದಾನಂ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞಂ ಇಮಾಯ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರಞ್ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರಞ್ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರಞ್ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರಞ್ಚಾ”ತಿ।

೩೪೦. “ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಯೋ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಚಾತುದ್ದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಹಾರಂ ಕರೋತಿ, ಅಯಂ ಖೋ , ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

೩೫೧. “ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಯೋ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛತಿ; ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

೩೫೨. “ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಯೋ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸಮಾದಿಯತಿ - ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಕಾಮೇಸುಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಂ, ಸುರಾಮೇರಯಮಜ್ಜಪಮಾದಟ್ಠಾನಾ ವೇರಮಣಿಂ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

೩೫೩. “ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಞ್ಞೋ ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ।

“ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಯಞ್ಞೋ ಇಮಾಯ ಚ ತಿವಿಧಾಯ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಸೋಳಸಪರಿಕ್ಖಾರಾಯ ಇಮಿನಾ ಚ ನಿಚ್ಚದಾನೇನ ಅನುಕುಲಯಞ್ಞೇನ ಇಮಿನಾ ಚ ವಿಹಾರದಾನೇನ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸರಣಗಮನೇಹಿ ಇಮೇಹಿ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾ”ತಿ?

“ಇಧ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ…ಪೇ॰… (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು, ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ಯಞ್ಞೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ಯಞ್ಞೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚಾತಿ। ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ…ಪೇ॰… ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ಯಞ್ಞೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚ…ಪೇ॰… ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞೋ ಪುರಿಮೇಹಿ ಯಞ್ಞೇಹಿ ಅಪ್ಪಟ್ಠತರೋ ಚ ಅಪ್ಪಸಮಾರಮ್ಭತರೋ ಚ ಮಹಪ್ಫಲತರೋ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತರೋ ಚ। ಇಮಾಯ ಚ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾಯ ಅಞ್ಞಾ ಯಞ್ಞಸಮ್ಪದಾ ಉತ್ತರಿತರಾ ವಾ ಪಣೀತತರಾ ವಾ ನತ್ಥೀ”ತಿ।

ಕೂಟದನ್ತಉಪಾಸಕತ್ತಪಟಿವೇದನಾ

೩೫೪. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ ‘ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ’ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತಂ। ಏಸಾಹಂ ಭೋ ಗೋತಮ ಸತ್ತ ಚ ಉಸಭಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ವಚ್ಛತರಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ವಚ್ಛತರೀಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ಅಜಸತಾನಿ ಸತ್ತ ಚ ಉರಬ್ಭಸತಾನಿ ಮುಞ್ಚಾಮಿ, ಜೀವಿತಂ ದೇಮಿ, ಹರಿತಾನಿ ಚೇವ ತಿಣಾನಿ ಖಾದನ್ತು, ಸೀತಾನಿ ಚ ಪಾನೀಯಾನಿ ಪಿವನ್ತು, ಸೀತೋ ಚ ನೇಸಂ ವಾತೋ ಉಪವಾಯತೂ”ತಿ।

ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾ

೩೫೫. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ದಾನಕಥಂ ಸೀಲಕಥಂ ಸಗ್ಗಕಥಂ; ಕಾಮಾನಂ ಆದೀನವಂ ಓಕಾರಂ ಸಂಕಿಲೇಸಂ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಯದಾ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞಾಸಿ ಕೂಟದನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಂ, ಅಥ ಯಾ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ, ತಂ ಪಕಾಸೇಸಿ – ದುಕ್ಖಂ ಸಮುದಯಂ ನಿರೋಧಂ ಮಗ್ಗಂ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸುದ್ಧಂ ವತ್ಥಂ ಅಪಗತಕಾಳಕಂ ಸಮ್ಮದೇವ ರಜನಂ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಞ್ಞೇವ ಆಸನೇ ವಿರಜಂ ವೀತಮಲಂ ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ಉದಪಾದಿ – “ಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ”ನ್ತಿ।

೩೫೬. ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೋ ಪತ್ತಧಮ್ಮೋ ವಿದಿತಧಮ್ಮೋ ಪರಿಯೋಗಾಳ್ಹಧಮ್ಮೋ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಗತಕಥಂಕಥೋ ವೇಸಾರಜ್ಜಪ್ಪತ್ತೋ ಅಪರಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಸತ್ಥುಸಾಸನೇ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ"ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

೩೫೭. ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕೇ ಯಞ್ಞವಾಟೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ - "ಕಾಲೋ, ಭೋ ಗೋತಮ; ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ"ನ್ತಿ।

೩೫೮. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ಕೂಟದನ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಯಞ್ಞವಾಟೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಕೂಟದನ್ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸನ್ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಸಮಾದಪೇತ್ವಾ ಸಮುತ್ತೇಜೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪಹಂಸೇತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮೀತಿ।

ಕೂಟದನ್ತಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಪಞ್ಚಮಂ।

೬. ಮಹಾಲಿಸುತ್ತಂ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತವತ್ಥು

೩೫೯. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ವೇಸಾಲಿಯಂ ಪಟಿವಸನ್ತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ತೇ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ - "ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ವೇಸಾಲಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಮಹಾವನೇ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾಯಂ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ - 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀ"ತಿ।

೩೬೦. ಅಥ ಖೋ ತೇ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಯೇನ ಮಹಾವನಂ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ನಾಗಿತೋ ಭಗವತೋ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ನಾಗಿತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಿತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭೋ ನಾಗಿತ, ಏತರಹಿ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ವಿಹರತಿ? ದಸ್ಸನಕಾಮಾ ಹಿ ಮಯಂ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮ"ನ್ತಿ। "ಅಕಾಲೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಭಗವಾ"ತಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ತತ್ಥೇವ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು - "ದಿಸ್ವಾವ ಮಯಂ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ಓಟ್ಠದ್ಧಲಿಚ್ಛವೀವತ್ಥು

೩೬೧. ಓಟ್ಠದ್ಧೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಮಹತಿಯಾ ಲಿಚ್ಛವೀಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಮಹಾವನಂ ಕೂಟಾಗಾರಸಾಲಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ನಾಗಿತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಿತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಓಟ್ಠದ್ಧೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಿತಂ ಏತದವೋಚ - "ಕಹಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ ನಾಗಿತ, ಏತರಹಿ ಸೋ ಭಗವಾ ವಿಹರತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ, ದಸ್ಸನಕಾಮಾ ಹಿ ಮಯಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ। "ಅಕಾಲೋ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಪಟಿಸಲ್ಲೀನೋ ಭಗವಾ"ತಿ। ಓಟ್ಠದ್ಧೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ತತ್ಥೇವ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ - "ದಿಸ್ವಾವ ಅಹಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ ಅರಹನ್ತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧ"ನ್ತಿ।

೩೬೨. ಅಥ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ನಾಗಿತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಿತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ನಾಗಿತಂ ಏತದವೋಚ - "ಏತೇ, ಭನ್ತೇ ಕಸ್ಸಪ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಇಧೂಪಸಙ್ಕನ್ತಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ; ಓಟ್ಠದ್ಧೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಮಹತಿಯಾ ಲಿಚ್ಛವೀಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಇಧೂಪಸಙ್ಕನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ ಕಸ್ಸಪ, ಲಭತಂ ಏಸಾ ಜನತಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯಾ"ತಿ।

“ತೇನ ಹಿ, ಸೀಹ, ತ್ವಞ್ಞೇವ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಹೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಾಗಿತಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಏತೇ, ಭನ್ತೇ, ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಇಧೂಪಸಙ್ಕನ್ತಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಓಟ್ಠದ್ಧೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಮಹತಿಯಾ ಲಿಚ್ಛವೀಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಇಧೂಪಸಙ್ಕನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಲಭತಂ ಏಸಾ ಜನತಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯಾ”ತಿ। “ತೇನ ಹಿ, ಸೀಹ, ವಿಹಾರಪಚ್ಛಾಯಾಯಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಹೀ”ತಿ। “ಏವಂ, ಭನ್ತೇ”ತಿ ಖೋ ಸೀಹೋ ಸಮಣುದ್ದೇಸೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ವಿಹಾರಪಚ್ಛಾಯಾಯಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಪೇಸಿ।

೩೬೩. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ವಿಹಾರಪಚ್ಛಾಯಾಯಂ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಖೋ ತೇ ಕೋಸಲಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಮಾಗಧಕಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದೂತಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಓಟ್ಠದ್ಧೋಪಿ ಲಿಚ್ಛವೀ ಮಹತಿಯಾ ಲಿಚ್ಛವೀಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ।

೩೬೪. ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಓಟ್ಠದ್ಧೋ ಲಿಚ್ಛವೀ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಪುರಿಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ದಿವಸಾನಿ ಪುರಿಮತರಾನಿ ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಲಿಚ್ಛವಿಪುತ್ತೋ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಂ ಏತದವೋಚ – ‘ಯದಗ್ಗೇ ಅಹಂ, ಮಹಾಲಿ, ಭಗವನ್ತಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ವಿಹರಾಮಿ, ನ ಚಿರಂ ತೀಣಿ ವಸ್ಸಾನಿ, ದಿಬ್ಬಾನಿ ಹಿ ಖೋ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸಾಮಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ಸುಣಾಮಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನೀ’ತಿ। ಸನ್ತಾನೇವ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಲಿಚ್ಛವಿಪುತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ನಾಸ್ಸೋಸಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ಉದಾಹು ಅಸನ್ತಾನೀ”ತಿ?

ಏಕಂಸಭಾವಿತಸಮಾಧಿ

೩೬೫. “ಸನ್ತಾನೇವ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಲಿಚ್ಛವಿಪುತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ನಾಸ್ಸೋಸಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಅಸನ್ತಾನೀ”ತಿ। “ಕೋ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಹೇತು, ಕೋ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಸನ್ತಾನೇವ ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಲಿಚ್ಛವಿಪುತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ನಾಸ್ಸೋಸಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಅಸನ್ತಾನೀ”ತಿ?

೩೬೬. “ಇಧ , ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಏಕಂಸಭಾವಿತೋ ಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಸೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ದಿಬ್ಬಾನಿ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ಸುಣಾತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ, ಮಹಾಲಿ, ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ।

೩೬೭. “ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ...ಪೇ॰... ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ... ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ... ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಏಕಂಸಭಾವಿತೋ ಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಸೋ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ದಿಬ್ಬಾನಿ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ಸುಣಾತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ, ಮಹಾಲಿ, ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ।

೩೬೮. “ಇಧ , ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಏಕಂಸಭಾವಿತೋ ಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಸೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ಸುಣಾತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ, ಮಹಾಲಿ, ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ।

೩೬೯. “ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ...ಪೇ॰... ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ... ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ... ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಏಕಂಸಭಾವಿತೋ ಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಸೋ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ಸುಣಾತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ, ಮಹಾಲಿ, ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಏಕಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ನೋ ಚ ಖೋ ದಿಬ್ಬಾನಂ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ।

೩೭೦. “ಇಧ , ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಉಭಯಂಸಭಾವಿತೋ ಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಸೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಉಭಯಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಚ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ

ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ದಿಬ್ಬಾನಿ ಚ ಸದ್ದಾನಿ ಸುಣಾತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ, ಮಹಾಲಿ, ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಉಭಯಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ।

೩೭೦. “ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ…ಪೇ॰… ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ… ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ… ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಉಭಯಂಸಭಾವಿತೋ ಸಮಾಧಿ ಹೋತಿ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಸೋ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಉಭಯಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಚ ರೂಪಾನಿ ಪಸ್ಸತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ದಿಬ್ಬಾನಿ ಚ ಸದ್ದಾನಿ ಸುಣಾತಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಏವಞ್ಹೇತಂ, ಮಹಾಲಿ, ಹೋತಿ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಉಭಯಂಸಭಾವಿತೇ ಸಮಾಧಿಮ್ಹಿ ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ರೂಪಾನಂ ದಸ್ಸನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ, ದಿಬ್ಬಾನಞ್ಚ ಸದ್ದಾನಂ ಸವನಾಯ ಪಿಯರೂಪಾನಂ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಂ ರಜನೀಯಾನಂ। ಅಯಂ ಖೋ ಮಹಾಲಿ, ಹೇತು, ಅಯಂ ಪಚ್ಚಯೋ, ಯೇನ ಸನ್ತಾನೇವ ಸುನಕ್ಖತ್ತೋ ಲಿಚ್ಛವಿಪುತ್ತೋ ದಿಬ್ಬಾನಿ ಸದ್ದಾನಿ ನಾಸ್ಸೋಸಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾನಿ ರಜನೀಯಾನಿ, ನೋ ಅಸನ್ತಾನೀ”ತಿ।

೩೭೧. “ಏತಾಸಂ ನೂನ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಾಧಿಭಾವನಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತೀ”ತಿ। “ನ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಏತಾಸಂ ಸಮಾಧಿಭಾವನಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಅಞ್ಞೇವ ಧಮ್ಮಾ ಉತ್ತರಿತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚ, ಯೇಸಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತೀ”ತಿ।

ಚತುಅರಿಯಫಲಂ

೩೭೨. “ಕತಮೇ ಪನ ತೇ, ಭನ್ತೇ, ಧಮ್ಮಾ ಉತ್ತರಿತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚ, ಯೇಸಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಭಗವತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತೀ”ತಿ? “ಇಧ, ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಹೋತಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮೋ ನಿಯತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಪರಾಯಣೋ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಧಮ್ಮೋ ಉತ್ತರಿತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ, ಯಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ತಿಣ್ಣಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ರಾಗದೋಸಮೋಹಾನಂ ತನುತ್ತಾ ಸಕದಾಗಾಮೀ ಹೋತಿ, ಸಕಿದೇವ [ಸಕಿಂದೇವ (ಕ॰)] ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸನ್ತಂ ಕರೋತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಧಮ್ಮೋ ಉತ್ತರಿತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ, ಯಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಯಾ ಓಪಪಾತಿಕೋ ಹೋತಿ, ತತ್ಥ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯೀ, ಅನಾವತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ತಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಧಮ್ಮೋ ಉತ್ತರಿತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ, ಯಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಹಾಲಿ, ಭಿಕ್ಖು ಆಸವಾನಂ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಧಮ್ಮೋ ಉತ್ತರಿತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ, ಯಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತಿ। ಇಮೇ ಖೋ ತೇ, ಮಹಾಲಿ, ಧಮ್ಮಾ ಉತ್ತರಿತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚ, ಯೇಸಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಹೇತು ಭಿಕ್ಖೂ ಮಯಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರನ್ತೀ”ತಿ।

ಅರಿಯಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಮಗ್ಗೋ

೩೭೪. “ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಮಗ್ಗೋ ಅತ್ಥಿ ಪಟಿಪದಾ ಏತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ? “ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಮಗ್ಗೋ ಅತ್ಥಿ ಪಟಿಪದಾ ಏತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ।

೩೭೫. “ಕತಮೋ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಮಗ್ಗೋ ಕತಮಾ ಪಟಿಪದಾ ಏತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ”ತಿ? “ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಮಹಾಲಿ, ಮಗ್ಗೋ ಅಯಂ ಪಟಿಪದಾ ಏತೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ।

ದ್ವೇಪಬ್ಬಜಿತವತ್ಥು

೩೭೬. “ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಮಹಾಲಿ, ಸಮಯಂ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರಾಮಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ । ಅಥ ಖೋ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ - ಮುಣ್ಡಿಯೋ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಜಾಲಿಯೋ ಚ ದಾರುಪತ್ತಿಕನ್ತೇವಾಸೀ ಯೇನಾಹಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು। ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಯಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ತೇ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಮಂ ಏತದವೋಚುಂ - ‘ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಗೋತಮ, ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ?

೩೭೭. “‘ತೇನ ಹಾವುಸೋ, ಸುಣಾಥ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ‘ಏವಮಾವುಸೋ’ತಿ ಖೋ ತೇ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಮಮ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಅಹಂ ಏತದವೋಚಂ - ಇಧಾವುಸೋ ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾತಿ? ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ, ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾತಿ? ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ , ಕಲ್ಲಂ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ...ಪೇ॰... ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ...ಪೇ॰... ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾತಿ? ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ

ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ [ನ ಕಲ್ಲಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಕ॰)] ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ"ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ...ಪೇ॰... ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ? ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ ನ ಕಲ್ಲಂ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನೋ ಓಟ್ಠದ್ಧೋ ಲಿಚ್ಛವೀ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೀತಿ।

ಮಹಾಲಿಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಛಟ್ಠಂ।

೭. ಜಾಲಿಯಸುತ್ತಂ

ದ್ವೇಪಬ್ಬಜಿತವತ್ಥು

೩೭೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಮ್ಬಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಘೋಸಿತಾರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ - ಮುಣ್ಡಿಯೋ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಜಾಲಿಯೋ ಚ ದಾರುಪತ್ತಿಕನ್ತೇವಾಸೀ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತಾ ಖೋ ತೇ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಕಿಂ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ ಗೋತಮ, ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ"ನ್ತಿ?

೩೭೯. "ತೇನ ಹಾವುಸೋ, ಸುಣಾಥ ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಥ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಏವಮಾವುಸೋ"ತಿ ಖೋ ತೇ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸುಂ। ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - "ಇಧಾವುಸೋ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ , ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ? ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ ಕಲ್ಲಂ, ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ...ಪೇ॰... ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ...ಪೇ॰... ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ ಕಲ್ಲಂ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ...ಪೇ॰...।

೩೮೦. ...ಪೇ॰... ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಯೋ ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ಕಲ್ಲಂ ನು ಖೋ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ? ಯೋ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಜಾನಾತಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸತಿ, ನ ಕಲ್ಲಂ ತಸ್ಸೇತಂ ವಚನಾಯ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾತಿ। ಅಹಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಜಾನಾಮಿ ಏವಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ। ಅಥ ಚ ಪನಾಹಂ ನ ವದಾಮಿ - 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ'ನ್ತಿ ವಾ"ತಿ। ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನಾ ತೇ ದ್ವೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದುನ್ತಿ।

ಜಾಲಿಯಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಸತ್ತಮಂ।

೮. ಮಹಾಸೀಹನಾದಸುತ್ತಂ

ಅಚೇಲಕಸ್ಸಪವತ್ಥು

೩೮೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ - ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಉರುಞ್ಞಾಯಂ [ಉಜುಞ್ಞಾಯಂ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰ ಪೀ॰)] ವಿಹರತಿ ಕಣ್ಣಕತ್ಥಲೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ಅಥ ಖೋ ಅಚೇಲೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ಅಚೇಲೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ - 'ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ಗರಹತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಏಕಂಸೇನ ಉಪಕ್ಕೋಸತಿ ಉಪವದತೀ'ತಿ। ಯೇ ತೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ಗರಹತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಏಕಂಸೇನ ಉಪಕ್ಕೋಸತಿ ಉಪವದತೀ'ತಿ, ಕಚ್ಚಿ ತೇ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ವುತ್ತವಾದಿನೋ, ನ ಚ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಅಭೂತೇನ ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನ್ತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚಾನುಧಮ್ಮಂ ಬ್ಯಾಕರೋನ್ತಿ, ನ ಚ ಕೋಚಿ ಸಹಧಮ್ಮಿಕೋ ವಾದಾನುವಾದೋ ಗಾರಯ್ಹಂ ಠಾನಂ ಆಗಚ್ಛತಿ? ಅನಬ್ಭಕ್ಖಾತುಕಾಮಾ ಹಿ ಮಯಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮ"ನ್ತಿ।

೩೮೨. "ಯೇ ತೇ, ಕಸ್ಸಪ, ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ಗರಹತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಏಕಂಸೇನ ಉಪಕ್ಕೋಸತಿ ಉಪವದತೀ'ತಿ, ನ ಮೇ ತೇ ವುತ್ತವಾದಿನೋ, ಅಬ್ಭಾಚಿಕ್ಖನ್ತಿ ಚ ಪನ ಮಂ ತೇ ಅಸತಾ ಅಭೂತೇನ। ಇಧಾಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕಚ್ಚಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಂ। ಇಧ ಪನಾಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕಚ್ಚಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಂ।

೩೮೩. "ಇಧಾಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕಚ್ಚಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಅಪ್ಪದುಕ್ಖವಿಹಾರಿಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಂ। ಇಧ ಪನಾಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕಚ್ಚಂ ತಪಸ್ಸಿಂ ಅಪ್ಪದುಕ್ಖವಿಹಾರಿಂ ಪಸ್ಸಾಮಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಂ। ಯೋಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಇಮೇಸಂ ತಪಸ್ಸೀನಂ ಏವಂ ಆಗತಿಞ್ಚ ಗತಿಞ್ಚ ಚುತಿಞ್ಚ ಉಪಪತ್ತಿಞ್ಚ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾಮಿ , ಸೋಹಂ ಕಿಂ ಸಬ್ಬಂ ತಪಂ ಗರಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಬ್ಬಂ ವಾ ತಪಸ್ಸಿಂ ಲೂಖಾಜೀವಿಂ ಏಕಂಸೇನ ಉಪಕ್ಕೋಸಿಸ್ಸಾಮಿ ಉಪವದಿಸ್ಸಾಮಿ?

೩೮೪. "ಸನ್ತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಣ್ಡಿತಾ ನಿಪುಣಾ ಕತಪರಪ್ಪವಾದಾ ವಾಲವೇಧಿರೂಪಾ। ತೇ ಭಿನ್ದನ್ತಾ ಮಞ್ಞೇ ಚರನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಗತೇನ ದಿಟ್ಠಿಗತಾನಿ। ತೇಹಿಪಿ ಮೇ ಸದ್ಧಿಂ ಏಕಚ್ಚೇಸು ಠಾನೇಸು ಸಮೇತಿ, ಏಕಚ್ಚೇಸು ಠಾನೇಸು ನ ಸಮೇತಿ। ಯಂ ತೇ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ಸಾಧೂ'ತಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ಸಾಧೂ'ತಿ। ಯಂ ತೇ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ, ಮಯಮ್ಪಿ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ। ಯಂ ತೇ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ಸಾಧೂ'ತಿ, ಮಯಂ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ। ಯಂ ತೇ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ, ಮಯಂ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ಸಾಧೂ'ತಿ।

"ಯಂ ಮಯಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ಸಾಧೂ'ತಿ, ಪರೇಪಿ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ಸಾಧೂ'ತಿ। ಯಂ ಮಯಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ, ಪರೇಪಿ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ। ಯಂ ಮಯಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ, ಪರೇ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ಸಾಧೂ'ತಿ। ಯಂ ಮಯಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದೇಮ 'ಸಾಧೂ'ತಿ, ಪರೇ ತಂ ಏಕಚ್ಚಂ ವದನ್ತಿ 'ನ ಸಾಧೂ'ತಿ।

ಸಮನುಯುಞ್ಜಾಪನಕಥಾ

೩೮೫. "ತ್ಯಾಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ಯೇಸು ನೋ, ಆವುಸೋ, ಠಾನೇಸು ನ ಸಮೇತಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತು ತಾನಿ ಠಾನಾನಿ। ಯೇಸು ಠಾನೇಸು ಸಮೇತಿ, ತತ್ಥ ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಂ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಂ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಂ ಸತ್ಥಾರಾ ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಂ - 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಕುಸಲಾ ಅಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಸಾವಜ್ಜಾ ಸಾವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ, ನ ಅಲಮರಿಯಾ ನ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಕಣ್ಹಾ ಕಣ್ಹಸಙ್ಖಾತಾ। ಕೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಪಹಾಯ ವತ್ತತಿ, ಸಮಣೋ ವಾ ಗೋತಮೋ, ಪರೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಗಣಾಚರಿಯಾ'ತಿ?

೩೮೬. "ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಕುಸಲಾ ಅಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಸಾವಜ್ಜಾ ಸಾವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ, ನ ಅಲಮರಿಯಾ ನ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಕಣ್ಹಾ ಕಣ್ಹಸಙ್ಖಾತಾ । ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಪಹಾಯ ವತ್ತತಿ, ಯಂ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಪರೇ ಗಣಾಚರಿಯಾ'ತಿ। ಇತಿಹ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಅಮ್ಹೇವ ತತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಸಂಸೇಯ್ಯುಂ।

೩೮೭. "ಅಪರಮ್ಪಿ ನೋ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಂ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಂ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಂ ಸತ್ಥಾರಾ ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಂ - 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ ಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಅನವಜ್ಜಾ ಅನವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಲಮರಿಯಾ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಸುಕ್ಕಾ ಸುಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾ। ಕೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಸಮಣೋ ವಾ ಗೋತಮೋ, ಪರೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಗಣಾಚರಿಯಾ' ತಿ?

೩೮೮. "ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ ಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಅನವಜ್ಜಾ ಅನವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಲಮರಿಯಾ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಸುಕ್ಕಾ ಸುಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾ। ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಯಂ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಪರೇ ಗಣಾಚರಿಯಾ'ತಿ। ಇತಿಹ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಅಮ್ಹೇವ ತತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಸಂಸೇಯ್ಯುಂ।

೩೮೯. "ಅಪರಮ್ಪಿ ನೋ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಂ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಂ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಂ ಸತ್ಥಾರಾ ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಂ - 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಕುಸಲಾ ಅಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಸಾವಜ್ಜಾ ಸಾವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ , ನ ಅಲಮರಿಯಾ ನ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಕಣ್ಹಾ ಕಣ್ಹಸಙ್ಖಾತಾ। ಕೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಪಹಾಯ ವತ್ತತಿ, ಗೋತಮಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ವಾ, ಪರೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಗಣಾಚರಿಯಸಾವಕಸಙ್ಘಾ'ತಿ?

೩೯೦. "ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಅಕುಸಲಾ ಅಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಸಾವಜ್ಜಾ ಸಾವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಅಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ, ನ ಅಲಮರಿಯಾ ನ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಕಣ್ಹಾ ಕಣ್ಹಸಙ್ಖಾತಾ। ಗೋತಮಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಪಹಾಯ ವತ್ತತಿ, ಯಂ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಪರೇ ಗಣಾಚರಿಯಸಾವಕಸಙ್ಘಾ'ತಿ। ಇತಿಹ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಅಮ್ಹೇವ ತತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಸಂಸೇಯ್ಯುಂ।

೩೯೧. "ಅಪರಮ್ಪಿ ನೋ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಂ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಂ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಂ ಸತ್ಥಾರಾ ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಸಙ್ಘೇನ ವಾ ಸಙ್ಘಂ। 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ ಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಅನವಜ್ಜಾ ಅನವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಸೇವಿತಬ್ಬಾ

ಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಲಮರಿಯಾ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಸುಕ್ಕಾ ಸುಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾ। ಕೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಗೋತಮಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ವಾ, ಪರೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಗಣಾಚರಿಯಸಾವಕಸಙ್ಘಾ'ತಿ?

೩೯೨. "ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – 'ಯೇ ಇಮೇಸಂ ಭವತಂ ಧಮ್ಮಾ ಕುಸಲಾ ಕುಸಲಸಙ್ಖಾತಾ, ಅನವಜ್ಜಾ ಅನವಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಾ, ಸೇವಿತಬ್ಬಾ ಸೇವಿತಬ್ಬಸಙ್ಖಾತಾ, ಅಲಮರಿಯಾ ಅಲಮರಿಯಸಙ್ಖಾತಾ, ಸುಕ್ಕಾ ಸುಕ್ಕಸಙ್ಖಾತಾ। ಗೋತಮಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ಇಮೇ ಧಮ್ಮೇ ಅನವಸೇಸಂ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತತಿ, ಯಂ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಪರೇ ಗಣಾಚರಿಯಸಾವಕಸಙ್ಘಾ'ತಿ। ಇತಿಹ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಞ್ಞೂ ಸಮನುಯುಞ್ಜನ್ತಾ ಸಮನುಗಾಹನ್ತಾ ಸಮನುಭಾಸನ್ತಾ ಅಮ್ಹೇವ ತತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಸಂಸೇಯ್ಯುಂ।

ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ

೩೯೩. "ಅತ್ಥಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಮಗ್ಗೋ ಅತ್ಥಿ ಪಟಿಪದಾ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸಾಮಂಯೇವ ಞಸ್ಸತಿ ಸಾಮಂ ದಕ್ಖತಿ [ದಕ್ಖಿತಿ (ಸೀ॰)] – 'ಸಮಣೋವ ಗೋತಮೋ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ'ತಿ। ಕತಮೋ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಮಗ್ಗೋ, ಕತಮಾ ಚ ಪಟಿಪದಾ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸಾಮಂಯೇವ ಞಸ್ಸತಿ ಸಾಮಂ ದಕ್ಖತಿ – 'ಸಮಣೋವ ಗೋತಮೋ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ'ತಿ? ಅಯಮೇವ ಅರಿಯೋ ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕೋ ಮಗ್ಗೋ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ಸಮ್ಮಾಸಙ್ಕಪ್ಪೋ ಸಮ್ಮಾವಾಚಾ ಸಮ್ಮಾಕಮ್ಮನ್ತೋ ಸಮ್ಮಾಆಜೀವೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಸಮ್ಮಾಸತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮಾಧಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಮಗ್ಗೋ, ಅಯಂ ಪಟಿಪದಾ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನೋ ಸಾಮಂಯೇವ ಞಸ್ಸತಿ ಸಾಮಂ ದಕ್ಖತಿ 'ಸಮಣೋವ ಗೋತಮೋ ಕಾಲವಾದೀ ಭೂತವಾದೀ ಅತ್ಥವಾದೀ ಧಮ್ಮವಾದೀ ವಿನಯವಾದೀ'"ತಿ।

ತಪೋಪಕ್ಕಮಕಥಾ

೩೯೪. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಚೇಲೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ಇಮೇಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಗೋತಮ, ತಪೋಪಕ್ಕಮಾ ಏತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಾಮಞ್ಞಸಙ್ಖಾತಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಸಙ್ಖಾತಾ ಚ। ಅಚೇಲಕೋ ಹೋತಿ, ಮುತ್ತಾಚಾರೋ, ಹತ್ಥಾಪಲೇಖನೋ, ನ ಏಹಿಭದ್ದನ್ತಿಕೋ, ನ ತಿಟ್ಠಭದ್ದನ್ತಿಕೋ, ನಾಭಿಹಟಂ, ನ ಉದ್ದಿಸ್ಸಕತಂ, ನ ನಿಮನ್ತನಂ ಸಾದಿಯತಿ। ಸೋ ನ ಕುಮ್ಭಿಮುಖಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ನ ಕಳೋಪಿಮುಖಾ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ, ನ ಏಳಕಮನ್ತರಂ, ನ ದಣ್ಡಮನ್ತರಂ, ನ ಮುಸಲಮನ್ತರಂ, ನ ದ್ವಿನ್ನಂ ಭುಞ್ಜಮಾನಾನಂ, ನ ಗಬ್ಭಿನಿಯಾ, ನ ಪಾಯಮಾನಾಯ, ನ ಪುರಿಸನ್ತರಗತಾಯ, ನ ಸಙ್ಕಿತ್ತೀಸು, ನ ಯತ್ಥ ಸಾ ಉಪಟ್ಠಿತೋ ಹೋತಿ, ನ ಯತ್ಥ ಮಕ್ಖಿಕಾ ಸಣ್ಡಸಣ್ಡಚಾರಿನೀ, ನ ಮಚ್ಛಂ, ನ ಮಂಸಂ, ನ ಸುರಂ, ನ ಮೇರಯಂ, ನ ಥುಸೋದಕಂ ಪಿವತಿ। ಸೋ ಏಕಾಗಾರಿಕೋ ವಾ ಹೋತಿ ಏಕಾಲೋಪಿಕೋ, ದ್ವಾಗಾರಿಕೋ ವಾ ಹೋತಿ ದ್ವಾಲೋಪಿಕೋ…ಪೇ॰… ಸತ್ತಾಗಾರಿಕೋ ವಾ ಹೋತಿ ಸತ್ತಾಲೋಪಿಕೋ ; ಏಕಿಸ್ಸಾಪಿ ದತ್ತಿಯಾ ಯಾಪೇತಿ, ದ್ವೀಹಿಪಿ ದತ್ತೀಹಿ ಯಾಪೇತಿ… ಸತ್ತಹಿಪಿ ದತ್ತೀಹಿ ಯಾಪೇತಿ; ಏಕಾಹಿಕಮ್ಪಿ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತಿ, ದ್ವೀಹಿಕಮ್ಪಿ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತಿ… ಸತ್ತಾಹಿಕಮ್ಪಿ ಆಹಾರಂ ಆಹಾರೇತಿ। ಇತಿ ಏವರೂಪಂ ಅದ್ಧಮಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಪರಿಯಾಯಭತ್ತಭೋಜನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ।

೩೯೫. "ಇಮೇಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಗೋತಮ, ತಪೋಪಕ್ಕಮಾ ಏತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಾಮಞ್ಞಸಙ್ಖಾತಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಸಙ್ಖಾತಾ ಚ। ಸಾಕಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಕಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ನೀವಾರಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ದದ್ದುಲಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಹಟಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಕಣಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಆಚಾಮಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಪಿಞ್ಞಾಕಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ತಿಣಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ಗೋಮಯಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ, ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಯಾಪೇತಿ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜೀ।

೩೯೭. “ಇಮೇಪಿ ಖೋ, ಆವುಸೋ ಗೋತಮ, ತಪೋಪಕ್ಕಮಾ ಏತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಸಾಮಞ್ಞಸಙ್ಖಾತಾ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಸಙ್ಖಾತಾ ಚ। ಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಮಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಛವದುಸ್ಸಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಪಂಸುಕೂಲಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ, ತಿರೀಟಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಅಜಿನಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಅಜಿನಕ್ಖಿಪಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಕುಸಚೀರಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ವಾಕಚೀರಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಫಲಕಚೀರಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಕೇಸಕಮ್ಬಲಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ವಾಳಕಮ್ಬಲಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಉಲೂಕಪಕ್ಖಿಕಮ್ಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಕೇಸಮಸ್ಸುಲೋಚಕೋಪಿ ಹೋತಿ ಕೇಸಮಸ್ಸುಲೋಚನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ, ಉಬ್ಭಟ್ಠಕೋಪಿ [ಉಬ್ಭಟ್ಟಿಕೋಪಿ (ಕ॰)] ಹೋತಿ ಆಸನಪಟಿಕ್ಖಿತ್ತೋ, ಉಕ್ಕುಟಿಕೋಪಿ ಹೋತಿ ಉಕ್ಕುಟಿಕಪ್ಪಧಾನಮನುಯುತ್ತೋ, ಕಣ್ಟಕಾಪಸ್ಸಯಿಕೋಪಿ ಹೋತಿ ಕಣ್ಟಕಾಪಸ್ಸಯೇ ಸೇಯ್ಯಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಫಲಕಸೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಥಣ್ಡಿಲಸೇಯ್ಯಮ್ಪಿ ಕಪ್ಪೇತಿ, ಏಕಪಸ್ಸಯಿಕೋಪಿ ಹೋತಿ ರಜೋಜಲ್ಲಧರೋ, ಅಬ್ಭೋಕಾಸಿಕೋಪಿ ಹೋತಿ ಯಥಾಸನ್ಥತಿಕೋ , ವೇಕಟಿಕೋಪಿ ಹೋತಿ ವಿಕಟಭೋಜನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ, ಅಪಾನಕೋಪಿ ಹೋತಿ ಅಪಾನಕತ್ತಮನುಯುತ್ತೋ, ಸಾಯತತಿಯಕಮ್ಪಿ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತೀ”ತಿ।

ತಪೋಪಕ್ಕಮನಿರತ್ಥಕಥಾ

೩೯೮. “ಅಚೇಲಕೋ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಹೋತಿ, ಮುತ್ತಾಚಾರೋ, ಹತ್ಥಾಪಲೇಖನೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಏವರೂಪಂ ಅದ್ಧಮಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಪರಿಯಾಯಭತ್ತಭೋಜನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚಾಯಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ ಅಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಅಸಚ್ಛಿಕತಾ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಆರಕಾವ ಸಾಮಞ್ಞಾ ಆರಕಾವ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ। ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪಿ।

“ಸಾಕಭಕ್ಖೋ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಕಭಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಯಾಪೇತಿ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜೀ। ತಸ್ಸ ಚಾಯಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ ಅಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಅಸಚ್ಛಿಕತಾ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಆರಕಾವ ಸಾಮಞ್ಞಾ ಆರಕಾವ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ। ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪಿ।

“ಸಾಣಾನಿ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಧಾರೇತಿ, ಮಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಾಯತತಿಯಕಮ್ಪಿ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಚಾಯಂ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ ಅಭಾವಿತಾ ಹೋತಿ ಅಸಚ್ಛಿಕತಾ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ ಆರಕಾವ ಸಾಮಞ್ಞಾ ಆರಕಾವ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಾ । ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪೀ”ತಿ।

೩೯೯. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಚೇಲೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ದುಕ್ಕರಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ”ನ್ತಿ। “ಪಕತಿ ಖೋ ಏಸಾ, ಕಸ್ಸಪ, ಲೋಕಸ್ಮಿಂ ‘ದುಕ್ಕರಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ’ನ್ತಿ। ಅಚೇಲಕೋ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಹೋತಿ, ಮುತ್ತಾಚಾರೋ, ಹತ್ಥಾಪಲೇಖನೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಏವರೂಪಂ ಅದ್ಧಮಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಪರಿಯಾಯಭತ್ತಭೋಜನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಇಮಾಯ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಮತ್ತಾಯ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ

ಸಾಮಞ್ಞಂ ವಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ ವಾ ದುಕ್ಕರಂ ಸುದುಕ್ಕರಂ, ನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - 'ದುಕ್ಕರಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ।

"ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಾತುಂ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯಾಪಿ - 'ಹನ್ದಾಹಂ ಅಚೇಲಕೋ ಹೋಮಿ, ಮುತ್ತಾಚಾರೋ, ಹತ್ಥಾಪಲೇಖನೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಏವರೂಪಂ ಅದ್ಧಮಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಪರಿಯಾಯಭತ್ತಭೋಜನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರಾಮೀ'ತಿ।

"ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಇಮಾಯ ಮತ್ತಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಾಮಞ್ಞಂ ವಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ ವಾ ದುಕ್ಕರಂ ಸುದುಕ್ಕರಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - 'ದುಕ್ಕರಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪಿ ।

"ಸಾಕಭಕ್ಖೋ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಹೋತಿ, ಸಾಮಾಕಭಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಯಾಪೇತಿ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜೀ। ಇಮಾಯ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಮತ್ತಾಯ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಾಮಞ್ಞಂ ವಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ ವಾ ದುಕ್ಕರಂ ಸುದುಕ್ಕರಂ, ನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - 'ದುಕ್ಕರಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ।

"ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಾತುಂ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯಾಪಿ - 'ಹನ್ದಾಹಂ ಸಾಕಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋಮಿ, ಸಾಮಾಕಭಕ್ಖೋ ವಾ…ಪೇ॰… ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಯಾಪೇಮಿ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜೀ'ತಿ।

"ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಇಮಾಯ ಮತ್ತಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಾಮಞ್ಞಂ ವಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ ವಾ ದುಕ್ಕರಂ ಸುದುಕ್ಕರಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - 'ದುಕ್ಕರಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪಿ।

"ಸಾಣಾನಿ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಧಾರೇತಿ, ಮಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಾಯತತಿಯಕಮ್ಪಿ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಇಮಾಯ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಮತ್ತಾಯ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಾಮಞ್ಞಂ ವಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ ವಾ ದುಕ್ಕರಂ ಸುದುಕ್ಕರಂ, ನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - 'ದುಕ್ಕರಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ।

"ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಾತುಂ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯಾಪಿ - 'ಹನ್ದಾಹಂ ಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇಮಿ, ಮಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇಮಿ…ಪೇ॰… ಸಾಯತತಿಯಕಮ್ಪಿ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರಾಮೀ'ತಿ।

"ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಇಮಾಯ ಮತ್ತಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಾಮಞ್ಞಂ ವಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞಂ ವಾ ದುಕ್ಕರಂ ಸುದುಕ್ಕರಂ, ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - 'ದುಕ್ಕರಂ ಸಾಮಞ್ಞಂ ದುಕ್ಕರಂ ಬ್ರಹ್ಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ

ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪೀ"ತಿ।

೩೯೯. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಚೇಲೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – "ದುಜ್ಜಾನೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಮಣೋ, ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ"ತಿ। "ಪಕತಿ ಖೋ ಏಸಾ, ಕಸ್ಸಪ, ಲೋಕಸ್ಮಿಂ 'ದುಜ್ಜಾನೋ ಸಮಣೋ ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ತಿ। ಅಚೇಲಕೋ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಹೋತಿ, ಮುತ್ತಾಚಾರೋ, ಹತ್ಥಾಪಲೇಖನೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಏವರೂಪಂ ಅದ್ಧಮಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಪರಿಯಾಯಭತ್ತಭೋಜನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಇಮಾಯ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಮತ್ತಾಯ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಮಣೋ ವಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ದುಜ್ಜಾನೋ ಸುದುಜ್ಜಾನೋ, ನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ – 'ದುಜ್ಜಾನೋ ಸಮಣೋ ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ತಿ।

"ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನೇಸೋ ಅಭವಿಸ್ಸ ಞಾತುಂ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯಾಪಿ – 'ಅಯಂ ಅಚೇಲಕೋ ಹೋತಿ, ಮುತ್ತಾಚಾರೋ, ಹತ್ಥಾಪಲೇಖನೋ…ಪೇ॰… ಇತಿ ಏವರೂಪಂ ಅದ್ಧಮಾಸಿಕಮ್ಪಿ ಪರಿಯಾಯಭತ್ತಭೋಜನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತೀ'ತಿ।

"ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಇಮಾಯ ಮತ್ತಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಮಣೋ ವಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ದುಜ್ಜಾನೋ ಸುದುಜ್ಜಾನೋ, ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ – 'ದುಜ್ಜಾನೋ ಸಮಣೋ ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ತಿ। ಯತೋ ಖೋ [ಯತೋ ಚ ಖೋ (ಕ॰)], ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪಿ।

"ಸಾಕಭಕ್ಖೋ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಹೋತಿ ಸಾಮಾಕಭಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಯಾಪೇತಿ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜೀ। ಇಮಾಯ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಮತ್ತಾಯ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಮಣೋ ವಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ದುಜ್ಜಾನೋ ಸುದುಜ್ಜಾನೋ, ನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ – 'ದುಜ್ಜಾನೋ ಸಮಣೋ ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ತಿ।

"ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನೇಸೋ ಅಭವಿಸ್ಸ ಞಾತುಂ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯಾಪಿ – 'ಅಯಂ ಸಾಕಭಕ್ಖೋ ವಾ ಹೋತಿ ಸಾಮಾಕಭಕ್ಖೋ…ಪೇ॰… ವನಮೂಲಫಲಾಹಾರೋ ಯಾಪೇತಿ ಪವತ್ತಫಲಭೋಜೀ'ತಿ।

"ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಇಮಾಯ ಮತ್ತಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಮಣೋ ವಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ದುಜ್ಜಾನೋ ಸುದುಜ್ಜಾನೋ, ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ – 'ದುಜ್ಜಾನೋ ಸಮಣೋ ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ , ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪಿ।

"ಸಾಣಾನಿ ಚೇಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಧಾರೇತಿ, ಮಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಾಯತತಿಯಕಮ್ಪಿ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತಿ। ಇಮಾಯ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಮತ್ತಾಯ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಮಣೋ ವಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ದುಜ್ಜಾನೋ ಸುದುಜ್ಜಾನೋ, ನೇತಂ ಅಭವಿಸ್ಸ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ – 'ದುಜ್ಜಾನೋ ಸಮಣೋ ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ'ತಿ।

“ಸಕ್ಕಾ ಚ ಪನೇಸೋ ಅಭವಿಸ್ಸ ಞಾತುಂ ಗಹಪತಿನಾ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೇನ ವಾ ಅನ್ತಮಸೋ ಕುಮ್ಭದಾಸಿಯಾಪಿ - ‘ಅಯಂ ಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ, ಮಸಾಣಾನಿಪಿ ಧಾರೇತಿ…ಪೇ॰… ಸಾಯತತಿಯಕಮ್ಪಿ ಉದಕೋರೋಹನಾನುಯೋಗಮನುಯುತ್ತೋ ವಿಹರತೀ’ತಿ।

“ಯಸ್ಮಾ ಚ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಞ್ಞತ್ರೇವ ಇಮಾಯ ಮತ್ತಾಯ ಅಞ್ಞತ್ರ ಇಮಿನಾ ತಪೋಪಕ್ಕಮೇನ ಸಮಣೋ ವಾ ಹೋತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ದುಜ್ಜಾನೋ ಸುದುಜ್ಜಾನೋ, ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಕಲ್ಲಂ ವಚನಾಯ - ‘ದುಜ್ಜಾನೋ ಸಮಣೋ ದುಜ್ಜಾನೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ’ತಿ। ಯತೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಅವೇರಂ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಂ ಮೇತ್ತಚಿತ್ತಂ ಭಾವೇತಿ, ಆಸವಾನಞ್ಚ ಖಯಾ ಅನಾಸವಂ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಂ ಪಞ್ಞಾವಿಮುತ್ತಿಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಅಯಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಸ್ಸಪ , ಭಿಕ್ಖು ಸಮಣೋ ಇತಿಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಇತಿಪೀ”ತಿ।

ಸೀಲಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ

೪೦೦. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಚೇಲೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಕತಮಾ ಪನ ಸಾ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ, ಕತಮಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾ, ಕತಮಾ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ”ತಿ? “ಇಧ, ಕಸ್ಸಪ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ…ಪೇ॰… (ಯಥಾ ೧೯೦-೧೯೩ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು, ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ) ಭಯದಸ್ಸಾವೀ ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಕಾಯಕಮ್ಮವಚೀಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕುಸಲೇನ ಪರಿಸುದ್ಧಾಜೀವೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ।

೪೦೧. “ಕಥಞ್ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ …ಪೇ॰… (ಯಥಾ ೧೯೪ ಯಾವ ೨೧೦ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು)

“ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ । ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸನ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಪಣಿಧಿಕಮ್ಮಂ…ಪೇ॰… (ಯಥಾ ೨೧೧ ಅನುಚ್ಛೇದೇ) ಓಸಧೀನಂ ಪತಿಮೋಕ್ಖೋ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ, ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ।

“ಸ ಖೋ ಸೋ [ಅಯಂ ಖೋ (ಕ॰)], ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಸೀಲಸಂವರತೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಕಸ್ಸಪ, ರಾಜಾ ಖತ್ತಿಯೋ ಮುದ್ಧಾವಸಿತ್ತೋ ನಿಹತಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕತೋ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಸೀಲಸಂವರತೋ। ಸೋ ಇಮಿನಾ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅನವಜ್ಜಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾಯ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾಯ। ಅಯಂ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾ।

“ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ…ಪೇ॰… ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾಯ…ಪೇ॰… ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾಯ। ಅಯಂ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ।

“ಇಮಾಯ ಚ, ಕಸ್ಸಪ, ಸೀಲಸಮ್ಪದಾಯ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾಯ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾಯ ಅಞ್ಞಾ ಸೀಲಸಮ್ಪದಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪದಾ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪದಾ ಉತ್ತರಿತರಾ ವಾ ಪಣೀತತರಾ ವಾ ನತ್ಥಿ।

ಸೀಹನಾದಕಥಾ

೪೦೧. “ಸನ್ತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸೀಲವಾದಾ। ತೇ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಸೀಲಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ಯಾವತಾ, ಕಸ್ಸಪ, ಅರಿಯಂ ಪರಮಂ ಸೀಲಂ, ನಾಹಂ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಸಮಸಮಂ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ, ಕುತೋ ಭಿಯ್ಯೋ! ಅಥ ಖೋ ಅಹಮೇವ ತತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ, ಯದಿದಂ ಅಧಿಸೀಲಂ।

“ಸನ್ತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಪೋಜಿಗುಚ್ಛಾವಾದಾ। ತೇ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ತಪೋಜಿಗುಚ್ಛಾಯ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ಯಾವತಾ, ಕಸ್ಸಪ, ಅರಿಯಾ ಪರಮಾ ತಪೋಜಿಗುಚ್ಛಾ, ನಾಹಂ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಸಮಸಮಂ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ, ಕುತೋ ಭಿಯ್ಯೋ! ಅಥ ಖೋ ಅಹಮೇವ ತತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ, ಯದಿದಂ ಅಧಿಜೇಗುಚ್ಛಂ।

“ಸನ್ತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪಞ್ಞಾವಾದಾ। ತೇ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಪಞ್ಞಾಯ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ಯಾವತಾ, ಕಸ್ಸಪ, ಅರಿಯಾ ಪರಮಾ ಪಞ್ಞಾ, ನಾಹಂ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಸಮಸಮಂ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ, ಕುತೋ ಭಿಯ್ಯೋ! ಅಥ ಖೋ ಅಹಮೇವ ತತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ, ಯದಿದಂ ಅಧಿಪಞ್ಞಂ।

“ಸನ್ತಿ, ಕಸ್ಸಪ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಿಮುತ್ತಿವಾದಾ। ತೇ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ವಿಮುತ್ತಿಯಾ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸನ್ತಿ। ಯಾವತಾ, ಕಸ್ಸಪ, ಅರಿಯಾ ಪರಮಾ ವಿಮುತ್ತಿ, ನಾಹಂ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಸಮಸಮಂ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ, ಕುತೋ ಭಿಯ್ಯೋ! ಅಥ ಖೋ ಅಹಮೇವ ತತ್ಥ ಭಿಯ್ಯೋ, ಯದಿದಂ ಅಧಿವಿಮುತ್ತಿ।

೪೦೨. “ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – ‘ಸೀಹನಾದಂ ಖೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನದತಿ, ತಞ್ಚ ಖೋ ಸುಞ್ಞಾಗಾರೇ ನದತಿ, ನೋ ಪರಿಸಾಸೂ’ತಿ। ತೇ – ‘ಮಾ ಹೇವ’ನ್ತಿಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ। ‘ಸೀಹನಾದಞ್ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನದತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಚ ನದತೀ’ತಿ ಏವಮಸ್ಸು, ಕಸ್ಸಪ, ವಚನೀಯಾ।

“ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – ‘ಸೀಹನಾದಞ್ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನದತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಚ ನದತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ವಿಸಾರದೋ ನದತೀ’ತಿ । ತೇ – ‘ಮಾ ಹೇವ’ನ್ತಿಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ। ‘ಸೀಹನಾದಞ್ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನದತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಚ ನದತಿ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ನದತೀ”ತಿ ಏವಮಸ್ಸು, ಕಸ್ಸಪ, ವಚನೀಯಾ।

“ಠಾನಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಕಸ್ಸಪ, ವಿಜ್ಜತಿ, ಯಂ ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – ‘ಸೀಹನಾದಞ್ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನದತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಚ ನದತಿ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ನದತಿ, ನೋ ಚ ಖೋ ನಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಹಞ್ಚ ನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ನೇಸಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಹಞ್ಚ ನೇಸಂ ಪುಟ್ಠೋ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತಿ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ಸೋತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸೋತಬ್ಬಞ್ಚಸ್ಸ ಮಞ್ಞನ್ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ಸುತ್ವಾ ಪಸೀದನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಸುತ್ವಾ ಚಸ್ಸ ಪಸೀದನ್ತಿ ; ನೋ ಚ ಖೋ ಪಸನ್ನಾಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಿ…ಪೇ॰… ಪಸನ್ನಾಕಾರಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ತಥತ್ತಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ…ಪೇ॰… ತಥತ್ತಾಯ ಚ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ; ನೋ ಚ ಖೋ ಪಟಿಪನ್ನಾ ಆರಾಧೇನ್ತೀ’ತಿ। ತೇ – ‘ಮಾ ಹೇವ’ನ್ತಿಸ್ಸು ವಚನೀಯಾ। ‘ಸೀಹನಾದಞ್ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ನದತಿ, ಪರಿಸಾಸು ಚ ನದತಿ, ವಿಸಾರದೋ ಚ ನದತಿ, ಪಞ್ಹಞ್ಚ ನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಿ, ಪಞ್ಹಞ್ಚ ನೇಸಂ ಪುಟ್ಠೋ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ,

ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಚ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೇನ ಚಿತ್ತಂ ಆರಾಧೇತಿ, ಸೋತಬ್ಬಞ್ಚಸ್ಸ ಮಞ್ಞನ್ತಿ, ಸುತ್ವಾ ಚಸ್ಸ ಪಸೀದನ್ತಿ, ಪಸನ್ನಾಕಾರಞ್ಚ ಕರೋನ್ತಿ, ತಥತ್ತಾಯ ಚ ಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಪಟಿಪನ್ನಾ ಚ ಆರಾಧೇನ್ತೀ'ತಿ ಏವಮಸ್ಸು, ಕಸ್ಸಪ, ವಚನೀಯಾ।

ತಿತ್ಥಿಯಪರಿವಾಸಕಥಾ

೪೦೪. "ಏಕಮಿದಾಹಂ, ಕಸ್ಸಪ, ಸಮಯಂ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರಾಮಿ ಗಿಜ್ಝಕೂಟೇ ಪಬ್ಬತೇ। ತತ್ರ ಮಂ ಅಞ್ಞತರೋ ತಪಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ನಿಗ್ರೋಧೋ ನಾಮ ಅಧಿಜೇಗುಚ್ಛೇ ಪಞ್ಹಂ ಅಪುಚ್ಛಿ। ತಸ್ಸಾಹಂ ಅಧಿಜೇಗುಚ್ಛೇ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ಬ್ಯಾಕಾಸಿಂ। ಬ್ಯಾಕತೇ ಚ ಪನ ಮೇ ಅತ್ತಮನೋ ಅಹೋಸಿ ಪರಂ ವಿಯ ಮತ್ತಾಯಾ"ತಿ। "ಕೋ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ನ ಅತ್ತಮನೋ ಅಸ್ಸ ಪರಂ ವಿಯ ಮತ್ತಾಯ? ಅಹಮ್ಪಿ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಅತ್ತಮನೋ ಪರಂ ವಿಯ ಮತ್ತಾಯ। ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ - 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ; ಏವಮೇವಂ ಭಗವತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ"ನ್ತಿ।

೪೦೫. "ಯೋ ಖೋ, ಕಸ್ಸಪ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಆಕಙ್ಖತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಆಕಙ್ಖತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ, ಸೋ ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಪರಿವಸತಿ, ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆರದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಿ, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ। ಅಪಿ ಚ ಮೇತ್ಥ ಪುಗ್ಗಲವೇಮತ್ತತಾ ವಿದಿತಾ"ತಿ। "ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ಅಞ್ಞತಿತ್ಥಿಯಪುಬ್ಬಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಧಮ್ಮವಿನಯೇ ಆಕಙ್ಖನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಆಕಙ್ಖನ್ತಿ ಉಪಸಮ್ಪದಂ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಾಸೇ ಪರಿವಸನ್ತಿ, ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆರದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತಿ, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯ। ಅಹಂ ಚತ್ತಾರಿ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿವಸಿಸ್ಸಾಮಿ, ಚತುನ್ನಂ ವಸ್ಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಆರದ್ಧಚಿತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಬ್ಬಾಜೇನ್ತು, ಉಪಸಮ್ಪಾದೇನ್ತು ಭಿಕ್ಖುಭಾವಾಯಾ"ತಿ।

ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಅಚೇಲೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ , ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ। ಅಚಿರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಸಪೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। 'ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ'ತಿ - ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಕಸ್ಸಪೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಮಹಾಸೀಹನಾದಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಅಟ್ಠಮಂ।

೯. ಪೋಟ್ಠಪಾದಸುತ್ತಂ

ಪೋಟ್ಠಪಾದಪರಿಬ್ಬಾಜಕವತ್ಥು

೪೦೬. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಸಮಯಪ್ಪವಾದಕೇ ತಿನ್ದುಕಾಚೀರೇ ಏಕಸಾಲಕೇ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ಆರಾಮೇ ಪಟಿವಸತಿ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ತಿಂಸಮತ್ತೇಹಿ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಸತೇಹಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ।

೪೦೭. ಅಥ ಖೋ ಭಗವತೋ ಏತದಹೋಸಿ – ‘‘ಅತಿಪ್ಪಗೋ ಖೋ ತಾವ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಯೇನ ಸಮಯಪ್ಪವಾದಕೋ ತಿನ್ದುಕಾಚೀರೋ ಏಕಸಾಲಕೋ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ಆರಾಮೋ, ಯೇನ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯ’’ನ್ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಸಮಯಪ್ಪವಾದಕೋ ತಿನ್ದುಕಾಚೀರೋ ಏಕಸಾಲಕೋ ಮಲ್ಲಿಕಾಯ ಆರಾಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ।

೪೦೮. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಮಹತಿಯಾ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ ಉನ್ನಾದಿನಿಯಾ ಉಚ್ಚಾಸದ್ದಮಹಾಸದ್ದಾಯ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ತಿರಚ್ಛಾನಕಥಂ ಕಥೇನ್ತಿಯಾ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ರಾಜಕಥಂ ಚೋರಕಥಂ ಮಹಾಮತ್ತಕಥಂ ಸೇನಾಕಥಂ ಭಯಕಥಂ ಯುದ್ಧಕಥಂ ಅನ್ನಕಥಂ ಪಾನಕಥಂ ವತ್ಥಕಥಂ ಸಯನಕಥಂ ಮಾಲಾಕಥಂ ಗನ್ಧಕಥಂ ಞಾತಿಕಥಂ ಯಾನಕಥಂ ಗಾಮಕಥಂ ನಿಗಮಕಥಂ ನಗರಕಥಂ ಜನಪದಕಥಂ ಇತ್ಥಿಕಥಂ ಸೂರಕಥಂ ವಿಸಿಖಾಕಥಂ ಕುಮ್ಭಟ್ಠಾನಕಥಂ ಪುಬ್ಬಪೇತಕಥಂ ನಾನತ್ತಕಥಂ ಲೋಕಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಸಮುದ್ದಕ್ಖಾಯಿಕಂ ಇತಿಭವಾಭವಕಥಂ ಇತಿ ವಾ।

೪೦೯. ಅದ್ದಸಾ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ದೂರತೋವ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ; ದಿಸ್ವಾನ ಸಕಂ ಪರಿಸಂ ಸಣ್ಠಪೇಸಿ – ‘‘ಅಪ್ಪಸದ್ದಾ ಭೋನ್ತೋ ಹೋನ್ತು, ಮಾ ಭೋನ್ತೋ ಸದ್ದಮಕತ್ಥ। ಅಯಂ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಆಗಚ್ಛತಿ। ಅಪ್ಪಸದ್ದಕಾಮೋ ಖೋ ಸೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಅಪ್ಪಸದ್ದಸ್ಸ ವಣ್ಣವಾದೀ। ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಅಪ್ಪಸದ್ದಂ ಪರಿಸಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯಾ’’ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೇಸುಂ।

೪೧೦. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ‘‘ಏತು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ। ಸ್ವಾಗತಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ। ಚಿರಸ್ಸಂ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಇಮಂ ಪರಿಯಾಯಮಕಾಸಿ, ಯದಿದಂ ಇಧಾಗಮನಾಯ। ನಿಸೀದತು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ, ಇದಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞತ್ತ’’ನ್ತಿ।

ನಿಸೀದಿ ಭಗವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ। ಪೋಟ್ಠಪಾದೋಪಿ ಖೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ – ‘‘ಕಾಯ ನುತ್ಥ [ಕಾಯ ನೋತ್ಥ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)], ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ, ಕಾ ಚ ಪನ ವೋ ಅನ್ತರಾಕಥಾ ವಿಪ್ಪಕತಾ’’ತಿ?

ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧಕಥಾ

೪೧೧. ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ‘‘ತಿಟ್ಠತೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಾ, ಯಾಯ ಮಯಂ ಏತರಹಿ ಕಥಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾ। ನೇಸಾ, ಭನ್ತೇ, ಕಥಾ ಭಗವತೋ ದುಲ್ಲಭಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಪಚ್ಛಾಪಿ ಸವನಾಯ। ಪುರಿಮಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ದಿವಸಾನಿ ಪುರಿಮತರಾನಿ, ನಾನಾತಿತ್ಥಿಯಾನಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಕೋತೂಹಲಸಾಲಾಯ ಸನ್ನಿಸಿನ್ನಾನಂ

ಸನ್ನಿಪತಿತಾನಂ ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧೇ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ - ‘ಕಥಂ ನು ಖೋ, ಭೋ, ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧೋ ಹೋತೀ’ತಿ? ತತ್ರೇಕಚ್ಚೇ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಅಹೇತೂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿಪಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಅಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತೀ’ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

“ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - ‘ನ ಖೋ ಪನ ಮೇತಂ [ನ ಖೋ ನಾಮೇತಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಭೋ, ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸಞ್ಞಾ ಹಿ, ಭೋ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅತ್ತಾ। ಸಾ ಚ ಖೋ ಉಪೇತಿಪಿ ಅಪೇತಿಪಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಉಪೇತಿ, ಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅಪೇತಿ, ಅಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತೀ’ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

“ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - ‘ನ ಖೋ ಪನ ಮೇತಂ, ಭೋ, ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸನ್ತಿ ಹಿ, ಭೋ, ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಮಹಾನುಭಾವಾ। ತೇ ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಉಪಕಡ್ಢನ್ತಿಪಿ ಅಪಕಡ್ಢನ್ತಿಪಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಉಪಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅಪಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಅಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತೀ’ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

“ತಮಞ್ಞೋ ಏವಮಾಹ - ‘ನ ಖೋ ಪನ ಮೇತಂ, ಭೋ, ಏವಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ। ಸನ್ತಿ ಹಿ, ಭೋ, ದೇವತಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ ಮಹಾನುಭಾವಾ। ತಾ ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಂ ಉಪಕಡ್ಢನ್ತಿಪಿ ಅಪಕಡ್ಢನ್ತಿಪಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಉಪಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಅಪಕಡ್ಢನ್ತಿ, ಅಸಞ್ಞೀ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತೀ’ತಿ। ಇತ್ಥೇಕೇ ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ।

“ತಸ್ಸ ಮಯ್ಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂಯೇವ ಆರಬ್ಭ ಸತಿ ಉದಪಾದಿ - ‘ಅಹೋ ನೂನ ಭಗವಾ, ಅಹೋ ನೂನ ಸುಗತೋ, ಯೋ ಇಮೇಸಂ ಧಮ್ಮಾನಂ ಸುಕುಸಲೋ’ತಿ। ಭಗವಾ, ಭನ್ತೇ, ಕುಸಲೋ, ಭಗವಾ ಪಕತಞ್ಞೂ ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧಸ್ಸ। ಕಥಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧೋ ಹೋತೀ”ತಿ?

ಸಹೇತುಕಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದನಿರೋಧಕಥಾ

೪೧೧. “ತತ್ರ , ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಅಹೇತೂ ಅಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿಪೀ’ತಿ, ಆದಿತೋವ ತೇಸಂ ಅಪರದ್ಧಂ। ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು? ಸಹೇತೂ ಹಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಸಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿಪಿ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿಪಿ। ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ”।

೪೧೨. “ಕಾ ಚ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ? ಭಗವಾ ಅವೋಚ - “ಇಧ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು, ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ತಸ್ಸಿಮೇ ಪಞ್ಚನೀವರಣೇ ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ। ಸೋ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ, ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ, ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಪುರಿಮಾ ಕಾಮಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ವಿವೇಕಜಪೀತಿಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ, ವಿವೇಕಜಪೀತಿಸುಖಸುಖುಮ-ಸಚ್ಚಸಞ್ಞೀಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅಯಂ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಪುರಿಮಾ ವಿವೇಕಜಪೀತಿಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಸಮಾಧಿಜಪೀತಿಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ , ಸಮಾಧಿಜಪೀತಿಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞೀಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಚ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ – “ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ”ತಿ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಪುರಿಮಾ ಸಮಾಧಿಜಪೀತಿಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ, ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞೀಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಪುರಿಮಾ ಉಪೇಕ್ಖಾಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ, ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞೀಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ರೂಪಸಞ್ಞಾನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಪಟಿಘಸಞ್ಞಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ನಾನತ್ತಸಞ್ಞಾನಂ ಅಮನಸಿಕಾರಾ ‘ಅನನ್ತೋ ಆಕಾಸೋ’ತಿ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಪುರಿಮಾ ರೂಪಸಞ್ಞಾ [ಪುರಿಮಸಞ್ಞಾ (ಕ॰)], ಸಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ, ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞೀಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ಅನನ್ತಂ ವಿಞ್ಞಾಣ’ನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಪುರಿಮಾ ಆಕಾಸಾನಞ್ಚಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ, ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞೀಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಂ ಸಮತಿಕ್ಕಮ್ಮ ‘ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚೀ’ತಿ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ತಸ್ಸ ಯಾ ಪುರಿಮಾ ವಿಞ್ಞಾಣಞ್ಚಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ, ಸಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞಾ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ, ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಾಯತನಸುಖುಮಸಚ್ಚಸಞ್ಞೀಯೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಹೋತಿ। ಏವಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸಿಕ್ಖಾ ಏಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಸಿಕ್ಖಾ”ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ।

೪೧೪. “ಯತೋ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಇಧ ಸಕಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ, ಸೋ ತತೋ ಅಮುತ್ರ ತತೋ ಅಮುತ್ರ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಞ್ಞಗ್ಗಂ ಫುಸತಿ। ತಸ್ಸ ಸಞ್ಞಗ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ – ‘ಚೇತಯಮಾನಸ್ಸ ಮೇ ಪಾಪಿಯೋ, ಅಚೇತಯಮಾನಸ್ಸ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಚೇತೇಯ್ಯಂ, ಅಭಿಸಙ್ಖರೇಯ್ಯಂ, ಇಮಾ ಚ ಮೇ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝೇಯ್ಯುಂ, ಅಞ್ಞಾ ಚ ಓಳಾರಿಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ; ಯಂನೂನಾಹಂ ನ ಚೇವ ಚೇತೇಯ್ಯಂ ನ ಚ ಅಭಿಸಙ್ಖರೇಯ್ಯ’ನ್ತಿ। ಸೋ ನ ಚೇವ ಚೇತೇತಿ, ನ

ಚ ಅಭಿಸಙ್ಖರೋತಿ। ತಸ್ಸ ಅಚೇತಯತೋ ಅನಭಿಸಙ್ಖರೋತೋ ತಾ ಚೇವ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಚ ಓಳಾರಿಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ಸೋ ನಿರೋಧಂ ಫುಸತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅನುಪುಬ್ಬಾಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧ-ಸಮ್ಪಜಾನ-ಸಮಾಪತ್ತಿ ಹೋತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅಪಿ ನು ತೇ ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏವರೂಪಾ ಅನುಪುಬ್ಬಾಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧ-ಸಮ್ಪಜಾನ-ಸಮಾಪತ್ತಿ ಸುತಪುಬ್ಬಾ"ತಿ? "ನೋ ಹೇತಂ, ಭನ್ತೇ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ , ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಆಜಾನಾಮಿ - 'ಯತೋ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಭಿಕ್ಖು ಇಧ ಸಕಸಞ್ಞೀ ಹೋತಿ, ಸೋ ತತೋ ಅಮುತ್ರ ತತೋ ಅಮುತ್ರ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಞ್ಞಗ್ಗಂ ಫುಸತಿ, ತಸ್ಸ ಸಞ್ಞಗ್ಗೇ ಠಿತಸ್ಸ ಏವಂ ಹೋತಿ - "ಚೇತಯಮಾನಸ್ಸ ಮೇ ಪಾಪಿಯೋ, ಅಚೇತಯಮಾನಸ್ಸ ಮೇ ಸೇಯ್ಯೋ। ಅಹಞ್ಚೇವ ಖೋ ಪನ ಚೇತೇಯ್ಯಂ ಅಭಿಸಙ್ಖರೇಯ್ಯಂ, ಇಮಾ ಚ ಮೇ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝೇಯ್ಯುಂ, ಅಞ್ಞಾ ಚ ಓಳಾರಿಕಾ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜೇಯ್ಯುಂ; ಯಂನೂನಾಹಂ ನ ಚೇವ ಚೇತೇಯ್ಯಂ, ನ ಚ ಅಭಿಸಙ್ಖರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ನ ಚೇವ ಚೇತೇತಿ, ನ ಚಾಭಿಸಙ್ಖರೋತಿ, ತಸ್ಸ ಅಚೇತಯತೋ ಅನಭಿಸಙ್ಖರೋತೋ ತಾ ಚೇವ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಚ ಓಳಾರಿಕಾ ಸಞ್ಞಾ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ । ಸೋ ನಿರೋಧಂ ಫುಸತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅನುಪುಬ್ಬಾಭಿಸಞ್ಞಾನಿರೋಧ-ಸಮ್ಪಜಾನ-ಸಮಾಪತ್ತಿ ಹೋತೀ'"ತಿ। "ಏವಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದಾ"ತಿ।

೪೧೫. "ಏಕಞ್ಞೇವ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಞ್ಞಗ್ಗಂ ಪಞ್ಞಪೇತಿ, ಉದಾಹು ಪುಥೂಪಿ ಸಞ್ಞಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಪೇತೀ"ತಿ? "ಏಕಮ್ಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಸಞ್ಞಗ್ಗಂ ಪಞ್ಞಪೇಮಿ, ಪುಥೂಪಿ ಸಞ್ಞಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಪೇಮೀ"ತಿ। "ಯಥಾ ಕಥಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಏಕಮ್ಪಿ ಸಞ್ಞಗ್ಗಂ ಪಞ್ಞಪೇತಿ, ಪುಥೂಪಿ ಸಞ್ಞಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಪೇತೀ"ತಿ? "ಯಥಾ ಯಥಾ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನಿರೋಧಂ ಫುಸತಿ, ತಥಾ ತಥಾಹಂ ಸಞ್ಞಗ್ಗಂ ಪಞ್ಞಪೇಮಿ। ಏವಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏಕಮ್ಪಿ ಸಞ್ಞಗ್ಗಂ ಪಞ್ಞಪೇಮಿ, ಪುಥೂಪಿ ಸಞ್ಞಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಪೇಮೀ"ತಿ।

೪೧೬. "ಸಞ್ಞಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪಠಮಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಞಾಣಂ, ಉದಾಹು ಞಾಣಂ ಪಠಮಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಸಞ್ಞಾ, ಉದಾಹು ಸಞ್ಞಾ ಚ ಞಾಣಞ್ಚ ಅಪುಬ್ಬಂ ಅಚರಿಮಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ"ತಿ? "ಸಞ್ಞಾ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪಠಮಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಞಾಣಂ, ಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದಾ ಚ ಪನ ಞಾಣುಪ್ಪಾದೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇದಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಕಿರ ಮೇ ಞಾಣಂ ಉದಪಾದೀ'ತಿ। ಇಮಿನಾ ಖೋ ಏತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ - ಯಥಾ ಸಞ್ಞಾ ಪಠಮಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಪಚ್ಛಾ ಞಾಣಂ, ಸಞ್ಞುಪ್ಪಾದಾ ಚ ಪನ ಞಾಣುಪ್ಪಾದೋ ಹೋತೀ"ತಿ।

ಸಞ್ಞಾಅತ್ತಕಥಾ

೪೧೭. "ಸಞ್ಞಾ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅತ್ತಾ, ಉದಾಹು ಅಞ್ಞಾ ಸಞ್ಞಾ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ"ತಿ? "ಕಂ ಪನ ತ್ವಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಸೀ"ತಿ ? "ಓಳಾರಿಕಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಮಿ ರೂಪಿಂ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕಂ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರಭಕ್ಖ"ನ್ತಿ [ಕಬಳೀಕಾರಭಕ್ಖನ್ತಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]। "ಓಳಾರಿಕೋ ಚ ಹಿ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರಭಕ್ಖೋ। ಏವಂ ಸನ್ತಂ ಖೋ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ। ತದಮಿನಾಪೇತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ , ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ। ತಿಟ್ಠತೇವ ಸಾಯಂ [ತಿಟ್ಠತೇವಾಯಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)], ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಾ ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರಭಕ್ಖೋ, ಅಥ ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾ ಚ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಚ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। ಇಮಿನಾ ಖೋ ಏತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ"ತಿ।

೪೧೮. "ಮನೋಮಯಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಮಿ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಿಂ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯ"ನ್ತಿ। "ಮನೋಮಯೋ ಚ ಹಿ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೀ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಏವಂ ಸನ್ತಮ್ಪಿ ಖೋ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ। ತದಮಿನಾಪೇತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ

ಅತ್ತಾ। ತಿಟ್ಠತೇವ ಸಾಯಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಾ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೀ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಅಥ ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾ ಚ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಚ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ"ತಿ।

೪೧೯. "ಅರೂಪಿಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ತಾನಂ ಪಚ್ಚೇಮಿ ಸಞ್ಞಾಮಯ"ನ್ತಿ। "ಅರೂಪೀ ಚ ಹಿ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಾ ಅಭವಿಸ್ಸ ಸಞ್ಞಾಮಯೋ, ಏವಂ ಸನ್ತಮ್ಪಿ ಖೋ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ। ತದಮಿನಾಪೇತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ। ತಿಟ್ಠತೇವ ಸಾಯಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅರೂಪೀ ಅತ್ತಾ ಸಞ್ಞಾಮಯೋ, ಅಥ ಇಮಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಞ್ಞಾ ಚ ಸಞ್ಞಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಚ ಸಞ್ಞಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ। ಇಮಿನಾಪಿ ಖೋ ಏತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರಿಯಾಯೇನ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ"ತಿ।

೪೨೦. "ಸಕ್ಕಾ ಪನೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ಞಾತುಂ – 'ಸಞ್ಞಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅತ್ತಾ'ತಿ ವಾ 'ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾತಿ ವಾ'ತಿ? "ದುಜ್ಜಾನಂ ಖೋ ಏತಂ [ಏವಂ (ಕ॰)], ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ತಯಾ ಅಞ್ಞದಿಟ್ಠಿಕೇನ ಅಞ್ಞಖನ್ತಿಕೇನ ಅಞ್ಞರುಚಿಕೇನ ಅಞ್ಞತ್ರಾಯೋಗೇನ ಅಞ್ಞತ್ರಾಚರಿಯಕೇನ – 'ಸಞ್ಞಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅತ್ತಾ'ತಿ ವಾ, 'ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾತಿ ವಾ'"ತಿ।

"ಸಚೇ ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಮಯಾ ದುಜ್ಜಾನಂ ಅಞ್ಞದಿಟ್ಠಿಕೇನ ಅಞ್ಞಖನ್ತಿಕೇನ ಅಞ್ಞರುಚಿಕೇನ ಅಞ್ಞತ್ರಾಯೋಗೇನ ಅಞ್ಞತ್ರಾಚರಿಯಕೇನ – 'ಸಞ್ಞಾ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅತ್ತಾ'ತಿ ವಾ, 'ಅಞ್ಞಾವ ಸಞ್ಞಾ ಅಞ್ಞೋ ಅತ್ತಾ'ತಿ ವಾ; 'ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ? ಅಬ್ಯಾಕತಂ ಖೋ ಏತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ – 'ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'ನ್ತಿ।

"ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, 'ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'"ನ್ತಿ ? "ಏತಮ್ಪಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ – 'ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'"ನ್ತಿ।

"ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, 'ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ...ಪೇ॰... 'ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ ... 'ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರಂ... 'ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರಂ... 'ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ... 'ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ... 'ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ... 'ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'"ನ್ತಿ? "ಏತಮ್ಪಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತಂ – 'ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ, ಇದಮೇವ ಸಚ್ಚಂ ಮೋಘಮಞ್ಞ'"ನ್ತಿ।

"ಕಸ್ಮಾ ಪನೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಅಬ್ಯಾಕತ"ನ್ತಿ? "ನ ಹೇತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ ನ ಧಮ್ಮಸಂಹಿತಂ ನಾದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಂ, ನ ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ನ ವಿರಾಗಾಯ ನ ನಿರೋಧಾಯ ನ ಉಪಸಮಾಯ ನ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ನ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತತಿ, ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಮಯಾ ಅಬ್ಯಾಕತ"ನ್ತಿ।

"ಕಿಂ ಪನ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತ"ನ್ತಿ? "ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಬ್ಯಾಕತಂ। ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಬ್ಯಾಕತಂ। ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಬ್ಯಾಕತಂ। ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಬ್ಯಾಕತ"ನ್ತಿ।

"ಕಸ್ಮಾ ಪನೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತಾ ಬ್ಯಾಕತ"ನ್ತಿ? "ಏತಞ್ಹಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ಥಸಂಹಿತಂ, ಏತಂ ಧಮ್ಮಸಂಹಿತಂ, ಏತಂ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಂ, ಏತಂ ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ

ಸಂವತ್ತತಿ; ತಸ್ಮಾ ಏತಂ ಮಯಾ ಬ್ಯಾಕತ”ನ್ತಿ। “ಏವಮೇತಂ, ಭಗವಾ, ಏವಮೇತಂ, ಸುಗತ । ಯಸ್ಸದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕಾಲಂ ಮಞ್ಞತೀ”ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

೪೨೧. ಅಥ ಖೋ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದಂ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಂ ಸಮನ್ತತೋ ವಾಚಾ [ವಾಚಾಯ (ಸ್ಯಾ॰ ಕಂ॰)] ಸನ್ನಿತೋದಕೇನ ಸಞ್ಝಬ್ಭರಿಮಕಂಸು – “ಏವಮೇವ ಪನಾಯಂ ಭವಂ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಯಞ್ಞದೇವ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಭಾಸತಿ, ತಂ ತದೇವಸ್ಸ ಅಬ್ಭನುಮೋದತಿ – ‘ಏವಮೇತಂ ಭಗವಾ ಏವಮೇತಂ, ಸುಗತಾ’ತಿ। ನ ಖೋ ಪನ ಮಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ [ಕಞ್ಚಿ (ಪೀ॰)] ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಏಕಂಸಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಿತಂ ಆಜಾನಾಮ – ‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ, ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ವಾ , ‘ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ, ‘ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ, ‘ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ, ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ”ತಿ।

ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ಏತದವೋಚ – “ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭೋ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಏಕಂಸಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಿತಂ ಆಜಾನಾಮಿ – ‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ, ‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ ವಾ…ಪೇ॰… ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ವಾ; ಅಪಿ ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಭೂತಂ ತಚ್ಛಂ ತಥಂ ಪಟಿಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇತಿ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತತಂ ಧಮ್ಮನಿಯಾಮತಂ। ಭೂತಂ ಖೋ ಪನ ತಚ್ಛಂ ತಥಂ ಪಟಿಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತತಂ ಧಮ್ಮನಿಯಾಮತಂ, ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ವಿಞ್ಞೂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುಭಾಸಿತತೋ ನಾಬ್ಭನುಮೋದೇಯ್ಯಾ”ತಿ?

ಚಿತ್ತಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತಪೋಟ್ಠಪಾದವತ್ಥು

೪೨೨. ಅಥ ಖೋ ದ್ವೀಹತೀಹಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಚಿತ್ತೋ ಚ ಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಚ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚಿತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪನ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ತದಾ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅಚಿರಪಕ್ಕನ್ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಮನ್ತತೋ ವಾಚಾಸನ್ನಿತೋದಕೇನ ಸಞ್ಝಬ್ಭರಿಮಕಂಸು – ‘ಏವಮೇವ ಪನಾಯಂ ಭವಂ ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಯಞ್ಞದೇವ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಭಾಸತಿ, ತಂ ತದೇವಸ್ಸ ಅಬ್ಭನುಮೋದತಿ – ‘ಏವಮೇತಂ ಭಗವಾ ಏವಮೇತಂ ಸುಗತಾ”ತಿ। ನ ಖೋ ಪನ ಮಯಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಏಕಂಸಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಿತಂ ಆಜಾನಾಮ – “ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ”ನ್ತಿ ವಾ, “ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ”ನ್ತಿ ವಾ, “ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ, “ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ, “ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ, “ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ’ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತೇ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೇ ಏತದವೋಚಂ – ‘ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭೋ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಏಕಂಸಿಕಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸಿತಂ ಆಜಾನಾಮಿ – “ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ, “ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ”ತಿ ವಾ…ಪೇ॰… “ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”ತಿ ವಾ; ಅಪಿ ಚ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಭೂತಂ ತಚ್ಛಂ ತಥಂ ಪಟಿಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇತಿ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತತಂ ಧಮ್ಮನಿಯಾಮತಂ। ಭೂತಂ ಖೋ ಪನ ತಚ್ಛಂ ತಥಂ ಪಟಿಪದಂ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಟ್ಠಿತತಂ ಧಮ್ಮನಿಯಾಮತಂ, ಕಥಞ್ಹಿ ನಾಮ ಮಾದಿಸೋ ವಿಞ್ಞೂ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುಭಾಸಿತತೋ ನಾಬ್ಭನುಮೋದೇಯ್ಯಾ”ತಿ?

೪೨೩. “ಸಬ್ಬೇವ ಖೋ ಏತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರಿಬ್ಬಾಜಕಾ ಅನ್ಧಾ ಅಚಕ್ಖುಕಾ; ತ್ವಂಯೇವ ನೇಸಂ ಏಕೋ ಚಕ್ಖುಮಾ। ಏಕಂಸಿಕಾಪಿ ಹಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ; ಅನೇಕಂಸಿಕಾಪಿ ಹಿ ಖೋ , ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ।

“ಕತಮೇ ಚ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಅನೇಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ? ‘ಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ [ಲೋಕೋತಿ ವಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಅನೇಕಂಸಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ; ‘ಅಸಸ್ಸತೋ ಲೋಕೋ’ತಿ [ಲೋಕೋತಿ ವಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಅನೇಕಂಸಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ; ‘ಅನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’ತಿ [ಲೋಕೋತಿ ವಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದ…ಪೇ॰… ‘ಅನನ್ತವಾ ಲೋಕೋ’ತಿ [ಲೋಕೋತಿ ವಾ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದ… ‘ತಂ ಜೀವಂ ತಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದ… ‘ಅಞ್ಞಂ ಜೀವಂ ಅಞ್ಞಂ ಸರೀರ’ನ್ತಿ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದ… ‘ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದ… ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದ… ‘ಹೋತಿ ಚ ನ ಚ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ಖೋ ಪೋಟ್ಠಪಾದ… ‘ನೇವ ಹೋತಿ ನ ನ ಹೋತಿ ತಥಾಗತೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಅನೇಕಂಸಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ।

“ಕಸ್ಮಾ ಚ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಅನೇಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ? ನ ಹೇತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ಥಸಂಹಿತಾ ನ ಧಮ್ಮಸಂಹಿತಾ ನ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಾ ನ ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ನ ವಿರಾಗಾಯ ನ ನಿರೋಧಾಯ ನ ಉಪಸಮಾಯ ನ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ನ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಮಯಾ ಅನೇಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ”।

ಏಕಂಸಿಕಧಮ್ಮೋ

೪೨೪. “ಕತಮೇ ಚ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಏಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ ? ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಏಕಂಸಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ। ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಏಕಂಸಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ। ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಏಕಂಸಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ। ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಏಕಂಸಿಕೋ ಧಮ್ಮೋ ದೇಸಿತೋ ಪಞ್ಞತ್ತೋ।

“ಕಸ್ಮಾ ಚ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಮಯಾ ಏಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ? ಏತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ಥಸಂಹಿತಾ , ಏತೇ ಧಮ್ಮಸಂಹಿತಾ, ಏತೇ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಕಾ ಏತೇ ನಿಬ್ಬಿದಾಯ ವಿರಾಗಾಯ ನಿರೋಧಾಯ ಉಪಸಮಾಯ ಅಭಿಞ್ಞಾಯ ಸಮ್ಬೋಧಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಾಯ ಸಂವತ್ತನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ತೇ ಮಯಾ ಏಕಂಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ದೇಸಿತಾ ಪಞ್ಞತ್ತಾ।

೪೨೫. “ಸನ್ತಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏಕೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – ‘ಏಕನ್ತಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ – “ಏಕನ್ತಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ? ತೇ ಚೇ ಮೇ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ‘ಆಮಾ’ತಿ ಪಟಿಜಾನನ್ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ವಿಹರಥಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ – ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏಕಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಏಕಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಏಕನ್ತಸುಖಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಞ್ಜಾನಾಥಾ’ತಿ [ಸಮ್ಪಜಾನಾಥಾತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)]? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ

ವದನ್ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಜಾನಾಥ - “ಅಯಂ ಮಗ್ಗೋ ಅಯಂ ಪಟಿಪದಾ ಏಕನ್ತಸುಖಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ”’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಯಾ ತಾ ದೇವತಾ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ, ತಾಸಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾಥ - “ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾತ್ಥ, ಮಾರಿಸಾ, ಉಜುಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾತ್ಥ, ಮಾರಿಸಾ, ಏಕನ್ತಸುಖಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ; ಮಯಮ್ಪಿ ಹಿ, ಮಾರಿಸಾ, ಏವಂಪಟಿಪನ್ನಾ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

೪೨೬. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಅಹಂ ಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ, ತಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಕಾಮೇಮೀ’ತಿ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - ‘ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ಕಾಮೇಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಖತ್ತಿಯೀ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ವಾ ವೇಸ್ಸೀ ವಾ ಸುದ್ದೀ ವಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ‘ನೋ’ತಿ ವದೇಯ್ಯ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - ‘ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ , ಯಂ ತ್ವಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ಕಾಮೇಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಏವಂನಾಮಾ ಏವಂಗೋತ್ತಾತಿ ವಾ, ದೀಘಾ ವಾ ರಸ್ಸಾ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಾ ವಾ ಕಾಳೀ ವಾ ಸಾಮಾ ವಾ ಮಙ್ಗುರಚ್ಛವೀ ವಾತಿ, ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ನಗರೇ ವಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ‘ನೋ’ತಿ ವದೇಯ್ಯ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - ‘ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ, ತಂ ತ್ವಂ ಇಚ್ಛಸಿ ಕಾಮೇಸೀ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ‘ಆಮಾ’ತಿ ವದೇಯ್ಯ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ , ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

“ಏವಮೇವ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - ‘ಏಕನ್ತಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಏಕನ್ತಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ”’ತಿ? ತೇ ಚೇ ಮೇ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ‘ಆಮಾ’ತಿ ಪಟಿಜಾನನ್ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ವಿಹರಥಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏಕಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಏಕಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಏಕನ್ತಸುಖಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಞ್ಜಾನಾಥಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಜಾನಾಥ - “ಅಯಂ ಮಗ್ಗೋ ಅಯಂ ಪಟಿಪದಾ ಏಕನ್ತಸುಖಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಯಾ ತಾ ದೇವತಾ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ, ತಾಸಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾಥ - “ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾತ್ಥ, ಮಾರಿಸಾ, ಉಜುಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾತ್ಥ, ಮಾರಿಸಾ, ಏಕನ್ತಸುಖಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ; ಮಯಮ್ಪಿ ಹಿ, ಮಾರಿಸಾ, ಏವಂಪಟಿಪನ್ನಾ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ”’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

೪೨೭. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪುರಿಸೋ ಚಾತುಮಹಾಪಥೇ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೇಯ್ಯ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - ‘ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಸ್ಸ ತ್ವಂ [ಯಂ ತ್ವಂ (ಸೀ॰ ಕ॰)] ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೋಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಪಾಸಾದಂ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಉತ್ತರಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಉಚ್ಚೋ ವಾ ನೀಚೋ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮೋ ವಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ‘ನೋ’ತಿ ವದೇಯ್ಯ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - ‘ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ, ತಸ್ಸ ತ್ವಂ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೋಸೀ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ‘ಆಮಾ’ತಿ ವದೇಯ್ಯ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

“ಏವಮೇವ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಯೇ ತೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - ‘ಏಕನ್ತಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏವಂವಾದಿನೋ ಏವಂದಿಟ್ಠಿನೋ - “ಏಕನ್ತಸುಖೀ ಅತ್ತಾ ಹೋತಿ ಅರೋಗೋ ಪರಂ ಮರಣಾ’ತಿ ? ತೇ ಚೇ ಮೇ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ‘ಆಮಾ’ತಿ ಪಟಿಜಾನನ್ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಜಾನಂ ಪಸ್ಸಂ ವಿಹರಥಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಏಕಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಏಕಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ರತ್ತಿಂ ಉಪಡ್ಢಂ ವಾ ದಿವಸಂ ಏಕನ್ತಸುಖಿಂ ಅತ್ತಾನಂ ಸಞ್ಜಾನಾಥಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ। ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಜಾನಾಥ ಅಯಂ ಮಗ್ಗೋ ಅಯಂ ಪಟಿಪದಾ ಏಕನ್ತಸುಖಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ ‘ನೋ’ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತ್ಯಾಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ - ‘ಅಪಿ ಪನ ತುಮ್ಹೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತೋ ಯಾ ತಾ ದೇವತಾ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ’ ತಾಸಂ ದೇವತಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ ಸದ್ದಂ ಸುಣಾಥ- “ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾತ್ಥ, ಮಾರಿಸಾ, ಉಜುಪ್ಪಟಿಪನ್ನಾತ್ಥ , ಮಾರಿಸಾ, ಏಕನ್ತಸುಖಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ; ಮಯಮ್ಪಿ ಹಿ, ಮಾರಿಸಾ, ಏವಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ ಏಕನ್ತಸುಖಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ’ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠಾ “ನೋ”ತಿ ವದನ್ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇಸಂ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

ತಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭಾ

೪೨೮. “ತಯೋ ಖೋ ಮೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭಾ - ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ। ಕತಮೋ ಚ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ? ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಕಬಳೀಕಾರಾಹಾರಭಕ್ಖೋ [ಕಬಳೀಕಾರಭಕ್ಖೋ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)], ಅಯಂ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ।

ಕತಮೋ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ? ರೂಪೀ ಮನೋಮಯೋ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೀ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಅಯಂ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ। ಕತಮೋ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ? ಅರೂಪೀ ಸಞ್ಞಾಮಯೋ, ಅಯಂ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ।

೪೨೯. "ಓಳಾರಿಕಸ್ಸಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ - ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾತಿ। ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏವಮಸ್ಸ - ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ, ದುಕ್ಖೋ ಚ ಖೋ ವಿಹಾರೋತಿ, ನ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಚೇವ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ, ಪಾಮುಜ್ಜಂ ಚೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಪೀತಿ ಚ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಸುಖೋ ಚ ವಿಹಾರೋ।

೪೩೦. "ಮನೋಮಯಸ್ಸಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾತಿ । ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏವಮಸ್ಸ - 'ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ, ದುಕ್ಖೋ ಚ ಖೋ ವಿಹಾರೋ'ತಿ, ನ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಚೇವ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ, ಪಾಮುಜ್ಜಂ ಚೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಪೀತಿ ಚ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಸುಖೋ ಚ ವಿಹಾರೋ।

೪೩೧. "ಅರೂಪಸ್ಸಪಿ ಖೋ ಅಹಂ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭಸ್ಸ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾತಿ। ಸಿಯಾ ಖೋ ಪನ ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏವಮಸ್ಸ - 'ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ, ದುಕ್ಖೋ ಚ ಖೋ ವಿಹಾರೋ'ತಿ, ನ ಖೋ ಪನೇತಂ , ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಏವಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಚೇವ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಚ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸತಿ, ಪಾಮುಜ್ಜಂ ಚೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಪೀತಿ ಚ ಪಸ್ಸದ್ಧಿ ಚ ಸತಿ ಚ ಸಮ್ಪಜಞ್ಞಞ್ಚ ಸುಖೋ ಚ ವಿಹಾರೋ।

೪೩೨. "ಪರೇ ಚೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅಮ್ಹೇ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - 'ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಆವುಸೋ , ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಯಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ, ತೇಸಂ ಮಯಂ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಮ - 'ಅಯಂ ವಾ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಯಸ್ಸ ಮಯಂ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ।

೪೩೩. "ಪರೇ ಚೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅಮ್ಹೇ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - 'ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಯಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ? ತೇಸಂ ಮಯಂ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಮ - 'ಅಯಂ ವಾ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಯಸ್ಸ ಮಯಂ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ , ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ।

೪೩೪. "ಪರೇ ಚೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಅಮ್ಹೇ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - 'ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಯಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥ , ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ, ತೇಸಂ ಮಯಂ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಮ - 'ಅಯಂ ವಾ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಯಸ್ಸ ಮಯಂ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ? "ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ।

೪೩೫. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪುರಿಸೋ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೇಯ್ಯ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ ತಸ್ಸೇವ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - 'ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಸ್ಸ ತ್ವಂ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೋಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಪಾಸಾದಂ, ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಉತ್ತರಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಉಚ್ಚೋ ವಾ ನೀಚೋ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮೋ ವಾ'ತಿ? ಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - 'ಅಯಂ ವಾ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಪಾಸಾದೋ, ಯಸ್ಸಾಹಂ ಆರೋಹಣಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೋಮಿ, ತಸ್ಸೇವ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಹೇಟ್ಠಾ'ತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ? "ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ।

೪೩೬. "ಏವಮೇವ ಖೋ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ಪರೇ ಚೇ ಅಮ್ಹೇ ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ - 'ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ...ಪೇ॰... ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಯಸ್ಸ ತುಮ್ಹೇ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಥ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ, ತೇಸಂ ಮಯಂ ಏವಂ ಪುಟ್ಠಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಮ - 'ಅಯಂ ವಾ ಸೋ, ಆವುಸೋ, ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಯಸ್ಸ ಮಯಂ ಪಹಾನಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮ, ಯಥಾಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ವೋ ಸಂಕಿಲೇಸಿಕಾ ಧಮ್ಮಾ ಪಹೀಯಿಸ್ಸನ್ತಿ, ವೋದಾನಿಯಾ ಧಮ್ಮಾ ಅಭಿವಡ್ಢಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಪಞ್ಞಾಪಾರಿಪೂರಿಂ ವೇಪುಲ್ಲತ್ತಞ್ಚ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಿಸ್ಸಥಾ'ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಪೋಟ್ಠಪಾದ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ಸಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

೪೩೭. ಏವಂ ವುತ್ತೇ ಚಿತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಯಸ್ಮಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ಮೋಘಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ಮೋಘೋ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ; ಓಳಾರಿಕೋ ವಾಸ್ಸ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಚ್ಚೋ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯೇ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ಮೋಘಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ಮೋಘೋ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ; ಮನೋಮಯೋ ವಾಸ್ಸ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಚ್ಚೋ ಹೋತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಮಯೇ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ಮೋಘಸ್ಸ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ಮೋಘೋ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ; ಅರೂಪೋ ವಾಸ್ಸ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಚ್ಚೋ ಹೋತೀ”ತಿ।

“ಯಸ್ಮಿಂ, ಚಿತ್ತ, ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ ; ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಚಿತ್ತ, ಸಮಯೇ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ; ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಚಿತ್ತ, ಸಮಯೇ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ; ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ।

೪೩೮. “ಸಚೇ ತಂ, ಚಿತ್ತ, ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ – ‘ಅಹೋಸಿ ತ್ವಂ ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ, ನ ತ್ವಂ ನಾಹೋಸಿ; ಭವಿಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ, ನ ತ್ವಂ ನ ಭವಿಸ್ಸಸಿ; ಅತ್ಥಿ ತ್ವಂ ಏತರಹಿ, ನ ತ್ವಂ ನತ್ಥೀ’ತಿ, ಏವಂ ಪುಟ್ಠೋ ತ್ವಂ, ಚಿತ್ತ, ಕಿನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ?

“ಸಚೇ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ – ‘ಅಹೋಸಿ ತ್ವಂ ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ, ನ ತ್ವಂ ನ ಅಹೋಸಿ; ಭವಿಸ್ಸಸಿ ತ್ವಂ ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ, ನ ತ್ವಂ ನ ಭವಿಸ್ಸಸಿ; ಅತ್ಥಿ ತ್ವಂ ಏತರಹಿ, ನ ತ್ವಂ ನತ್ಥೀ’ತಿ। ಏವಂ ಪುಟ್ಠೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ – ‘ಅಹೋಸಾಹಂ ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ, ನಾಹಂ ನ ಅಹೋಸಿಂ; ಭವಿಸ್ಸಾಮಹಂ ಅನಾಗತಮದ್ಧಾನಂ, ನಾಹಂ ನ ಭವಿಸ್ಸಾಮಿ; ಅತ್ಥಾಹಂ ಏತರಹಿ, ನಾಹಂ ನತ್ಥೀ’ತಿ। ಏವಂ ಪುಟ್ಠೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ।

“ಸಚೇ ಪನ ತಂ, ಚಿತ್ತ, ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ – ‘ಯೋ ತೇ ಅಹೋಸಿ ಅತೀತೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ [ಸ್ವೇವ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ಸೋಯೇವ (ಸ್ಯಾ॰)] ತೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಸಚ್ಚೋ, ಮೋಘೋ ಅನಾಗತೋ, ಮೋಘೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ? ಯೋ [ಯೋ ವಾ (ಪೀ॰)] ತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅನಾಗತೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ ತೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಸಚ್ಚೋ, ಮೋಘೋ ಅತೀತೋ, ಮೋಘೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ? ಯೋ [ಯೋ ವಾ (ಪೀ॰)] ತೇ ಏತರಹಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ [ಸೋ ಚ (ಕ॰)] ತೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಸಚ್ಚೋ, ಮೋಘೋ ಅತೀತೋ, ಮೋಘೋ ಅನಾಗತೋ’ತಿ। ಏವಂ ಪುಟ್ಠೋ ತ್ವಂ, ಚಿತ್ತ, ಕಿನ್ತಿ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ?

“ಸಚೇ ಪನ ಮಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ – ‘ಯೋ ತೇ ಅಹೋಸಿ ಅತೀತೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ ತೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಸಚ್ಚೋ, ಮೋಘೋ ಅನಾಗತೋ, ಮೋಘೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ। ಯೋ ತೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅನಾಗತೋ

ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ ತೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಸಚ್ಚೋ, ಮೋಘೋ ಅತೀತೋ, ಮೋಘೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ। ಯೋ ತೇ ಏತರಹಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ ತೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಸಚ್ಚೋ, ಮೋಘೋ ಅತೀತೋ, ಮೋಘೋ ಅನಾಗತೋ'ತಿ। ಏವಂ ಪುಟ್ಠೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯಂ - 'ಯೋ ಮೇ ಅಹೋಸಿ ಅತೀತೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ ಮೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಚ್ಚೋ ಅಹೋಸಿ, ಮೋಘೋ ಅನಾಗತೋ, ಮೋಘೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ। ಯೋ ಮೇ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಅನಾಗತೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ ಮೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಚ್ಚೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಮೋಘೋ ಅತೀತೋ, ಮೋಘೋ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ। ಯೋ ಮೇ ಏತರಹಿ ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ, ಸೋವ ಮೇ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಸಚ್ಚೋ, ಮೋಘೋ ಅತೀತೋ, ಮೋಘೋ ಅನಾಗತೋ'ತಿ। ಏವಂ ಪುಟ್ಠೋ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ।

೪೩೯. "ಏವಮೇವ ಖೋ, ಚಿತ್ತ, ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ, ಚಿತ್ತ, ಸಮಯೇ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ... ಪೇ॰... ಯಸ್ಮಿಂ, ಚಿತ್ತ, ಸಮಯೇ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ; ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ।

೪೪೦. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಚಿತ್ತ, ಗವಾ ಖೀರಂ, ಖೀರಮ್ಹಾ ದಧಿ, ದಧಿಮ್ಹಾ ನವನೀತಂ, ನವನೀತಮ್ಹಾ ಸಪ್ಪಿ, ಸಪ್ಪಿಮ್ಹಾ ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೋ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಖೀರಂ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ದಧೀತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ನವನೀತನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಸಪ್ಪೀತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ; ಖೀರಂ ತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ದಧಿ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ನವನೀತಂ ಹೋತಿ... ಸಪ್ಪಿ ಹೋತಿ... ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೋ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಖೀರನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ದಧೀತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ನವನೀತನ್ತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಸಪ್ಪೀತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ; ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡೋ ತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಚಿತ್ತ, ಯಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಮಿಂ, ಚಿತ್ತ, ಸಮಯೇ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಮಿಂ, ಚಿತ್ತ, ಸಮಯೇ ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತಿ, ನೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಓಳಾರಿಕೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ, ನ ಮನೋಮಯೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋತಿ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ; ಅರೂಪೋ ಅತ್ತಪಟಿಲಾಭೋ ತ್ವೇವ ತಸ್ಮಿಂ ಸಮಯೇ ಸಙ್ಖಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಇಮಾ ಖೋ ಚಿತ್ತ, ಲೋಕಸಮಞ್ಞಾ ಲೋಕನಿರುತ್ತಿಯೋ ಲೋಕವೋಹಾರಾ ಲೋಕಪಞ್ಞತ್ತಿಯೋ , ಯಾಹಿ ತಥಾಗತೋ ವೋಹರತಿ ಅಪರಾಮಸ"ನ್ತಿ।

೪೪೧. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಪೋಟ್ಠಪಾದೋ ಪರಿಬ್ಬಾಜಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ! ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ - 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭಗವತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

ಚಿತ್ತಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತಉಪಸಮ್ಪದಾ

೪೪೨. ಚಿತ್ತೋ ಪನ ಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ; ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ - 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭಗವತಾ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ

ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಲಭೇಯ್ಯಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಲಭೇಯ್ಯಂ ಉಪಸಮ್ಪದ''ನ್ತಿ।

೪೪೩. ಅಲತ್ಥ ಖೋ ಚಿತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ, ಅಲತ್ಥ ಉಪಸಮ್ಪದಂ। ಅಚಿರೂಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಚಿತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಏಕೋ ವೂಪಕಟ್ಠೋ ಅಪ್ಪಮತ್ತೋ ಆತಾಪೀ ಪಹಿತತ್ತೋ ವಿಹರನ್ತೋ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ - ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತದನುತ್ತರಂ - ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಪರಿಯೋಸಾನಂ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹಾಸಿ। 'ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ'ತಿ - ಅಬ್ಭಞ್ಞಾಸಿ। ಅಞ್ಞತರೋ ಖೋ ಪನಾಯಸ್ಮಾ ಚಿತ್ತೋ ಹತ್ಥಿಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಅರಹತಂ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪೋಟ್ಠಪಾದಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ನವಮಂ।

೧೦. ಸುಭಸುತ್ತಂ

ಸುಭಮಾಣವವತ್ಥು

೪೪೪. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ ಅಚಿರಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಪಟಿವಸತಿ ಕೇನಚಿದೇವ ಕರಣೀಯೇನ।

೪೪೫. ಅಥ ಖೋ ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಮಾಣವಕಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ''ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಮಾಣವಕ, ಯೇನ ಸಮಣೋ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಮ ವಚನೇನ ಸಮಣಂ ಆನನ್ದಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛ – 'ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಭವನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತೀ'ತಿ। ಏವಞ್ಚ ವದೇಹಿ – 'ಸಾಧು ಕಿರ ಭವಂ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಸುಭಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮತು ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ'''ತಿ।

೪೪೬. ''ಏವಂ, ಭೋ''ತಿ ಖೋ ಸೋ ಮಾಣವಕೋ ಸುಭಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸೋ ಮಾಣವಕೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – ''ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಭವನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತಿ; ಏವಞ್ಚ ವದೇತಿ – 'ಸಾಧು ಕಿರ ಭವಂ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಸುಭಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮತು ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ'''ತಿ।

೪೪೭. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತಂ ಮಾಣವಕಂ ಏತದವೋಚ – ''ಅಕಾಲೋ ಖೋ, ಮಾಣವಕ । ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಭೇಸಜ್ಜಮತ್ತಾ ಪೀತಾ। ಅಪ್ಪೇವನಾಮ ಸ್ವೇಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ ಕಾಲಞ್ಚ ಸಮಯಞ್ಚ ಉಪಾದಾಯಾ''ತಿ।

''ಏವಂ, ಭೋ''ತಿ ಖೋ ಸೋ ಮಾಣವಕೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಆನನ್ದಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಯೇನ ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸುಭಂ ಮಾಣವಂ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ, ''ಅವೋಚುಮ್ಹಾ ಖೋ ಮಯಂ ಭೋತೋ ವಚನೇನ ತಂ ಭವನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ – 'ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಭವನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತಿ, ಏವಞ್ಚ ವದೇತಿ – ''ಸಾಧು ಕಿರ ಭವಂ ಆನನ್ದೋ ಯೇನ ಸುಭಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮತು ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ'''ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭೋ, ಸಮಣೋ ಆನನ್ದೋ ಮಂ ಏತದವೋಚ – 'ಅಕಾಲೋ ಖೋ, ಮಾಣವಕ। ಅತ್ಥಿ ಮೇ ಅಜ್ಜ ಭೇಸಜ್ಜಮತ್ತಾ ಪೀತಾ। ಅಪ್ಪೇವನಾಮ ಸ್ವೇಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮೇಯ್ಯಾಮ ಕಾಲಞ್ಚ ಸಮಯಞ್ಚ ಉಪಾದಾಯಾ'ತಿ। ಏತ್ತಾವತಾಪಿ ಖೋ, ಭೋ, ಕತಮೇವ ಏತಂ, ಯತೋ ಖೋ ಸೋ ಭವಂ ಆನನ್ದೋ ಓಕಾಸಮಕಾಸಿ ಸ್ವಾತನಾಯಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮನಾಯಾ''ತಿ।

೪೪೮. ಅಥ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಚೇತಕೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ಪಚ್ಛಾಸಮಣೇನ ಯೇನ ಸುಭಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ।

ಅಥ ಖೋ ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಯೇನಾಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಆನನ್ದೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿ। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಸುಭೋ ಮಾಣವೋ ತೋದೇಯ್ಯಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಏತದವೋಚ – "ಭವಞ್ಹಿ ಆನನ್ದೋ ತಸ್ಸ ಭೋತೋ ಗೋತಮಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಾಕೋ ಸನ್ತಿಕಾವಚರೋ ಸಮೀಪಚಾರೀ। ಭವಮೇತಂ ಆನನ್ದೋ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಯೇಸಂ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಮ್ಮಾನಂ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಕತಮೇಸಾನಂ ಖೋ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ; ಕತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ"ತಿ?

೪೪೯. "ತಿಣ್ಣಂ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಖನ್ಧಾನಂ ಸೋ ಭಗವಾ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ; ಏತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಕತಮೇಸಂ ತಿಣ್ಣಂ? ಅರಿಯಸ್ಸ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ, ಅರಿಯಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ, ಅರಿಯಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಸ್ಸ। ಇಮೇಸಂ ಖೋ, ಮಾಣವ, ತಿಣ್ಣಂ ಖನ್ಧಾನಂ ಸೋ ಭಗವಾ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ; ಏತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ"ತಿ।

ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋ

೪೫೦. "ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋ, ಯಸ್ಸ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ"ತಿ?

"ಇಧ, ಮಾಣವ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ ಗಹಪತಿ ವಾ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವಾ ಕುಲೇ ಪಚ್ಚಾಜಾತೋ। ಸೋ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾಗತೇ ಸದ್ಧಂ ಪಟಿಲಭತಿ। ಸೋ ತೇನ ಸದ್ಧಾಪಟಿಲಾಭೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಇತಿ ಪಟಿಸಞ್ಚಿಕ್ಖತಿ – 'ಸಮ್ಬಾಧೋ ಘರಾವಾಸೋ ರಜೋಪಥೋ, ಅಬ್ಭೋಕಾಸೋ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾ, ನಯಿದಂ ಸುಕರಂ ಅಗಾರಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಾ ಏಕನ್ತಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಏಕನ್ತಪರಿಸುದ್ಧಂ ಸಙ್ಖಲಿಖಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತುಂ। ಯಂನೂನಾಹಂ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜೇಯ್ಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಪಹಾಯ ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಮಹನ್ತಂ ವಾ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಕೇಸಮಸ್ಸುಂ ಓಹಾರೇತ್ವಾ ಕಾಸಾಯಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಅಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಸಮಾನೋ ಪಾತಿಮೋಕ್ಖಸಂವರಸಂವುತೋ ವಿಹರತಿ, ಆಚಾರಗೋಚರಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಅಣುಮತ್ತೇಸು ವಜ್ಜೇಸು ಭಯದಸ್ಸಾವೀ, ಸಮಾದಾಯ ಸಿಕ್ಖತಿ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು, ಕಾಯಕಮ್ಮವಚೀಕಮ್ಮೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಕುಸಲೇನ, ಪರಿಸುದ್ಧಾಜೀವೋ, ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ, ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಸನ್ತುಟ್ಠೋ।

೪೫೧. "ಕಥಞ್ಚ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಪಾಣಾತಿಪಾತಂ ಪಹಾಯ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ, ನಿಹಿತದಣ್ಡೋ ನಿಹಿತಸತ್ಥೋ

ಲಜ್ಜೀ ದಯಾಪನ್ನೋ, ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಿಹರತಿ; ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ। (ಯಥಾ ೧೯೪ ಯಾವ ೨೧೦ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)।

“ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಸನ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಪಣಿಧಿಕಮ್ಮಂ ಭೂತಕಮ್ಮಂ ಭೂರಿಕಮ್ಮಂ ವಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ವೋಸ್ಸಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ವತ್ಥುಪರಿಕಮ್ಮಂ ಆಚಮನಂ ನ್ಹಾಪನಂ ಜುಹನಂ ವಮನಂ ವಿರೇಚನಂ ಉದ್ಧಂವಿರೇಚನಂ ಅಧೋವಿರೇಚನಂ ಸೀಸವಿರೇಚನಂ ಕಣ್ಣತೇಲಂ ನೇತ್ತತಪ್ಪನಂ ನತ್ಥುಕಮ್ಮಂ ಅಞ್ಜನಂ ಪಚ್ಚಞ್ಜನಂ ಸಾಲಾಕಿಯಂ ಸಲ್ಲಕತ್ತಿಯಂ ದಾರಕತಿಕಿಚ್ಛಾ ಮೂಲಭೇಸಜ್ಜಾನಂ ಅನುಪ್ಪದಾನಂ ಓಸಧೀನಂ ಪಟಿಮೋಕ್ಖೋ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾ ವಾ ಪನೇಕೇ ಭೋನ್ತೋ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಾನಿ ಭೋಜನಾನಿ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತೇ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವೇನ ಜೀವಿತಂ ಕಪ್ಪೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ಸನ್ತಿಕಮ್ಮಂ ಪಣಿಧಿಕಮ್ಮಂ...ಪೇ॰... ಓಸಧೀನಂ ಪಟಿಮೋಕ್ಖೋ ಇತಿ ವಾ ಇತಿ ಏವರೂಪಾಯ ತಿರಚ್ಛಾನವಿಜ್ಜಾಯ ಮಿಚ್ಛಾಜೀವಾ ಪಟಿವಿರತೋ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸೀಲಸ್ಮಿಂ।

೪೫೧. “ಸ ಖೋ ಸೋ [ಅಯಂ ಖೋ ಸೋ (ಕ॰)], ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಸೀಲಸಂವರತೋ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ರಾಜಾ ಖತ್ತಿಯೋ ಮುದ್ಧಾವಸಿತ್ತೋ ನಿಹತಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕತೋ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ನ ಕುತೋಚಿ ಭಯಂ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ, ಯದಿದಂ ಸೀಲಸಂವರತೋ। ಸೋ ಇಮಿನಾ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅನವಜ್ಜಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ।

೪೫೨. “ಅಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಾಣವ, ಅರಿಯೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಭಗವಾ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅತ್ಥಿ ಚೇವೇತ್ಥ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ।

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ! ಸೋ ಚಾಯಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯೋ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ನೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ। ಏವಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಚಾಹಂ, ಭೋ, ಆನನ್ದ, ಅರಿಯಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಂ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಅಞ್ಞೇಸು ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ನ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ। ಏವಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಞ್ಚ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯಂ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಂ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಅಞ್ಞೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ತಾವತಕೇನೇವ ಅತ್ತಮನಾ ಅಸ್ಸು - ‘ಅಲಮೇತ್ತಾವತಾ, ಕತಮೇತ್ತಾವತಾ, ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ನೋ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ, ನತ್ಥಿ ನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯ’ನ್ತಿ। ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ಆನನ್ದೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಅತ್ಥಿ ಚೇವೇತ್ಥ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯ’”ನ್ತಿ [ಇಮಸ್ಸ ಅನನ್ತರಂ ಸೀ॰ ಪೀ॰ ಪೋತ್ಥಕೇಸು “ಪಠಮಭಾಣವಾರಂ”ತಿ ಪಾಠೋ ದಿಸ್ಸತಿ]।

ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೋ

೪೫೪. “ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯೋ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೋ, ಯಸ್ಸ ಸೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ”ತಿ?

“ಕಥಞ್ಚ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಚಕ್ಖುನಾ ರೂಪಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ; ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ರಕ್ಖತಿ ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯಂ, ಚಕ್ಖುನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸೋತೇನ ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ...ಪೇ॰... ಘಾನೇನ ಗನ್ಧಂ ಘಾಯಿತ್ವಾ... ಜಿವ್ಹಾಯ ರಸಂ ಸಾಯಿತ್ವಾ... ಕಾಯೇನ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಂ

ಫುಸಿತ್ವಾ... ಮನಸಾ ಧಮ್ಮಂ ವಿಞ್ಞಾಯ ನ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹೀ ಹೋತಿ ನಾನುಬ್ಯಞ್ಜನಗ್ಗಾಹೀ; ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮೇನಂ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಅಸಂವುತಂ ವಿಹರನ್ತಂ ಅಭಿಜ್ಝಾದೋಮನಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಾ ಅಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಅನ್ವಾಸ್ಸವೇಯ್ಯುಂ ತಸ್ಸ ಸಂವರಾಯ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ರಕ್ಖತಿ ಮನಿನ್ದ್ರಿಯಂ, ಮನಿನ್ದ್ರಿಯೇ ಸಂವರಂ ಆಪಜ್ಜತಿ। ಸೋ ಇಮಿನಾ ಅರಿಯೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಅಬ್ಯಾಸೇಕಸುಖಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಇನ್ದ್ರಿಯೇಸು ಗುತ್ತದ್ವಾರೋ ಹೋತಿ।

೪೫೫. "ಕಥಞ್ಚ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಆಲೋಕಿತೇ ವಿಲೋಕಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಮಿಞ್ಜಿತೇ ಪಸಾರಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಾಟಿಪತ್ತಚೀವರಧಾರಣೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಅಸಿತೇ ಪೀತೇ ಖಾಯಿತೇ ಸಾಯಿತೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಉಚ್ಚಾರಪಸ್ಸಾವಕಮ್ಮೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ, ಗತೇ ಠಿತೇ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸುತ್ತೇ ಜಾಗರಿತೇ ಭಾಸಿತೇ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇ ಸಮ್ಪಜಾನಕಾರೀ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹೋತಿ।

೪೫೬. "ಕಥಞ್ಚ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ? ಇಧ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಚೀವರೇನ ಕುಚ್ಛಿಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ। ಸೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸಮಾದಾಯೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಡೇತಿ, ಸಪತ್ತಭಾರೋವ ಡೇತಿ ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ ಕಾಯಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಚೀವರೇನ ಕುಚ್ಛಿಪರಿಹಾರಿಕೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೇನ। ಸೋ ಯೇನ ಯೇನೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ, ಸಮಾದಾಯೇವ ಪಕ್ಕಮತಿ। ಏವಂ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸನ್ತುಟ್ಠೋ ಹೋತಿ।

೪೫೭. "ಸೋ ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಇನ್ದ್ರಿಯಸಂವರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಿನಾ ಚ ಅರಿಯೇನ ಸತಿಸಮ್ಪಜಞ್ಞೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಇಮಾಯ ಚ ಅರಿಯಾಯ ಸನ್ತುಟ್ಠಿಯಾ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ವಿವಿತ್ತಂ ಸೇನಾಸನಂ ಭಜತಿ ಅರಞ್ಞಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಪಬ್ಬತಂ ಕನ್ದರಂ ಗಿರಿಗುಹಂ ಸುಸಾನಂ ವನಪತ್ಥಂ ಅಬ್ಭೋಕಾಸಂ ಪಲಾಲಪುಞ್ಜಂ। ಸೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಪಿಣ್ಡಪಾತಪ್ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೋ ನಿಸೀದತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಆಭುಜಿತ್ವಾ, ಉಜುಂ ಕಾಯಂ ಪಣಿಧಾಯ, ಪರಿಮುಖಂ ಸತಿಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ।

೪೫೮. "ಸೋ ಅಭಿಜ್ಝಂ ಲೋಕೇ ಪಹಾಯ ವಿಗತಾಭಿಜ್ಝೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಹರತಿ ಅಭಿಜ್ಝಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಂ ಪಹಾಯ ಅಬ್ಯಾಪನ್ನಚಿತ್ತೋ ವಿಹರತಿ ಸಬ್ಬಪಾಣಭೂತಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಬ್ಯಾಪಾದಪದೋಸಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಥಿನಮಿದ್ಧಂ ಪಹಾಯ ವಿಗತಥಿನಮಿದ್ಧೋ ವಿಹರತಿ ಆಲೋಕಸಞ್ಞೀ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ, ಥಿನಮಿದ್ಧಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಂ ಪಹಾಯ ಅನುದ್ಧತೋ ವಿಹರತಿ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ವೂಪಸನ್ತಚಿತ್ತೋ ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚಾ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ। ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ಪಹಾಯ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛೋ ವಿಹರತಿ ಅಕಥಂಕಥೀ ಕುಸಲೇಸು ಧಮ್ಮೇಸು, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಪರಿಸೋಧೇತಿ।

೪೫೯. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಇಣಂ ಆದಾಯ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ತೇ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಸಮಿಜ್ಝೇಯ್ಯುಂ। ಸೋ ಯಾನಿ ಚ ಪೋರಾಣಾನಿ ಇಣಮೂಲಾನಿ ತಾನಿ ಚ ಬ್ಯನ್ತಿಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಸಿಯಾ ಚಸ್ಸ ಉತ್ತರಿಂ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ದಾರಭರಣಾಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಇಣಂ ಆದಾಯ ಕಮ್ಮನ್ತೇ ಪಯೋಜೇಸಿಂ । ತಸ್ಸ ಮೇ ತೇ ಕಮ್ಮನ್ತಾ ಸಮಿಜ್ಝಿಂಸು। ಸೋಹಂ ಯಾನಿ ಚ ಪೋರಾಣಾನಿ ಇಣಮೂಲಾನಿ ತಾನಿ ಚ ಬ್ಯನ್ತಿಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಅತ್ಥಿ ಚ ಮೇ ಉತ್ತರಿಂ ಅವಸಿಟ್ಠಂ ದಾರಭರಣಾಯಾ'ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೪೬೦. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಆಬಾಧಿಕೋ ಅಸ್ಸ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ; ಭತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ನಚ್ಛಾದೇಯ್ಯ, ನ ಚಸ್ಸ ಕಾಯೇ ಬಲಮತ್ತಾ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಆಬಾಧಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ಭತ್ತಞ್ಚಸ್ಸ ಛಾದೇಯ್ಯ, ಸಿಯಾ ಚಸ್ಸ ಕಾಯೇ

ಬಲಮತ್ತಾ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಬಾಧಿಕೋ ಅಹೋಸಿಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ಬಾಳ್ಹಗಿಲಾನೋ, ಭತ್ತಞ್ಚ ಮೇ ನಚ್ಛಾದೇಸಿ, ನ ಚ ಮೇ ಆಸಿ ಕಾಯೇ ಬಲಮತ್ತಾ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ತಮ್ಹಾ ಆಬಾಧಾ ಮುತ್ತೋ ಭತ್ತಞ್ಚ ಮೇ ಛಾದೇತಿ, ಅತ್ಥಿ ಚ ಮೇ ಕಾಯೇ ಬಲಮತ್ತಾ'ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೪೬೧. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಬದ್ಧೋ ಅಸ್ಸ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಮ್ಹಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಅಬ್ಭಯೇನ, ನ ಚಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಗಾನಂ ವಯೋ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಬದ್ಧೋ ಅಹೋಸಿಂ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ತಮ್ಹಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಾ ಮುತ್ತೋ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಅಬ್ಭಯೇನ, ನತ್ಥಿ ಚ ಮೇ ಕಿಞ್ಚಿ ಭೋಗಾನಂ ವಯೋ'ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೪೬೨. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ದಾಸೋ ಅಸ್ಸ ಅನತ್ತಾಧೀನೋ ಪರಾಧೀನೋ ನ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಮ್ಹಾ ದಾಸಬ್ಯಾ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ, ಅತ್ತಾಧೀನೋ ಅಪರಾಧೀನೋ ಭುಜಿಸ್ಸೋ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ದಾಸೋ ಅಹೋಸಿಂ ಅನತ್ತಾಧೀನೋ ಪರಾಧೀನೋ ನ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ತಮ್ಹಾ ದಾಸಬ್ಯಾ ಮುತ್ತೋ ಅತ್ತಾಧೀನೋ ಅಪರಾಧೀನೋ ಭುಜಿಸ್ಸೋ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ'ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೪೬೩. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಸಧನೋ ಸಭೋಗೋ ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಂ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ತಂ ಕನ್ತಾರಂ ನಿತ್ಥರೇಯ್ಯ, ಸೋತ್ಥಿನಾ ಗಾಮನ್ತಂ ಅನುಪಾಪುಣೇಯ್ಯ ಖೇಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಭಯಂ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಹಂ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಸಧನೋ ಸಭೋಗೋ ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂ ದುಬ್ಭಿಕ್ಖಂ ಸಪ್ಪಟಿಭಯಂ। ಸೋಮ್ಹಿ ಏತರಹಿ ಕನ್ತಾರಂ ನಿತ್ಥಿಣ್ಣೋ, ಸೋತ್ಥಿನಾ ಗಾಮನ್ತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಖೇಮಂ ಅಪ್ಪಟಿಭಯ'ನ್ತಿ। ಸೋ ತತೋನಿದಾನಂ ಲಭೇಥ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ, ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಸೋಮನಸ್ಸಂ।

೪೬೪. "ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಯಥಾ ಇಣಂ ಯಥಾ ರೋಗಂ ಯಥಾ ಬನ್ಧನಾಗಾರಂ ಯಥಾ ದಾಸಬ್ಯಂ ಯಥಾ ಕನ್ತಾರದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ, ಏವಂ ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಅಪ್ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೪೬೫. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಯಥಾ ಆಣಣ್ಯಂ ಯಥಾ ಆರೋಗ್ಯಂ ಯಥಾ ಬನ್ಧನಾಮೋಕ್ಖಂ ಯಥಾ ಭುಜಿಸ್ಸಂ ಯಥಾ ಖೇಮನ್ತಭೂಮಿಂ। ಏವಮೇವ ಭಿಕ್ಖು ಇಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತಿ।

೪೬೬. "ತಸ್ಸಿಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ।

೪೬೭. "ಸೋ ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ದಕ್ಖೋ ನ್ಹಾಪಕೋ ವಾ ನ್ಹಾಪಕನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಕಂಸಥಾಲೇ ನ್ಹಾನೀಯಚುಣ್ಣಾನಿ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಉದಕೇನ ಪರಿಪ್ಫೋಸಕಂ ಪರಿಪ್ಫೋಸಕಂ ಸನ್ದೇಯ್ಯ। ಸಾಯಂ ನ್ಹಾನೀಯಪಿಣ್ಡಿ ಸ್ನೇಹಾನುಗತಾ ಸ್ನೇಹಪರೇತಾ ಸನ್ತರಬಾಹಿರಾ ಫುಟಾ ಸ್ನೇಹೇನ, ನ ಚ ಪಗ್ಘರಣೀ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ

ಹೋತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ವಿವಿಚ್ಚೇವ ಕಾಮೇಹಿ ವಿವಿಚ್ಚ ಅಕುಸಲೇಹಿ ಧಮ್ಮೇಹಿ ಸವಿತಕ್ಕಂ ಸವಿಚಾರಂ ವಿವೇಕಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ವಿವೇಕಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ।

೪೭೮. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ ಅಜ್ಝತ್ತಂ ಸಮ್ಪಸಾದನಂ ಚೇತಸೋ ಏಕೋದಿಭಾವಂ ಅವಿತಕ್ಕಂ ಅವಿಚಾರಂ ಸಮಾಧಿಜಂ ಪೀತಿಸುಖಂ ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಾಣವ, ಉದಕರಹದೋ ಗಮ್ಭೀರೋ ಉಬ್ಭಿದೋದಕೋ। ತಸ್ಸ ನೇವಸ್ಸ ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ನ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ನ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ನ ಉತ್ತರಾಯ ದಿಸಾಯ ಉದಕಸ್ಸ ಆಯಮುಖಂ, ದೇವೋ ಚ ನ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಸಮ್ಮಾ ಧಾರಂ ಅನುಪವೇಚ್ಛೇಯ್ಯ। ಅಥ ಖೋ ತಮ್ಹಾವ ಉದಕರಹದಾ ಸೀತಾ ವಾರಿಧಾರಾ ಉಬ್ಭಿಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಮೇವ ಉದಕರಹದಂ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಭಿಸನ್ದೇಯ್ಯ ಪರಿಸನ್ದೇಯ್ಯ ಪರಿಪೂರೇಯ್ಯ ಪರಿಪ್ಫರೇಯ್ಯ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಉದಕರಹದಸ್ಸ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಪ್ಫುಟಂ ಅಸ್ಸ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ವಿತಕ್ಕವಿಚಾರಾನಂ ವೂಪಸಮಾ... ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ, ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಸಮಾಧಿಜೇನ ಪೀತಿಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ।

೪೭೯. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಚ ವಿಹರತಿ ಸತೋ ಸಮ್ಪಜಾನೋ , ಸುಖಞ್ಚ ಕಾಯೇನ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಯಂ ತಂ ಅರಿಯಾ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತಿ – "ಉಪೇಕ್ಖಕೋ ಸತಿಮಾ ಸುಖವಿಹಾರೀ"ತಿ, ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಉಪ್ಪಲಿನಿಯಂ ವಾ ಪದುಮಿನಿಯಂ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಿನಿಯಂ ವಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚಾನಿ ಉಪ್ಪಲಾನಿ ವಾ ಪದುಮಾನಿ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಿ ವಾ ಉದಕೇ ಜಾತಾನಿ ಉದಕೇ ಸಂವಡ್ಢಾನಿ ಉದಕಾನುಗ್ಗತಾನಿ ಅನ್ತೋನಿಮುಗ್ಗಪೋಸೀನಿ, ತಾನಿ ಯಾವ ಚಗ್ಗಾ ಯಾವ ಚ ಮೂಲಾ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಭಿಸನ್ನಾನಿ ಪರಿಸನ್ನಾನಿ ಪರಿಪೂರಾನಿ ಪರಿಪ್ಫುಟಾನಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತಂ ಉಪ್ಪಲಾನಂ ವಾ ಪದುಮಾನಂ ವಾ ಪುಣ್ಡರೀಕಾನಂ ವಾ ಸೀತೇನ ವಾರಿನಾ ಅಪ್ಫುಟಂ ಅಸ್ಸ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಪೀತಿಯಾ ಚ ವಿರಾಗಾ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಭಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಸನ್ದೇತಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ ಪರಿಪ್ಫರತಿ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ನಿಪ್ಪೀತಿಕೇನ ಸುಖೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ।

೪೮೦. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಫರಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ; ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಓದಾತೇನ ವತ್ಥೇನ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅಸ್ಸ, ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಓದಾತೇನ ವತ್ಥೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಅಸ್ಸ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಸುಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ಪಹಾನಾ ಪುಬ್ಬೇವ ಸೋಮನಸ್ಸದೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಅತ್ಥಙ್ಗಮಾ ಅದುಕ್ಖಮಸುಖಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸತಿಪಾರಿಸುದ್ಧಿಂ ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಸೋ ಇಮಮೇವ ಕಾಯಂ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಫರಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಹೋತಿ; ನಾಸ್ಸ ಕಿಞ್ಚಿ ಸಬ್ಬಾವತೋ ಕಾಯಸ್ಸ ಪರಿಸುದ್ಧೇನ ಚೇತಸಾ ಪರಿಯೋದಾತೇನ ಅಪ್ಫುಟಂ ಹೋತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಮಿಂ।

೪೭೦. “ಅಯಂ ಖೋ ಸೋ, ಮಾಣವ, ಅರಿಯೋ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಭಗವಾ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ , ಯತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಅತ್ಥಿ ಚೇವೇತ್ಥ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯ”ನ್ತಿ।

“ಅಚ್ಛರಿಯಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ! ಸೋ ಚಾಯಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯೋ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ನೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ। ಏವಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಚಾಹಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯಂ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಅಞ್ಞೇಸು ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ನ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ। ಏವಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಞ್ಚ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯಂ ಸಮಾಧಿಕ್ಖನ್ಧಂ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಅಞ್ಞೇ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸೇಯ್ಯುಂ, ತೇ ತಾವತಕೇನೇವ ಅತ್ತಮನಾ ಅಸ್ಸು - ‘ಅಲಮೇತ್ತಾವತಾ, ಕತಮೇತ್ತಾವತಾ, ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ನೋ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ, ನತ್ಥಿ ನೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯ’ನ್ತಿ। ಅಥ ಚ ಪನ ಭವಂ ಆನನ್ದೋ ಏವಮಾಹ - ‘ಅತ್ಥಿ ಚೇವೇತ್ಥ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯ’”ನ್ತಿ।

ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೋ

೪೭೧. “ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೋ, ಯಸ್ಸ ಭೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸೀ”ತಿ?

“ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ - ‘ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಕಾಯೋ ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಸಮ್ಭವೋ ಓದನಕುಮ್ಮಾಸೂಪಚಯೋ ಅನಿಚ್ಚುಚ್ಛಾದನಪರಿಮದ್ದನಭೇದನವಿದ್ಧಂಸನಧಮ್ಮೋ; ಇದಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತ್ಥ ಸಿತಂ ಏತ್ಥ ಪಟಿಬದ್ಧ’ನ್ತಿ।

“ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸುಭೋ ಜಾತಿಮಾ ಅಟ್ಠಂಸೋ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತತ್ರಾಸ್ಸ ಸುತ್ತಂ ಆವುತಂ ನೀಲಂ ವಾ ಪೀತಂ ವಾ ಲೋಹಿತಂ ವಾ ಓದಾತಂ ವಾ ಪಣ್ಡುಸುತ್ತಂ ವಾ। ತಮೇನಂ ಚಕ್ಖುಮಾ ಪುರಿಸೋ ಹತ್ಥೇ ಕರಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖೇಯ್ಯ - ‘ಅಯಂ ಖೋ ಮಣಿ ವೇಳುರಿಯೋ ಸುಭೋ ಜಾತಿಮಾ ಅಟ್ಠಂಸೋ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತತ್ರಿದಂ ಸುತ್ತಂ ಆವುತಂ ನೀಲಂ ವಾ ಪೀತಂ ವಾ ಲೋಹಿತಂ ವಾ ಓದಾತಂ ವಾ ಪಣ್ಡುಸುತ್ತಂ ವಾ’ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ - ‘ಅಯಂ ಖೋ ಮೇ ಕಾಯೋ ರೂಪೀ ಚಾತುಮಹಾಭೂತಿಕೋ ಮಾತಾಪೇತ್ತಿಕಸಮ್ಭವೋ ಓದನಕುಮ್ಮಾಸೂಪಚಯೋ ಅನಿಚ್ಚುಚ್ಛಾದನಪರಿಮದ್ದನಭೇದನ-ವಿದ್ಧಂಸನಧಮ್ಮೋ। ಇದಞ್ಚ ಪನ ಮೇ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಏತ್ಥ ಸಿತಂ ಏತ್ಥ ಪಟಿಬದ್ಧ’ನ್ತಿ। ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಏವಂ ಪಜಾನಾತಿ...ಪೇ॰... ಏತ್ಥ ಪಟಿಬದ್ಧನ್ತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೭೩. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಮನೋಮಯಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಾನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಇಮಮ್ಹಾ ಕಾಯಾ ಅಞ್ಞಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಾತಿ ರೂಪಿಂ ಮನೋಮಯಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಿಂ ಅಹೀನಿನ್ದ್ರಿಯಂ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಮುಞ್ಜಮ್ಹಾ ಈಸಿಕಂ ಪವಾಹೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಅಯಂ ಮುಞ್ಜೋ ಅಯಂ ಈಸಿಕಾ; ಅಞ್ಞೋ ಮುಞ್ಜೋ ಅಞ್ಞಾ ಈಸಿಕಾ; ಮುಞ್ಜಮ್ಹಾ ತ್ವೇವ ಈಸಿಕಾ ಪವಾಳ್ಹಾ'ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಅಸಿಂ ಕೋಸಿಯಾ ಪವಾಹೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಅಯಂ ಅಸಿ, ಅಯಂ ಕೋಸಿ; ಅಞ್ಞೋ ಅಸಿ, ಅಞ್ಞಾ ಕೋಸಿ; ಕೋಸಿಯಾ ತ್ವೇವ ಅಸಿ ಪವಾಳ್ಹೋ'ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಅಹಿಂ ಕರಣ್ಡಾ ಉದ್ಧರೇಯ್ಯ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಅಯಂ ಅಹಿ, ಅಯಂ ಕರಣ್ಡೋ; ಅಞ್ಞೋ ಅಹಿ, ಅಞ್ಞೋ ಕರಣ್ಡೋ; ಕರಣ್ಡಾ ತ್ವೇವ ಅಹಿ ಉಬ್ಭತೋ'ತಿ । ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು... ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಮನೋಮಯಂ ಕಾಯಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಾನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ...ಪೇ॰...। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೭೪. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಇದ್ಧಿವಿಧಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ। ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ। ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ। ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ। ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ। ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ। ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂ ಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತಿ। ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಮಾಣವ, ದಕ್ಖೋ ಕುಮ್ಭಕಾರೋ ವಾ ಕುಮ್ಭಕಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಾಯ ಮತ್ತಿಕಾಯ ಯಞ್ಞದೇವ ಭಾಜನವಿಕತಿಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ, ತಂ ತದೇವ ಕರೇಯ್ಯ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಾಣವ, ದಕ್ಖೋ ದನ್ತಕಾರೋ ವಾ ದನ್ತಕಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಸ್ಮಿಂ ದನ್ತಸ್ಮಿಂ ಯಞ್ಞದೇವ ದನ್ತವಿಕತಿಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ, ತಂ ತದೇವ ಕರೇಯ್ಯ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ। ಸೇಯ್ಯಥಾ ವಾ ಪನ, ಮಾಣವ, ದಕ್ಖೋ ಸುವಣ್ಣಕಾರೋ ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಾರನ್ತೇವಾಸೀ ವಾ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಸ್ಮಿಂ ಸುವಣ್ಣಸ್ಮಿಂ ಯಞ್ಞದೇವ ಸುವಣ್ಣವಿಕತಿಂ ಆಕಙ್ಖೇಯ್ಯ, ತಂ ತದೇವ ಕರೇಯ್ಯ ಅಭಿನಿಪ್ಫಾದೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ ಮಾಣವ ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಇದ್ಧಿವಿಧಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ। ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ ...ಪೇ॰... ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೭೫. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಉಭೋ ಸದ್ದೇ ಸುಣಾತಿ ದಿಬ್ಬೇ ಚ ಮಾನುಸೇ ಚ ಯೇ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಚ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ। ಸೋ ಸುಣೇಯ್ಯ ಭೇರಿಸದ್ದಮ್ಪಿ ಮುದಿಙ್ಗಸದ್ದಮ್ಪಿ ಸಙ್ಖಪಣವದಿನ್ದಿಮಸದ್ದಮ್ಪಿ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಭೇರಿಸದ್ದೋ ಇತಿಪಿ ಮುದಿಙ್ಗಸದ್ದೋ ಇತಿಪಿ ಸಙ್ಖಪಣವದಿನ್ದಿಮಸದ್ದೋ ಇತಿ'ಪಿ [ಇತಿಪೀತಿ (ಕ॰)]। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰...। ಯಮ್ಪಿ ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ದಿಬ್ಬಾಯ ಸೋತಧಾತುಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬಾಯ

ಸೋತಧಾತುಯಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಿಕಾಯ ಉಭೋ ಸದ್ದೇ ಸುಣಾತಿ ದಿಬ್ಬೇ ಚ ಮಾನುಸೇ ಚ ಯೇ ದೂರೇ ಸನ್ತಿಕೇ ಚ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೭೬. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಸರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ವೀತರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವೀತರಾಗಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಸದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸದೋಸಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ವೀತದೋಸಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವೀತದೋಸಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಸಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮೋಹಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ವೀತಮೋಹಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವೀತಮೋಹಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಸಙ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಙ್ಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಅಮಹಗ್ಗತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಮಹಗ್ಗತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಸಉತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಉತ್ತರಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಅನುತ್ತರಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅನುತ್ತರಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಅಸಮಾಹಿತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅಸಮಾಹಿತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ, 'ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಇತ್ಥೀ ವಾ ಪುರಿಸೋ ವಾ ದಹರೋ ಯುವಾ ಮಣ್ಡನಜಾತಿಕೋ ಆದಾಸೇ ವಾ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅಚ್ಛೇ ವಾ ಉದಕಪತ್ತೇ ಸಕಂ ಮುಖನಿಮಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಮಾನೋ ಸಕಣಿಕಂ ವಾ ಸಕಣಿಕನ್ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಅಕಣಿಕಂ ವಾ ಅಕಣಿಕನ್ತಿ ಜಾನೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಚೇತೋಪರಿಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪುರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚೇತಸಾ ಚೇತೋ ಪರಿಚ್ಚ ಪಜಾನಾತಿ, ಸರಾಗಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಸರಾಗಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ...ಪೇ॰... ಅವಿಮುತ್ತಂ ವಾ ಚಿತ್ತಂ ಅವಿಮುತ್ತಂ ಚಿತ್ತನ್ತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೭೭. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ, ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಚಪಿ ಜಾತಿಯೋ ದಸಪಿ ಜಾತಿಯೋ ವೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ತಿಂಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಚತ್ತಾಲೀಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಯೋ ಜಾತಿಸತಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಜಾತಿಸತಸಹಸ್ಸಮ್ಪಿ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ ಅನೇಕೇಪಿ ಸಂವಟ್ಟವಿವಟ್ಟಕಪ್ಪೇ – 'ಅಮುತ್ರಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ। ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಅಮುತ್ರ ಉದಪಾದಿಂ; ತತ್ರಾಪಾಸಿಂ ಏವಂನಾಮೋ ಏವಂಗೋತ್ತೋ ಏವಂವಣ್ಣೋ ಏವಮಾಹಾರೋ ಏವಂಸುಖದುಕ್ಖಪ್ಪಟಿಸಂವೇದೀ ಏವಮಾಯುಪರಿಯನ್ತೋ; ಸೋ ತತೋ ಚುತೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ'ತಿ। ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪುರಿಸೋ ಸಕಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ; ತಮ್ಹಾಪಿ ಗಾಮಾ ಅಞ್ಞಂ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯ; ಸೋ ತಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಸಕಂಯೇವ ಗಾಮಂ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛೇಯ್ಯ । ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ – 'ಅಹಂ ಖೋ ಸಕಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಅಮುಂ ಗಾಮಂ ಅಗಚ್ಛಿಂ, ತತ್ರ ಏವಂ ಅಟ್ಠಾಸಿಂ ಏವಂ ನಿಸೀದಿಂ ಏವಂ ಅಭಾಸಿಂ ಏವಂ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿಂ। ಸೋ ತಮ್ಹಾಪಿ ಗಾಮಾ ಅಮುಂ ಗಾಮಂ ಗಚ್ಛಿಂ, ತತ್ರಾಪಿ ಏವಂ ಅಟ್ಠಾಸಿಂ ಏವಂ ನಿಸೀದಿಂ ಏವಂ ಅಭಾಸಿಂ ಏವಂ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿಂ। ಸೋಮ್ಹಿ ತಮ್ಹಾ ಗಾಮಾ ಸಕಂಯೇವ ಗಾಮಂ ಪಚ್ಚಾಗತೋ'ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಾನುಸ್ಸತಿಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ । ಸೋ

ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ...ಪೇ॰... ಇತಿ ಸಾಕಾರಂ ಸಉದ್ದೇಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಪುಬ್ಬೇನಿವಾಸಂ ಅನುಸ್ಸರತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೭೮. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ, ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ - 'ಇಮೇ ವತ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋದುಚ್ಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಉಪವಾದಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ। ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪಾಯಂ ದುಗ್ಗತಿಂ ವಿನಿಪಾತಂ ನಿರಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ। ಇಮೇ ವಾ ಪನ ಭೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾ ಕಾಯಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ವಚೀಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಮನೋಸುಚರಿತೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅರಿಯಾನಂ ಅನುಪವಾದಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿಕಮ್ಮಸಮಾದಾನಾ। ತೇ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಸುಗತಿಂ ಸಗ್ಗಂ ಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನಾ'ತಿ। ಇತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ, ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಮಜ್ಝೇಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ ಪಾಸಾದೋ, ತತ್ಥ ಚಕ್ಖುಮಾ ಪುರಿಸೋ ಠಿತೋ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ ಮನುಸ್ಸೇ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತೇಪಿ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೇಪಿ ರಥಿಕಾಯಪಿ ವೀಥಿಂ ಸಞ್ಚರನ್ತೇ ಮಜ್ಝೇಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ ನಿಸಿನ್ನೇಪಿ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಏತೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸನ್ತಿ, ಏತೇ ನಿಕ್ಖಮನ್ತಿ, ಏತೇ ರಥಿಕಾಯ ವೀಥಿಂ ಸಞ್ಚರನ್ತಿ, ಏತೇ ಮಜ್ಝೇಸಿಙ್ಘಾಟಕೇ ನಿಸಿನ್ನಾ'ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಸತ್ತಾನಂ ಚುತೂಪಪಾತಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ದಿಬ್ಬೇನ ಚಕ್ಖುನಾ ವಿಸುದ್ಧೇನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಮಾನುಸಕೇನ ಸತ್ತೇ ಪಸ್ಸತಿ ಚವಮಾನೇ ಉಪಪಜ್ಜಮಾನೇ ಹೀನೇ ಪಣೀತೇ ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ, ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗೇ ಸತ್ತೇ ಪಜಾನಾತಿ। ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೭೯. "ಸೋ ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಪರಿಸುದ್ಧೇ ಪರಿಯೋದಾತೇ ಅನಙ್ಗಣೇ ವಿಗತೂಪಕ್ಕಿಲೇಸೇ ಮುದುಭೂತೇ ಕಮ್ಮನಿಯೇ ಠಿತೇ ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸಮುದಯೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ; ಇಮೇ ಆಸವಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ಆಸವಸಮುದಯೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ, ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧೋತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ , ಅಯಂ ಆಸವನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಜಾನತೋ ಏವಂ ಪಸ್ಸತೋ ಕಾಮಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಭವಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ವಿಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮುತ್ತಮಿತಿ ಞಾಣಂ ಹೋತಿ। 'ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ'ತಿ ಪಜಾನಾತಿ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಮಾಣವ, ಪಬ್ಬತಸಙ್ಖೇಪೇ ಉದಕರಹದೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ। ತತ್ಥ ಚಕ್ಖುಮಾ ಪುರಿಸೋ ತೀರೇ ಠಿತೋ ಪಸ್ಸೇಯ್ಯ ಸಿಪ್ಪಿಕಸಮ್ಬುಕಮ್ಪಿ ಸಕ್ಖರಕಥಲಮ್ಪಿ ಮಚ್ಛಗುಮ್ಬಮ್ಪಿ ಚರನ್ತಮ್ಪಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಮ್ಪಿ। ತಸ್ಸ ಏವಮಸ್ಸ - 'ಅಯಂ ಖೋ ಉದಕರಹದೋ ಅಚ್ಛೋ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಅನಾವಿಲೋ। ತತ್ರಿಮೇ ಸಿಪ್ಪಿಕಸಮ್ಬುಕಾಪಿ ಸಕ್ಖರಕಥಲಾಪಿ ಮಚ್ಛಗುಮ್ಬಾಪಿ ಚರನ್ತಿಪಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿಪೀ'ತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು...ಪೇ॰... ಯಮ್ಪಿ, ಮಾಣವ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಂ ಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ...ಪೇ॰... ಆನೇಞ್ಜಪ್ಪತ್ತೇ ಆಸವಾನಂ ಖಯಞಾಣಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ। ಸೋ ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ...ಪೇ॰... ಆಸವನಿರೋಧಗಾಮಿನೀ ಪಟಿಪದಾತಿ ಯಥಾಭೂತಂ ಪಜಾನಾತಿ। ತಸ್ಸ ಏವಂ ಜಾನತೋ ಏವಂ ಪಸ್ಸತೋ ಕಾಮಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ

ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಭವಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ಅವಿಜ್ಜಾಸವಾಪಿ ಚಿತ್ತಂ ವಿಮುಚ್ಚತಿ, ವಿಮುತ್ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮುತ್ತಮಿತಿ ಞಾಣಂ ಹೋತಿ, 'ಖೀಣಾ ಜಾತಿ, ವುಸಿತಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕತಂ ಕರಣೀಯಂ, ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾ'ತಿ ಪಜಾನಾತಿ । ಇದಮ್ಪಿಸ್ಸ ಹೋತಿ ಪಞ್ಞಾಯ।

೪೮೦. "ಅಯಂ ಖೋ, ಸೋ ಮಾಣವ, ಅರಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಭಗವಾ ವಣ್ಣವಾದೀ ಅಹೋಸಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಇಮಂ ಜನತಂ ಸಮಾದಪೇಸಿ ನಿವೇಸೇಸಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ನತ್ಥಿ ಚೇವೇತ್ಥ ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯ"ನ್ತಿ।

"ಅಚ್ಛರಿಯಂ , ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅಬ್ಭುತಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ! ಸೋ ಚಾಯಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯೋ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧೋ ಪರಿಪುಣ್ಣೋ, ನೋ ಅಪರಿಪುಣ್ಣೋ। ಏವಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಚಾಹಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅರಿಯಂ ಪಞ್ಞಾಕ್ಖನ್ಧಂ ಇತೋ ಬಹಿದ್ಧಾ ಅಞ್ಞೇಸು ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಸು ನ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ। ನತ್ಥಿ ಚೇವೇತ್ಥ [ನ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ...ಪೇ॰... ನತ್ಥಿ ನೋ ಕಿಞ್ಚಿ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯಂ [ಉತ್ತರಿಂ ಕರಣೀಯನ್ತಿ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰) ಉತ್ತರಿಕರಣೀಯನ್ತಿ (ಕ॰)]। ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಆನನ್ದೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ। ಏಸಾಹಂ, ಭೋ ಆನನ್ದ, ತಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಆನನ್ದೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

ಸುಭಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ದಸಮಂ।

೧೧. ಕೇವಟ್ಟಸುತ್ತಂ

ಕೇವಟ್ಟಗಹಪತಿಪುತ್ತವತ್ಥು

೪೮೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ನಾಳನ್ದಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಪಾವಾರಿಕಮ್ಬವನೇ। ಅಥ ಖೋ ಕೇವಟ್ಟೋ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ಕೇವಟ್ಟೋ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ನಾಳನ್ದಾ ಇದ್ಧಾ ಚೇವ ಫೀತಾ ಚ ಬಹುಜನಾ ಆಕಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸಾ ಭಗವತಿ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಮಾದಿಸತು, ಯೋ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾ, ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ; ಏವಾಯಂ ನಾಳನ್ದಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋ ಮತ್ತಾಯ ಭಗವತಿ ಅಭಿಪ್ಪಸೀದಿಸ್ಸತೀ''ತಿ। ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಭಗವಾ ಕೇವಟ್ಟಂ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ – ಏಥ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಹೀನಂ ಓದಾತವಸನಾನಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರೋಥಾ''ತಿ।

೪೮೨. ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೇವಟ್ಟೋ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಧಂಸೇಮಿ; ಅಪಿ ಚ, ಏವಂ ವದಾಮಿ – 'ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ನಾಳನ್ದಾ ಇದ್ಧಾ ಚೇವ ಫೀತಾ ಚ ಬಹುಜನಾ ಆಕಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸಾ ಭಗವತಿ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಮಾದಿಸತು, ಯೋ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ; ಏವಾಯಂ ನಾಳನ್ದಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋ ಮತ್ತಾಯ ಭಗವತಿ ಅಭಿಪ್ಪಸೀದಿಸ್ಸತೀ'''ತಿ। ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಭಗವಾ ಕೇವಟ್ಟಂ ಗಹಪತಿಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ನ ಖೋ ಅಹಂ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಏವಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಮಿ – ಏಥ ತುಮ್ಹೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಗಿಹೀನಂ ಓದಾತವಸನಾನಂ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರೋಥಾ'''ತಿ।

ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಕೇವಟ್ಟೋ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ನಾಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವನ್ತಂ ಧಂಸೇಮಿ; ಅಪಿ ಚ, ಏವಂ ವದಾಮಿ – 'ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ನಾಳನ್ದಾ ಇದ್ಧಾ ಚೇವ ಫೀತಾ ಚ ಬಹುಜನಾ ಆಕಿಣ್ಣಮನುಸ್ಸಾ ಭಗವತಿ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಏಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಸಮಾದಿಸತು, ಯೋ ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಾ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ। ಏವಾಯಂ ನಾಳನ್ದಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋ ಮತ್ತಾಯ ಭಗವತಿ ಅಭಿಪ್ಪಸೀದಿಸ್ಸತೀ'ತಿ।

ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ

೪೮೩. ''ತೀಣಿ ಖೋ ಇಮಾನಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ ಮಯಾ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದಿತಾನಿ। ಕತಮಾನಿ ತೀಣಿ? ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ, ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ , ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

೪೮೪. ''ಕತಮಞ್ಚ, ಕೇವಟ್ಟ, ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ? ಇಧ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ। ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ; ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನೋ ಗಚ್ಛತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ; ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ; ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ; ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮತಿ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ; ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂ ಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸತಿ ಪರಿಮಜ್ಜತಿ; ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತಿ।

"ತಮೇನಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪಸ್ಸತಿ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋನ್ತಂ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋನ್ತಂ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋನ್ತಂ; ಆವಿಭಾವಂ ತಿರೋಭಾವಂ; ತಿರೋಕುಟ್ಟಂ ತಿರೋಪಾಕಾರಂ ತಿರೋಪಬ್ಬತಂ ಅಸಜ್ಜಮಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಆಕಾಸೇ; ಪಥವಿಯಾಪಿ ಉಮ್ಮುಜ್ಜನಿಮುಜ್ಜಂ ಕರೋನ್ತಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಉದಕೇ; ಉದಕೇಪಿ ಅಭಿಜ್ಜಮಾನೇ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಥವಿಯಂ; ಆಕಾಸೇಪಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇನ ಕಮನ್ತಂ ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ಪಕ್ಖೀ ಸಕುಣೋ; ಇಮೇಪಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ ಏವಂ ಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಏವಂ ಮಹಾನುಭಾವೇ ಪಾಣಿನಾ ಪರಾಮಸನ್ತಂ ಪರಿಮಜ್ಜನ್ತಂ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇನ್ತಂ।

"ತಮೇನಂ ಸೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಅಸ್ಸದ್ಧಸ್ಸ ಅಪ್ಪಸನ್ನಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಿ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ। ಅಮಾಹಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅದ್ದಸಂ ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋನ್ತಂ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋನ್ತಂ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋನ್ತಂ...ಪೇ॰... ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇನ್ತ'ನ್ತಿ।

"ತಮೇನಂ ಸೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ತಂ ಸದ್ಧಂ ಪಸನ್ನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಗನ್ಧಾರೀ ನಾಮ ವಿಜ್ಜಾ। ತಾಯ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನೇಕವಿಹಿತಂ ಇದ್ಧಿವಿಧಂ ಪಚ್ಚನುಭೋತಿ - ಏಕೋಪಿ ಹುತ್ವಾ ಬಹುಧಾ ಹೋತಿ, ಬಹುಧಾಪಿ ಹುತ್ವಾ ಏಕೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾಪಿ ಕಾಯೇನ ವಸಂ ವತ್ತೇತೀ'ತಿ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ತಂ ಸದ್ಧಂ ಪಸನ್ನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "ವದೇಯ್ಯ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। "ಇಮಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಕೇವಟ್ಟ, ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯೇ ಆದೀನವಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಇದ್ಧಿಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ ಅಟ್ಟೀಯಾಮಿ ಹರಾಯಾಮಿ ಜಿಗುಚ್ಛಾಮಿ"।

ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ

೪೮೫. "ಕತಮಞ್ಚ, ಕೇವಟ್ಟ, ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ? ಇಧ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ, ವಿತಕ್ಕಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ, ವಿಚಾರಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ - 'ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ।

"ತಮೇನಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪಸ್ಸತಿ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ, ವಿತಕ್ಕಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ, ವಿಚಾರಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ - 'ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತ'ನ್ತಿ। ತಮೇನಂ ಸೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಅಸ್ಸದ್ಧಸ್ಸ ಅಪ್ಪಸನ್ನಸ್ಸ ಆರೋಚೇತಿ - 'ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ, ಭೋ, ಅಬ್ಭುತಂ ವತ, ಭೋ, ಸಮಣಸ್ಸ ಮಹಿದ್ಧಿಕತಾ ಮಹಾನುಭಾವತಾ। ಅಮಾಹಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಅದ್ದಸಂ ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ, ವಿತಕ್ಕಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ, ವಿಚಾರಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸನ್ತಂ - "ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತ"'ನ್ತಿ।

"ತಮೇನಂ ಸೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ತಂ ಸದ್ಧಂ ಪಸನ್ನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - 'ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭೋ, ಮಣಿಕಾ ನಾಮ ವಿಜ್ಜಾ; ತಾಯ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಪರಸತ್ತಾನಂ ಪರಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಚಿತ್ತಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ, ಚೇತಸಿಕಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ, ವಿತಕ್ಕಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ, ವಿಚಾರಿತಮ್ಪಿ ಆದಿಸತಿ - 'ಏವಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತ್ಥಮ್ಪಿ ತೇ ಮನೋ, ಇತಿಪಿ ತೇ ಚಿತ್ತ"'ನ್ತಿ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ತಂ ಸದ್ಧಂ ಪಸನ್ನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯಾ”ತಿ ? “ವದೇಯ್ಯ, ಭನ್ತೇ”ತಿ। “ಇಮಂ ಖೋ ಅಹಂ, ಕೇವಟ್ಟ, ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯೇ ಆದೀನವಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸಮಾನೋ ಆದೇಸನಾಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ ಅಟ್ಟೀಯಾಮಿ ಹರಾಯಾಮಿ ಜಿಗುಚ್ಛಾಮಿ”।

ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ

೪೮೨. “ಕತಮಞ್ಚ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ? ಇಧ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಏವಮನುಸಾಸತಿ – ‘ಏವಂ ವಿತಕ್ಕೇಥ, ಮಾ ಏವಂ ವಿತಕ್ಕಯಿತ್ಥ, ಏವಂ ಮನಸಿಕರೋಥ, ಮಾ ಏವಂ ಮನಸಾಕತ್ಥ, ಇದಂ ಪಜಹಥ, ಇದಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರಥಾ’ತಿ। ಇದಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

“ಪುನ ಚಪರಂ, ಕೇವಟ್ಟ, ಇಧ ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ …ಪೇ॰… (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ…ಪೇ॰… ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ…ಪೇ॰… ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ತತಿಯಂ ಝಾನಂ…ಪೇ॰… ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಇದಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ…ಪೇ॰… ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ…ಪೇ॰… ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ…ಪೇ॰… ಇದಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಕೇವಟ್ಟ, ಅನುಸಾಸನೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ।

“ಇಮಾನಿ ಖೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ತೀಣಿ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಾನಿ ಮಯಾ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದಿತಾನಿ”।

ಭೂತನಿರೋಧೇಸಕಭಿಕ್ಖುವತ್ಥು

೪೮೭. “ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಕೇವಟ್ಟ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ – ‘ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ’ತಿ?

೪೮೮. “ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ತಥಾರೂಪಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ದೇವಯಾನಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ ದೇವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕೇ ದೇವೇ ಏತದವೋಚ – ‘ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ’ತಿ?

“ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೇವಟ್ಟ, ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ ದೇವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚುಂ – ‘ಮಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂತಿ [ವಾಯೋಧಾತು। ಅತ್ಥಿ ಖೋ (ಪೀ॰ ಏವಮುಪರಿಪಿ)]। ಅತ್ಥಿ ಖೋ [ವಾಯೋಧಾತು। ಅತ್ಥಿ ಖೋ (ಪೀ॰ ಏವಮುಪರಿಪಿ)], ಭಿಕ್ಖು, ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚ। ತೇ ಖೋ ಏತಂ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ’ತಿ।

೪೮೯. “ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜೇ ಏತದವೋಚ – ‘ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ,

ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೇವಟ್ಟ, ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚುಂ - 'ಮಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು, ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ತಾವತಿಂಸಾ ನಾಮ ದೇವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚ। ತೇ ಖೋ ಏತಂ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ।

೪೯೦. "ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ತಾವತಿಂಸಾ ದೇವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇ ದೇವೇ ಏತದವೋಚ - 'ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೇವಟ್ಟ, ತಾವತಿಂಸಾ ದೇವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚುಂ - 'ಮಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಕ್ಕೋ ನಾಮ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ। ಸೋ ಖೋ ಏತಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ।

೪೯೧. "ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಂ ದೇವಾನಮಿನ್ದಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೇವಟ್ಟ, ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - 'ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮಿ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಯಾಮಾ ನಾಮ ದೇವಾ...ಪೇ॰... ಸುಯಾಮೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ... ತುಸಿತಾ ನಾಮ ದೇವಾ... ಸನ್ತುಸಿತೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ... ನಿಮ್ಮಾನರತೀ ನಾಮ ದೇವಾ ... ಸುನಿಮ್ಮಿತೋ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ... ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀ ನಾಮ ದೇವಾ... ವಸವತ್ತೀ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ। ಸೋ ಖೋ ಏತಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ।

೪೯೨. "ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ವಸವತ್ತೀ ದೇವಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಸವತ್ತಿಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ , ಕೇವಟ್ಟ, ವಸವತ್ತೀ ದೇವಪುತ್ತೋ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - 'ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮಿ ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ ನಾಮ ದೇವಾ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರಾ ಚ ಪಣೀತತರಾ ಚ। ತೇ ಖೋ ಏತಂ ಜಾನೇಯ್ಯುಂ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ।

೪೯೩. "ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ತಥಾರೂಪಂ ಸಮಾಧಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿ, ಯಥಾಸಮಾಹಿತೇ ಚಿತ್ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಯಾನಿಯೋ ಮಗ್ಗೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ ದೇವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕೇ ದೇವೇ ಏತದವೋಚ - 'ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೇವಟ್ಟ, ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ ದೇವಾ

ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚುಂ - 'ಮಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂತಿ। ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನಂ ಅಮ್ಹೇಹಿ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚ। ಸೋ ಖೋ ಏತಂ ಜಾನೇಯ್ಯ, ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ"ತಿ।

"'ಕಹಂ ಪನಾವುಸೋ, ಏತರಹಿ ಸೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ'ತಿ? 'ಮಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮ, ಯತ್ಥ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಯೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಯಹಿಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ; ಅಪಿ ಚ, ಭಿಕ್ಖು, ಯಥಾ ನಿಮಿತ್ತಾ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ, ಆಲೋಕೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಓಭಾಸೋ ಪಾತುಭವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪಾತುಭವಿಸ್ಸತಿ, ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಹೇತಂ ಪುಬ್ಬನಿಮಿತ್ತಂ ಪಾತುಭಾವಾಯ, ಯದಿದಂ ಆಲೋಕೋ ಸಞ್ಜಾಯತಿ, ಓಭಾಸೋ ಪಾತುಭವತೀ'ತಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ನಚಿರಸ್ಸೇವ ಪಾತುರಹೋಸಿ ।

೪೯೪. "ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಯೇನ ಸೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ"ತಿ? ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಕೇವಟ್ಟ, ಸೋ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - 'ಅಹಮಸ್ಮಿ, ಭಿಕ್ಖು, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನ'ನ್ತಿ।

"ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - 'ನ ಖೋಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ - "ತ್ವಮಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನ"ನ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಖೋ ಅಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ - "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ"'ತಿ?

"ದುತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - 'ಅಹಮಸ್ಮಿ, ಭಿಕ್ಖು, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನ'ನ್ತಿ। ತತಿಯಮ್ಪಿ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಏತದವೋಚ - 'ನ ಖೋಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಏವಂ ಪುಚ್ಛಾಮಿ - "ತ್ವಮಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಭಿಭೂ ಅನಭಿಭೂತೋ ಅಞ್ಞದತ್ಥುದಸೋ ವಸವತ್ತೀ ಇಸ್ಸರೋ ಕತ್ತಾ ನಿಮ್ಮಾತಾ ಸೇಟ್ಠೋ ಸಜಿತಾ ವಸೀ ಪಿತಾ ಭೂತಭಬ್ಯಾನ"ನ್ತಿ। ಏವಞ್ಚ ಖೋ ಅಹಂ ತಂ, ಆವುಸೋ, ಪುಚ್ಛಾಮಿ - "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಆವುಸೋ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ"'ತಿ?

೪೯೫. "ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಮಹಾಬ್ರಹ್ಮಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಬಾಹಾಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚ - 'ಇಮೇ ಖೋ ಮಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಬ್ರಹ್ಮಕಾಯಿಕಾ ದೇವಾ ಏವಂ ಜಾನನ್ತಿ, "ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಅಞ್ಞಾತಂ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಅದಿಟ್ಠಂ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಅವಿದಿತಂ, ನತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಅಸಚ್ಛಿಕತ"ನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾಹಂ ತೇಸಂ ಸಮ್ಮುಖಾ ನ ಬ್ಯಾಕಾಸಿಂ। ಅಹಮ್ಪಿ ಖೋ, ಭಿಕ್ಖು, ನ ಜಾನಾಮಿ ಯತ್ಥಿಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂತಿ। ತಸ್ಮಾತಿಹ, ಭಿಕ್ಖು, ತುಯ್ಹೇವೇತಂ ದುಕ್ಕಟಂ, ತುಯ್ಹೇವೇತಂ ಅಪರದ್ಧಂ, ಯಂ ತ್ವಂ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಅತಿಧಾವಿತ್ವಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಪರಿಯೇಟ್ಠಿಂ ಆಪಜ್ಜಸಿ ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಾಯ। ಗಚ್ಛ

ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ತಮೇವ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛ, ಯಥಾ ಚ ತೇ ಭಗವಾ ಬ್ಯಾಕರೋತಿ, ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಯ್ಯಾಸೀ'ತಿ।

೪೯೭. "ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು - ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಬಲವಾ ಪುರಿಸೋ ಸಮಿಞ್ಜಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಪಸಾರೇಯ್ಯ, ಪಸಾರಿತಂ ವಾ ಬಾಹಂ ಸಮಿಞ್ಜೇಯ್ಯ ಏವಮೇವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ಅನ್ತರಹಿತೋ ಮಮ ಪುರತೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಅಥ ಖೋ ಸೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಭಿಕ್ಖು ಮಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ, ಕೇವಟ್ಟ, ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಮಂ ಏತದವೋಚ - 'ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ?

ತೀರದಸ್ಸಿಸಕುಣುಪಮಾ

೪೯೮. "ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಅಹಂ, ಕೇವಟ್ಟ, ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಏತದವೋಚಂ - 'ಭೂತಪುಬ್ಬಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಸಾಮುದ್ದಿಕಾ ವಾಣಿಜಾ ತೀರದಸ್ಸಿಂ ಸಕುಣಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಾವಾಯ ಸಮುದ್ದಂ ಅಜ್ಝೋಗಾಹನ್ತಿ। ತೇ ಅತೀರದಕ್ಖಿನಿಯಾ ನಾವಾಯ ತೀರದಸ್ಸಿಂ ಸಕುಣಂ ಮುಞ್ಚನ್ತಿ। ಸೋ ಗಚ್ಛತೇವ ಪುರತ್ಥಿಮಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ದಕ್ಖಿಣಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಪಚ್ಛಿಮಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಉತ್ತರಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಉದ್ಧಂ ದಿಸಂ, ಗಚ್ಛತಿ ಅನುದಿಸಂ। ಸಚೇ ಸೋ ಸಮನ್ತಾ ತೀರಂ ಪಸ್ಸತಿ, ತಥಾಗತಕೋವ [ತಥಾಪಕ್ಕನ್ತೋವ (ಸ್ಯಾ॰)] ಹೋತಿ। ಸಚೇ ಪನ ಸೋ ಸಮನ್ತಾ ತೀರಂ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ತಮೇವ ನಾವಂ ಪಚ್ಚಾಗಚ್ಛತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ ತ್ವಂ, ಭಿಕ್ಖು, ಯತೋ ಯಾವ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಾ ಪರಿಯೇಸಮಾನೋ ಇಮಸ್ಸ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ ನಾಜ್ಝಗಾ, ಅಥ ಮಮಞ್ಞೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ಪಚ್ಚಾಗತೋ। ನ ಖೋ ಏಸೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಪಞ್ಹೋ ಏವಂ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ - 'ಕತ್ಥ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಇಮೇ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾಭೂತಾ ಅಪರಿಸೇಸಾ ನಿರುಜ್ಝನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಪಥವೀಧಾತು ಆಪೋಧಾತು ತೇಜೋಧಾತು ವಾಯೋಧಾತೂ'ತಿ?

೪೯೮. "ಏವಞ್ಚ ಖೋ ಏಸೋ, ಭಿಕ್ಖು, ಪಞ್ಹೋ ಪುಚ್ಛಿತಬ್ಬೋ -

'ಕತ್ಥ ಆಪೋ ಚ ಪಥವೀ, ತೇಜೋ ವಾಯೋ ನ ಗಾಧತಿ।
ಕತ್ಥ ದೀಘಞ್ಚ ರಸ್ಸಞ್ಚ, ಅಣುಂ ಥೂಲಂ ಸುಭಾಸುಭಂ।
ಕತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತೀ'ತಿ॥

೪೯೯. "ತತ್ರ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ ಭವತಿ -

'ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಅನಿದಸ್ಸನಂ, ಅನನ್ತಂ ಸಬ್ಬತೋಪಭಂ।
ಏತ್ಥ ಆಪೋ ಚ ಪಥವೀ, ತೇಜೋ ವಾಯೋ ನ ಗಾಧತಿ॥

ಏತ್ಥ ದೀಘಞ್ಚ ರಸ್ಸಞ್ಚ, ಅಣುಂ ಥೂಲಂ ಸುಭಾಸುಭಂ।
ಏತ್ಥ ನಾಮಞ್ಚ ರೂಪಞ್ಚ, ಅಸೇಸಂ ಉಪರುಜ್ಝತಿ।
ವಿಞ್ಞಾಣಸ್ಸ ನಿರೋಧೇನ, ಏತ್ಥೇತಂ ಉಪರುಜ್ಝತೀ'ತಿ॥

೫೦೦. ಇದಮವೋಚ ಭಗವಾ। ಅತ್ತಮನೋ ಕೇವಟ್ಟೋ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ಭಗವತೋ ಭಾಸಿತಂ ಅಭಿನನ್ದೀತಿ।

ಕೇವಟ್ಟಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ಏಕಾದಸಮಂ।

೧೨. ಲೋಹಿಚ್ಚಸುತ್ತಂ

ಲೋಹಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣವತ್ಥು

೫೦೧. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಯೇನ ಸಾಲವತಿಕಾ ತದವಸರಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾಲವತಿಕಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ ಸತ್ತುಸ್ಸದಂ ಸತಿಣಕಟ್ಠೋದಕಂ ಸಧಞ್ಞಂ ರಾಜಭೋಗ್ಗಂ ರಞ್ಞಾ ಪಸೇನದಿನಾ ಕೋಸಲೇನ ದಿನ್ನಂ ರಾಜದಾಯಂ, ಬ್ರಹ್ಮದೇಯ್ಯಂ।

೫೦೨. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ಹೋತಿ – ''ಇಧ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಯ್ಯ, ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಬನ್ಧನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಂಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಪಾಪಕಂ ಲೋಭಧಮ್ಮಂ ವದಾಮಿ, ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತೀ''ತಿ।

೫೦೩. ಅಸ್ಸೋಸಿ ಖೋ ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ – ''ಸಮಣೋ ಖಲು, ಭೋ, ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸಾಲವತಿಕಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'। ಸೋ ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಸದೇವಕಂ ಸಮಾರಕಂ ಸಬ್ರಹ್ಮಕಂ ಸಸ್ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜಂ ಸದೇವಮನುಸ್ಸಂ ಸಯಂ ಅಭಿಞ್ಞಾ ಸಚ್ಛಿಕತ್ವಾ ಪವೇದೇತಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ। ಸಾಧು ಖೋ ಪನ ತಥಾರೂಪಾನಂ ಅರಹತಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತೀ''ತಿ।

೫೦೪. ಅಥ ಖೋ ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರೋಸಿಕಂ [ಭೇಸಿಕಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ನ್ಹಾಪಿತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ''ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಸಮ್ಮ ರೋಸಿಕೇ, ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಮ ವಚನೇನ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛ – ಲೋಹಿಚ್ಚೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತೀ''ತಿ। ಏವಞ್ಚ ವದೇಹಿ – ''ಅಧಿವಾಸೇತು ಕಿರ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ''ತಿ।

೫೦೫. ''ಏವಂ, ಭೋ''ತಿ [ಏವಂ ಭನ್ತೇತಿ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ಖೋ ರೋಸಿಕಾ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ರೋಸಿಕಾ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಲೋಹಿಚ್ಚೋ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತಿ; ಏವಞ್ಚ ವದೇತಿ – ಅಧಿವಾಸೇತು ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ''ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

೫೦೬. ಅಥ ಖೋ ರೋಸಿಕಾ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಯೇನ ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಲೋಹಿಚ್ಚಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತದವೋಚ –

“ಅವೋಚುಮ್ಹಾ ಖೋ ಮಯಂ ಭೋತೋ [ಮಯಂ ಭನ್ತೇ ತವ (ಸೀ॰ ಪೀ॰)] ವಚನೇನ ತಂ ಭಗವನ್ತಂ - ‘ಲೋಹಿಚ್ಚೋ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅಪ್ಪಾಬಾಧಂ ಅಪ್ಪಾತಙ್ಕಂ ಲಹುಟ್ಠಾನಂ ಬಲಂ ಫಾಸುವಿಹಾರಂ ಪುಚ್ಛತಿ; ಏವಞ್ಚ ವದೇತಿ - ಅಧಿವಾಸೇತು ಕಿರ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸ್ವಾತನಾಯ ಭತ್ತಂ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನಾ’ತಿ। ಅಧಿವುತ್ಥಞ್ಚ ಪನ ತೇನ ಭಗವತಾ”ತಿ।

೫೦೭. ಅಥ ಖೋ ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಅಚ್ಚಯೇನ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ ಪಣೀತಂ ಖಾದನೀಯಂ ಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದಾಪೇತ್ವಾ ರೋಸಿಕಂ ನ್ಹಾಪಿತಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ - “ಏಹಿ ತ್ವಂ, ಸಮ್ಮ ರೋಸಿಕೇ, ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಹಿ - ಕಾಲೋ ಭೋ, ಗೋತಮ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ”ನ್ತಿ। “ಏವಂ, ಭೋ”ತಿ ಖೋ ರೋಸಿಕಾ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪಟಿಸ್ಸುತ್ವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ । ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ ಖೋ ರೋಸಿಕಾ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸಿ - “ಕಾಲೋ, ಭನ್ತೇ, ನಿಟ್ಠಿತಂ ಭತ್ತ”ನ್ತಿ।

೫೦೮. ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಯೇನ ಸಾಲವತಿಕಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರೋಸಿಕಾ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಅನುಬನ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ರೋಸಿಕಾ ನ್ಹಾಪಿತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - “ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ, ಭನ್ತೇ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ - ‘ಇಧ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಯ್ಯ - ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಬನ್ಧನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಪಾಪಕಂ ಲೋಭಧಮ್ಮಂ ವದಾಮಿ - ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತೀ’ತಿ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಲೋಹಿಚ್ಚಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಏತಸ್ಮಾ ಪಾಪಕಾ ದಿಟ್ಠಿಗತಾ ವಿವೇಚೇತೂ”ತಿ। “ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಸಿಯಾ ರೋಸಿಕೇ, ಅಪ್ಪೇವ ನಾಮ ಸಿಯಾ ರೋಸಿಕೇ”ತಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಯೇನ ಲೋಹಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ನಿವೇಸನಂ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ । ಅಥ ಖೋ ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ ಸಮ್ಪವಾರೇಸಿ।

ಲೋಹಿಚ್ಚಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನುಯೋಗೋ

೫೦೯. ಅಥ ಖೋ ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಅಞ್ಞತರಂ ನೀಚಂ ಆಸನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ಖೋ ಲೋಹಿಚ್ಚಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - “ಸಚ್ಚಂ ಕಿರ ತೇ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಏವರೂಪಂ ಪಾಪಕಂ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ - ‘ಇಧ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಯ್ಯ - ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಬನ್ಧನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಪಾಪಕಂ ಲೋಭಧಮ್ಮಂ ವದಾಮಿ, ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತೀ’” ತಿ? “ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ ಲೋಹಿಚ್ಚ ನನು ತ್ವಂ ಸಾಲವತಿಕಂ ಅಜ್ಝಾವಸಸೀ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಯೋ ನು ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾಲವತಿಕಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ। ಯಾ ಸಾಲವತಿಕಾಯ ಸಮುದಯಸಞ್ಜಾತಿ ಲೋಹಿಚ್ಚೋವ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏಕಕೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದೇಯ್ಯಾ’ತಿ। ಏವಂ ವಾದೀ ಸೋ ಯೇ ತಂ ಉಪಜೀವನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ವಾ ಹೋತಿ, ನೋ ವಾ”ತಿ?

“ಅನ್ತರಾಯಕರೋ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಸಮಾನೋ ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಾ ತೇಸಂ ಹೋತಿ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಾ”ತಿ? “ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ಮೇತ್ತಂ ವಾ ತೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಸಪತ್ತಕಂ ವಾ”ತಿ? “ಸಪತ್ತಕಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸಪತ್ತಕೇ ಚಿತ್ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ವಾ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ವಾ”ತಿ? “ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸ್ಸ ಖೋ ಅಹಂ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ನಿರಯಂ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ ವಾ”।

೫೧೦. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ನನು ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಕಾಸಿಕೋಸಲಂ ಅಜ್ಝಾವಸತೀ”ತಿ? “ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಯೋ ನು ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - ‘ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಕಾಸಿಕೋಸಲಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ; ಯಾ ಕಾಸಿಕೋಸಲೇ ಸಮುದಯಸಞ್ಜಾತಿ, ರಾಜಾವ ತಂ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಏಕಕೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದೇಯ್ಯಾ’ತಿ। ಏವಂ ವಾದೀ ಸೋ ಯೇ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಚೇವ ಅಞ್ಞೇ ಚ, ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ವಾ ಹೋತಿ, ನೋ ವಾ”ತಿ?

“ಅನ್ತರಾಯಕರೋ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಸಮಾನೋ ಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಾ ತೇಸಂ ಹೋತಿ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ವಾ”ತಿ? “ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ಮೇತ್ತಂ ವಾ ತೇಸು ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ ಸಪತ್ತಕಂ ವಾ”ತಿ? “ಸಪತ್ತಕಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸಪತ್ತಕೇ ಚಿತ್ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ವಾ ಹೋತಿ ಸಮ್ಮಾದಿಟ್ಠಿ ವಾ”ತಿ? “ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸ್ಸ ಖೋ ಅಹಂ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ನಿರಯಂ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ ವಾ”।

೫೧೧. “ಇತಿ ಕಿರ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - “ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸಾಲವತಿಕಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ; ಯಾ ಸಾಲವತಿಕಾಯ ಸಮುದಯಸಞ್ಜಾತಿ, ಲೋಹಿಚ್ಚೋವ ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏಕಕೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಏವಂವಾದೀ ಸೋ ಯೇ ತಂ ಉಪಜೀವನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಹೋತಿ। ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಸಮಾನೋ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಹೋತಿ, ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ಸಪತ್ತಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ಸಪತ್ತಕೇ ಚಿತ್ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಹೋತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - “ಇಧ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಯ್ಯ, ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಬನ್ಧನಂ ಕರೇಯ್ಯ...ಪೇ॰... ಕರಿಸ್ಸತೀ”ತಿ। ಏವಂವಾದೀ ಸೋ ಯೇ ತೇ ಕುಲಪುತ್ತಾ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಏವರೂಪಂ ಉಳಾರಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಅರಹತ್ತಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಯೇ ಚಿಮೇ ದಿಬ್ಬಾ ಗಬ್ಭಾ ಪರಿಪಾಚೇನ್ತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಭವಾನಂ ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ, ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಹೋತಿ, ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಸಮಾನೋ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಹೋತಿ , ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ಸಪತ್ತಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ಸಪತ್ತಕೇ ಚಿತ್ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಹೋತಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸ್ಸ ಖೋ ಅಹಂ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ನಿರಯಂ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ ವಾ।

೫೧೨. “ಇತಿ ಕಿರ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - “ರಾಜಾ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಕಾಸಿಕೋಸಲಂ ಅಜ್ಝಾವಸತಿ; ಯಾ ಕಾಸಿಕೋಸಲೇ ಸಮುದಯಸಞ್ಜಾತಿ, ರಾಜಾವ ತಂ ಪಸೇನದಿ ಕೋಸಲೋ ಏಕಕೋ ಪರಿಭುಞ್ಜೇಯ್ಯ, ನ ಅಞ್ಞೇಸಂ ದದೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಏವಂವಾದೀ ಸೋ ಯೇ ರಾಜಾನಂ ಪಸೇನದಿಂ ಕೋಸಲಂ ಉಪಜೀವನ್ತಿ ತುಮ್ಹೇ ಚೇವ ಅಞ್ಞೇ ಚ, ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಹೋತಿ। ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಸಮಾನೋ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಹೋತಿ, ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ಸಪತ್ತಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ಸಪತ್ತಕೇ ಚಿತ್ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಹೋತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಯೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ - “ಇಧ ಸಮಣೋ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ವಾ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗಚ್ಛೇಯ್ಯ, ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಧಿಗನ್ತ್ವಾ ನ ಪರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಯ್ಯ, ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ

ಕರಿಸ್ಸತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ...ಪೇ॰... ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ, ಏವಂ ವಾದೀ ಸೋ ಯೇ ತೇ ಕುಲಪುತ್ತಾ ತಥಾಗತಪ್ಪವೇದಿತಂ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಆಗಮ್ಮ ಏವರೂಪಂ ಉಳಾರಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಅನಾಗಾಮಿಫಲಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ, ಅರಹತ್ತಮ್ಪಿ ಸಚ್ಛಿಕರೋನ್ತಿ। ಯೇ ಚಿಮೇ ದಿಬ್ಬಾ ಗಬ್ಭಾ ಪರಿಪಾಚೇನ್ತಿ ದಿಬ್ಬಾನಂ ಭವಾನಂ ಅಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಿಯಾ, ತೇಸಂ ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಹೋತಿ, ಅನ್ತರಾಯಕರೋ ಸಮಾನೋ ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪೀ ಹೋತಿ, ಅಹಿತಾನುಕಮ್ಪಿಸ್ಸ ಸಪತ್ತಕಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತಂ ಹೋತಿ, ಸಪತ್ತಕೇ ಚಿತ್ತೇ ಪಚ್ಚುಪಟ್ಠಿತೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿ ಹೋತಿ। ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಸ್ಸ ಖೋ ಅಹಂ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ದ್ವಿನ್ನಂ ಗತೀನಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗತಿಂ ವದಾಮಿ - ನಿರಯಂ ವಾ ತಿರಚ್ಛಾನಯೋನಿಂ ವಾ।

ತಯೋ ಚೋದನಾರಹಾ

೫೧೩. "ತಯೋ ಖೋಮೇ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥಾರೋ, ಯೇ ಲೋಕೇ ಚೋದನಾರಹಾ; ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪೇ ಸತ್ಥಾರೋ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಭೂತಾ ತಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಅನವಜ್ಜಾ । ಕತಮೇ ತಯೋ? ಇಧ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಏಕಚ್ಚೋ ಸತ್ಥಾ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹೋತಿ, ಸ್ವಾಸ್ಸ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಅನನುಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ತಂ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಂ ಅನನುಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - "ಇದಂ ವೋ ಹಿತಾಯ ಇದಂ ವೋ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ನ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ, ನ ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ, ವೋಕ್ಕಮ್ಮ ಚ ಸತ್ಥುಸಾಸನಾ ವತ್ತನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ - "ಆಯಸ್ಮಾ ಖೋ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೋ ತೇ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಅನನುಪ್ಪತ್ತೋ, ತಂ ತ್ವಂ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಂ ಅನನುಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ - 'ಇದಂ ವೋ ಹಿತಾಯ ಇದಂ ವೋ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ । ತಸ್ಸ ತೇ ಸಾವಕಾ ನ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ, ನ ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ, ವೋಕ್ಕಮ್ಮ ಚ ಸತ್ಥುಸಾಸನಾ ವತ್ತನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಓಸಕ್ಕನ್ತಿಯಾ ವಾ ಉಸ್ಸಕ್ಕೇಯ್ಯ, ಪರಮ್ಮುಖಿಂ ವಾ ಆಲಿಙ್ಗೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಪಾಪಕಂ ಲೋಭಧಮ್ಮಂ ವದಾಮಿ - ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಪಠಮೋ ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ಚೋದನಾರಹೋ; ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಭೂತಾ ತಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಅನವಜ್ಜಾ।

೫೧೪. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸತ್ಥಾ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹೋತಿ, ಸ್ವಾಸ್ಸ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಅನನುಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ತಂ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಂ ಅನನುಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - "ಇದಂ ವೋ ಹಿತಾಯ, ಇದಂ ವೋ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ, ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ, ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ, ನ ಚ ವೋಕ್ಕಮ್ಮ ಸತ್ಥುಸಾಸನಾ ವತ್ತನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ - "ಆಯಸ್ಮಾ ಖೋ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೋ ತೇ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಅನನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ತ್ವಂ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಂ ಅನನುಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ - 'ಇದಂ ವೋ ಹಿತಾಯ ಇದಂ ವೋ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ। ತಸ್ಸ ತೇ ಸಾವಕಾ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ, ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ , ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ, ನ ಚ ವೋಕ್ಕಮ್ಮ ಸತ್ಥುಸಾಸನಾ ವತ್ತನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಸಕಂ ಖೇತ್ತಂ ಓಹಾಯ ಪರಂ ಖೇತ್ತಂ ನಿದ್ದಾಯಿತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞೇಯ್ಯ , ಏವಂ ಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಪಾಪಕಂ ಲೋಭಧಮ್ಮಂ ವದಾಮಿ - ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ದುತಿಯೋ ಸತ್ಥಾ, ಯೋ, ಲೋಕೇ ಚೋದನಾರಹೋ; ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಭೂತಾ ತಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಅನವಜ್ಜಾ।

೫೧೫. "ಪುನ ಚಪರಂ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಇಧೇಕಚ್ಚೋ ಸತ್ಥಾ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಹೋತಿ, ಸ್ವಾಸ್ಸ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ತಂ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಂ ಅನುಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ - "ಇದಂ ವೋ ಹಿತಾಯ ಇದಂ ವೋ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ನ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ, ನ ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ, ವೋಕ್ಕಮ್ಮ ಚ ಸತ್ಥುಸಾಸನಾ ವತ್ತನ್ತಿ। ಸೋ ಏವಮಸ್ಸ ಚೋದೇತಬ್ಬೋ - "ಆಯಸ್ಮಾ ಖೋ ಯಸ್ಸತ್ಥಾಯ ಅಗಾರಸ್ಮಾ

ಅನಗಾರಿಯಂ ಪಬ್ಬಜಿತೋ, ಸೋ ತೇ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥೋ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ। ತಂ ತ್ವಂ ಸಾಮಞ್ಞತ್ಥಂ ಅನುಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಸಾವಕಾನಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ - 'ಇದಂ ವೋ ಹಿತಾಯ ಇದಂ ವೋ ಸುಖಾಯಾ'ತಿ। ತಸ್ಸ ತೇ ಸಾವಕಾ ನ ಸುಸ್ಸೂಸನ್ತಿ, ನ ಸೋತಂ ಓದಹನ್ತಿ, ನ ಅಞ್ಞಾ ಚಿತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ , ವೋಕ್ಕಮ್ಮ ಚ ಸತ್ಥುಸಾಸನಾ ವತ್ತನ್ತಿ। ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ ನಾಮ ಪುರಾಣಂ ಬನ್ಧನಂ ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ನವಂ ಬನ್ಧನಂ ಕರೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಸಮ್ಪದಮಿದಂ ಪಾಪಕಂ ಲೋಭಧಮ್ಮಂ ವದಾಮಿ, ಕಿಞ್ಹಿ ಪರೋ ಪರಸ್ಸ ಕರಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ತತಿಯೋ ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ಚೋದನಾರಹೋ; ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಭೂತಾ ತಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಅನವಜ್ಜಾ। ಇಮೇ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ತಯೋ ಸತ್ಥಾರೋ, ಯೇ ಲೋಕೇ ಚೋದನಾರಹಾ, ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪೇ ಸತ್ಥಾರೋ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಭೂತಾ ತಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮಿಕಾ ಅನವಜ್ಜಾತಿ।

ನಚೋದನಾರಹಸತ್ಥು

೩೦೯. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಅತ್ಥಿ ಪನ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಕೋಚಿ ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ನಚೋದನಾರಹೋ"ತಿ? "ಅತ್ಥಿ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ನಚೋದನಾರಹೋ"ತಿ। "ಕತಮೋ ಪನ ಸೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ನಚೋದನಾರಹೋ"ತಿ?

"ಇಧ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ಪಠಮಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ... ಯಸ್ಮಿಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥರಿ ಸಾವಕೋ ಏವರೂಪಂ ಉಳಾರಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ನಚೋದನಾರಹೋ । ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಅಭೂತಾ ಅತಚ್ಛಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಸಾವಜ್ಜಾ...ಪೇ॰... ದುತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ತತಿಯಂ ಝಾನಂ...ಪೇ॰... ಚತುತ್ಥಂ ಝಾನಂ ಉಪಸಮ್ಪಜ್ಜ ವಿಹರತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥರಿ ಸಾವಕೋ ಏವರೂಪಂ ಉಳಾರಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ನಚೋದನಾರಹೋ, ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಅಭೂತಾ ಅತಚ್ಛಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಸಾವಜ್ಜಾ... ಞಾಣದಸ್ಸನಾಯ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನೀಹರತಿ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇತಿ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಮಿಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥರಿ ಸಾವಕೋ ಏವರೂಪಂ ಉಳಾರಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ನಚೋದನಾರಹೋ, ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಅಭೂತಾ ಅತಚ್ಛಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಸಾವಜ್ಜಾ... ನಾಪರಂ ಇತ್ಥತ್ತಾಯಾತಿ ಪಜಾನಾತಿ। ಯಸ್ಮಿಂ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥರಿ ಸಾವಕೋ ಏವರೂಪಂ ಉಳಾರಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ, ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ಲೋಹಿಚ್ಚ, ಸತ್ಥಾ, ಯೋ ಲೋಕೇ ನಚೋದನಾರಹೋ, ಯೋ ಚ ಪನೇವರೂಪಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಚೋದೇತಿ, ಸಾ ಚೋದನಾ ಅಭೂತಾ ಅತಚ್ಛಾ ಅಧಮ್ಮಿಕಾ ಸಾವಜ್ಜಾ"ತಿ।

೩೧೦. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ಲೋಹಿಚ್ಚೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ - "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪುರಿಸೋ ಪುರಿಸಂ ನರಕಪಪಾತಂ ಪತನ್ತಂ ಕೇಸೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಯ್ಯ, ಏವಮೇವಾಹಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ನರಕಪಪಾತಂ ಪಪತನ್ತೋ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಥಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತೋ। ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ, 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ । ಏಸಾಹಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕಂ ಮಂ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತಂ ಸರಣಂ ಗತ"ನ್ತಿ।

ಲೋಹಿಚ್ಚಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ದ್ವಾದಸಮಂ।

೧೩. ತೇವಿಜ್ಜಸುತ್ತಂ

೫೧೮. ಏವಂ ಮೇ ಸುತಂ – ಏಕಂ ಸಮಯಂ ಭಗವಾ ಕೋಸಲೇಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರಮಾನೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಯೇನ ಮನಸಾಕಟಂ ನಾಮ ಕೋಸಲಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ ತದವಸರಿ। ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಮನಸಾಕಟೇ ವಿಹರತಿ ಉತ್ತರೇನ ಮನಸಾಕಟಸ್ಸ ಅಚಿರವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಅಮ್ಬವನೇ।

೫೧೯. ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ ಮನಸಾಕಟೇ ಪಟಿವಸನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಚಙ್ಕೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಾರುಕ್ಖೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜಾಣುಸೋಣಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತೋದೇಯ್ಯೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಅಭಿಞ್ಞಾತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಾ।

೫೨೦. ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠಭಾರದ್ವಾಜಾನಂ ಮಾಣವಾನಂ ಜಙ್ಘವಿಹಾರಂ ಅನುಚಙ್ಕಮನ್ತಾನಂ ಅನುವಿಚರನ್ತಾನಂ ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗೇ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ। ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಏವಮಾಹ – ''ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯ, ಯ್ವಾಯಂ ಅಕ್ಖಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿನಾ''ತಿ। ಭಾರದ್ವಾಜೋಪಿ ಮಾಣವೋ ಏವಮಾಹ – ''ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ, ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯ, ಯ್ವಾಯಂ ಅಕ್ಖಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ತಾರುಕ್ಖೇನಾ''ತಿ। ನೇವ ಖೋ ಅಸಕ್ಖಿ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಾರದ್ವಾಜಂ ಮಾಣವಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ, ನ ಪನ ಅಸಕ್ಖಿ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಮಾಣವೋಪಿ ವಾಸೇಟ್ಠಂ ಮಾಣವಂ ಸಞ್ಞಾಪೇತುಂ।

೫೨೧. ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಾರದ್ವಾಜಂ ಮಾಣವಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ – ''ಅಯಂ ಖೋ, ಭಾರದ್ವಾಜ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಮನಸಾಕಟೇ ವಿಹರತಿ ಉತ್ತರೇನ ಮನಸಾಕಟಸ್ಸ ಅಚಿರವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ತೀರೇ ಅಮ್ಬವನೇ। ತಂ ಖೋ ಪನ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಏವಂ ಕಲ್ಯಾಣೋ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ – 'ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನೋ ಸುಗತೋ ಲೋಕವಿದೂ ಅನುತ್ತರೋ ಪುರಿಸದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ'ತಿ । ಆಯಾಮ, ಭೋ ಭಾರದ್ವಾಜ, ಯೇನ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮ; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏತಮತ್ಥಂ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಪುಚ್ಛಿಸ್ಸಾಮ। ಯಥಾ ನೋ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಬ್ಯಾಕರಿಸ್ಸತಿ, ತಥಾ ನಂ ಧಾರೇಸ್ಸಾಮಾ''ತಿ। ''ಏವಂ, ಭೋ''ತಿ ಖೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಮಾಣವೋ ವಾಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಮಾಣವಸ್ಸ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗಕಥಾ

೫೨೨. ಅಥ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠಭಾರದ್ವಾಜಾ ಮಾಣವಾ ಯೇನ ಭಗವಾ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿಂಸು; ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದಿಂಸು। ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕಥಂ ಸಾರಣೀಯಂ ವೀತಿಸಾರೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – ''ಇಧ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜಙ್ಘವಿಹಾರಂ ಅನುಚಙ್ಕಮನ್ತಾನಂ ಅನುವಿಚರನ್ತಾನಂ ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗೇ ಕಥಾ ಉದಪಾದಿ। ಅಹಂ ಏವಂ ವದಾಮಿ – 'ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯ, ಯ್ವಾಯಂ ಅಕ್ಖಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿನಾ'ತಿ। ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಮಾಣವೋ ಏವಮಾಹ – 'ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯ, ಯ್ವಾಯಂ ಅಕ್ಖಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ತಾರುಕ್ಖೇನಾ'ತಿ। ಏತ್ಥ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅತ್ಥೇವ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಅತ್ಥಿ ವಿವಾದೋ, ಅತ್ಥಿ ನಾನಾವಾದೋ''ತಿ।

೫೧೩. "ಇತಿ ಕಿರ , ವಾಸೇಟ್ಠ, ತ್ವಂ ಏವಂ ವದೇಸಿ - "ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯ, ಯ್ವಾಯಂ ಅಕ್ಖಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿನಾ"ತಿ। ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಮಾಣವೋ ಏವಮಾಹ - "ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯ, ಯ್ವಾಯಂ ಅಕ್ಖಾತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇನ ತಾರುಕ್ಖೇನಾ"ತಿ। ಅಥ ಕಿಸ್ಮಿಂ ಪನ ವೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ವಿಗ್ಗಹೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ವಿವಾದೋ, ಕಿಸ್ಮಿಂ ನಾನಾವಾದೋ"ತಿ?

೫೧೪. "ಮಗ್ಗಾಮಗ್ಗೇ, ಭೋ ಗೋತಮ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾನಾಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಅದ್ಧರಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಿತ್ತಿರಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಛನ್ದೋಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬವ್ಹಾರಿಜ್ಝಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಅಥ ಖೋ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯ।

"ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ಭೋ ಗೋತಮ, ಗಾಮಸ್ಸ ವಾ ನಿಗಮಸ್ಸ ವಾ ಅವಿದೂರೇ ಬಹೂನಿ ಚೇಪಿ ನಾನಾಮಗ್ಗಾನಿ ಭವನ್ತಿ, ಅಥ ಖೋ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ಗಾಮಸಮೋಸರಣಾನಿ ಭವನ್ತಿ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ನಾನಾಮಗ್ಗೇ ಪಞ್ಞಪೇನ್ತಿ, ಅದ್ಧರಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ತಿತ್ತಿರಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಛನ್ದೋಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಬವ್ಹಾರಿಜ್ಝಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಅಥ ಖೋ ಸಬ್ಬಾನಿ ತಾನಿ ನಿಯ್ಯಾನಿಕಾ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾ"ತಿ।

ವಾಸೇಟ್ಠಮಾಣವಾನುಯೋಗೋ

೫೧೫. "ನಿಯ್ಯನ್ತೀತಿ ವಾಸೇಟ್ಠ ವದೇಸಿ"? "ನಿಯ್ಯನ್ತೀತಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ವದಾಮಿ"। "ನಿಯ್ಯನ್ತೀತಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ವದೇಸಿ"? "ನಿಯ್ಯನ್ತೀತಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ವದಾಮಿ"। "ನಿಯ್ಯನ್ತೀತಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ವದೇಸಿ"? "ನಿಯ್ಯನ್ತೀ"ತಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ವದಾಮಿ"।

"ಕಿಂ ಪನ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ, ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ" ।

"ಕಿಂ ಪನ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏಕಾಚರಿಯೋಪಿ, ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

"ಕಿಂ ಪನ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏಕಾಚರಿಯಪಾಚರಿಯೋಪಿ, ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

"ಕಿಂ ಪನ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಆಚರಿಯಾಮಹಯುಗಾ [ಸತ್ತಮಾಚರಿಯಮಹಯುಗಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

೫೧೬. "ಕಿಂ ಪನ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಯೇಪಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಾ ಇಸಯೋ ಮನ್ತಾನಂ ಕತ್ತಾರೋ ಮನ್ತಾನಂ ಪವತ್ತಾರೋ, ಯೇಸಮಿದಂ ಏತರಹಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಂ ಮನ್ತಪದಂ ಗೀತಂ ಪವುತ್ತಂ ಸಮಿಹಿತಂ [ಸಮೀಹಿತಂ (ಸ್ಯಾ॰)], ತದನುಗಾಯನ್ತಿ, ತದನುಭಾಸನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಮನುಭಾಸನ್ತಿ, ವಾಚಿತಮನುವಾಚೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಟ್ಠಕೋ ವಾಮಕೋ ವಾಮದೇವೋ ವೇಸ್ಸಾಮಿತ್ತೋ ಯಮತಗ್ಗಿ ಅಙ್ಗೀರಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗು। ತೇಪಿ ಏವಮಾಹಂಸು - 'ಮಯಮೇತಂ ಜಾನಾಮ, ಮಯಮೇತಂ ಪಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯಹಿಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ'"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

೫೧೭. “ಇತಿ ಕಿರ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ, ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏಕಾಚರಿಯೋಪಿ, ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ । ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಏಕಾಚರಿಯಪಾಚರಿಯೋಪಿ, ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ನತ್ಥಿ ಕೋಚಿ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಆಚರಿಯಾಮಹಯುಗಾ ಯೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ಯೇಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಾ ಇಸಯೋ ಮನ್ತಾನಂ ಕತ್ತಾರೋ ಮನ್ತಾನಂ ಪವತ್ತಾರೋ, ಯೇಸಮಿದಂ ಏತರಹಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಂ ಮನ್ತಪದಂ ಗೀತಂ ಪವುತ್ತಂ ಸಮಿಹಿತಂ, ತದನುಗಾಯನ್ತಿ, ತದನುಭಾಸನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಮನುಭಾಸನ್ತಿ, ವಾಚಿತಮನುವಾಚೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಟ್ಠಕೋ ವಾಮಕೋ ವಾಮದೇವೋ ವೇಸ್ಸಾಮಿತ್ತೋ ಯಮತಗ್ಗಿ ಅಙ್ಗೀರಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗು, ತೇಪಿ ನ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಮಯಮೇತಂ ಜಾನಾಮ, ಮಯಮೇತಂ ಪಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯಹಿಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ’ತಿ। ತೇವ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - ‘ಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಮ। ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ, ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾ’”ತಿ।

೫೧೮. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

“ಸಾಧು, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇ ವತ [ತೇವ (ಕ॰)], ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ। ‘ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ, ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾ’ತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೫೧೯. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅನ್ಧವೇಣಿ ಪರಮ್ಪರಸಂಸತ್ತಾ ಪುರಿಮೋಪಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಮಜ್ಝಿಮೋಪಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಪಚ್ಛಿಮೋಪಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅನ್ಧವೇಣೂಪಮಂ ಮಞ್ಞೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಭಾಸಿತಂ, ಪುರಿಮೋಪಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಮಜ್ಝಿಮೋಪಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ, ಪಚ್ಛಿಮೋಪಿ ನ ಪಸ್ಸತಿ। ತೇಸಮಿದಂ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಭಾಸಿತಂ ಹಸ್ಸಕಞ್ಞೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ನಾಮಕಞ್ಞೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ರಿತ್ತಕಞ್ಞೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ, ತುಚ್ಛಕಞ್ಞೇವ ಸಮ್ಪಜ್ಜತಿ।

೫೨೦. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪಸ್ಸನ್ತಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ, ಅಞ್ಞೇ ಚಾಪಿ ಬಹುಜನಾ, ಯತೋ ಚ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಓಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಯಾಚನ್ತಿ ಥೋಮಯನ್ತಿ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತೀ”ತಿ?

“ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪಸ್ಸನ್ತಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ, ಅಞ್ಞೇ ಚಾಪಿ ಬಹುಜನಾ, ಯತೋ ಚ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಓಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಯಾಚನ್ತಿ ಥೋಮಯನ್ತಿ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತೀ”ತಿ।

೫೨೧. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ, ಅಞ್ಞೇ ಚಾಪಿ ಬಹುಜನಾ, ಯತೋ ಚ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಓಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಯಾಚನ್ತಿ ಥೋಮಯನ್ತಿ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತಿ, ಪಹೋನ್ತಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇತುಂ - ‘ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ, ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯಾ’ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

“ಇತಿ ಕಿರ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇ, ಅಞ್ಞೇ ಚಾಪಿ ಬಹುಜನಾ, ಯತೋ ಚ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಯತ್ಥ ಚ ಓಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಆಯಾಚನ್ತಿ ಥೋಮಯನ್ತಿ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಅನುಪರಿವತ್ತನ್ತಿ, ತೇಸಮ್ಪಿ

ನಪ್ಪಹೋನ್ತಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇತುಂ – “ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ, ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯಾ”ತಿ।

೫೩೧. “ಇತಿ ಪನ [ಕಿಂ ಪನ (ಸೀ॰ ಸ್ಯಾ॰ ಪೀ॰)] ನ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ [ಸತ್ತಮೇಹಿ (?)] ಆಚರಿಯಾಮಹಯುಗೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ಯೇಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಾ ಇಸಯೋ ಮನ್ತಾನಂ ಕತ್ತಾರೋ ಮನ್ತಾನಂ ಪವತ್ತಾರೋ, ಯೇಸಮಿದಂ ಏತರಹಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಂ ಮನ್ತಪದಂ ಗೀತಂ ಪವುತ್ತಂ ಸಮಿಹಿತಂ, ತದನುಗಾಯನ್ತಿ, ತದನುಭಾಸನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಮನುಭಾಸನ್ತಿ, ವಾಚಿತಮನುವಾಚೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ – ಅಟ್ಠಕೋ ವಾಮಕೋ ವಾಮದೇವೋ ವೇಸ್ಸಾಮಿತ್ತೋ ಯಮತಗ್ಗಿ ಅಙ್ಗೀರಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗು, ತೇಪಿ ನ ಏವಮಾಹಂಸು – “ಮಯಮೇತಂ ಜಾನಾಮ, ಮಯಮೇತಂ ಪಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯಹಿಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ”ತಿ। ತೇವ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು – “ಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಮ – ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾ”ತಿ।

೫೩೨. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ , ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

“ಸಾಧು, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ – “ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ, ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ, ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾ”ತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀಉಪಮಾ

೫೩೪. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪುರಿಸೋ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ – “ಅಹಂ ಯಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣೀ, ತಂ ಇಚ್ಛಾಮಿ, ತಂ ಕಾಮೇಮೀ”ತಿ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – “ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ಕಾಮೇಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ – ಖತ್ತಿಯೀ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ವಾ ವೇಸ್ಸೀ ವಾ ಸುದ್ದೀ ವಾ”ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ನೋ”ತಿ ವದೇಯ್ಯ।

“ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – “ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ ಇಚ್ಛಸಿ ಕಾಮೇಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಜನಪದಕಲ್ಯಾಣಿಂ – ಏವಂನಾಮಾ ಏವಂಗೋತ್ತಾತಿ ವಾ, ದೀಘಾ ವಾ ರಸ್ಸಾ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಾ ವಾ ಕಾಳೀ ವಾ ಸಾಮಾ ವಾ ಮಙ್ಗುರಚ್ಛವೀ ವಾತಿ, ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ವಾ ನಿಗಮೇ ವಾ ನಗರೇ ವಾ”ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ ‘ನೋ’ತಿ ವದೇಯ್ಯ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ – “ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ ನ ಪಸ್ಸಸಿ, ತಂ ತ್ವಂ ಇಚ್ಛಸಿ ಕಾಮೇಸೀ”ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ಆಮಾ”ತಿ ವದೇಯ್ಯ।

೫೩೫. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

೫೩೭. “ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ, ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ, ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಆಚರಿಯಾಮಹಯುಗೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ಯೇಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಾ ಇಸಯೋ ಮನ್ತಾನಂ ಕತ್ತಾರೋ ಮನ್ತಾನಂ ಪವತ್ತಾರೋ, ಯೇಸಮಿದಂ ಏತರಹಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಂ ಮನ್ತಪದಂ ಗೀತಂ ಪವುತ್ತಂ ಸಮಿಹಿತಂ, ತದನುಗಾಯನ್ತಿ, ತದನುಭಾಸನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಮನುಭಾಸನ್ತಿ, ವಾಚಿತಮನುವಾಚೇನ್ತಿ , ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಟ್ಠಕೋ ವಾಮಕೋ ವಾಮದೇವೋ ವೇಸ್ಸಾಮಿತ್ತೋ ಯಮತಗ್ಗಿ ಅಙ್ಗೀರಸೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗು, ತೇಪಿ ನ ಏವಮಾಹಂಸು - “ಮಯಮೇತಂ ಜಾನಾಮ, ಮಯಮೇತಂ ಪಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯಹಿಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ”ತಿ। ತೇವ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - “ಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಮ - ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾ”ತಿ।

೫೩೮. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

“ಸಾಧು, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ - ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾತಿ ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

ನಿಸ್ಸೇಣೀಉಪಮಾ

೫೩೮. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪುರಿಸೋ ಚಾತುಮಹಾಪಥೇ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೇಯ್ಯ - ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ। ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - “ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಸ್ಸ ತ್ವಂ [ಯಂ ತ್ವಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೋಸಿ, ಜಾನಾಸಿ ತಂ ಪಾಸಾದಂ - ಪುರತ್ಥಿಮಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಪಚ್ಛಿಮಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಉತ್ತರಾಯ ವಾ ದಿಸಾಯ ಉಚ್ಚೋ ವಾ ನೀಚೋ ವಾ ಮಜ್ಝಿಮೋ ವಾ”ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ನೋ”ತಿ ವದೇಯ್ಯ।

“ತಮೇನಂ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯುಂ - “ಅಮ್ಭೋ ಪುರಿಸ, ಯಂ ತ್ವಂ ನ ಜಾನಾಸಿ, ನ ಪಸ್ಸಸಿ, ತಸ್ಸ ತ್ವಂ ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಆರೋಹಣಾಯ ನಿಸ್ಸೇಣಿಂ ಕರೋಸೀ”ತಿ? ಇತಿ ಪುಟ್ಠೋ “ಆಮಾ”ತಿ ವದೇಯ್ಯ।

೫೩೯. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ? “ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ”ತಿ।

೫೪೦. “ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜೇಹಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ, ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆಚರಿಯೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ, ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ, ನಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಯಾವ ಸತ್ತಮಾ ಆಚರಿಯಾಮಹಯುಗೇಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸಕ್ಖಿದಿಟ್ಠೋ। ಯೇಪಿ ಕಿರ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಪುಬ್ಬಕಾ ಇಸಯೋ ಮನ್ತಾನಂ ಕತ್ತಾರೋ ಮನ್ತಾನಂ ಪವತ್ತಾರೋ, ಯೇಸಮಿದಂ ಏತರಹಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಪೋರಾಣಂ ಮನ್ತಪದಂ ಗೀತಂ ಪವುತ್ತಂ ಸಮಿಹಿತಂ, ತದನುಗಾಯನ್ತಿ, ತದನುಭಾಸನ್ತಿ, ಭಾಸಿತಮನುಭಾಸನ್ತಿ, ವಾಚಿತಮನುವಾಚೇನ್ತಿ, ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ - ಅಟ್ಠಕೋ ವಾಮಕೋ ವಾಮದೇವೋ ವೇಸ್ಸಾಮಿತ್ತೋ ಯಮತಗ್ಗಿ ಅಙ್ಗೀರಸೋ

ಭಾರದ್ವಾಜೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಕಸ್ಸಪೋ ಭಗು, ತೇಪಿ ನ ಏವಮಾಹಂಸು - ಮಯಮೇತಂ ಜಾನಾಮ , ಮಯಮೇತಂ ಪಸ್ಸಾಮ, ಯತ್ಥ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯೇನ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಯಹಿಂ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾತಿ। ತೇವ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಯಂ ನ ಜಾನಾಮ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಮ, ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಹಬ್ಯತಾಯಾ"ತಿ।

೫೪೧. "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ನನು ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ? "ಅದ್ಧಾ ಖೋ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಏವಂ ಸನ್ತೇ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪ್ಪಾಟಿಹೀರಕತಂ ಭಾಸಿತಂ ಸಮ್ಪಜ್ಜತೀ"ತಿ।

"ಸಾಧು, ವಾಸೇಟ್ಠ। ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯಂ ನ ಜಾನನ್ತಿ, ಯಂ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇಸ್ಸನ್ತಿ। ಅಯಮೇವ ಉಜುಮಗ್ಗೋ ಅಯಮಞ್ಜಸಾಯನೋ ನಿಯ್ಯಾನಿಕೋ ನಿಯ್ಯಾತಿ ತಕ್ಕರಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸಬ್ಯತಾಯಾತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಅಚಿರವತೀನದೀಉಪಮಾ

೫೪೨. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಯಂ ಅಚಿರವತೀ ನದೀ ಪೂರಾ ಉದಕಸ್ಸ ಸಮತಿತ್ತಿಕಾ ಕಾಕಪೇಯ್ಯಾ। ಅಥ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಾರತ್ಥಿಕೋ ಪಾರಗವೇಸೀ ಪಾರಗಾಮೀ ಪಾರಂ ತರಿತುಕಾಮೋ। ಸೋ ಓರಿಮೇ ತೀರೇ ಠಿತೋ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ ಅವ್ಹೇಯ್ಯ - "ಏಹಿ ಪಾರಾಪಾರಂ, ಏಹಿ ಪಾರಾಪಾರ"ನ್ತಿ।

೫೪೩. "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಪಿ ನು ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅವ್ಹಾಯನಹೇತು ವಾ ಆಯಾಚನಹೇತು ವಾ ಪತ್ಥನಹೇತು ವಾ ಅಭಿನನ್ದನಹೇತು ವಾ ಅಚಿರವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ ಓರಿಮಂ ತೀರಂ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

೫೪೪. "ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ ಏವಮಾಹಂಸು - "ಇನ್ದಮವ್ಹಯಾಮ, ಸೋಮಮವ್ಹಯಾಮ, ವರುಣಮವ್ಹಯಾಮ, ಈಸಾನಮವ್ಹಯಾಮ, ಪಜಾಪತಿಮವ್ಹಯಾಮ, ಬ್ರಹ್ಮಮವ್ಹಯಾಮ, ಮಹಿದ್ಧಿಮವ್ಹಯಾಮ, ಯಮಮವ್ಹಯಾಮಾ"ತಿ।

"ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ ಅವ್ಹಾಯನಹೇತು ವಾ ಆಯಾಚನಹೇತು ವಾ ಪತ್ಥನಹೇತು ವಾ ಅಭಿನನ್ದನಹೇತು ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯೂಪಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ"ತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೫೪೫. "ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಯಂ ಅಚಿರವತೀ ನದೀ ಪೂರಾ ಉದಕಸ್ಸ ಸಮತಿತ್ತಿಕಾ ಕಾಕಪೇಯ್ಯಾ। ಅಥ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಾರತ್ಥಿಕೋ ಪಾರಗವೇಸೀ ಪಾರಗಾಮೀ ಪಾರಂ ತರಿತುಕಾಮೋ। ಸೋ ಓರಿಮೇ ತೀರೇ ದಳ್ಹಾಯ ಅನ್ದುಯಾ ಪಚ್ಛಾಬಾಹಂ ಗಾಳ್ಹಬನ್ಧನಂ ಬದ್ಧೋ।

"ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಅಚಿರವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ಓರಿಮಾ ತೀರಾ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ"ತಿ? "ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ"।

೫೪೬. “ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪಞ್ಚಿಮೇ ಕಾಮಗುಣಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಅನ್ದೂತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಬನ್ಧನನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ। ಸೋತವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಸದ್ದಾ…ಪೇ॰… ಘಾನವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಗನ್ಧಾ… ಜಿವ್ಹಾವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರಸಾ… ಕಾಯವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಇಟ್ಠಾ ಕನ್ತಾ ಮನಾಪಾ ಪಿಯರೂಪಾ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಾ ರಜನೀಯಾ।

“ಇಮೇ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಅನ್ದೂತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಬನ್ಧನನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ । ಇಮೇ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಗಧಿತಾ ಮುಚ್ಛಿತಾ ಅಜ್ಝೋಪನ್ನಾ ಅನಾದೀನವದಸ್ಸಾವಿನೋ ಅನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಿ। ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ, ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣೇ ಗಧಿತಾ ಮುಚ್ಛಿತಾ ಅಜ್ಝೋಪನ್ನಾ ಅನಾದೀನವದಸ್ಸಾವಿನೋ ಅನಿಸ್ಸರಣಪಞ್ಞಾ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಾ ಕಾಮನ್ದುಬನ್ಧನಬದ್ಧಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯೂಪಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೫೪೭. “ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಯಂ ಅಚಿರವತೀ ನದೀ ಪೂರಾ ಉದಕಸ್ಸ ಸಮತಿತ್ತಿಕಾ ಕಾಕಪೇಯ್ಯಾ। ಅಥ ಪುರಿಸೋ ಆಗಚ್ಛೇಯ್ಯ ಪಾರತ್ಥಿಕೋ ಪಾರಗವೇಸೀ ಪಾರಗಾಮೀ ಪಾರಂ ತರಿತುಕಾಮೋ। ಸೋ ಓರಿಮೇ ತೀರೇ ಸಸೀಸಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜೇಯ್ಯ।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಪಿ ನು ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಅಚಿರವತಿಯಾ ನದಿಯಾ ಓರಿಮಾ ತೀರಾ ಪಾರಿಮಂ ತೀರಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

೫೪೮. “ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪಞ್ಚಿಮೇ ನೀವರಣಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಆವರಣಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ನೀವರಣಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಓನಾಹನಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಪರಿಯೋನಾಹನಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ಕತಮೇ ಪಞ್ಚ? ಕಾಮಚ್ಛನ್ದನೀವರಣಂ, ಬ್ಯಾಪಾದನೀವರಣಂ, ಥಿನಮಿದ್ಧನೀವರಣಂ, ಉದ್ಧಚ್ಚಕುಕ್ಕುಚ್ಚನೀವರಣಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾನೀವರಣಂ। ಇಮೇ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪಞ್ಚ ನೀವರಣಾ ಅರಿಯಸ್ಸ ವಿನಯೇ ಆವರಣಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ನೀವರಣಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಓನಾಹನಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ, ಪರಿಯೋನಾಹನಾತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

೫೪೯. “ಇಮೇಹಿ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪಞ್ಚಹಿ ನೀವರಣೇಹಿ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆವುಟಾ ನಿವುಟಾ ಓನದ್ಧಾ [ಓಫುಟಾ (ಸೀ॰ ಕ॰), ಓಫುತಾ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪರಿಯೋನದ್ಧಾ। ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಪಹಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ, ಯೇ ಧಮ್ಮಾ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾರಕಾ ತೇ ಧಮ್ಮೇ ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಮಾನಾ ಪಞ್ಚಹಿ ನೀವರಣೇಹಿ ಆವುಟಾ ನಿವುಟಾ ಓನದ್ಧಾ ಪರಿಯೋನದ್ಧಾ [ಪರಿಯೋನದ್ಧಾ, ತೇ (ಸ್ಯಾ॰ ಕ॰)] ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯೂಪಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

ಸಂಸನ್ದನಕಥಾ

೫೫೦. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಸುತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವುದ್ಧಾನಂ ಮಹಲ್ಲಕಾನಂ ಆಚರಿಯಪಾಚರಿಯಾನಂ ಭಾಸಮಾನಾನಂ, ಸಪರಿಗ್ಗಹೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ ವಾ”ತಿ? “ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸವೇರಚಿತ್ತೋ ವಾ ಅವೇರಚಿತ್ತೋ ವಾ”ತಿ? “ಅವೇರಚಿತ್ತೋ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ ವಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ ವಾ”ತಿ? “ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ವಾ ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ವಾ”ತಿ? “ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ವಸವತ್ತೀ ವಾ ಅವಸವತ್ತೀ ವಾ”ತಿ? “ವಸವತ್ತೀ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

“ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಸಪರಿಗ್ಗಹಾ ವಾ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹಾ ವಾ”ತಿ? “ಸಪರಿಗ್ಗಹಾ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸವೇರಚಿತ್ತಾ ವಾ ಅವೇರಚಿತ್ತಾ ವಾ”ತಿ? “ಸವೇರಚಿತ್ತಾ, ಭೋ ಗೋತಮ” । “ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತಾ ವಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತಾ ವಾ”ತಿ? “ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತಾ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ವಾ ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ವಾ”ತಿ? “ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತಾ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ವಸವತ್ತೀ ವಾ ಅವಸವತ್ತೀ ವಾ”ತಿ? “ಅವಸವತ್ತೀ, ಭೋ ಗೋತಮ”।

೫೫೧. “ಇತಿ ಕಿರ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಸಪರಿಗ್ಗಹಾ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ। ಅಪಿ ನು ಖೋ ಸಪರಿಗ್ಗಹಾನಂ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ಅಪರಿಗ್ಗಹೇನ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸನ್ದತಿ ಸಮೇತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸಾಧು, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಸಪರಿಗ್ಗಹಾ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಸಹಬ್ಯೂಪಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

“ಇತಿ ಕಿರ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಸವೇರಚಿತ್ತಾ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ, ಅವೇರಚಿತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತಾ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ… ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ… ಅವಸವತ್ತೀ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವಸವತ್ತೀ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಅಪಿ ನು ಖೋ ಅವಸವತ್ತೀನಂ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ವಸವತ್ತಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸನ್ದತಿ ಸಮೇತೀ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ಸಾಧು, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅವಸವತ್ತೀ ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ವಸವತ್ತಿಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಸಹಬ್ಯೂಪಗಾ ಭವಿಸ್ಸನ್ತೀ”ತಿ, ನೇತಂ ಠಾನಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೫೫೨. “ಇಧ ಖೋ ಪನ ತೇ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಆಸೀದಿತ್ವಾ [ಆದಿಸಿತ್ವಾ (ಕ॰)] ಸಂಸೀದನ್ತಿ, ಸಂಸೀದಿತ್ವಾ ವಿಸಾರಂ [ವಿಸಾದಂ (ಸೀ॰ ಪೀ॰), ವಿಸತ್ತಂ (ಸ್ಯಾ॰)] ಪಾಪುಣನ್ತಿ, ಸುಕ್ಖತರಂ [ಸುಕ್ಖತರಣಂ (ಕ॰)] ಮಞ್ಞೇ ತರನ್ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಇದಂ ತೇವಿಜ್ಜಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ತೇವಿಜ್ಜಾಇರಿಣನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತೇವಿಜ್ಜಾವಿವನನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತೇವಿಜ್ಜಾಬ್ಯಸನನ್ತಿಪಿ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ।

೫೫೩. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಜಾನಾತೀ”ತಿ। “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ। ಆಸನ್ನೇ ಇತೋ ಮನಸಾಕಟಂ, ನ ಇತೋ ದೂರೇ ಮನಸಾಕಟ”ನ್ತಿ? “ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಆಸನ್ನೇ ಇತೋ ಮನಸಾಕಟಂ, ನ ಇತೋ ದೂರೇ ಮನಸಾಕಟ”ನ್ತಿ।

೫೫೪. “ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಇಧಸ್ಸ ಪುರಿಸೋ ಮನಸಾಕಟೇ ಜಾತಸಂವದ್ಧೋ। ತಮೇನಂ ಮನಸಾಕಟತೋ ತಾವದೇವ ಅವಸಟಂ ಮನಸಾಕಟಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯುಂ। ಸಿಯಾ ನು ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಮನಸಾಕಟೇ ಜಾತಸಂವದ್ಧಸ್ಸ ಮನಸಾಕಟಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಪುಟ್ಠಸ್ಸ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ವಾ ವಿತ್ಥಾಯಿತತ್ತಂ ವಾ”ತಿ? “ನೋ ಹಿದಂ, ಭೋ ಗೋತಮ”। “ತಂ ಕಿಸ್ಸ ಹೇತು”? “ಅಮು ಹಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಪುರಿಸೋ ಮನಸಾಕಟೇ ಜಾತಸಂವದ್ಧೋ, ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾನೇವ ಮನಸಾಕಟಸ್ಸ ಮಗ್ಗಾನಿ ಸುವಿದಿತಾನೀ”ತಿ।

“ಸಿಯಾ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಮನಸಾಕಟೇ ಜಾತಸಂವದ್ಧಸ್ಸ ಮನಸಾಕಟಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಪುಟ್ಠಸ್ಸ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ವಾ ವಿತ್ಥಾಯಿತತ್ತಂ ವಾ, ನ ತ್ವೇವ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೇ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗಾಮಿನಿಯಾ ವಾ ಪಟಿಪದಾಯ ಪುಟ್ಠಸ್ಸ ದನ್ಧಾಯಿತತ್ತಂ ವಾ ವಿತ್ಥಾಯಿತತ್ತಂ ವಾ। ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಚಾಹಂ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಪಜಾನಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಞ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗಾಮಿನಿಞ್ಚ ಪಟಿಪದಂ, ಯಥಾ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಚ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ ಉಪಪನ್ನೋ, ತಞ್ಚ ಪಜಾನಾಮೀ”ತಿ।

೫೫೫. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ – “ಸುತಂ ಮೇತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ ದೇಸೇತೀ”ತಿ। “ಸಾಧು ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗಂ

ದೇಸೇತು ಉಲ್ಲುಮ್ಪತು ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಂ ಪಜ''ನ್ತಿ। ''ತೇನ ಹಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಸುಣಾಹಿ; ಸಾಧುಕಂ ಮನಸಿ ಕರೋಹಿ; ಭಾಸಿಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ। ''ಏವಂ ಭೋ''ತಿ ಖೋ ವಾಸೇಟ್ಠೋ ಮಾಣವೋ ಭಗವತೋ ಪಚ್ಚಸ್ಸೋಸಿ।

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಮಗ್ಗದೇಸನಾ

೫೫೬. ಭಗವಾ ಏತದವೋಚ - ''ಇಧ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ತಥಾಗತೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಅರಹಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ...ಪೇ॰... (ಯಥಾ ೧೯೦-೨೧೨ ಅನುಚ್ಛೇದೇಸು ಏವಂ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ)। ಏವಂ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಭಿಕ್ಖು ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಹೋತಿ...ಪೇ॰... ತಸ್ಸಿಮೇ ಪಞ್ಚ ನೀವರಣೇ ಪಹೀನೇ ಅತ್ತನಿ ಸಮನುಪಸ್ಸತೋ ಪಾಮೋಜ್ಜಂ ಜಾಯತಿ, ಪಮುದಿತಸ್ಸ ಪೀತಿ ಜಾಯತಿ, ಪೀತಿಮನಸ್ಸ ಕಾಯೋ ಪಸ್ಸಮ್ಭತಿ, ಪಸ್ಸದ್ಧಕಾಯೋ ಸುಖಂ ವೇದೇತಿ, ಸುಖಿನೋ ಚಿತ್ತಂ ಸಮಾಧಿಯತಿ।

''ಸೋ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ । ತಥಾ ದುತಿಯಂ। ತಥಾ ತತಿಯಂ। ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಮೇತ್ತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ।

''ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಬಲವಾ ಸಙ್ಖಧಮೋ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನೇವ ಚತುದ್ದಿಸಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯ; ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಏವಂ ಭಾವಿತಾಯ ಮೇತ್ತಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಯಂ ಪಮಾಣಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ತಂ ತತ್ರಾವಸಿಸ್ಸತಿ, ನ ತಂ ತತ್ರಾವತಿಟ್ಠತಿ। ಅಯಮ್ಪಿ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗೋ।

''ಪುನ ಚಪರಂ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಭಿಕ್ಖು ಕರುಣಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ...ಪೇ॰... ಮುದಿತಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ...ಪೇ॰... ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ಏಕಂ ದಿಸಂ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ। ತಥಾ ದುತಿಯಂ। ತಥಾ ತತಿಯಂ। ತಥಾ ಚತುತ್ಥಂ। ಇತಿ ಉದ್ಧಮಧೋ ತಿರಿಯಂ ಸಬ್ಬಧಿ ಸಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಸಬ್ಬಾವನ್ತಂ ಲೋಕಂ ಉಪೇಕ್ಖಾಸಹಗತೇನ ಚೇತಸಾ ವಿಪುಲೇನ ಮಹಗ್ಗತೇನ ಅಪ್ಪಮಾಣೇನ ಅವೇರೇನ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜೇನ ಫರಿತ್ವಾ ವಿಹರತಿ।

''ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ , ವಾಸೇಟ್ಠ, ಬಲವಾ ಸಙ್ಖಧಮೋ ಅಪ್ಪಕಸಿರೇನೇವ ಚತುದ್ದಿಸಾ ವಿಞ್ಞಾಪೇಯ್ಯ। ಏವಮೇವ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಏವಂ ಭಾವಿತಾಯ ಉಪೇಕ್ಖಾಯ ಚೇತೋವಿಮುತ್ತಿಯಾ ಯಂ ಪಮಾಣಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ನ ತಂ ತತ್ರಾವಸಿಸ್ಸತಿ, ನ ತಂ ತತ್ರಾವತಿಟ್ಠತಿ। ಅಯಂ ಖೋ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಾಯ ಮಗ್ಗೋ।

೫೫೭. ''ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಏವಂವಿಹಾರೀ ಭಿಕ್ಖು ಸಪರಿಗ್ಗಹೋ ವಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ ವಾ''ತಿ? ''ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಸವೇರಚಿತ್ತೋ ವಾ ಅವೇರಚಿತ್ತೋ ವಾ''ತಿ? ''ಅವೇರಚಿತ್ತೋ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಸಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ ವಾ ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ ವಾ''ತಿ? ''ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ವಾ ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ವಾ''ತಿ? ''ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ವಸವತ್ತೀ ವಾ ಅವಸವತ್ತೀ ವಾ''ತಿ? ''ವಸವತ್ತೀ, ಭೋ ಗೋತಮ''।

''ಇತಿ ಕಿರ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ ಭಿಕ್ಖು, ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ। ಅಪಿ ನು ಖೋ ಅಪರಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಅಪರಿಗ್ಗಹೇನ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸನ್ದತಿ ಸಮೇತೀ''ತಿ? ''ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಸಾಧು, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಸೋ ವತ ವಾಸೇಟ್ಠ ಅಪರಿಗ್ಗಹೋ ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ಅಪರಿಗ್ಗಹಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಸಹಬ್ಯೂಪಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ''ತಿ, ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತಿ।

೫೫೮. ''ಇತಿ ಕಿರ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ಅವೇರಚಿತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಅವೇರಚಿತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ...ಪೇ॰... ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಅಬ್ಯಾಪಜ್ಜಚಿತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ... ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು, ಅಸಂಕಿಲಿಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ... ವಸವತ್ತೀ ಭಿಕ್ಖು, ವಸವತ್ತೀ ಬ್ರಹ್ಮಾ, ಅಪಿ ನು ಖೋ ವಸವತ್ತಿಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ವಸವತ್ತಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಸದ್ಧಿಂ ಸಂಸನ್ದತಿ ಸಮೇತೀ''ತಿ ? ''ಏವಂ, ಭೋ ಗೋತಮ''। ''ಸಾಧು,

ವಾಸೇಟ್ಠ, ಸೋ ವತ, ವಾಸೇಟ್ಠ, ವಸವತ್ತೀ ಭಿಕ್ಖು ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಪರಂ ಮರಣಾ ವಸವತ್ತಿಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮುನೋ ಸಹಬ್ಯೂಪಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀತಿ, ಠಾನಮೇತಂ ವಿಜ್ಜತೀ"ತಿ।

೫೫೯. ಏವಂ ವುತ್ತೇ, ವಾಸೇಟ್ಠಭಾರದ್ವಾಜಾ ಮಾಣವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚುಂ - "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭೋ ಗೋತಮ! ಸೇಯ್ಯಥಾಪಿ, ಭೋ ಗೋತಮ, ನಿಕ್ಕುಜ್ಜಿತಂ ವಾ ಉಕ್ಕುಜ್ಜೇಯ್ಯ, ಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ ವಾ ವಿವರೇಯ್ಯ, ಮೂಳ್ಹಸ್ಸ ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ವಾ ತೇಲಪಜ್ಜೋತಂ ಧಾರೇಯ್ಯ 'ಚಕ್ಖುಮನ್ತೋ ರೂಪಾನಿ ದಕ್ಖನ್ತೀ'ತಿ। ಏವಮೇವಂ ಭೋತಾ ಗೋತಮೇನ ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಧಮ್ಮೋ ಪಕಾಸಿತೋ । ಏತೇ ಮಯಂ ಭವನ್ತಂ ಗೋತಮಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾಮ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ। ಉಪಾಸಕೇ ನೋ ಭವಂ ಗೋತಮೋ ಧಾರೇತು ಅಜ್ಜತಗ್ಗೇ ಪಾಣುಪೇತೇ ಸರಣಂ ಗತೇ"ತಿ।

ತೇವಿಜ್ಜಸುತ್ತಂ ನಿಟ್ಠಿತಂ ತೇರಸಮಂ।

ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧವಗ್ಗೋ ನಿಟ್ಠಿತೋ।

ತಸ್ಸುದ್ದಾನಂ -

ಬ್ರಹ್ಮಾಸಾಮಞ್ಞಅಮ್ಬಟ್ಠ ,
ಸೋಣಕೂಟಮಹಾಲಿಜಾಲಿನೀ।
ಸೀಹಪೋಟ್ಠಪಾದಸುಭೋ ಕೇವಟ್ಟೋ,
ಲೋಹಿಚ್ಚತೇವಿಜ್ಜಾ ತೇರಸಾತಿ॥

ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧವಗ್ಗಪಾಳಿ ನಿಟ್ಠಿತಾ।